

KALLELSE TILL KOMMUNSTYRELSENS SAMMANTRÄDE

**Måndagen den 13 juni 2022 klockan 13:30
i Stadshuset Sal B**

Kommundirektören informerar

Informationsärenden

1	Återrapport av integrationsinsatser Kompetens- och arbetsmarknadsnämnden (KK21/123)	Integrationsstrateg
2	Arbetsmiljömätningen 2022	HR-avdelningen

Kommunfullmäktigeärenden

1	Investering: Byggnation av Nyköpings resecentrum
- Tjänsteskrivelse
- Bilaga: geografisk utbredning	KK22/584
2	Köp av fastigheterna Väster 1:41, 1:42 och 1:42 av Jernhusen
- Tjänsteskrivelse
- Förslag: Köpeavtal Väster 1:41 inkl bilagor
- Förslag: Köpeavtal Väster 1:42 inkl bilagor
- Förslag: Köpeavtal Väster 1:43 inkl bilagor
- Förslag: Tillägg till samarbetsavtal avseende Nyköpings resecentrum	KK22/585

Kommunstyrelseärenden

1	Yttrande över remiss: Regional näringslivsstrategi
Sörmland - Tjänsteskrivelse- Bilaga: förslag på yttrande- Remisshandlingar	KK22/480
2	Beslut om deltagande i genomförande av åtgärdsprogram
för Södermanlands miljö 2022-2026 - Tjänsteskrivelse- Bilaga: förslag på åtgärder för Nyköpings kommun- Bilagor: underlag från länsstyrelsen	KK22/269
3	Revidering av delegationsordning för kommunstyrelsen - Tjänsteskrivelse- Förslag: reviderad delegationsordning- Protokollsutdrag kommunstyrelsen 2019-05-08 § 88	KK22/586
4	Bemyndigande att underteckna checkar samt
internetbetalning för division Social omsorg from 2022-06-
13 - Tjänsteskrivelse	KK22/530
5	Investering: Flytt av VA-ledningar i Brädgården 1 - Tjänsteskrivelse- Bilaga: karta	KK22/587
6	Investering: Fortsatt utbyggnad av Arnö östra
verksamhetsområde - Tjänsteskrivelse- Bilaga: karta	KK22/588
7	Investering: Upphandling av solceller till Rosvallas tak - Tjänsteskrivelse	KK22/589

8 Delegationsärenden KK22/5

9 Anmälningssärenden KK22/2

Urban Granström
Ordförande

Fanny Pettersson Bergström
Sekreterare

KS § Investering: Byggnation av Nyköpings resecentrum

Diarienummer: KK22/584

Det gemensamma arbetet med Trafikverket för att genomföra Nyköpings resecentrum tar nu nästa steg. Projekteringen slutlevereras till stor del under år 2022 och projektet går in i ett nytt skede: genomförandet.

Detaljplanen och därtill framtagna handlingar har varit förutsättningar som projekteringen har utgått ifrån, men även Trafikverkets järnvägsplan och den pågående projekteringen har varit styrande förutsättningar. Kommande delar av Nyköpings resecentrum och när de planeras att genomföras beskrivs under rubriken förslag nedan. Geografisk utbredning framgår enligt bild i bilaga 1 till tjänsteskrivelse daterad 2022-05-25.

Totala kostanden för byggnationen är kalkylerad till 574 000 000 kr inklusive indexering.

I tidigare avtal finns medfinansiering i anläggningar från Trafikverket. Dessa bidrag är prognostiserade till 16 200 000 kr. Nyköpings kommun har även fått statligt bidrag via Stadsmiljöavtal för bland annat Nyköpings resecentrum vilket uppgår till 239 000 000 kr och är förenat med avtalade motprestationer.

Den totala kalkylen för kostnader efter erhållna bidrag via stadsmiljöavtal samt medfinansiering uppgår till 318 800 000 kr. Av dessa är 302 000 000 kr investeringsmedel och 16 800 000 kr driftsmedel.

Förslag

Mot bakgrund av att genomförandeprojektet är flerårigt och kommer att omfatta flera upphandlingar med tillhörande anbudsbaseerade kalkyler föreslås Kommunfullmäktige att ta ett samlat beslut om att starta genomförandet av Nyköpings resecentrum med omfattning i enlighet med den plan som redovisas nedan och de kalkyler som ligger i dessa. Utifrån att ärendet anses vara av större vikt och är innebär en stor strategisk investering för kommunen görs bedömningen att ärendet bör beslutas av kommunfullmäktige.

Tekniska divisionens föreslås vidare att återkomma till Kommunstyrelsen två gånger per år för att redovisa projektets framdrift samt ekonomiska utfall inklusive aktuell prognos.

Tekniska divisionen och Samhällsbyggnad föreslås att gemensamt arbeta med planeringen av anläggningens kommande drift, eventuella försäljning

och återkomma till kommunstyrelsen framöver med en plan i samband med de årliga återrapporteringarna till Kommunstyrelsen.

Genomförandet av Nyköpings resecentrum omfattas av följande delar:

Omläggning ledningar

Som en följd av breddning och sänkning av Brunnsgatan påverkas befintliga ledningar. Ledningar behöver läggas om i ny sträckning. Dessa arbeten omfattar Nyköpings kommuns VA-ledningar men även ledningsägare för fjärrvärme, tele, kraft och fiber. Arbetena samordnas av Nyköpings kommun och separata överenskommelser kommer att träffas med respektive ledningsägare enskilt.

Anläggningen färdigställs som ett förberedande arbete och dimensioneras för att kunna hantera tillkommande exploateringar med påverkan på ledningsnätets kapacitet.

Preliminär tidplan: 2022 - 2023.

Gångväg invid St Anne

I enlighet med Järnvägsplan 35 (JP35) kommer Trafikverket att stänga befintlig gångfälla invid St Anne vilken ersätts med en gångväg utmed Nyköpingsån.

Preliminär tidplan: 2022 - 2023.

Godsmagasin och lokomotorstall

I och med byggnationen av Nyköpings resecentrum finns det ingen möjlighet för godsmagasinet och lokomotorstallet att vara kvar på sina nuvarande platser. Lokomotorstallet rivs och godsmagasinet rivs delvis. Den äldre delen av godsmagasinet, som har störst kulturmiljövärde, flyttas. I denna del kommer ny verksamhet i form av pausrum, teknikutrymmen samt ytor för projektet att disponera iordningställas. Cirka 50 procent av byggnaden iordningställs för verksamhet. Resterande del iordningställs till en nivå som möjliggör fortsatt utveckling när hyresgäster samt typ av verksamhet är klara. Dessa anpassningar för framtida hyresgäster ingår inte i budgeten för Nyköpings resecentrum.

Preliminär tidplan: 2023.

Fastighetsnära bulleråtgärder

Som följd av framtida vägtrafik samt järnvägstrafik finns det behov av att genomföra åtgärder på ett antal fastigheter i direkt anslutning till Nyköpings resecentrum. Dessa åtgärder krävs utöver de åtgärder som sker i form av bullerskyddsskärmar utmed järnvägen. Fastigheter i behov av åtgärd är identifierade i detaljplanen. Arbetet samordnas med Trafikverket.

Preliminär tidplan: 2023.

Bussterminal

Bussterminal i direkt anslutning till sidoplattform för påstigning till tåg med access till entrébyggnad med vidare anslutning till mittplattform.

Byggnaden inrymmer väntutrymme, möjlighet till kommersiell verksamhet i dess östra del samt gater till regionbussar. Byggnaden kan sektioneras för att möjliggöra att ha färre bussgater igång under lågtrafikering.

Preliminär tidplan: 2024 - 2025.

Cykelparkeringshus

Cykelparkeringshus i två våningar med utrymmen för upp till 450 cyklar inomhus. Möjlighet till laddning av batteri, förvaring av hjälm och enklare självservice kommer att finnas. För att nyttja denna service kommer abonnemang att krävas.

Preliminär tidplan: 2025.

Stadsbusstorg, regionbusstorg samt övrig allmän platsmark inom detaljplan

Inom området söder om järnvägen iordningställs ytor för stadsbussar inklusive hållplatser, regionbusstorg för dockning till bussterminal, anslutande ramper mot gångpassage under järnvägsspåret samt anslutande gång- och cykelvägar. Inom området iordningställs även flertalet torg, parker och planteringar.

Inom området norr om järnvägen iordningställs ytor för korttidsparkeringar, hämta/lämna funktioner, cykelparkeringar och ersättningstrafik. Även på norra sidan iordningställs torg, planteringar och parker.

Samtliga körytor för bussar, gång- och cykelstråk samt perronger/plattformar är försedda med markvärme för att möjliggöra vinterunderhåll.

Brunnsgatan breddas och sänks för att skapa bättre tillgänglighet jämfört med idag. Passagen under järnvägen kommer skyltas med fri höjd 4,70 meter jämfört med dagens 3,30 meter.

Inför omledning av kollektivtrafik från kommande arbetsområde iordningställs en tillfällig busshållplats på Järnvägsgatan.

Preliminär tidplan: 2024 - 2026.

Fastighetsförvärv

Fastigheterna där Nyköpings resecentrum ska byggas ägs i dagsläget till stor del av Trafikverket och Jernhusen. Delar av fastigheterna är planlagda som allmän platsmark och andra som kvartersmark enligt gällande detaljplan.

Köpeavtal för fastigheter där Jernhusen idag är fastighetsägare är tecknade sedan tidigare. Viss revidering sker i dessa inför tillträde hösten 2022.

Köpeavtal för köp av fastigheter där Trafikverket idag är fastighetsägare kommer att tecknas inför tillträde.

Fastigheter inom kvartersmark planeras att avyttras i så stor utsträckning som möjligt.

Preliminär tidplan: 2022 och 2026.

Byggherreorganisation

Under de år som genomförandet av Nyköpings resecentrum pågår kommer resurser för projektledning, byggledning, kontrollanter etcetera att behövas. Omfattningen av dessa behov kommer att variera över tiden.

Utöver resurser finns byggherrekostnader i form av avgifter till myndigheter, projektering mm.

Preliminär tidplan: 2022 - 2026.

Genomförandetidplan, sammanställning:

Del:	Planerad tid:	Finansiering:
Omläggning ledningar	2022-2023	Investering, drift
Gångväg St Anne	2022-2023	Investering
Godsmagasin	2023	Investering
Fastighetsnära bulleråtgärder	2023	Drift
Bussterminal	2024-2025	Investering
Cykelparkeringshus	2025	Investering
Stadsbusstorg, regionbusstorg samt övrig allmän platsmark inom detaljplan P21-7	2024-2026	Investering
Fastighetsförvärv	2022, 2026	Investering, exploatering
Byggherreorganisation	2022-2027	Investering

Eftersom projektet pågår under lång tid och de kalkyler som har tagits fram utgår från dagens prisläge, har indexering av kalkylerna gjorts utifrån den genomförandetidplan som är redovisad i tabell ovan.

Totala kostanden för ovanstående åtgärder är kalkylerade till 574 000 000 inklusive indexering.

I tidigare avtal finns medfinansiering i anläggningar från Trafikverket. Dessa bidrag är prognostiserade till 16 200 000 kr.

Nyköpings kommun har fått statligt bidrag via Statsmiljöavtal för bland annat Nyköpings resecentrum. Bidraget till Nyköpings resecentrum är 239 000 000 kr och är förenat med avtalade motprestationer.

Den totala kalkylen för kostnader efter erhållna bidrag via stadsmiljöavtal samt medfinansiering uppgår till 318 800 000 kr. Av dessa är 302 000 000 kr investeringsmedel och 16 800 000 kr driftsmedel. Projektet finns upptaget i kommunens investeringsplanering i BPA under projektgruppen Resecentrum.

Barnrättsprövning

Berör eller påverkar ärendet barn direkt eller indirekt så att det i enlighet med barnkonventionen funnits skäl att genomföra en prövning av barnets bästa?

Nej

Har en prövning av barnets bästa genomförts?

Nej

Kommunstyrelsens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

- 1) att** ge Tekniska divisionen i uppdrag att genomföra byggnationen av Nyköpings resecentrum enlighet ovan,
- 2) att** anvisa 318 800 000 kr till Tekniska divisionen från Kommunstyrelsens ofördelade investeringsmedel för byggnationen,
- 3) att** anvisa 16 800 000 kr till Tekniska divisionen från Kommunstyrelsens ofördelade driftsmedel för byggnationen varav 2 500 000 kr år 2022 och 14 300 000 kr år 2023,
- 4) att** kapitaltjänstkostnaderna för allmän platsmark och kvartersmark för allmänna ändamål som byggs inarbetas i Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens budget,
- 5) att** kapitaltjänstkostnaderna för anläggningarna som byggs för uthyrning inarbetas i Tekniska divisionens budget och finansieras genom hyresintäkter,

- 6) **att** kapitaltjänstkostnaderna för VA ledningsförnyelse inarbetas i VA taxekollektivets budget och finansieras av taxor,
- 7) **att** kapitaltjänstkostnaderna för VA ledningsomläggning inarbetas i Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens budget, samt
- 8) **att** ge Tekniska divisionen och Samhällsbyggnad i uppdrag att teckna erforderliga avtal med övriga ledningsägare berörda av projektet.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

- 1) **att** uppdra åt Tekniska divisionen att återkomma till Kommunstyrelsen med en lägesredovisning och ekonomisk statusrapport för genomförandeprojektet två gånger per år, kvartal 2 och 4,
- 2) att ge Tekniska divisionen i uppdrag att tillsammans med Samhällsbyggnad upprätta en plan för kommande drift och försäljningar samt att dessa återrapporteras till Kommunstyrelsen två gånger per år, kvartal 2 och 4, samt
- 3) **att** paragrafen justeras omedelbart.

Kommunfullmäktiges beslut skickas till:

Ekonomiavdelningen

Samhällsbyggnad

Tekniska divisionen

Kommunfullmäktige

Investering: Byggnation av Nyköpings resecentrum

Sammanfattning

Det gemensamma arbetet med Trafikverket för att genomföra Nyköpings resecentrum tar nu nästa steg. Projekteringen slutlevereras till stor del under år 2022 och projektet går in i ett nytt skede: genomförandet.

Detaljplanen och därtill framtagna handlingar har varit förutsättningar som projekteringen har utgått ifrån, men även Trafikverkets järnvägsplan och den pågående projekteringen har varit styrande förutsättningar. Kommande delar av Nyköpings resecentrum och när de planeras att genomföras beskrivs under rubriken förslag nedan. Geografisk utbredning framgår enligt bild i bilaga 1 till tjänsteskrivelse daterad 2022-05-25.

Totala kostanden för byggnationen är kalkylerad till 574 000 000 kr inklusive indexering.

I tidigare avtal finns medfinansiering i anläggningar från Trafikverket. Dessa bidrag är prognostiserade till 16 200 000 kr. Nyköpings kommun har även fått statligt bidrag via Stadsmiljöavtal för bland annat Nyköpings resecentrum vilket uppgår till 239 000 000 kr och är förenat med avtalade motprestationer.

Den totala kalkylen för kostnader efter erhållna bidrag via stadsmiljöavtal samt medfinansiering uppgår till 318 800 000 kr. Av dessa är 302 000 000 kr investeringsmedel och 16 800 000 kr driftsmedel.

Bakgrund

Arbetet med detaljplan för Nyköpings resecentrum påbörjades år 2015. Den 25 februari 2020 godkände Miljö- och Samhällsbyggnadsnämnden detaljplanen och därefter följde antagande i Kommunstyrelsen den 2 mars 2020 och Kommunfullmäktige den 10 mars 2020. Detaljplanen har varit överklagad men efter avgörande i Mark- och miljööverdomstolen vann den laga kraft den 27 juli 2021.

Arbete med projektering har pågått sedan våren 2020. Projekteringen kommer till stor del att avslutas under 2022 i samband med att underlag för kommande upphandlingar och genomförande slutlevereras.

Marken där resecentrum ska byggas ägs idag till stor del av Jernhusen. Köpeavtal för Jernhusens fastigheter tecknades 2020 liksom ett samarbetsavtal. I samarbetsavtalet ges möjlighet för Jernhusen att via en option förvärva bygg rätt för verksamhetshus samt den färdigställda bussterminalen. (Beslut i Kommunfullmäktige 2021-09-08)

Byggnationen av Nyköpings resecentrum genomförs tillsammans med Trafikverket. För att reglera vem som gör vad och vem som står för vilken kostnad tecknades ett medfinansieringsavtal 12 juni 2018. Sedan dess har produktionsplaneringen kommit längre och mer specifika frågor om projekteringen har identifierats. Bland annat kommer vissa objekt att projekteras av kommunen medan produktionen genomförs av Trafikverket. Därför skrevs ett kompletterande medfinansieringsavtal 11 mars 2020 med uppdaterade kostnadsbedömningar för några objekt, bland annat för arbeten kring västra passagen samt fastighetsnära åtgärder.

Även ett genomförandeavtal har tagits fram. Genomförandeavtalet är en viktig pusselbit för att reglera ansvar och gränssnitt mellan Nyköpings kommun och Trafikverket kring produktion. Avtalet är grunden för att jobba vidare inför byggstarten år 2022. Medfinansieringsavtal 2 och Genomförandeavtalet undertecknas 11 mars 2020 efter beslut i Kommunstyrelsen 2 mars 2020 (samt beslut i Kommunfullmäktige 10 mars 2020 för medfinansieringsavtalet).

Bidrag via Stadsmiljöavtal erhöles våren 2021. Ansökan innehåller utöver åtgärden Resecentrum även åtgärder kopplat till busshållplatser. För fullt bidrag ska motprestationer genomföras och återrapporteras. Årlig återrapportering genomförs. Kommunstyrelsen beslutade 2020-12-07 om att lämna in ansökan för bidrag via stadsmiljöavtal för genomförande av bland annat Nyköpings resecentrum. Beslut erhöles 2021-06-02 där 255 500 000 kr beviljades. Ett ändringsbeslut har meddelats 2022-03-14 kring hur återrapportering ska ske, bidragsbeloppet är oförändrat.

Kommunstyrelsen fattade 2021-11-08 beslut om att investera i konst som ska finnas inom Nyköpings resecentrum. Enligt genomförandeavtalet samordnar även Nyköpings kommun intresseanmälan och val av konstnärlig utsmyckning i Trafikverkets anläggning. Valda konstnärer planeras att presenteras under hösten 2022.

Till projektet finns ett antal kopplingsprojekt, det vill säga projekt som har en direkt påverkan eller koppling till Nyköpings resecentrum men som hanteras med egna investeringsbeslut och inte innefattas i budgeten för Nyköping resecentrum. Exempel på kopplingsprojekt är Hemgårdspassagen, Östra infarten, åtgärd i korsningen Blommenhovsvägen - Brunnsgatan, ombyggnad

av korsning Järnvägsgatan-Repslagaregatan, ny Gång- och cykelväg utmed Borgaregatan med flera.

Prövning av barnets bästa enligt barnkonventionen

Berör eller påverkar ärendet barn direkt eller indirekt så att det i enlighet med barnkonventionen funnits skäl att genomföra en prövning av barnets bästa?

Nej

Har en prövning av barnets bästa genomförts?

Nej

Förslag

Mot bakgrund av att genomförandeprojektet är flerårigt och kommer att omfatta flera upphandlingar med tillhörande anbudsbaseade kalkyler föreslås Kommunfullmäktige att ta ett samlat beslut om att starta genomförandet av Nyköpings resecentrum med omfattning i enlighet med den plan som redovisas nedan och de kalkyler som ligger i dessa. Utifrån att ärendet anses vara av större vikt och är innebär en stor strategisk investering för kommunen görs bedömningen att ärendet bör beslutas av kommunfullmäktige.

Tekniska divisionens föreslås vidare att återkomma till Kommunstyrelsen två gånger per år för att redovisa projektets framdrift samt ekonomiska utfall inklusive aktuell prognos.

Tekniska divisionen och Samhällsbyggnad föreslås att gemensamt arbeta med planeringen av anläggningens kommande drift, eventuella försäljning och återkomma till kommunstyrelsen framöver med en plan i samband med de årliga åiterrapporteringarna till Kommunstyrelsen.

Genomförandet av Nyköpings resecentrum omfattas av följande delar:

Omläggning ledningar

Som en följd av breddning och sänkning av Brunnsplan påverkas befintliga ledningar. Ledningar behöver läggas om i ny sträckning. Dessa arbeten omfattar Nyköpings kommuns VA-ledningar men även ledningsägare för fjärrvärme, tele, kraft och fiber. Arbetena samordnas av Nyköpings kommun och separata överenskommelser kommer att träffas med respektive ledningsägare enskilt.

Anläggningen färdigställs som ett förberedande arbete och dimensioneras för att kunna hantera tillkommande exploateringar med påverkan på ledningsnätets kapacitet.

Preliminär tidplan: 2022 - 2023.

Gångväg invid St Anne

I enlighet med Järnvägsplan 35 (JP35) kommer Trafikverket att stänga befintlig gångfälla invid St Anne vilken ersätts med en gångväg utmed Nyköpingsån.

Preliminär tidplan: 2022 - 2023.

Godsmagasin och lokomotorstall

I och med byggnationen av Nyköpings resecentrum finns det ingen möjlighet för godsmagasinet och lokomotorstallet att vara kvar på sina nuvarande platser. Lokomotorstallet rivs och godsmagasinet rivs delvis. Den äldre delen av godsmagasinet, som har störst kulturmiljövärde, flyttas. I denna del kommer ny verksamhet i form av pausrum, teknikutrymmen samt ytor för projektet att disponera iordningställas. Cirka 50 procent av byggnaden iordningställs för verksamhet. Resterande del iordningställs till en nivå som möjliggör fortsatt utveckling när hyresgäster samt typ av verksamhet är klara. Dessa anpassningar för framtida hyresgäster ingår inte i budgeten för Nyköpings resecentrum.

Preliminär tidplan: 2023.

Fastighetsnära bulleråtgärder

Som följd av framtida vägtrafik samt järnvägstrafik finns det behov av att genomföra åtgärder på ett antal fastigheter i direkt anslutning till Nyköpings resecentrum. Dessa åtgärder krävs utöver de åtgärder som sker i form av bullerskyddsskärmar utmed järnvägen. Fastigheter i behov av åtgärd är identifierade i detaljplanen. Arbetet samordnas med Trafikverket.

Preliminär tidplan: 2023.

Bussterminal

Bussterminal i direkt anslutning till sidoplattform för påstigning till tåg med access till entrébyggnad med vidare anslutning till mittplattform. Byggnaden inrymmer väntutrymme, möjlighet till kommersiell verksamhet i dess östra del samt gater till regionbussar. Byggnaden kan sektioneras för att möjliggöra att ha färre bussgater igång under lågtrafikering.

Preliminär tidplan: 2024 - 2025.

Cykelparkeringshus

Cykelparkeringshus i två våningar med utrymmen för upp till 450 cyklar inomhus. Möjlighet till laddning av batteri, förvaring av hjälm och enklare självservice kommer att finnas. För att nyttja denna service kommer abonnemang att krävas.

Preliminär tidplan: 2025.

Stadsbusstorg, regionbusstorg samt övrig allmän platsmark inom detaljplan

Inom området söder om järnvägen iordningställs ytor för stadsbussar inklusive hållplatser, regionbusstorg för dockning till bussterminal, anslutande ramper mot gångpassage under järnvägsspåret samt anslutande gång- och cykelvägar. Inom området iordningställs även flertalet torg, parker och planteringar.

Inom området norr om järnvägen iordningställs ytor för korttidsparkeringar, hämta/lämna funktioner, cykelparkeringar och ersättningstrafik. Även på norra sidan iordningställs torg, planteringar och parker.

Samtliga körytor för bussar, gång- och cykelstråk samt perronger/plattformer är försedda med markvärme för att möjliggöra vinterunderhåll.

Brunnsgatan breddas och sänks för att skapa bättre tillgänglighet jämfört med idag. Passagen under järnvägen kommer skyltas med fri höjd 4,70 meter jämfört med dagens 3,30 meter.

Inför omledning av kollektivtrafik från kommande arbetsområde iordningställs en tillfällig busshållplats på Järnvägsgatan.

Preliminär tidplan: 2024 - 2026.

Fastighetsförvärv

Fastigheterna där Nyköpings resecentrum ska byggas ägs i dagsläget till stor del av Trafikverket och Jernhusen. Delar av fastigheterna är planlagda som allmän platsmark och andra som kvartersmark enligt gällande detaljplan.

Köpeavtal för fastigheter där Jernhusen idag är fastighetsägare är tecknade sedan tidigare. Viss revidering sker i dessa inför tillträde hösten 2022.

Köpeavtal för köp av fastigheter där Trafikverket idag är fastighetsägare kommer att tecknas inför tillträde.

Fastigheter inom kvartersmark planeras att avyttras i så stor utsträckning som möjligt.

Preliminär tidplan: 2022 och 2026.

Byggherreorganisation

Under de år som genomförandet av Nyköpings resecentrum pågår kommer resurser för projektledning, byggledning, kontrollanter etcetera att behövas. Omfattningen av dessa behov kommer att variera över tiden.

Utöver resurser finns byggherrekostnader i form av avgifter till myndigheter, projektering mm.

Preliminär tidplan: 2022 - 2026.

Genomförandetidplan, sammanställning:

Del:	Planerad tid:	Finansiering:
Omläggning ledningar	2022-2023	Investering, drift
Gångväg St Anne	2022-2023	Investering
Godsmagasin	2023	Investering
Fastighetsnära bulleråtgärder	2023	Drift
Bussterminal	2024-2025	Investering
Cykelparkeringshus	2025	Investering
Stadsbusstorg, regionbusstorg samt övrig allmän platsmark inom detaljplan P21-7	2024-2026	Investering
Fastighetsförvärv	2022, 2026	Investering, exploatering
Byggherreorganisation	2022-2027	Investering

Eftersom projektet pågår under lång tid och de kalkyler som har tagits fram utgår från dagens prisläge, har indexering av kalkylerna gjorts utifrån den genomförandetidplan som är redovisad i tabell ovan.

Totala kostanden för ovanstående åtgärder är kalkylerade till 574 000 000 inklusive indexering.

I tidigare avtal finns medfinansiering i anläggningar från Trafikverket. Dessa bidrag är prognostiserade till 16 200 000 kr.

Nyköpings kommun har fått statligt bidrag via Statsmiljöavtal för bland annat Nyköpings resecentrum. Bidraget till Nyköpings resecentrum är 239 000 000 kr och är förenat med avtalade motprestationer.

Den totala kalkylen för kostnader efter erhållna bidrag via stadsmiljöavtal samt medfinansiering uppgår till 318 800 000 kr. Av dessa är 302 000 000 kr investeringsmedel och 16 800 000 kr driftsmedel. Projektet finns upptaget i kommunens investeringsplanering i BPA under projektgruppen Resecentrum.

Kommunstyrelsens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

- 1) **att** ge Tekniska divisionen i uppdrag att genomföra byggnationen av Nyköpings resecentrum enlighet ovan,
- 2) **att** anvisa 318 800 000 kr till Tekniska divisionen från Kommunstyrelsens ofördelade investeringsmedel för byggnationen,
- 3) **att** anvisa 16 800 000 kr till Tekniska divisionen från Kommunstyrelsens ofördelade driftsmedel för byggnationen varav 2 500 000 kr år 2022 och 14 300 000 kr år 2023,
- 4) **att** kapitaltjänstkostnaderna för allmän platsmark och kvartersmark för allmänna ändamål som byggs inarbetas i Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens budget,
- 5) **att** kapitaltjänstkostnaderna för anläggningarna som byggs för uthyrning inarbetas i Tekniska divisionens budget och finansieras genom hyresintäkter,
- 6) **att** kapitaltjänstkostnaderna för VA ledningsförnyelse inarbetas i VA taxekollektivets budget och finansieras av taxor,
- 7) **att** kapitaltjänstkostnaderna för VA ledningsomläggning inarbetas i Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens budget, samt
- 8) **att** ge Tekniska divisionen och Samhällsbyggnad i uppdrag att teckna erforderliga avtal med övriga ledningsägare berörda av projektet.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

- 1) **att** uppdra åt Tekniska divisionen att återkomma till Kommunstyrelsen med en lägesredovisning och ekonomisk statusrapport för genomförandeprojektet två gånger per år, kvartal 2 och 4,
- 2) **att** ge Tekniska divisionen i uppdrag att tillsammans med Samhällsbyggnad upprätta en plan för kommande drift och försäljningar samt att dessa återrapporteras till Kommunstyrelsen två gånger per år, kvartal 2 och 4, samt
- 3) **att** paragrafen justeras omedelbart.

Mats Pettersson
Kommundirektör
Slutversion av Tjänsteskrivelsen godkändes
2022-06-02

Kent Nyman
Divisionschef Tekniska divisionen
Slutversion av Tjänsteskrivelsen godkändes

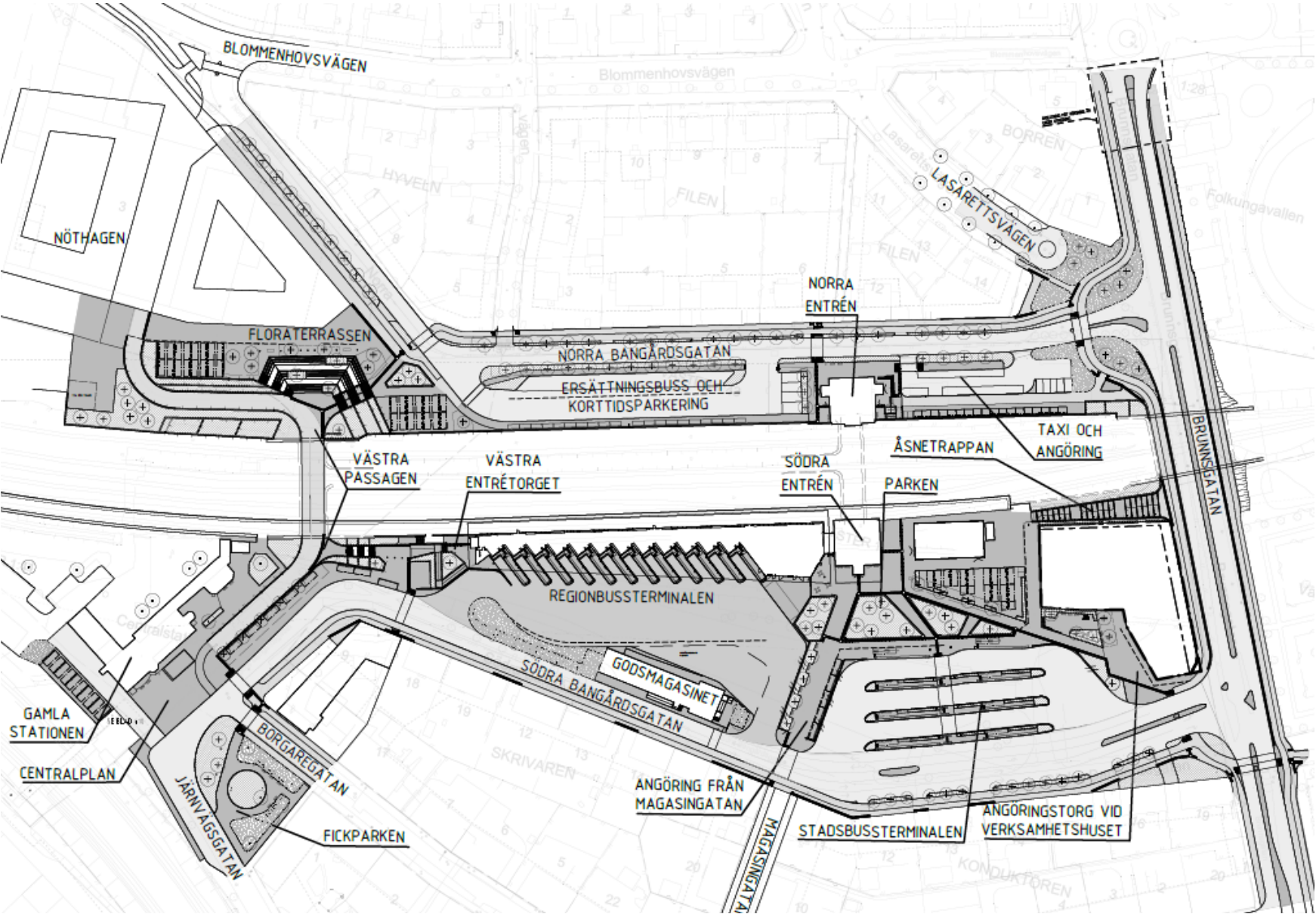
Beslut till:

Ekonomiavdelningen

Samhällsbyggnad

Tekniska divisionen

Bilaga 1 Geografisk utbredning Nyköpings resecentrum

KS § Köp av fastigheterna Väster 1:41, 1:42 och 1:42 av Jernhusen

Diarienummer: KK22/585

Nyköpings kommun tecknade år 2020 köpeavtal för Väster 1:41, 1:42 och 1:43 samt samarbetsavtal och ett aktieöverlåtelseavtal med Jernhusen (KF 2020-09-08 § 176). Överenskommelserna är en viktig del i genomförandet av Nyköpings resecentrum och rör nuvarande stationshuset, och det nya resecentrumet.

Nu tecknade köpeavtal löper ut i juni 2022. Köpeavtalen innehåller ett antal krav, bland dessa att de saneringsåtgärder som genomförs på fastigheterna ska vara slutförda och godkända av tillsynsmyndigheten. Jernhusen har inte inom denna tid kunnat slutföra saneringen. Med anledning av det och att kommunen vill reglera hantering av eventuella kvarvarande föroreningar, har Jernhusen och kommunen gemensamt tagit fram nya köpeavtal som ersätter de tidigare avtalen. Kommunen tillträder fastigheterna när saneringen är slutförd med sikte på 2022-09-01. Tillträdet kan skjutas på om saneringsåtgärderna inte är färdigställda.

Kommunen ser Jernhusen som en god framtida ägare och förvaltare av bussterminalen. Jernhusen har i processen aktivt deltagit i arbete med projektering för att skapa en funktionell och attraktiv stationsmiljö. Som en del i tidigare överenskommelse mellan Jernhusen och kommunen finns en option för Jernhusen om förvärv av busstation och byggrätt för kontorshus. Dessa regleras i ett samarbetsavtal samt aktieöverlåtelseavtal (OST 17/3 12.7 samt 12.8). Enligt avtalet ska kommunen beställa de entreprenadarbeten som ska genomföras för stationsbyggnaden. Ett tillägg till samarbetsavtalet har tagits fram i vilken Jernhusen tillåter kommunen att låta annan myndighet upphandla aktuella arbeten. Tillägget möjliggör för kommunen att utse en annan myndighet i kommunens ställe. Avsikten är att låta Trafikverket genomföra kommande entreprenadarbeten, vilket sedan innan regleras i genomförandeavtal med Trafikverket (KK20/143).

Förslag

Ett viktigt steg för genomförande av Nyköpings resecentrum är köp av Jernhusens fastigheter. Kommunen köper dessa för att skapa ett attraktivt resecentrum för att främja kollektivt resande och främja en fortsatta utveckling av Nyköping.

Barnrättsprövning

Berör eller påverkar ärendet barn direkt eller indirekt så att det i enlighet med barnkonventionen funnits skäl att genomföra en prövning av barnets bästa?

Nej

Har en prövning av barnets bästa genomförts?

Nej

Kommunstyrelsens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

- 1) **att** godkänna köpeavtal samt tillägg till samarbetsavtal med Jernhusen, enligt bilaga till tjänsteskrivelse daterad 2022-05-20,
- 2) **att** avsätta 12 100 000 kr samt förrätningskostnader och stämpelavgift för år 2022 från investeringsbudget för Nyköpings resecentrum för köp av Jernhusens fastigheter Väster 14:2 samt 1:43,
- 3) **att** Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden arbetar in kapitaltjänstkostnaden för Väster 1:42 och Väster 1:43 i kommande budgetar,
- 4) **att** avsätta 6 300 000 kr samt förrätningskostnader och stämpelavgift för år 2022 från exploateringsbudget för köp av Jernhusens fastigheter Väster 1:41, samt
- 5) **att** Tekniska divisionen, Kommunfastigheter, får i uppdrag att förvalta fastigheten Väster 1:41 samt att överskjutande kostnader/intäkter regleras mot exploateringsprojekt i samband med årsredovisning.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

- 1) **att** paragrafen omedelbart justeras.

Kommunfullmäktiges beslut skickas till:

Kommunledningskansliet

Samhällsbyggnad

Tekniska divisionen

Ekonomiavdelningen

Motpart

Kommunfullmäktige

Köp av fastigheterna Väster 1:41, 1:42 och 1:42 av Jernhusen

Bakgrund

Nyköpings kommun tecknade år 2020 köpeavtal för Väster 1:41, 1:42 och 1:43 samt samarbetsavtal och ett aktieöverlåtelseavtal med Jernhusen (KF 2020-09-08 § 176). Överenskommelserna är en viktig del i genomförandet av Nyköpings resecentrum och rör nuvarande stationshuset, och det nya resecentrumet.

Nu tecknade köpeavtal löper ut i juni 2022. Köpeavtalen innehåller ett antal krav, bland dessa att de saneringsåtgärder som genomförs på fastigheterna ska vara slutförda och godkända av tillsynsmyndigheten. Jernhusen har inte inom denna tid kunnat slutföra saneringen. Med anledning av det och att kommunen vill reglera hantering av eventuella kvarvarande föroreningar, har Jernhusen och kommunen gemensamt tagit fram nya köpeavtal som ersätter de tidigare avtalen. Kommunen tillträder fastigheterna när saneringen är slutförd med sikte på 2022-09-01. Tillträdet kan skjutas på om saneringsåtgärderna inte är färdigställda.

Kommunen ser Jernhusen som en god framtida ägare och förvaltare av bussterminalen. Jernhusen har i processen aktivt deltagit i arbete med projektering för att skapa en funktionell och attraktiv stationsmiljö. Som en del i tidigare överenskommelse mellan Jernhusen och kommunen finns en option för Jernhusen om förvärv av busstation och byggrätt för kontorshus. Dessa regleras i ett samarbetsavtal samt aktieöverlåtelseavtal (OST 17/3 12. 7 samt 12.8). Enligt avtalet ska kommunen beställa de entreprenadarbeten som ska genomföras för stationsbyggnaden. Ett tillägg till samarbetsavtalet har tagits fram i vilken Jernhusen tillåter kommunen att låta annan myndighet upphandla aktuella arbeten. Tillägget möjliggör för kommunen att utse en annan myndighet i kommunens ställe. Avsikten är att låta Trafikverket genomföra kommande entreprenadarbeten, vilket sedan innan regleras i genomförandeavtal med Trafikverket (KK20/143).

Prövning av barnets bästa enligt barnkonventionen

Berör eller påverkar ärendet barn direkt eller indirekt så att det i enlighet med barnkonventionen funnits skäl att genomföra en prövning av barnets bästa?

Nej

Har en prövning av barnets bästa genomförts?

Nej

Förslag

Ett viktigt steg för genomförande av Nyköpings resecentrum är köp av Jernhusens fastigheter. Kommunen köper dessa för att skapa ett attraktivt resecentrum för att främja kollektivt resande och främja en fortsatta utveckling av Nyköping.

Kommunstyrelsens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

- 1) **att** godkänna köpeavtal samt tillägg till samarbetsavtal med Jernhusen, enligt bilaga till tjänsteskrivelse daterad 2022-05-20,
- 2) **att** avsätta 12 100 000 kr samt förrättningskostnader och stämpelavgift för år 2022 från investeringsbudget för Nyköpings resecentrum för köp av Jernhusens fastigheter Väster 14:2 samt 1:43,
- 3) **att** Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden arbetar in kapitaltjänstkostnaden för Väster 1:42 och Väster 1:43 i kommande budgetar,
- 4) **att** avsätta 6 300 000 kr samt förrättningskostnader och stämpelavgift för år 2022 från exploateringsbudget för köp av Jernhusens fastigheter Väster 1:41, samt
- 5) **att** Tekniska divisionen, Kommunfastigheter, får i uppdrag att förvalta fastigheten Väster 1:41 samt att överskjutande kostnader/intäkter regleras mot exploateringsprojekt i samband med årsredovisning.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

- 1) **att** paragrafen omedelbart justeras.

Mats Pettersson
Kommundirektör
Slutversion av Tjänsteskrivelsen godkändes
2022-06-02

Maria Ljungblom
Samhällsbyggnadschef
Slutversion av Tjänsteskrivelsen godkändes

Kent Nyman
Divisionschef Tekniska divisionen
Slutversion av Tjänsteskrivelsen godkändes

Beslut till:

Kommunledningskansliet

Samhällsbyggnad

Tekniska divisionen

Ekonomiavdelningen

Motpart

KÖPEAVTAL

avseende Nyköping Väster 1:41

har denna dag ("Avtalsdagen") träffats mellan:

- (1) Jernhusen Stationer AB, org. nr 556616-7366 ("**Säljaren**"); och
- (2) Nyköpings kommun, org. nr 212000-2940 ("**Köparen**").

Säljaren och Köparen benämns nedan gemensamt "**Parterna**" och var för sig "**Part**". Detta avtal inklusive bilagor benämns nedan "**Avtalet**".

1. BAKGRUND

- 1.1 Köparen driver ett detaljplanearbete kring Nyköpings station, kallat "*Nyköpings resecentrum*" ("**Detaljplanen**"). Detaljplanen vann laga kraft 27 juli 2021.
- 1.2 Parallellt med Detaljplanen arbetade Trafikverket med en järnvägsplan, del av projekt Ostlänken, i Trafikverkets regi, "*Järnvägsplan för Nyköping resecentrum, bandel 506 i Nyköpings kommun*" ("**Järnvägsplanen**"). Järnvägsplanen blev fastställd den 9 mars 2021 och vann laga kraft i september 2021.
- 1.3 Säljaren är civilrättslig och lagfaren ägare till fastigheten Nyköping Väster 1:41 ("**Fastigheten**"), som ligger inom området som omfattas av Detaljplanen.
- 1.4 Jernhusen AB (publ) och Köparen ingick ett samarbetsavtal 2020-06-16, enligt vilket Parterna ska samverka för att utveckla Nyköpings resecentrum ("**Samarbetsavtalet**"), innefattandes option enligt vilken Jernhusen AB (publ) har, på överenskomna villkor, en ensidig rätt att "återköpa" mark med nyuppförd stationsbyggnad respektive mark med kontorsbyggrätt. Ett tillägg till samarbetsavtalet tecknas denna dag.
- 1.5 Köparen önskar förvärva och Säljaren önskar överlåta Fastigheten på de villkor som anges i Avtalet.
- 1.6 Avtalet ersätter tidigare köpeavtal för Fastigheten mellan Parterna daterat den 2020-06-16.

2. ÖVERLÅTELSE M.M.

- 2.1 Säljaren överlåter härmed Fastigheten, inklusive därtill hörande byggnader, anläggningar och andra tillbehör, till Köparen på de villkor som framgår av Avtalet.
- 2.2 Köparen har möjlighet att ansöka om fastighetsreglering hos lantmäteriet varigenom all mark och alla byggnader på Fastigheten genom fastighetsreglering överförs till fastigheten Nyköping Väster 1:42 eller annan kommunägd fastighet som köparen finner lämplig. Parterna förbinder sig att vidta de åtgärder som skäligen kan komma att krävas för att lantmäteriet ska kunna fatta beslut om överföring av Fastigheten till Nyköping Väster 1:42 och att, omedelbart efter det att lantmäteriet har fattat beslut om fastighetsreglering, godkänna detsamma för att det ska vinna laga kraft så snart som möjligt.
- 2.3 Om Köparen ej ansöker om fastighetsreglering eller lantmäteriet ej godkänner åtgärden ska Köparen istället ansöka om lagfart för sitt förvärv av Fastigheten.

3. TILLTRÄDE

- 3.1 Köparen ska tillträda Fastigheten fem (5) bankdagar efter att samtliga villkor i punkten 4.1 är uppfyllda ("**Tillträdesdagen**"). Äganderätten till Fastigheten övergår från Säljaren till Köparen på Tillträdesdagen.
- 3.2 Tillträde ska, om inte annat överenskommits, ske på Säljarens kontor.
- 3.3 Köparen ska på Tillträdesdagen erlægga Köpeskillingen genom insättning på Säljarens bankkonto nr 6102 837 772 478 hos Svenska Handelsbanken. Inbetalningen ska märkas "*Nyköping Väster 1:41*".
- 3.4 När Köparen på Tillträdesdagen har betalat Köpeskillingen ska Parterna upprätta tre (3) köpebrev varav respektive Part ska erhålla ett originalexemplar var och ett originalexemplar överlämnas till Köparen för översändande till lantmäteriet i samband med ansökan om fastighetsreglering/lagfart.
- 3.5 Det noteras att det inte finns några inteckningar i Fastigheten, med pantbrev att överlämna eller släppa per Tillträdesdagen.
- 3.6 Säljaren ska överlämna de handlingar till Köparen som behövs för att få lagfart. Säljaren ska senast fem (5) bankdagar efter Tillträdesdagen överlämna övriga handlingar som kan vara av betydelse för Köparen som Säljaren innehar, såsom hyreskontrakt i original, ritningar, kartor, bygglovshandlingar och VA-ritningar.
- 3.7 Säljaren ska se till att leverantörer på Tillträdesdagen läser av Fastighetens mätare för förbrukning av el, vatten, värme m.m.
- 3.8 Köparen ska per Tillträdesdagen överta de i Bilaga 3.8 angivna avtal som gäller leveranser, drift och skötsel för Fastigheten. Vägrar någon leverantör eller annan motpart att lämna samtycke till partsbyte ska Köparen informera Säljaren om det. Köparen svarar för de kostnader som uppstår under aktuellt avtals uppsägningstid.

4. TILLTRÄDESVILLKOR

- 4.1 Avtalet är för sin giltighet villkorat av:

att Fastigheterna Väster 1:42 och 1:43 (i tillämpliga fall med undantag för sådana delar av Fastigheten där genomförande av Saneringen (såsom definierat i punkt **Fel! Hittar inte referenskälla.** nedan) är beroende av att järnvägstrafik stängts av) är sanerad i sådan omfattning att slutrapport avseende inlämnad saneringsanmälan med handläggningsnummer 2020-3151 samt 2021-493 godkänts av vederbörlig tillsynsmyndighet.

- 4.2 Om villkoret i punkt 4.1 inte är uppfyllt senast två (2) år från Avtalsdagen ska Avtalet vara utan verkan och eventuella fullgjorda prestationer enligt Avtalet återgå, och Parterna ska därefter inte ha några anspråk mot varandra.

5. KÖPESKILLING

Köpeskillingen för Fastigheten uppgår till sexmiljoner tvåhundrafemtiosex tusen (6 256 000) kronor ("**Köpeskillingen**").

6. FASTIGHETENS SKICK

Köparen, som är informerad om Fastighetens tidigare användning och som har beretts tillfälle att undersöka Fastigheten och i övrigt alla förhållanden som rör Fastigheten, förklarar sig härmed godta Fastighetens skick och avstår med bindande verkan från alla anspråk mot Säljaren på grund av fel eller brister i Fastigheten, inklusive dolda fel, rättsliga fel, rådighetsfel och faktiska fel med mindre

Säljaren specifikt garanterat visst förhållande i Avtalet. Till undvikande av missförstånd innebär detta bl.a. att Köparen inte kan göra några påföljder gällande med anledning av föroreningar i mark (utöver vad som framgår av Säljarens åtagande enligt punkt 11), grundvatten, byggnader och anläggningar på Fastigheten eller dess omgivning.

7. SÄLJARENS GARANTIER

- 7.1 Säljaren lämnar följande garantier till förmån för Köparen. Köparen är införstådd med att den omständigheten att Säljaren lämnar garantier inte fritar Köparen från undersökningsplikt rörande Fastighetens skick. Garantierna avser förhållandena per Tillträdesdagen om inte annat anges.
- 7.2 Säljaren är på Avtalsdagen och Tillträdesdagen civilrättslig och lagfaren ägare till Fastigheten.
- 7.3 Fastigheten är fullvärdesförsäkrad till och med Tillträdesdagen.
- 7.4 Säljaren innehar per Avtalsdagen och Tillträdesdagen de rättigheter och erforderliga tillstånd föreligger, för den verksamhet som bedrivs av Säljaren eller av Säljaren närstående inom Fastigheten.
- 7.5 Fastigheten är per Tillträdesdagen inte föremål för panträtt eller någon annan säkerhetsrätt av vad slag det vara må.
- 7.6 Fastigheten besväras inte per Tillträdesdagen av några nyttjanderätter, servitut eller belastningar eller inskrivningar utöver vad som framgår av bifogat FDS-utdrag, Bilaga 7.6, eller i övrigt av Avtalet, med undantag för sådana rättigheter som tillskapas genom förrättning inom ramen för genomförandet av Detaljplanen och/eller för att fullfölja Samarbetsavtalet.
- 7.7 De villkor som per Avtalsdagen gäller för hyresavtal och andra nyttjanderättsavtal som belastar Fastigheten framgår klart och tydligt av ordalydelsen för respektive avtal enligt Bilaga 7.7 ("**Hyresavtalen**").
- 7.8 Fastigheten är per Tillträdesdagen, såvitt Säljaren känner till, inte förorenad i sådan utsträckning att ytterligare sanering utöver Saneringen som Säljaren genomfört eller ska genomföra enligt punkten 11 nedan kan krävas för att Fastigheten ska vara godkänd för s.k. mindre känslig markanvändning, eller för att Fastigheten ska uppfylla sådana platsspecifika riktvärden som tillsynsmyndigheten godkänner. Med "såvitt Säljaren känner till" avses i denna punkt 7.8 faktisk kännedom hos någon av Maria Hägerdal och Ellen Hjelmgren samt personer hos Säljaren och Jernhusen AB (publ) som varit involverade i Projektet (såsom definierat i Samarbetsavtalet).
- 7.9 Ingen personal äger på Avtalsdagen och Tillträdesdagen rätt till anställning hos Köparen som en konsekvens av Säljarens överlåtelse av Fastigheten till Köparen enligt Avtalet.
- 7.10 Säljaren är per Avtalsdagen inte part i någon domstolstvist, skiljetvist, administrativt eller annat förfarande rörande Fastigheten eller den verksamhet som bedrivs på Fastigheten och, såvitt Säljaren känner till, föreligger det inte någon omständighet som kan föranleda någon sådan tvist.
- 7.11 Det finns per Avtalsdagen inte några förelägganden eller förbud eller motsvarande från domstol eller annan myndighet i fråga om Fastigheten och, såvitt Säljaren känner till, föreligger inte någon omständighet som kan föranleda något sådant

föreläggande eller förbud.

- 7.12 Godkänd obligatorisk ventilationskontroll och alla andra för Fastigheten föreskrivna kontroller och besiktningar av t.ex. hissar, portar, el och tryckkärl har genomförts på ett korrekt sätt och samtliga eventuella anmärkningar som kräver åtgärdande, har åtgärdats senast på Tillträdesdagen.
- 7.13 Samtliga för Fastigheten gällande VA-anslutningskostnader, fjärrvärmeanslutningskostnader, elanslutningskostnader, gatukostnader och liknande kostnader har betalats eller reserverats för i likvidavräkningen som ska upprättas enligt punkt 14.2, med undantag för kostnader som avses i denna punkt och som uppkommer inom ramen för den exploatering som genomförs i enlighet med Detaljplanen.
- 7.14 Samtliga skatter och avgifter som belöper på Fastigheten fram till och med Tillträdesdagen har betalats i den utsträckning sådana krav förfallit till betalning innan Tillträdesdagen eller beaktats i likvidavräkningen enligt punkt 14.2.
- 7.15 Säljaren har efter bästa förmåga sammanställt och tillhandahållit Köparen det datarumsmaterial om Fastigheten som framgår av Bilaga 7.15. Datarums materialet är i allt väsentligt korrekt och Säljaren har inte medvetet inkluderat någon information som är oriktig och har inte heller medvetet undanhållit omständighet som hade varit av väsentlig betydelse för en köpare vid dennes beslut att förvärva Fastigheten.

8. BRISTANDE GARANTIUPPFYLLELSE

- 8.1 Vid brist i garantiuppfyllelse ska Säljaren ersätta Köparen för den direkta skada (inklusive eventuellt bortfall av hyresintäkter men uteslutande utebliven vinst och annan indirekt skada) som Köparen orsakats genom att nedsättning av Köpeskillingen görs med ett belopp som svarar krona för krona mot Köparens skada med beaktande av vad som i övrigt anges i punkt 8.
- 8.2 Köparen ska endast vara berättigad till nedsättning av Köpeskillingen om det sammanlagda beloppet av nedsättningen enligt Förvärvsavtalen (såsom definierat i Samarbetsavtalet), efter sådan justering som kan följa av punkten ovan, överstiger ett tröskelbelopp om en miljon (1 000 000) kronor. I sådant fall ska ersättning utgå för hela bristen och inte endast den del av bristen som överstiger tröskelbeloppet. Vid beräkning av nedsättningen ska endast enskilda brister som innebär en rätt till anspråk överstigande etthundratusen (100 000) kronor tas i beaktande. Begränsningarna i denna punkt 8.2 ska inte gälla vid brist i Säljarens garantier i punkt 7.2 (äganderätt), 7.5 (panträtt) och 7.12 (Obligatoriska besiktningar), i vilka fall Säljaren ansvarar för garantibristen från första kronan.
- 8.3 Det sammanlagda nedsättningsbeloppet ska under inga omständigheter överstiga 9 200 000 kronor (motsvarande femtio (50) procent av köpeskillingen enligt Förvärvsavtalen (såsom definierat i Samarbetsavtalet)). Begränsningarna i denna punkt 8.3 ska dock inte gälla vid brist i Säljarens garantier enligt punkt 7.2 och 7.5 i vilket fall Säljaren ansvarar för garantibristen från första kronan och upp till ett belopp motsvarande Köpeskillingen.
- 8.4 Krav som grundar sig på garantierna ska för att få göras gällande framföras skriftligen utan oskäligt dröjsmål från den tidpunkt då Köparen upptäckte bristen, dock senast tolv (12) månader från Tillträdesdagen.
- 8.5 Ingen ersättningskyldighet avseende brist ska uppkomma:

- (a) om bristen hänför sig till förhållande som redovisats för Köparen och dess rådgivare i Avtalet, eller framgår av de handlingar avseende Fastigheten som Köparen beretts tillfälle att ta del av i bilaga 7.15 eller genom information från Säljaren som företetts skriftligen eller genom e-post till Köparen, eller den besiktning av Fastigheten som Köparen genomfört före undertecknandet av Avtalet, eller som Köparen eller dennes rådgivare annars känt till på Avtalsdagen;
- (b) om kravet uppstått på grund av handling, underlåtenhet eller någon annan rättshandling som har utförts av Köparen efter Tillträdesdagen om inte sådan handling eller underlåtenhet har skett i syfte att uppfylla gällande lagkrav eller avtalsförpliktelser enligt sådana avtal som Köparen ska överta enligt Avtalet;
- (c) om och i den utsträckning kravet på grund av bristen uppstått som en följd av lagstiftning som ännu inte trätt i kraft;
- (d) om och i den utsträckning försäkringsersättning för en sådan garantiavvikelse utgår eller om Köparen erhåller ersättning från tredje man;
- (e) om och i den utsträckning som Säljaren, utan dröjsmål, efter eget val och utan kostnad eller hinder av väsentlig betydelse för Köparen, avhjälp en garantiavvikelse; och
- (f) om och i den utsträckning en skada är avdragsgill ur skattesynpunkt för Köparen (då det belopp som betalas av Säljaren ska reduceras med ett belopp motsvarande den faktiska skatteeffekt som skadan får hos Köparen under det beskattningsår då skadan materialiserats.

8.6 Köparen äger inte rätt att förlita sig på andra garantier eller utfästelser beträffande Fastigheten utöver i punkten 7 lämnade garantier. Säljaren ska sålunda inte ha något ansvar (varmed bl. a. avses felansvar enligt Köplagen (1990:931)), utöver vad som uttryckligen angivits i Avtalet och Köparens rätt att erhålla ersättning enligt Avtalet för brist enligt punkt 7 utesluter och ersätter således all annan rätt till ersättning för skada eller hävning av Avtalet (varmed bl.a. avses rätt till skadestånd eller hävning enligt Köplagen).

9. JÄRNVÄGSTRAFIK M.M.

9.1 Köparen är medveten om och godtar att järnvägstrafik bedrivs och kommer att bedrivs i omedelbar närhet av Fastigheten. Denna omständighet har beaktats vid fastställandet av Köpeskillingen.

9.2 Till följd av vad som ovan sagts accepterar Köparen till fullo och utan ytterligare ersättning från Säljaren, de störningar i form av buller, vibrationer och andra miljöstörningar som förekommer och framdeles kommer att uppstå till följd av järnvägstrafiken på järnvägsfastigheten Nyköping Väster 1:2.

9.3 Köparen är vidare medveten om att närheten till järnvägsspår m.m. kan medföra vissa restriktioner vad gäller byggande, nyttjande m.m. av Fastigheten.

10. NYTTJANDERÄTTER

Köparen övertar Säljarens rättigheter och skyldigheter gentemot berörda hyresgäster/arendatorer enligt Hyresavtalen enligt Bilaga 7.7. Köparen träder således in i Säljarens ställe som hyresvärd/markägare i Hyresavtalen varigenom Köparen per Tillträdesdagen övertar alla förpliktelser och allt ansvar som tidigare åvilat Säljaren enligt Hyresavtalen. Samtliga Hyresavtal överlämnas till Köparen i original på Tillträdesdagen.

11. SÄLJARENS ÅTAGANDEN

Saneringen

- 11.1 För det fall Köparen under utbyggnaden av Detaljplanen, påträffar förorenad mark och om berörd tillsynsmyndighet förelägger Köparen, vilket kräver ytterligare efterbehandling av förorenad mark, gäller nedanstående:
- 11.2 Köparen ska utföra och bekosta, dvs ta fullt ansvar för, efterbehandlingsåtgärder inkluderande all utredning, miljökontroll, hantering av förorenade massor, återfyllnad, myndighetskontakter, packning och övriga avhjälpandeåtgärder.
- 11.3 Säljaren ska ersätta Köparen för kostnader enligt specifikation a-e nedan för tillkommande kostnader och hantering enligt punkt 11.2 av förorenad mark vars halter överstiger Naturvårdsverkets generella riktvärden för mindre känslig markanvändning ("MKM"):
- tillkommande kostnader för projektledning, handläggning, inklusive myndighetskontakter, avgifter för tillstånd samt övriga administrativa kostnader
 - tillkommande kostnader för provtagning och analys
 - tillkommande schaktningskostnader i det fall behovet av att utföra schaktning endast uppstår på grund av massor med halter över MKM
 - ökad transportkostnad i det fall mottagningsanläggning medför ökad körsträcka relativt tillgänglig mottagningsanläggning för massor med halter under MKM
 - ökad mottagningskostnad relativt mottagningskostnad för massor med halter under MKM.
- 11.4 För att Köparen ska äga rätt till ersättning enligt 11.3 krävs att:
- Köparen, innan åtgärder vidtas, redovisar vilka åtgärder som avses att utföras samt erhåller godkännande från Säljaren. Säljaren ska återkomma med besked inom skälig tid,
 - Köparen för Säljaren omgående informerar när kostnader enligt 11.3 inträffat,
 - Köparen förser Säljaren med ett verifierat kostnadsunderlag enligt bilaga 11.4 samt
 - Köparen ska komplettera underlaget i 11.4c i det fall Säljaren så önskar.
- 11.5 Köparen ska kvartalsvis översända ett faktureringsunderlag med verifierade kostnader och, efter godkännande från Säljaren, tillställa Säljaren en faktura med fyrtiofem (45) dagars förfallotid (vilket framgår av bilaga **Fel! Hittar inte referensälla.**).
- 11.6 Under alla omständigheter ska anspråk framställas senast tio (10) år från Tillträdesdagen.
- Förvaltning mellan Avtalsdagen och Tillträdesdagen**
- 11.7 Säljaren ska, under perioden mellan Avtalsdagen och Tillträdesdagen, tillse att Fastigheten, med de undantag som framgår av Avtalet, förvaltas professionellt och på samma sätt som skett under tiden före Avtalsdagen med iakttagande av tillämpliga lagar och föreskrifter och ska inte utan Köparens godkännande (vilket inte oskäligen ska fördröjas eller förvägras) vidta några åtgärder eller fatta något beslut i frågor med väsentlig påverkan på Fastigheten innefattande t.ex. att inte överlåta eller på annat sätt disponera över Fastigheten i strid mot Avtalet, ingå, ändra eller säga upp för Fastigheten gällande nyttjanderättsavtal eller bevilja eller ansöka om inteckning eller annan belastning i Fastigheten.

12. GEMENSAMMA ÅTAGANDEN

- 12.1 Under tiden mellan Avtalsdagen och Tillträdesdagen ska Säljaren, såvitt avser Hyresavtalen, samråda med, inhämta Köparens godkännande till, och vidta de eventuella uppsägningar/förändringar som Köparen begär. Det noteras härvid att Parternas gemensamma målsättning ska vara att i möjligaste mån tillse att intäkter kan bibehållas, att nyttjanderättshavarna avstår från besittningsskydd och att Hyresavtalen vid tidigast möjliga tidpunkt ska övergå till att gälla tills vidare alternativt tre månader i taget med uppsägningstid motsvarande den kortaste uppsägningstid som gäller enligt lag i respektive fall.
- 12.2 Köparen ska hålla Säljaren skadeslös med anledning av att Säljaren har agerat enligt Köparens instruktion vad avser i punkt 12.1 angivna åtgärder, inkluderande kostnader och förlorade intäkter (t.ex. förlorade hyresintäkter, skäliga ökade förvaltnings- och underhållskostnader, skadestånd till hyresgäster/arendatorer som Säljaren är skyldig att erlægga enligt av Köparen godkänd förlikning eller lagakraftvunnen dom, rättegångskostnader och ombudskostnader). Säljaren ska utan dröjsmål informera Köparen om eventuella anspråk och/eller krav från hyresgäster/arendatorer för vilka Köparen ansvarar enligt denna punkt 12.2 ("**Tredjemanskrav**"), samt åtar sig att inte utan Köparens skriftliga medgivande ingå förlikning, acceptera ansvar eller i övrigt agera så att Köparens eller Bolagets (såsom definierat i Samarbetsavtalet) rättsliga ställning rörande Tredjemanskrav försämras. Parterna åtar sig att samråda kring utseende av eventuellt ombud samt i övrigt kring hanteringen av Tredjemanskrav. Köparen ska ha rätt att, efter skriftligt påkallande, på egen bekostnad företräda Säljaren eller Bolaget vid förhandlingar och processer rörande Tredjemanskrav. Säljaren ska tillse att Köparen i sådana fall får fullmakt och erforderlig information från Säljaren eller Bolaget för att kunna företräda Säljaren eller Bolaget samt vidare få rätt att kvittningsvis eller genom genkärsmål göra gällande Säljarens eller Bolagets eventuella motkrav mot tredje mannen. Skulle Säljaren underlåta att agera på sätt som angetts i denna punkt åger Säljaren inte rätt att göra gällande krav mot Köparen med anledning av det ifrågakvarande Tredjemanskravet.
- ## **13. MERVÄRDESSKATT**
- 13.1 Fastigheten omfattas av frivillig skattskyldighet enligt 9 kap mervärdesskattelagen (1994:200), ML. Överlåtelsen av Fastigheten innebär att den frivilliga skattskyldigheten övergår till Köparen vid dennes tillträde av Fastigheten, eftersom Säljaren är skattskyldig t.o.m. sitt frånträde av densamma.
- 13.2 Överlåtelsen av Fastigheten innebär att Säljarens förekommande jämkning med anledning av överlåtelsen övergår på Köparen i enlighet med bestämmelserna i 8a kap 12 § ML.
- 13.3 Säljaren förbinder sig att till Köparen utfärda en sådan med faktura jämförlig handling som avses i 8a kap 15 § ML. Denna handling utgör underlag för Köparen i förekommande fall avseende dennes jämkning i enlighet med vad som sägs ovan. Handlingen ska överlämnas till Köparen på Tillträdesdagen.
- 13.4 Säljaren förbehåller sig rätten till att också utfärda kompletterande handlingar enligt 8a kap 15 § ML om Säljaren i efterhand skulle finna att ytterligare mervärdesskatt skulle ha angetts i den ursprungliga handlingen som överlämnats till Köparen.
- 13.5 Köparen förbinder sig att kvittera mottagande av de handlingar som anges i de två föregående styckena.

14. INTÄKTER OCH KOSTNADER

14.1 Kostnader för (såsom fastighetsskatt, andra skatter, räntor och andra utgifter) och intäkter från Fastigheten för tiden före Tillträdesdagen belastar respektive tillkommer Säljaren om inte annat framgår av Avtalet. Kostnader för och intäkter från Fastigheten för tiden från och med Tillträdesdagen belastar respektive tillkommer Köparen om inte annat framgår av Avtalet.

14.2 Säljaren ska per Tillträdesdagen upprätta en likvidavräkning, vilken ska överlämnas till Köparen fem dagar före Tillträdesdagen. Likvidavräkningen ska innehålla en fördelning mellan Säljaren och Köparen av de kostnader och intäkter som belöper på Fastigheten. Saldot enligt likvidavräkningen ska betalas på Tillträdesdagen. Om kostnad eller intäkt som rätteligen skulle ha varit föremål för avräkning uppkommer eller blir känd först efter den slutliga avräkningen, ska Parterna upprätta en kompletterande avräkning snarast, varefter berättigad Part kontant ska erhålla aktuellt saldo från motparten.

15. SKADA OCH FÖRSÄKRINGSERSÄTTNING

15.1 Om Fastigheten före Tillträdesdagen drabbas av sådan skada som täcks av försäkring, ska köpet ändå fullföljas, varvid Köparen mot betalning av Köpeskillingen inträder i Säljarens rätt till försäkringsersättning. Säljaren ansvarar för att Fastigheten är fullvärdesförsäkrad fram till och med Tillträdesdagen.

15.2 Säljaren ska utan ersättning biträda Köparen gentemot försäkringsbolaget om sådan skada inträffar och ersätta Köparen för eventuell kostnad för självrisk.

16. SKADESTÅND OCH HÄVNING

Skulle Köparen eller Säljaren inte fullgöra sina åtaganden enligt Avtalet, har motparten rätt till skadestånd. Skulle åsidosatt åtagande vara av väsentlig betydelse för Part har denne dessutom rätt att häva köpet.

17. STÄMPELSKATT M.M.

Köparen ska svara för samtliga förrättnings-, lagfarts- och inteckningskostnader, såsom eventuell kostnad för lantmäteriförrättning, stämpelskatt och expeditionsavgifter för erhållande av lagfart för Fastigheten samt för kostnader för uttagande av eventuella pantbrev i Fastigheten.

18. ÖVERLÅTELSEFÖRBUD

Part ska ej äga rätt att utan den andre Partens skriftliga medgivande överlåta sina rättigheter eller skyldigheter enligt Avtalet.

19. KONTAKTPERSONER

Kontaktpersoner enligt Avtalet ska vara:

För Säljaren:
Jernhusen Stationer AB
Att: Emelie Engholm
E-post: emelie.engholm@jernhusen.se

För Köparen:
Nyköpings kommun
Att: Karin Wesström
E-post: karin.wesstrom@nykoping.se

VILLKOR FÖR AVTALETS IKRAFTTRÄDANDE

20.

Avtalet är villkorat av godkännande i Nyköpings kommunfullmäktige senast 2022-08-30. Om godkännande inte sker inom denna tid ska avtalet återgå i sin helhet och vardera Part bära sin egen kostnad utan ytterligare anspråk mot den andra Parten.

21. **ÖVRIGT**

Tillägg eller ändringar till Avtalet ska vara skriftliga och undertecknas av båda Parter för att gälla.

Avtalet har upprättats i två (2) originalexemplar av vilka Parterna har tagit var sitt.

Ort:

Ort:

Datum:

Datum:

Säljare:

JERNHUSEN STATIONER AB

Köpare:

NYKÖPINGS KOMMUN

Namnförtydligande

Namnförtydligande

Bilagor

Bilaga 3.8	Leverantörsavtal
Bilaga 7.6	Fastighetsregisterutdrag
Bilaga 7.7	Hyses- och arrendeavtal
Bilaga 7.15	Datarumsmaterial
Bilaga 11.4	Underlag för rätt till ersättning

Drift- och serviceavtal, Nyköping Väster 1:41

Typ	Avtalspart	Kommentar
Service för motordrivna portar	Besam Sverige AB	Avtalet sägs upp eller överläts
Växter	Företagsväxter i Knivsta AB	Avtalet sägs upp eller överläts
Ronderande bevakningstjänst	Securitas	Avtalet sägs upp eller överläts
Skadedjursrelaterade tjänster	Nomor (ramavtal)	Avtalet sägs upp
Fastighetsteknisk drift	Lassila & Tikanoja FM (ramavtal)	Avtalet sägs upp
Lokalvård	Samhall (ramavtal)	Avtalet sägs upp
Parkering	Apcoa (ramavtal)	Avtalet sägs upp
Nätverk	Telia	Avtalet sägs upp eller överläts
Renhållning	Nyköpings kommun	Avtalet sägs upp eller överläts
Renhållning (väntsal)	Suez Recycling AB	Avtalet sägs upp eller överlätes
Energi	Vattenfall kundservice	Avtalet sägs upp eller överlätes
Markskötsel och snöröjning	HSB Södermanlands län	Avtalet sägs upp eller överlätes

036 Allmän 2022-05-18

Fastighet

Beteckning Nyköping Väster 1:41	UUID: 909a6a4b-f84c-90ec-e040-ed8f66444c3f	Senaste ändringen i allmänna delen 2004-06-03
Nyckel: 040175265	Län- och kommunkod 0480	Senaste ändringen i inskrivningsdelen 2014-02-07
Distrikt Nyköpings Sankt Nicolai	Distriktskod 212007	Aktualitetsdatum i inskrivningsdelen 2022-05-17

Adress

Adress

Centralplan 1A-F, 3
611 30 Nyköping

Södra Bangårdsgatan 1
611 30 Nyköping

Läge, karta

Område 1	N (SWEREF 99 TM) 6514574.6	E (SWEREF 99 TM) 615336.1
--------------------	--------------------------------------	-------------------------------------

Areal

Område	Totalareal	Därav landareal	Därav vattenareal
Totalt	7 630 kvm	7 630 kvm	

Lagfart

Ägare 556616-7366	Andel 1/1	Inskrivningsdag 2002-12-18	Akt 02/30969
-----------------------------	---------------------	--------------------------------------	------------------------

Jernhusen Stationer AB
Box 520/Jernhusen AB/
101 30 Stockholm

Köp (även transportköp): 2002-04-08
Ingen köpeskilling redovisad.

Anmärkning: Beviljad 04/28829

Rättigheter

Ändamål	Rättsförhållande	Rättighetstyp	Rättighetsbeteckning
Järnvägstrafik	Last	Officialservitut	0480-03/22.1
Bildningsåtgärd: Avstyckning Periodanmärkning: Fastighetstillbehör, (akt 0480-03/22). Beskrivning: Servitut upplåts enligt punkterna i-iii nedan. i. rätt att inom styckningslotten för järnvägstrafikändamål behålla, underhålla, och förnya befintliga anläggningar enligt a-g nedan. de befintliga anläggningarnas läge och omfattning skall utgöra den faktiska lokaliseringen av servitutet.ii. rätt att bibehålla erforderliga infästningar i omgivande byggnadskonstruktioner för anläggningarna enligt a-g nedan. iii. rätt att äga tillträde till mark och byggnader vari utrymme upplåtits för besiktningdrift, underhåll och andra åtgärder avseende anläggningarna enligt a-g nedan.			
Utrymme för allmänna ändamål	Last	Officialservitut	0480-03/22.2
Bildningsåtgärd: Avstyckning Beskrivning: Servitut upplåts enligt punkterna i och ii nedan. i. rätt för tågresenärer att ha tillgång till allmänna utrymmen. härmed avses publika utrymmen, för resande med tåg som trafikerar linjefastigheten, såsom väntsal med allmännaoalletter samt inre och yttre kommunikationsareor. ii. rätt för tågresenärer att ta väg över fastigheten, med syfte att säkerställa angöring till linjefastigheten och till allmänna utrymmen.			
Väg	Last	Officialservitut	0480-03/22.3
Bildningsåtgärd: Avstyckning Beskrivning: Rätt att ta väg över styckningslotten för åtkomst av ärnvägsområdet i princip i enlighet med littera y.			
Underhåll av byggnad	Förmån	Officialservitut	0480-03/22.5
Bildningsåtgärd: Avstyckning Beskrivning: Rätt för styckningslotten att för underhåll av stationshusets fasad användaett område upp till 1 meter ut från stationshusets fasad.			
Fjärrvärme	Last	Ledningsrätt	0480-88/36.1
Anmärkning:			

Planer, bestämmelser och fornlämningar

Planer	Datum	Akt
Stadsplan: Hyveln, Sylen del av samt stg 240, 317, 344 mfl	1974-05-17	04-NYS-303 0480 SLM0480
Plananmärkning: Genomförandetiden har utgått		
Detaljplan: Detaljplan för väster 1:42 med flera, Resecentrum	2020-03-10 Laga kraft: 2021-07-27	0480-P2021/7 SLM0480 SLM0480
	Genomf. start: 2021-07-27	
	Genomf. slut: 2031-07-26	
Övriga bestämmelser och utredningar	Datum	Akt
Järnvägsplan: Järnvägsplan för ostlänken, Delen nyköpings resecentrum, Bandel 506	2021-03-09 Laga kraft: 2021-09-09	0480-P2021/12 TRAFIKV

Taxeringsuppgifter**Taxeringsenhet**

Hyreshusenhet, bostäder och lokaler (321)

702377-8

Utgör taxeringsenhet och omfattar hel registerfastighet.

Taxeringsvärde

Taxeringsår	Taxeringsvärde
2019	4.031.000 SEK

Taxerad Ägare	Andel	Juridisk form	Ägandetyyp
556616-7366 Jernhusen Stationer AB Box 520/Jernhusen AB/ 101 30 Stockholm	1/1	Aktiebolag	Lagfart eller Tomträtt

Taxeringsenhet

Hyreshusenhet, kiosk (323)

724983-8

Utgör taxeringsenhet och omfattar byggnad på ofri grund.

Taxeringsvärde

Taxeringsår	Taxeringsvärde
2019	332.000 SEK

Taxerad Ägare	Andel	Juridisk form	Ägandetyyp
556061-5790 Reitan Convenience Sweden AB Box 30185 104 25 Stockholm	1/1	Aktiebolag	Ägare till byggnad å

Taxeringsenhet

Hyreshusenhet, tomtmark (310)

724984-8

Utgör taxeringsenhet och omfattar del av registerfastighet.

Taxeringsvärde

Taxeringsår	Taxeringsvärde
2019	88.000 SEK

Taxerad Ägare	Andel	Juridisk form	Ägandetyyp
556616-7366 Jernhusen Stationer AB Box 520/Jernhusen AB/ 101 30 Stockholm	1/1	Aktiebolag	Lagfart eller Tomträtt

Åtgärd

Fastighetsrättsliga åtgärder

Avstyckning

Datum

2004-06-03

Akt

0480-03/22

Ursprung

Nyköping Väster 1:2

Ajourforande inskrivningsmyndighet

Lantmäteriet

Kontorbeteckning:

Norrtälje

Telefon: 0771-63 63 63

BEFINTLIGA HYRES- OCH ARRENDEAVTAL

Hyresobjekt	Hyresgäst	Avtal	Användning	Area
39847-002	Reitan Convenience Sweden AB	39847-002-01	Arrende	0
39847-004	Sodexo AB	39847-004-03	P-plats	0
39847-005	Europeisk Biluthyrning Aktiebolag	39847-005-02	P-plats	0
39847-008	Rental Service i Västerås AB	39847-008-01	P-plats	0
39847-009	First Rent A Car AB	39847-009-01	P-plats	0
39847-011	First Rent A Car AB	39847-011-01	P-plats	0
41204-004	Svenska Reseterminaler AB	41204-004-03	Stationsverksamhet	100
41204-011	NL Café och Konsult AB	41204-011-04	Restaurang, cafe	60
41204-012	Trafikverket	41204-012-01	Plattform	0
41210-003	Trafikverket	41210-003-02	Teknikutrymme	30

Kommentar

Uppsagt för avflyttning 2022-11-30

Uppsagd för villkorsändring

Index Nyköping Centralstation AOS

1. 3039
 - 1.1. Fastighetsekonomi
 - 1.1.1. Hyres- och arrendeavtal
 - 1.1.1.1. Nyköping Q3 2017, avisering
 - 1.1.1.2. 39847-003-02 Original
 - 1.1.1.3. 39847-005-01 Original
 - 1.1.1.4. 39847-006-03 Bilplatsavtal 3039 Nyköping 20150101
 - 1.1.1.5. 39847-007-01 Original
 - 1.1.1.6. 39847-008-01 Bilplatsavtal 3039 Nyköping 20150101
 - 1.1.1.7. 39847-009-03 Bilplatsavtal 3039 Nyköping 20150101
 - 1.1.1.8. 39847-010-01 Bilplatsavtal
 - 1.1.1.9. 41201-001-04 Hyreshöjning 3039 Nyköping 20151001
 - 1.1.1.10. 41204-001-04 Original
 - 1.1.1.11. 41204-004-03 Hyreskontrakt 3039 Nyköping 20150101
 - 1.1.1.12. 41204-006-05 Hyreskontrakt 3039 Nyköping 20170101
 - 1.1.1.13. 41204-011-03 Hyreskontrakt Suchada Karlsson Khumkham med enskild firma
 - 1.1.1.14. 41204-015-01 Original
 - 1.1.1.15. 41204-015-01 Tillägg Villkorsändring hyrestid 3039 Nyköping 20150901
 - 1.1.1.16. 41210-001-03 Hyreskontrakt 3039 Nyköping 20150701
 - 1.1.1.17. 41210-003-02 Hyreskontrakt 3039 Nyköping 20141001
 - 1.1.1.18. 39847-001-01 Original_1
 - 1.1.1.19. 41210-002-01 Original
 - 1.1.1.20. Samtliga intäktsbringande ytor 3039
 - 1.1.2. Taxering och fastighetsdeklaration
 - 1.1.2.1. Fastighetstaxeringsbeslut FFT 2016 - 3039 - Nyköping Väster 1_41_702377
 - 1.1.2.2. Fastighetstaxeringsbeslut FFT 2016 - 3039 - Nyköping Väster 1_41_724984
 - 1.1.2.3. Fastighetstaxeringsdeklaration FFT 2016 - 3039 - Nyköping Väster 1_41_702377-8
 - 1.1.2.4. Fastighetstaxeringsdeklaration FFT 2016 - 3039 - Nyköping Väster 1_41_724984 - Inl
 - 1.1.2.5. Fastighetstaxeringsdeklaration FFT 2016 - 3039 - Nyköping Väster 1_41 - Inl
 - 1.1.3. Resultaträkning 3039 – AO 2017-10-03 165356
 - 1.2. Fastighetsinformation
 - 1.2.1. Servitut och rättigheter
 - 1.2.1.1. FDS Nyköping_Vaster_1_41 2016-06-01
 - 1.2.1.2. Förrättningshandling 3039 Nyköping Avstyckning 2004 Akt 0480-03_22
 - 1.2.1.3. Förrättningshandling 3039 Nyköping Fastbest, avst, anför mm 2004 Akt 0480-00_19
 - 1.2.1.4. Förrättningshandling 3039 Nyköping Ledningsförrättning 1988 Akt 0480-88_36
 - 1.2.2. Detaljplaner och bygglov
 - 1.2.2.1. Plankarta_Nyköpings_resecentrum_samråd_2017
 - 1.2.2.2. Planbeskrivning_Nyköpings_resecentrum_samråd_2017
 - 1.3. Fastighetsteknik
 - 1.3.1. Energideklaration
 - 1.3.1.1. 3039-41210 Energidekl 2009 Nyköping Personalhus
 - 1.3.1.2. Energislag 3039 170502
 - 1.3.1.3. 3039-41204 Energidekl 2009 Nyköping Stationshus
 - 1.3.1.4. 3039 Nyköping statistik
 - 1.3.2. Ritningar
 - 1.3.2.1. Stationshus, tillbyggnad med lligodsmagasin
 - 1.3.2.2. Stationshus, ombyggnad fasader
 - 1.3.2.3. Stationshus, ombyggnad, markarbeten
 - 1.3.2.4. Stationshus, ombyggnader fasader
 - 1.3.2.5. Stationshus, ombyggnader skyltar, markarbeten
 - 1.3.2.6. Stationshus, perrongtak
 - 1.3.2.7. Personalhus, bottenvåning
 - 1.3.2.8. Personalhus, elinstallation i tåg osv
 - 1.3.2.9. Personalhus, hus 27
 - 1.3.2.10. Personalhus, skyddsrum
 - 1.3.2.11. Personalhus, takkonstruktion

- 1.3.2.12. Plan 1 BV
- 1.3.2.13. Statens Järnvägar, Nyköping, Hus 2, Sanitets- och värmetekniskanläggning samt demontering, Alternativ 2
- 1.3.2.14. Statens Järnvägar, Nyköping, Hus 2, Sanitets- och värmetekniskanläggning samt demontering
- 1.3.2.15. Stationshus, bottenvåning
- 1.3.2.16. Stationshus, längdsektion
- 1.3.3. Leverans- och serviceavtal
 - 1.3.3.1. Drift- och serviceavtal Nyköping 3039
 - 1.3.3.2. Avrop 3039 Nyköping
 - 1.3.3.3. Securitas bevakningsavtal Nyköping
 - 1.3.3.4. Företagsväxter i Knvsta Nyköping
 - 1.3.3.5. Avtal Besam CQ 000065154 0 Nyköping
 - 1.3.3.6. Avtal Besam CQ 000065150 0 Nyköping C
- 1.4. Myndighetskrav och Miljö
 - 1.4.1. OVK 3039 Personalhus 2016
 - 1.4.2. OVK F3039_41210 Personalhus Nyköping 2016
 - 1.4.3. OVK F3039_41204 Stationshus Nyköping 2016
 - 1.4.4. OVK EB F3039_41204 Stationshus Nyköping 2016
 - 1.4.5. Intyg F3039 Nyköping 2016
 - 1.4.6. ENprotokoll F3039 Nyköping 2016
 - 1.4.7. PM Inventering 3039 Nyköping
 - 1.4.8. Rapport miljöteknisk markundersökning inkl. bilagor ÅF 2014
 - 1.4.9. Nyköping C – Indikator 16_inkl. bilagor
 - 1.4.10. Nyköping C – Indikator 9_inkl. bilagor
- 1.5. Moms
 - 1.5.1. 3039 Nyköping Internt Momsbeslut 141027
 - 1.5.2. 3039 Nyköping momsbeslut 20081125
 - 1.5.3. Bok1
 - 1.5.4. Jämkningshandling fastighetsförsäljning – Fast 3039 Nyköping väster 1 41
- 1.6. Övrigt
- 2. 3304
 - 2.1. Fastighetsteknik
 - 2.1.1. Ritningar
 - 2.1.1.1. BV-modell
 - 2.1.1.2. Elinstallationer serveringslokaler
 - 2.1.1.3. Fraktgodsmagasinplan 1, bottenvåning
 - 2.1.1.4. Hus 1, m plan av lgh 1 och 2
 - 2.1.1.5. Hus 2 A, Förändring av godsexpeditionsbyggnad
 - 2.1.1.6. Källarvåning
 - 2.1.1.7. Lokomotorstall, plan 1, bottenvåning
 - 2.1.1.8. Markplan
 - 2.1.1.9. Nyköping, Hus 2, Förslag till ändring av PS-lokaler, Elinstallation
 - 2.1.1.10. Nyköping, Lokomotorstall, Objekt nr 41208, Plan Bottenvåning
 - 2.1.1.11. Ombyggnader av biljetexp, hus 1
 - 2.1.1.12. Områdesnat för data och tele
 - 2.1.2. Leverans- och serviceavtal
 - 2.1.2.1. Bilaga Drift- och serviceavtal Nyköping 1 42 (3304)
 - 2.1.3. Energideklaration
 - 2.1.3.1. 3304
 - 2.2. Fastighetsinformation
 - 2.2.1. Servitut och Rättigheter
 - 2.2.1.1. FDS Nyköping_Vaster_1_42
 - 2.2.1.2. Förrättningshandling 3304 Nyköping Avstyckning 2004 Akt 0480-03_22
 - 2.2.2. Detaljplaner och Bygglov
 - 2.2.2.1. Planbeskrivning_Nyköpings_resecentrum_Samråd_2017
 - 2.2.2.2. Plankarta_Nyköpings_resecentrum_samråd_2017

- 2.3. Fastighetsekonomi
 - 2.3.1. Taxering och fastighetsdeklaration
 - 2.3.1.1. AFT 2013-3304 VÄSTER 1_42
 - 2.3.1.2. Fastighetstaxeringsbeslut AFT 2013-3304- Nyköping Väster 1_42
 - 2.3.1.3. Resultaträkning 3304-AO 2017-10-23 165737
 - 2.3.2. Hyres- och arrendeavtal
 - 2.3.2.1. 41205-003-01 Original
 - 2.3.2.2. 41205-005-02 Original
 - 2.3.2.3. 41205-006-04 Original
 - 2.3.2.4. 41208-001-02 Original
 - 2.3.2.5. 41208-002-02 Hyreskontrakt 3304 Nyköping 20140401
 - 2.3.2.6. 39862-001-01 Arrende 3304 Nyköping 20150701
 - 2.3.2.7. Bok1 – Intäktsbringande ytor
 - 2.3.3. Resultaträkning Väster 1_42- AO 2018-01-09
 - 2.4. Myndighetskrav och miljö
 - 2.4.1. Rapport miljöteknisk markundersökning inkl. bilagor ÅF 2014
 - 2.4.2. Sammanfattning Väster 1-42_inkl bilaga 3304
 - 2.4.3. F3304 Nyköping ENprotokoll 2016
 - 2.4.4. Intyg F3304 Nyköping 2016
 - 2.5. Moms
 - 2.5.1. Jämkningshandling fastighetsförsäljning – Fast 3304 Nyköping väster 1 42
 - 2.5.2. Bok2
 - 2.5.3. 3304 Nyköping momsbeslut 20070720
 - 2.5.4. 3304 Nyköping Internt Momsbeslut 150507
 - 2.6. Övrigt
3. 3260
- 3.1. Fastighetsteknik
 - 3.1.1. Ritningar
 - 3.1.2. Leverans- och serviceavtal
 - 3.1.3. Energideklaration
 - 3.2. Fastighetsinformation
 - 3.2.1. Servitut och rättigheter
 - 3.2.1.1. Förrättningshandling 3260 Nyköping Avstyckning 2004 akt_0480-03_90
 - 3.2.1.2. FDS Nyköping_Vaster_1_43
 - 3.2.2. Detaljplaner och bygglov
 - 3.2.2.1. Planbeskrivning_Nyköpings_resecentrum_Samråd_2017
 - 3.3. Fastighetsekonomi
 - 3.3.1. Hyres- och arrendeavtal
 - 3.3.1.1. 39846-001-01 Original
 - 3.3.2. Taxering och fastighetsdeklaration
 - 3.3.2.1. Fastighetstaxeringsdeklaration FFT 2016 – 3260- Nyköping Väster 1_43 – Inl
 - 3.3.2.2. Fastighets taxeringsbeslut FFT 2016-3260- Nyköping Väster 1_43
 - 3.3.3. Resultaträkning Väster 1_43 – AO 2018-01-09
 - 3.4. Myndighetskrav och miljö
 - 3.4.1. Besiktningar och myndighetskrav
 - 3.4.1.1. 3260_Karta Åtgärdsbehov Sweco 2011
 - 3.4.1.2. Rapport miljöteknisk markundersökning inkl. bilagor ÅF 2014
 - 3.5. Moms
 - 3.5.1. Jämkningshandling fastighetsförsäljning – fast 3260 Nyköping väster 1 43
 - 3.6. Övrigt

4. Övriga dokument i datarummet
 - 4.1. Parkering Nyköping 180112
 - 4.2. Försäkringsbrev Jernhusen 2017
 - 4.3. Fastighetslista Jernhusen
5. Q&A
 - 5.1. QA 20180126

Bilaga 11.4 Underlag för rätt till ersättning

I denna bilaga beskrivs ansvar för utförande av eventuella avhjälpandeåtgärder och erforderlig redovisning för att ersättning ska kunna utges från Säljaren, i de fall föroreningar påträffas inom Fastigheten på grund av utbyggnaden av Detaljplanen eller om Köparen föreläggs av berörd tillsynsmyndighet att åtgärda, enligt 11.2 i Avtalet.

För att Köparen ska äga rätt till ersättning enligt 11.3 krävs att nedan efterföljs.

Med åtgärd avses här alla aktiviteter i syfte att avhjälpa föroreningsskada, inkluderande utredning, undersökning och provtagning, miljökontroll, hantering av förorenade massor, återfyllnad, myndighetskontakter, packning och eventuella övriga avhjälpandeåtgärder.

Säljaren ska ges insyn i utförande av godkända avhjälpandeåtgärder. Säljaren ska ges möjlighet att följa projektet genom tillgång till och granskning av handlingar så som upprättas, myndighetskontakter samt rätt att delta i möten i ärendet.

Samtliga åtgärder ska utföras med god kvalitet och företag med erfarenhet från liknande åtgärder samt följa branschpraxis och tillämpliga vägledningar.

Inför och vid utförande av åtgärder

Innan åtgärder vidtas ska Köparen samråda med och få godkännande av Säljaren av vilka åtgärder som är nödvändiga och omfattas av Avtalet. Inför utförande av överenskomna åtgärder ska Köparens planering av genomförande med tillhörande organisation, tidplan och budget redovisas för Säljaren.

Köparen ansvarar för kontakten med tillsynsmyndigheten samt att upprätta Anmälan enligt 28 § förordning om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd.

Köparen ansvarar för att minimera mängden jord som avlägsnas från platsen i syfte att minimera kostnader och miljöbelastning som uppstår. Detta kan t ex göras genom att grovfraktioner sorteras ut och återanvänds att massor omfördelas inom Fastigheten.

Om ytterligare massor påträffas som verkar förorenade på grund av lukt, färg eller dylikt ska Säljaren omgående kontaktas. Eventuellt förorenade massor ska förvaras separat från övriga massor i avvaktan på att provtagning och analys.

Efter utförda åtgärder

Köparen bekostar all hantering av massor med halter upp till och med Naturvårdsverkets riktvärden för mindre känslig markanvändning (MKM).

Ersättning ges av Säljaren för merkostnader¹ som uppkommit på grund av massor med halter > MKM efter att åtgärder och redovisning inkommit till Säljaren.

Redovisning till Säljaren ska innehålla följande:

- Rapporter/redovisning av samtliga utförda undersökningar, provtagningar och utredningar.
- Slutrapport över utförda åtgärder med redovisning av utförda åtgärder och resultat av utförd miljökontroll. Till slutrapport ska fogas mottagningskvitton och transportdokument för bortforslade massor. Köparen ansvarar för slutredovisning av utförda åtgärder till tillsynsmyndigheten enligt den saneringsanmälan som Köparen upprättat.
- Schaktade mängder jord (ton) som överskrider MKM. Andel (ton) som schaktats på grund av föroreningen samt andel som skulle ha schaktats oavsett föroreningsgrad (överskottsmassor) men där föroreningen orsakat merkostnad.
- Mängd jord (ton) som överskrider MKM som omhändertagits på mottagningsanläggning samt kostnad för denna, fördelat per klass och med specificerad mängd.
- Mängd jord (ton) som uppkommit då schaktbehov uppstår på grund av massor med halter över MKM. Ersättning utgår endast i det fall schaktning blir mer omfattande p g a föroreningar med halter över MKM. Detta innebär att ingen ersättning utgår för schakt som krävs oavsett föroreningsgrad, för exempelvis grundläggning
- Samtliga transporter med specificering av mängd massor med halter över MKM.
- Mängd och ursprung för ev återfyllnadsmassor som anskaffats till följd av underskott kopplat till sanering av massor över MKM.
- Redovisning av transportavstånd till mottagningsanläggning för mottagande av massor över MKM
- Redovisande av transportavstånd till mottagningsanläggning för massor under MKM.
- Tillkommande kostnader för provtagning och analys.
- Kommunikation med tillsynsmyndighet i form av beslut på godkänd slutrapport

Samtliga kostnader ska verifieras i fakturor som tydligt kopplar till ovan listade aktiviteter och mängder i aktuellt projekt, enligt punkt i 11.5 avtalet.

¹ Med merkostnad avses skillnaden i pris för massor under MKM jämfört med över MKM. Förmodad kostnad för hanteringen av överskottsmassor under MKM ska alltså dras bort från totalkostnaden för hantering av massorna med halter över MKM. Det gäller både för transportkostnaden och kostnaden för omhändertagande på mottagningsanläggning. Ex: Totalkostnad massor över MKM – Kostnad massor under MKM = merkostnad

KÖPEAVTAL

avseende Nyköping Väster 1:42

har denna dag ("Avtalsdagen") träffats mellan:

- (1) Jernhusen Stationer AB, org. nr 556616-7366 ("**Säljaren**"); och
- (2) Nyköpings kommun, org. nr 212000-2940 ("**Köparen**").

Säljaren och Köparen benämns nedan gemensamt "**Parterna**" och var för sig "**Part**". Detta avtal inklusive bilagor benämns nedan "**Avtalet**".

1. BAKGRUND

- 1.1 Köparen driver ett detaljplanearbete kring Nyköpings station, kallat "*Nyköpings resecentrum*" ("**Detaljplanen**"). Detaljplanen vann laga kraft 27 juli 2021.
- 1.2 Parallellt med Detaljplanen arbetade Trafikverket med en järnvägsplan, del av projekt Ostlänken, i Trafikverkets regi, "*Järnvägsplan för Nyköping resecentrum, bandel 506 i Nyköpings kommun*" ("**Järnvägsplanen**"). Järnvägsplanen blev fastställd den 9 mars 2021 och vann laga kraft i september 2021.
- 1.3 Säljaren är civilrättslig och lagfaren ägare till fastigheten Nyköping Väster 1:42 ("**Fastigheten**"), som ligger inom området som omfattas av Detaljplanen.
- 1.4 Jernhusen AB (publ) och Köparen ingick den 16 juni 2020 ett samarbetsavtal enligt vilket Parterna ska samverka för att utveckla Nyköpings resecentrum ("**Samarbetsavtalet**"), innefattandes option enligt vilken Jernhusen AB (publ) har, på överenskomna villkor, en ensidig rätt att "återköpa" mark med nyuppförd stationsbyggnad respektive mark med kontorsbyggrätt. Ett tilläggsavtal till Samarbetsavtalet tecknas denna dag.
- 1.5 Köparen önskar förvärva och Säljaren önskar överlåta Fastigheten på de villkor som anges i Avtalet.
- 1.6 Avtalet ersätter tidigare köpeavtal för Fastigheten mellan Parterna daterat den 2020-06-16.

2. ÖVERLÅTELSE M.M.

Säljaren överlåter härmed Fastigheten, inklusive därtill hörande byggnader, anläggningar och andra tillbehör, till Köparen på de villkor som framgår av Avtalet.

3. TILLTRÄDE

- 3.1 Köparen ska tillträda Fastigheten fem (5) bankdagar efter att samtliga villkor i punkten 4.1 är uppfyllda ("**Tillträdesdagen**"). Äganderätten till Fastigheten övergår från Säljaren till Köparen på Tillträdesdagen.
- 3.2 Tillträde ska, om inte annat överenskommits, ske på Säljarens kontor.
- 3.3 Köparen ska på Tillträdesdagen erlagga Köpeskillingen genom insättning på Säljarens bankkonto nr 6102 837 772 478 hos Svenska Handelsbanken. Inbetalningen ska märkas "*Nyköping Väster 1:42*".
- 3.4 När Köparen på Tillträdesdagen har betalat Köpeskillingen ska Parterna upprätta tre (3) köpebrev varav respektive Part ska erhålla ett original exemplar var och ett original exemplar överlämnas till Köparen för översändande till lantmäteriet i

samband med ansökan om lagfart.

- 3.5 Det noteras att det inte finns några in-teckningar i Fastigheten, med pantbrev att överlämna eller släppa per Tillträdesdagen.
- 3.6 Säljaren ska överlämna de handlingar till Köparen som behövs för att få lagfart. Säljaren ska senast fem (5) bankdagar efter Tillträdesdagen överlämna övriga handlingar som kan vara av betydelse för Köparen som Säljaren innehar, såsom hyreskontrakt i original, ritningar, kartor, bygglovshandlingar och VA-ritningar.
- 3.7 Säljaren ska se till att leverantörer på Tillträdesdagen läser av Fastighetens mätare för förbrukning av el, vatten, värme m.m.
- 3.8 Köparen ska per Tillträdesdagen överta de i Bilaga 3.8 angivna avtal som gäller leveranser, drift och skötsel för Fastigheten. Vägrar någon leverantör eller annan motpart att lämna samtycke till partsbyte ska Köparen informera Säljaren om det. Köparen svarar för de kostnader som uppstår under aktuellt avtals uppsägningstid.

4. TILLTRÄDESVILLKOR

- 4.1 Avtalet är för sin giltighet villkorat av:

att Fastigheten (i tillämpliga fall med undantag för sådana delar av Fastigheten där genomförande av Saneringen (såsom definierat i punkt 11.1 nedan) är beroende av att järnvägstrafik stängts av) är sanerad i sådan omfattning att slutrapport avseende inlämnad saneringsanmälan med handläggningsnummer 2020-3151 samt 2021-493 godkänts av vederbörlig tillsynsmyndighet.

- 4.2 Om villkoret i punkt 4.1 inte är uppfyllt senast två (2) år från Avtalsdagen ska Avtalet vara utan verkan och eventuella fullgjorda prestationer enligt Avtalet återgå, och Parterna ska därefter inte ha några anspråk mot varandra.

5. KÖPESKILLING

Köpeskillingen för Fastigheten uppgår till åttamiljoner åttahundratrettioåtusen (8 832 000) kronor ("Köpeskillingen").

6. FASTIGHETENS SKICK

Köparen, som är informerad om Fastighetens tidigare användning och som har beretts tillfälle att undersöka Fastigheten och i övrigt alla förhållanden som rör Fastigheten, förklarar sig härmed godta Fastighetens skick och avstår med bindande verkan från alla anspråk mot Säljaren på grund av fel eller brister i Fastigheten, inklusive dolda fel, rättsliga fel, rådighetsfel och faktiska fel med mindre Säljaren specifikt garanterat visst förhållande i Avtalet. Till undvikande av missförstånd innebär detta bl.a. att Köparen inte kan göra några påföljder gällande med anledning av föroreningar i mark (utöver vad som framgår av Säljarens åtagande enligt punkt 11), grundvatten, byggnader och anläggningar på Fastigheten eller dess omgivning.

7. SÄLJARENS GARANTIER

- 7.1 Säljaren lämnar följande garantier till förmån för Köparen. Köparen är införstådd med att den omständigheten att Säljaren lämnar garantier inte fritar Köparen från undersökningsplikt rörande Fastighetens skick. Garantierna avser förhållandena per Tillträdesdagen om inte annat anges.
- 7.2 Säljaren är på Avtalsdagen och Tillträdesdagen civilrättslig och lagfaren ägare till Fastigheten.

- 7.3 Fastigheten är fullvärdesförsäkrad till och med Tillträdesdagen.
- 7.4 Säljaren innehar per Avtalsdagen och Tillträdesdagen de rättigheter och erforderliga tillstånd föreligger, för den verksamhet som bedrivs av Säljaren eller av Säljaren närstående inom Fastigheten.
- 7.5 Fastigheten är per Tillträdesdagen inte föremål för panträtt eller någon annan säkerhetsrätt av vad slag det vara må.
- 7.6 Fastigheten besväras inte per Tillträdesdagen av några nyttjanderätter, servitut eller belastningar eller inskrivningar utöver vad som framgår av bifogat FDS-utdrag, Bilaga 7.6, eller i övrigt av Avtalet, med undantag för sådana rättigheter som tillskapas genom förrättning inom ramen för genomförandet av Detaljplanen och/eller för att fullfölja Samarbetsavtalet.
- 7.7 De villkor som per Avtalsdagen gäller för hyresavtal och andra nyttjanderättsavtal som belastar Fastigheten framgår klart och tydligt av ordalydelsen för respektive avtal enligt Bilaga 7.7 ("**Hyresavtalen**").
- 7.8 Fastigheten är per Tillträdesdagen, såvitt Säljaren känner till, inte förorenad i sådan utsträckning att ytterligare sanering utöver Saneringen som Säljaren genomfört eller ska genomföra enligt punkten 11 nedan kan krävas för att Fastigheten ska vara godkänd för s.k. mindre känslig markanvändning, eller för att Fastigheten ska uppfylla sådana platsspecifika riktvärden som tillsynsmyndigheten godkänner. Med "såvitt Säljaren känner till" avses i denna punkt 7.8 faktisk kännedom hos någon av Maria Hägerdal och Ellen Hjelmgren samt personer hos Säljaren och Jernhusen AB (publ) som varit involverade i Projektet (såsom definierat i Samarbetsavtalet).
- 7.9 Ingen personal äger på Avtalsdagen och Tillträdesdagen rätt till anställning hos Köparen som en konsekvens av Säljarens överlåtelse av Fastigheten till Köparen enligt Avtalet.
- 7.10 Säljaren är per Avtalsdagen inte part i någon domstolstvist, skiljetvist, administrativt eller annat förfarande rörande Fastigheten eller den verksamhet som bedrivs på Fastigheten och, såvitt Säljaren känner till, föreligger det inte någon omständighet som kan föranleda någon sådan tvist.
- 7.11 Det finns per Avtalsdagen inte några förelägganden eller förbud eller motsvarande från domstol eller annan myndighet i fråga om Fastigheten, förutom de förelägganden som lämnats av berörd tillsynsmyndighet efter det att Säljaren lämnat in saneringsanmälan med handläggningsnummer 2020-3151 samt 2021-493 om Fastigheten och, såvitt Säljaren känner till, föreligger inte någon omständighet som kan föranleda något sådant föreläggande eller förbud.
- 7.12 Samtliga för Fastigheten gällande VA-anslutningskostnader, fjärrvärmeanslutningskostnader, elanslutningskostnader, gatukostnader och liknande kostnader har betalats eller reserverats för i likvidavräkningen som ska upprättas enligt punkt 14.2, med undantag för kostnader som avses i denna punkt och som uppkommer inom ramen för den exploatering som genomförs i enlighet med Detaljplanen.
- 7.13 Samtliga skatter och avgifter som belöper på Fastigheten fram till och med Tillträdesdagen har betalats i den utsträckning sådana krav förfallit till betalning innan Tillträdesdagen eller beaktats i likvidavräkningen enligt punkt 14.2.

7.14 Säljaren har efter bästa förmåga sammanställt och tillhandahållit Köparen det datarumsmaterial om Fastigheten som framgår av Bilaga 7.14. Datarums materialet är i allt väsentligt korrekt och Säljaren har inte medvetet inkluderat någon information som är oriktig och har inte heller medvetet undanhållit omständighet som hade varit av väsentlig betydelse för en köpare vid dennes beslut att förvärva Fastigheten.

8. BRISTANDE GARANTIUPPFYLLELSE

8.1 Vid brist i garantiuppfyllelse ska Säljaren ersätta Köparen för den direkta skada (inklusive eventuellt bortfall av hyresintäkter men uteslutande utebliven vinst och annan indirekt skada) som Köparen orsakats genom att nedsättning av Köpeskillingen görs med ett belopp som svarar krona för krona mot Köparens skada med beaktande av vad som i övrigt anges i punkt 8.

8.2 Köparen ska endast vara berättigad till nedsättning av Köpeskillingen om det sammanlagda beloppet av nedsättningen enligt Förvärsavtalen (såsom definierat i Samarbetsavtalet), efter sådan justering som kan följa av punkten ovan, överstiger ett tröskelbelopp om en miljon (1 000 000) kronor. I sådant fall ska ersättning utgå för hela bristen och inte endast den del av bristen som överstiger tröskelbeloppet. Vid beräkning av nedsättningen ska endast enskilda brister som innebär en rätt till anspråk överstigande etthundratusen (100 000) kronor tas i beaktande. Begränsningarna i denna punkt 8.2 ska inte gälla vid brist i Säljarens garantier i punkt 7.2 (äganderätt) och 7.5 (panträtt), i vilka fall Säljaren ansvarar för garantibristen från första kronan.

8.3 Det sammanlagda nedsättningsbeloppet ska under inga omständigheter överstiga 9 200 000 kronor (motsvarande femtio (50) procent av köpeskillingen enligt Förvärsavtalen (såsom definierat i Samarbetsavtalet)). Begränsningarna i denna punkt 8.3 ska dock inte gälla vid brist i Säljarens garantier enligt punkt 7.2 och 7.5 i vilket fall Säljaren ansvarar för garantibristen från första kronan och upp till ett belopp motsvarande Köpeskillingen.

8.4 Krav som grundar sig på garantierna ska för att få göras gällande framföras skriftligen utan oskäligt dröjsmål från den tidpunkt då Köparen upptäckte bristen, dock senast tolv (12) månader från Tillträdesdagen.

8.5 Ingen ersättningskyldighet avseende brist ska uppkomma:

(a) om bristen hänförs till förhållande som redovisats för Köparen och dess rådgivare i Avtalet, eller framgår av de handlingar avseende Fastigheten som Köparen beretts tillfälle att ta del av i bilaga 7.14 eller genom information från Säljaren som företetts skriftligen eller genom e-post till Köparen, eller den besiktning av Fastigheten som Köparen genomfört före undertecknandet av Avtalet, eller som Köparen eller dennes rådgivare annars känt till på Avtalsdagen;

(b) om kravet uppstått på grund av handling, underlåtenhet eller någon annan rättshandling som har utförts av Köparen efter Tillträdesdagen om inte sådan handling eller underlåtenhet har skett i syfte att uppfylla gällande lagkrav eller avtalsförpliktelser enligt sådana avtal som Köparen ska överta enligt Avtalet;

(c) om och i den utsträckning kravet på grund av bristen uppstått som en följd av lagstiftning som ännu inte trätt i kraft;

(d) om och i den utsträckning försäkringsersättning för en sådan garantiavvikelse utgår eller om Köparen erhåller ersättning från tredje man;

- (e) om och i den utsträckning som Säljaren, utan dröjsmål, efter eget val och utan kostnad eller hinder av väsentlig betydelse för Köparen, avhjälp en garantiavvikelse; och
- (f) om och i den utsträckning en skada är avdragsgill ur skattesynpunkt för Köparen (då det belopp som betalas av Säljaren ska reduceras med ett belopp motsvarande den faktiska skatteeffekt som skadan får hos Köparen under det beskattningsår då skadan materialiserats.
- 8.6 Köparen äger inte rätt att förlita sig på andra garantier eller utfästelser beträffande Fastigheten utöver i punkten 7 lämnade garantier. Säljaren ska sålunda inte ha något ansvar (varmed bl. a. avses felansvar enligt Köplagen (1990:931)), utöver vad som uttryckligen angivits i Avtalet och Köparens rätt att erhålla ersättning enligt Avtalet för brist enligt punkt 7 utesluter och ersätter således all annan rätt till ersättning för skada eller hävning av Avtalet (varmed bl.a. avses rätt till skadestånd eller hävning enligt Köplagen).

9. JÄRNVÄGSTRAFIK M.M.

- 9.1 Köparen är medveten om och godtar att järnvägstrafik bedrivs och kommer att bedrivs i omedelbar närhet av Fastigheten. Denna omständighet har beaktats vid fastställandet av Köpeskillingen.
- 9.2 Till följd av vad som ovan sagts accepterar Köparen till fullo och utan ytterligare ersättning från Säljaren, de störningar i form av buller, vibrationer och andra miljöstörningar som förekommer och framdeles kommer att uppstå till följd av järnvägstrafiken på järnvägsfastigheten Nyköping Väster 1:2.
- 9.3 Köparen är vidare medveten om att närheten till järnvägsspår m.m. kan medföra vissa restriktioner vad gäller byggande, nyttjande m.m. av Fastigheten.

10. NYTTJANDERÄTTER

Köparen övertar Säljarens rättigheter och skyldigheter gentemot berörda hyresgäster/arendatorer enligt Hyresavtalen enligt Bilaga 7.7. Köparen träder således in i Säljarens ställe som hyresvärd/markägare i Hyresavtalen varigenom Köparen per Tillträdesdagen övertar alla förpliktelser och allt ansvar som tidigare åvilat Säljaren enligt Hyresavtalen. Samtliga Hyresavtal överlämnas till Köparen i original på Tillträdesdagen.

11. SÄLJARENS ÅTAGANDEN

Saneringen

- 11.1 Säljaren åtar sig att utföra och bekosta miljömässiga avhjälpandeåtgärder av eventuella föroreningar inom Fastigheten i den omfattning som krävs för godkännande för s.k. mindre känslig markanvändning, eller sådana platsspecifika riktvärden som tillsynsmyndigheten godkänner ("**Saneringen**"). Säljarens åtagande enligt denna punkt omfattar även att avlägsna cisterner och anläggningar (inkl. sandfyllda oljetankar) som finns på Fastigheten, dock endast om tillsynsmyndigheten så kräver. Parterna är överens om att Köparen ska äga rätt till insyn i arbetet med Saneringen och att Säljaren löpande ska informera Köparen om Saneringens fortskridande och om alla omständigheter som kan vara av relevans för en köpare av Fastigheten samt ska tillstålla Köparen erforderligt underlag, liksom att Parterna ska samråda kring utförandet av Saneringen. Säljaren åtar sig att tillse att pågående Sanering fortlöper utan avbrott i syfte att Saneringen ska vara färdigställd så snart som möjligt.

- 11.2 Om del av Saneringen inte kan genomföras under pågående järnvägstrafik ska den delen, oaktat vad som anges i punkt 11.1, slutföras i samband med att järnvägstrafiken har stängts av. Saneringsarbetet ska delas upp så att slutrapport avseende den del av Saneringen som inte kan bli beroende av att järnvägstrafik har stängts av kan godkännas av vederbörlig tillsynsmyndighet, och att villkoret i punkten 4.1 därmed kan uppfyllas. För det fall villkoret i punkten 4.1 uppfylls med undantag för sådan del av Saneringen som kräver att järnvägstrafik stängs av, med följd att Köparen tillträder Fastigheten, ska Säljaren skyndsamt efter att järnvägstrafiken stängts av genomföra resterande del av Saneringen (inklusive avlägsnande av cisterner och anläggningar inkl. sandfyllda oljetankar om tillsynsmyndigheten har krävt att dessa ska avlägsnas) som finns på Fastigheten samt tillse att slutrapport avseende sådan del av Saneringen godkännas av vederbörlig tillsynsmyndighet.
- 11.3 För det fall Säljaren vid genomförande av Saneringen enligt punkten 11.1-11.2 ovan påträffar cisterner och anläggningar (inkl. sandfyllda oljetankar) inom Fastigheten och tillsynsmyndigheten inte kräver att dessa avlägsnas för att Saneringen ska godkännas, åtar sig Säljaren att snarast möjligt underrätta Köparen kring förekomsten av sådana cisterner och anläggningar (inkl. sandfyllda oljetankar) samt att samråda med Köparen kring hanteringen av desamma.
- 11.4 Enligt inlämnad saneringsanmälan med handläggningsnummer 2021-493 ("Termiska saneringen") ska Säljaren genomföra ett kontrollprogram ("Kontrollprogrammet") maximalt arton (18) månader från det att slutrapport för Termiska saneringen blivit godkänd av berörd tillsynsmyndighet. Köparen ska efter Tillträdesdagen ge Säljaren tillträde till Fastigheten för att kunna genomföra Kontrollprogrammet.
- 11.5 Säljaren ska innan Tillträdesdagen avlägsna kvarlämnade stålelektroder från den Termiska saneringen inom det område som markerats i bilaga 11.5. Köparen är medveten om att resterande stålelektroder kommer att lämnas kvar i marken.
- 11.6 För det fall Köparen under utbyggnaden av Detaljplanen, trots Säljarens Sanering enligt punkten 11.1, påträffar förorenad mark och om berörd tillsynsmyndighet förelägger Köparen, vilket kräver ytterligare efterbehandling av förorenad mark, gäller nedanstående:
- 11.7 Köparen ska utföra och bekosta, dvs ta fullt ansvar för, efterbehandlingsåtgärder inkluderande all utredning, myndighetskontakter, miljökontroll, hantering av förorenade massor, återfyllnad, packning och övriga avhjälpandeåtgärder.
- 11.8 Säljaren ska ersätta Köparen för kostnader enligt specifikation a-e nedan för tillkommande kostnader och hantering enligt punkt 11.7 av förorenad mark vars halter överstiger Naturvårdsverkets generella riktvärden för mindre känslig markanvändning ("MKM"):
- a. tillkommande kostnader för projektledning, handläggning, inklusive myndighetskontakter, avgifter för tillstånd samt övriga administrativa kostnader
 - b. tillkommande kostnader för provtagning och analys
 - c. tillkommande schaktningskostnader i det fall behovet av att utföra schaktning endast uppstår på grund av massor med halter över MKM
 - d. ökad transportkostnad i det fall mottagningsanläggning medför ökad körsträcka relativt tillgänglig mottagningsanläggning för massor med halter under MKM

- e. ökad mottagningskostnad relativt mottagningskostnad för massor med halter under MKM.
- 11.9 För att Köparen ska äga rätt till ersättning enligt 11.8 krävs att:
- a. Köparen, innan åtgärder vidtas, redovisar vilka åtgärder som avses att utföras samt erhåller godkännande från Säljaren. Säljaren ska återkomma med besked inom skälig tid.
 - b. Köparen för Säljaren omgående informerar när kostnader enligt 11.8 inträffat,
 - c. Köparen förser Säljaren med ett verifierat kostnadsunderlag enligt bilaga 11.9 samt
 - d. Köparen ska komplettera underlaget i 11.9c i det fall Säljaren så önskar.
- 11.10 Köparen ska kvartalsvis översända ett faktureringsunderlag med verifierade kostnader och, efter godkännande från Säljaren, tillställa Säljaren en faktura med trettio (30) dagars förfallotid (vilket framgår av bilaga 11.8).
- 11.11 Under alla omständigheter ska anspråk framställas senast tio (10) år från Tillträdesdagen.

Förvaltning mellan Avtalsdagen och Tillträdesdagen

- 11.12 Säljaren ska, under perioden mellan Avtalsdagen och Tillträdesdagen, tillse att Fastigheten, med de undantag som framgår av Avtalet, förvaltas professionellt och på samma sätt som skett under tiden före Avtalsdagen med iakttagande av tillämpliga lagar och föreskrifter och ska inte utan Köparens godkännande (vilket inte oskäligen ska fördröjas eller förvägras) vidta några åtgärder eller fatta något beslut i frågor med väsentlig påverkan på Fastigheten innefattande t.ex. att inte överlåta eller på annat sätt disponera över Fastigheten i strid mot Avtalet, ingå, ändra eller säga upp för Fastigheten gällande nyttjanderättsavtal eller bevilja eller ansöka om inteckning eller annan belastning i Fastigheten.

12. GEMENSAMMA ÅTAGANDEN

- 12.1 Under tiden mellan Avtalsdagen och Tillträdesdagen ska Säljaren, såvitt avser Hyresavtalen, samråda med, inhämta Köparens godkännande till, och vidta de eventuella uppsägningar/förändringar som Köparen begär. Det noteras härvid att Parternas gemensamma målsättning ska vara att i möjligaste mån tillse att intäkter kan bibehållas, att nyttjanderättshavarna avstår från besittningsskydd och att Hyresavtalen vid tidigast möjliga tidpunkt ska övergå till att gälla tills vidare alternativt tre månader i taget med uppsägningstid motsvarande den kortaste uppsägningstid som gäller enligt lag i respektive fall.
- 12.2 Köparen ska hålla Säljaren skadeslös med anledning av att Säljaren har agerat enligt Köparens instruktion vad avser i punkt 12.1 angivna åtgärder, inkluderande kostnader och förlorade intäkter (t.ex. förlorade hyresintäkter, skäliga ökade förvaltnings- och underhållskostnader, skadestånd till hyresgäster/arrendatorer som Säljaren är skyldig att erlægga enligt av Köparen godkänd förlikning eller lagakraftvunnen dom, rättegångskostnader och ombudskostnader). Säljaren ska utan dröjsmål informera Köparen om eventuella anspråk och/eller krav från hyresgäster/arrendatorer för vilka Köparen ansvarar enligt denna punkt 12.2 ("**Tredjemanskrav**"), samt åtar sig att inte utan Köparens skriftliga medgivande ingå förlikning, acceptera ansvar eller i övrigt agera så att Köparens eller Bolagets (såsom definierat i Samarbetsavtalet) rättsliga ställning rörande Tredjemanskrav försämras. Parterna åtar sig att samråda kring utseende av eventuellt ombud samt i övrigt kring hanteringen av Tredjemanskrav. Köparen ska ha rätt att, efter skriftligt påkallande, på egen bekostnad företräda Säljaren eller Bolaget vid förhandlingar och processer rörande Tredjemanskrav. Säljaren ska tillse att Köparen i sådana fall

får fullmakt och erforderlig information från Säljaren eller Bolaget för att kunna företräda Säljaren eller Bolaget samt vidare få rätt att kvittningsvis eller genom genkätromål göra gällande Säljarens eller Bolagets eventuella motkrav mot tredje mannen. Skulle Säljaren underlåta att agera på sätt som angetts i denna punkt äger Säljaren inte rätt att göra gällande krav mot Köparen med anledning av det ifrågavarande Tredjemanskravet.

13. MERVÄRDESSKATT

- 13.1 Fastigheten omfattas av frivillig skattskyldighet enligt 9 kap mervärdesskattelagen (1994:200), ML. Överlåtelsen av Fastigheten innebär att den frivilliga skattskyldigheten övergår till Köparen vid dennes tillträde av Fastigheten, eftersom Säljaren är skattskyldig t.o.m. sitt frånträde av densamma.
- 13.2 Överlåtelsen av Fastigheten innebär att Säljarens förekommande jämkning med anledning av överlåtelsen övergår på Köparen i enlighet med bestämmelserna i 8a kap 12 § ML.
- 13.3 Säljaren förbinder sig att till Köparen utfärda en sådan med faktura jämförlig handling som avses i 8a kap 15 § ML. Denna handling utgör underlag för Köparen i förekommande fall avseende dennes jämkning i enlighet med vad som sägs ovan. Handlingen ska överlämnas till Köparen på Tillträdesdagen.
- 13.4 Säljaren förbehåller sig rätten till att också utfärda kompletterande handlingar enligt 8a kap 15 § ML om Säljaren i efterhand skulle finna att ytterligare mervärdesskatt skulle ha angetts i den ursprungliga handlingen som överlämnats till Köparen.
- 13.5 Köparen förbinder sig att kvittera mottagande av de handlingar som anges i de två föregående styckena.

14. INTÄKTER OCH KOSTNADER

- 14.1 Kostnader för (såsom fastighetsskatt, andra skatter, räntor och andra utgifter) och intäkter från Fastigheten för tiden före Tillträdesdagen belastar respektive tillkommer Säljaren om inte annat framgår av Avtalet. Kostnader för och intäkter från Fastigheten för tiden från och med Tillträdesdagen belastar respektive tillkommer Köparen om inte annat framgår av Avtalet.
- 14.2 Säljaren ska per Tillträdesdagen upprätta en likvidavräkning, vilken ska överlämnas till Köparen fem dagar före Tillträdesdagen. Likvidavräkningen ska innehålla en fördelning mellan Säljaren och Köparen av de kostnader och intäkter som belöper på Fastigheten. Saldot enligt likvidavräkningen ska betalas på Tillträdesdagen. Om kostnad eller intäkt som rätteligen skulle ha varit föremål för avräkning uppkommer eller blir känd först efter den slutliga avräkningen, ska Parterna upprätta en kompletterande avräkning snarast, varefter berättigad Part kontant ska erhålla aktuellt saldo från motparten.

15. SKADA OCH FÖRSÄKRINGSERSÄTTNING

- 15.1 Om Fastigheten före Tillträdesdagen drabbas av sådan skada som täcks av försäkring, ska köpet ändå fullföljas, varvid Köparen mot betalning av Köpeskillingen inträder i Säljarens rätt till försäkringsersättning. Säljaren ansvarar för att Fastigheten är fullvärdesförsäkrad fram till och med Tillträdesdagen.
- 15.2 Säljaren ska utan ersättning biträda Köparen gentemot försäkringsbolaget om sådan skada inträffar och ersätta Köparen för eventuell kostnad för självrisk.

16. SKADESTÅND OCH HÄVNING

Skulle Köparen eller Säljaren inte fullgöra sina åtaganden enligt Avtalet, har

motparten rätt till skadestånd. Skulle åsidosatt åtagande vara av väsentlig betydelse för Part har denne dessutom rätt att häva köpet.

17. STÄMPELSKATT M.M.

Köparen ska svara för samtliga lagfarts- och inteckningskostnader, såsom eventuell stämpelskatt och expeditionsavgifter för erhållande av lagfart för Fastigheten samt för kostnader för uttagande av eventuella pantbrev i Fastigheten.

18. ÖVERLÅTELSEFÖRBUD

Part ska ej äga rätt att utan den andre Partens skriftliga medgivande överlåta sina rättigheter eller skyldigheter enligt Avtalet.

19. KONTAKTPERSONER

Kontaktpersoner enligt Avtalet ska vara:

För Säljaren:

Jernhusen Stationer AB

Att: Emelie Engholm

E-post: emelie.engholm@jernhusen.se

För Köparen:

Nyköpings kommun

Att: Karin Wesström

E-post: karin.wesstrom@nykoping.se

20. VILLKOR FÖR AVTALETS IKRAFTTRÄDANDE

Avtalet är villkorat av godkännande i Nyköpings kommunfullmäktige senast 2022—08-30. Om godkännande inte sker inom denna tid ska avtalet återgå i sin helhet och vardera Part bära sin egen kostnad utan ytterligare anspråk mot den andra Parten.

21. ÖVRIGT

Tillägg eller ändringar till Avtalet ska vara skriftliga och undertecknas av båda Parter för att gälla.

[Separat signatursida följer]

Avtalet har upprättats i två (2) originalexemplar av vilka Parterna har tagit var sitt.

Ort:

Ort:

Datum:

Datum:

Säljare:

JERNHUSEN STATIONER AB

Köpare:

NYKÖPINGS KOMMUN

Namnförtydligande

Namnförtydligande

Bilagor

Bilaga 3.8	Leverantörsavtal
Bilaga 7.6	Fastighetsregisterutdrag
Bilaga 7.7	Hyses- och arrendeavtal
Bilaga 7.14	Datarumsmaterial
Bilaga 11.5	Ledningsläggning
Bilaga 11.9	Underlag för rätt till ersättning

Drift- och serviceavtal, Nyköping Väster 1:42

Typ	Avtalspart	Kommentar
Fastighetsteknisk drift	Lassila & Tikanoja FM (ramavtal)	Avtalet sägs upp
Parkering	Apcoa (ramavtal)	Avtalet sägs upp
Energi	Vattenfall kundservice	Avtalet sägs upp eller överlåtes
Markskötsel och snöröjning	HSB Södermanlands län	Avtalet sägs upp eller överlåtes

036 Allmän 2022-05-18

Fastighet**Beteckning**

Nyköping Väster 1:42

UUID:

909a6a4b-f84d-90ec-e040-ed8f66444c3f

Senaste ändringen i allmänna delen

2004-06-03

Nyckel:

040175266

Län- och kommunkod

0480

Senaste ändringen i inskrivningsdelen

2004-11-22

DistriktNyköpings Sankt
Nicolai**Distriktskod**

212007

Aktualitetsdatum i inskrivningsdelen

2022-05-17

Adress**Adress**Södra Bangårdsgatan 3, 5A-C
611 30 Nyköping**Läge, karta****Område**

1

N (SWEREF 99 TM)

6514630.4

E (SWEREF 99 TM)

615635.3

Areal**Område****Totalt****Totalareal**

1 4741 kvm

Därav landareal

1 4741 kvm

Därav vattenareal**Lagfart****Ägare**

556616-7366

Jernhusen Stationer AB

Box 520/Jernhusen AB/

101 30 Stockholm

Andel

1/1

Inskrivningsdag

2002-12-18

Akt

02/30969

Köp (även transportköp): 2002-04-08

Ingen köpeskilling redovisad.

Anmärkning: Beviljad 04/28829

Rättigheter

Ändamål	Rättsförhållande	Rättighetstyp	Rättighetsbeteckning
Utrymme för allmänna ändamål	Last	Officialservitut	0480-03/22.2
Bildningsåtgärd: Avstyckning			
Beskrivning: Servitut upplåts enligt punkterna i och ii nedan. i. rätt för tågresenärer att ha tillgång till allmänna utrymnen. härmed avses publika utrymnen, för resande med tåg som trafikerar linjefastigheten, såsom väntsal med allmännaoletter samt inre och yttre kommunikationsareor. ii. rätt för tågresenärer att ta väg över fastigheten, med syfte att säkerställa angöring till linjefastigheten och till allmänna utrymnen.			
Väg	Last	Officialservitut	0480-03/22.4
Bildningsåtgärd: Avstyckning			
Beskrivning: Rätt att ta väg över styckningslotten för åtkomst av järnvägsområdet norr styckningslotten i princip i enlighet med littera z.			
Järnvägstrafik	Last	Officialservitut	0480-03/22.6
Bildningsåtgärd: Avstyckning			
Periodanmärkning: Fastighetstillbehör, (akt 0480-03/22).			
Beskrivning: Servitut upplåts enligt punkterna i-iii nedan. i. rätt att inom styckningslotten för järnvägstrafikändamål behålla, underhålla, och förnya befintliga anläggningar enligt h-k nedan. de befintliga anläggningarnas läge och omfattning skall utgöra den faktiska lokaliseringen av servitutet.ii. rätt att bibehålla erforderliga infästningar i omgivande byggnadskonstruktioner för anläggningarna enligt h-k nedan. iii. rätt att äga tillträde till mark och byggnader vari utrymme upplåtits för besiktningdrift, underhåll och andra åtgärder avseende anläggningarna enligt h-k nedan.			
Fjärrvärme	Last	Ledningsrätt	0480-88/36.1

Anmärkning:

Planer, bestämmelser och fornlämningar**Planer**

Detaljplan: Detaljplan för väster 1:42 med flera, Resecentrum

Datum2020-03-10
Laga kraft: 2021-07-27**Akt**0480-P2021/7
SLM0480
SLM0480

Genomf. start:

2021-07-27

Genomf. slut:

2031-07-26

Övriga bestämmelser och utredningar

Järnvägsplan: Järnvägsplan för ostlänken, Delen nyköpings resecentrum, Bandel 506

Datum

2021-03-09

Laga kraft: 2021-09-09

Akt0480-P2021/12
TRAFIKV

Taxeringsuppgifter**Taxeringsenhet**

Industrienhet, lager (432)

702378-8

Utgör taxeringsenhet och omfattar hel registerfastighet.

Industritillbehör saknas

Taxeringsvärde**Taxeringsår**

2019

Taxeringsvärde

7.207.000 SEK

Taxerad Ägare556616-7366
Jernhusen Stationer
AB
Box 520/Jernhusen
AB/
101 30 Stockholm**Andel**

1/1

Juridisk form

Aktiebolag

Ägandetyyp

Lagfart eller Tomträtt

Åtgärd**Fastighetsrättsliga åtgärder**

Avstyckning

Datum

2004-06-03

Akt

0480-03/22

Ursprung

Nyköping Väster 1:2

Ajourforande inskrivningsmyndighet

Lantmäteriet

Kontorbeteckning:

Norrälje

Telefon: 0771-63 63 63

BEFINTLIGA HYRES- OCH ARRENDEAVTAL

Hysesobjekt	Hysesgäst	Avtal	Användning	Area	Kommentar
39862-001	Pimook AB	39862-001-01	Arrende	0	Uppsagt för avflytt tom 22-06-30
41205-006	Geoserve AB	41205-006-05	Kontor	145	Uppsagt för avflytt tom 22-05-31

Index Nyköping Centralstation AOS

1. 3039
 - 1.1. Fastighetsekonomi
 - 1.1.1. Hyres- och arrendeavtal
 - 1.1.1.1. Nyköping Q3 2017, avisering
 - 1.1.1.2. 39847-003-02 Original
 - 1.1.1.3. 39847-005-01 Original
 - 1.1.1.4. 39847-006-03 Bilplatsavtal 3039 Nyköping 20150101
 - 1.1.1.5. 39847-007-01 Original
 - 1.1.1.6. 39847-008-01 Bilplatsavtal 3039 Nyköping 20150101
 - 1.1.1.7. 39847-009-03 Bilplatsavtal 3039 Nyköping 20150101
 - 1.1.1.8. 39847-010-01 Bilplatsavtal
 - 1.1.1.9. 41201-001-04 Hyreshöjning 3039 Nyköping 20151001
 - 1.1.1.10. 41204-001-04 Original
 - 1.1.1.11. 41204-004-03 Hyreskontrakt 3039 Nyköping 20150101
 - 1.1.1.12. 41204-006-05 Hyreskontrakt 3039 Nyköping 20170101
 - 1.1.1.13. 41204-011-03 Hyreskontrakt Suchada Karlsson Khumkham med enskild firma
 - 1.1.1.14. 41204-015-01 Original
 - 1.1.1.15. 41204-015-01 Tillägg Villkorsändring hyrestid 3039 Nyköping 20150901
 - 1.1.1.16. 41210-001-03 Hyreskontrakt 3039 Nyköping 20150701
 - 1.1.1.17. 41210-003-02 Hyreskontrakt 3039 Nyköping 20141001
 - 1.1.1.18. 39847-001-01 Original_1
 - 1.1.1.19. 41210-002-01 Original
 - 1.1.1.20. Samtliga intäktsbringande ytor 3039
 - 1.1.2. Taxering och fastighetsdeklaration
 - 1.1.2.1. Fastighetstaxeringsbeslut FFT 2016 - 3039 - Nyköping Väster 1_41_702377
 - 1.1.2.2. Fastighetstaxeringsbeslut FFT 2016 - 3039 - Nyköping Väster 1_41_724984
 - 1.1.2.3. Fastighetstaxeringsdeklaration FFT 2016 - 3039 - Nyköping Väster 1_41_702377-8
 - 1.1.2.4. Fastighetstaxeringsdeklaration FFT 2016 - 3039 - Nyköping Väster 1_41_724984 - Inl
 - 1.1.2.5. Fastighetstaxeringsdeklaration FFT 2016 - 3039 - Nyköping Väster 1_41 - Inl
 - 1.1.3. Resultaträkning 3039 – AO 2017-10-03 165356
 - 1.2. Fastighetsinformation
 - 1.2.1. Servitut och rättigheter
 - 1.2.1.1. FDS Nyköping_Vaster_1_41 2016-06-01
 - 1.2.1.2. Förrättningshandling 3039 Nyköping Avstyckning 2004 Akt 0480-03_22
 - 1.2.1.3. Förrättningshandling 3039 Nyköping Fastbest, avst, anför mm 2004 Akt 0480-00_19
 - 1.2.1.4. Förrättningshandling 3039 Nyköping Ledningsförrättning 1988 Akt 0480-88_36
 - 1.2.2. Detaljplaner och bygglov
 - 1.2.2.1. Plankarta_Nyköpings_resecentrum_samråd_2017
 - 1.2.2.2. Planbeskrivning_Nyköpings_resecentrum_samråd_2017
 - 1.3. Fastighetsteknik
 - 1.3.1. Energideklaration
 - 1.3.1.1. 3039-41210 Energidekl 2009 Nyköping Personalhus
 - 1.3.1.2. Energislag 3039 170502
 - 1.3.1.3. 3039-41204 Energidekl 2009 Nyköping Stationshus
 - 1.3.1.4. 3039 Nyköping statistik
 - 1.3.2. Ritningar
 - 1.3.2.1. Stationshus, tillbyggnad med llogsmagasin
 - 1.3.2.2. Stationshus, ombyggnad fasader
 - 1.3.2.3. Stationshus, ombyggnad, markarbeten
 - 1.3.2.4. Stationshus, ombyggnader fasader
 - 1.3.2.5. Stationshus, ombyggnader skyltar, markarbeten
 - 1.3.2.6. Stationshus, perrongtak
 - 1.3.2.7. Personalhus, bottenvåning
 - 1.3.2.8. Personalhus, elinstallation i tåg osv
 - 1.3.2.9. Personalhus, hus 27
 - 1.3.2.10. Personalhus, skyddsrum
 - 1.3.2.11. Personalhus, takkonstruktion

- 1.3.2.12. Plan 1 BV
- 1.3.2.13. Statens Järnvägar, Nyköping, Hus 2, Sanitets- och värmetekniskanläggning samt demontering, Alternativ 2
- 1.3.2.14. Statens Järnvägar, Nyköping, Hus 2, Sanitets- och värmetekniskanläggning samt demontering
- 1.3.2.15. Stationshus, bottenvåning
- 1.3.2.16. Stationshus, längdsektion
- 1.3.3. Leverans- och serviceavtal
 - 1.3.3.1. Drift- och serviceavtal Nyköping 3039
 - 1.3.3.2. Avrop 3039 Nyköping
 - 1.3.3.3. Securitas bevakningsavtal Nyköping
 - 1.3.3.4. Företagsväxter i Krnvsta Nyköping
 - 1.3.3.5. Avtal Besam CQ 000065154 0 Nyköping
 - 1.3.3.6. Avtal Besam CQ 000065150 0 Nyköping C
- 1.4. Myndighetskrav och Miljö
 - 1.4.1. OVK 3039 Personalhus 2016
 - 1.4.2. OVK F3039_41210 Personalhus Nyköping 2016
 - 1.4.3. OVK F3039_41204 Stationshus Nyköping 2016
 - 1.4.4. OVK EB F3039_41204 Stationshus Nyköping 2016
 - 1.4.5. Intyg F3039 Nyköping 2016
 - 1.4.6. ENprotokoll F3039 Nyköping 2016
 - 1.4.7. PM Inventering 3039 Nyköping
 - 1.4.8. Rapport miljöteknisk markundersökning inkl. bilagor ÅF 2014
 - 1.4.9. Nyköping C – Indikator 16_inkl. bilagor
 - 1.4.10. Nyköping C – Indikator 9_inkl. bilagor
- 1.5. Moms
 - 1.5.1. 3039 Nyköping Internt Momsbeslut 141027
 - 1.5.2. 3039 Nyköping momsbeslut 20081125
 - 1.5.3. Bok1
 - 1.5.4. Jämkningshandling fastighetsförsäljning – Fast 3039 Nyköping väster 1 41
- 1.6. Övrigt
- 2. 3304
 - 2.1. Fastighetsteknik
 - 2.1.1. Ritningar
 - 2.1.1.1. BV-modell
 - 2.1.1.2. Elinstallationer serveringslokaler
 - 2.1.1.3. Fraktgodsmagasinplan 1, bottenvåning
 - 2.1.1.4. Hus 1, m plan av lgh 1 och 2
 - 2.1.1.5. Hus 2 A, Förändring av godsexpeditionsbyggnad
 - 2.1.1.6. Källarvåning
 - 2.1.1.7. Lokomotorstall, plan 1, bottenvåning
 - 2.1.1.8. Markplan
 - 2.1.1.9. Nyköping, Hus 2, Förslag till ändring av PS-lokaler, Elinstallation
 - 2.1.1.10. Nyköping, Lokomotorstall, Objekt nr 41208, Plan Bottenvåning
 - 2.1.1.11. Ombyggnader av biljetexp, hus 1
 - 2.1.1.12. Områdesnat för data och tele
 - 2.1.2. Leverans- och serviceavtal
 - 2.1.2.1. Bilaga Drift- och serviceavtal Nyköping 1 42 (3304)
 - 2.1.3. Energideklaration
 - 2.1.3.1. 3304
 - 2.2. Fastighetsinformation
 - 2.2.1. Servitut och Rättigheter
 - 2.2.1.1. FDS Nyköping_Vaster_1_42
 - 2.2.1.2. Förrättningshandling 3304 Nyköping Avstyckning 2004 Akt 0480-03_22
 - 2.2.2. Detaljplaner och Bygglov
 - 2.2.2.1. Planbeskrivning_Nyköpings_resecentrum_Samråd_2017
 - 2.2.2.2. Plankarta_Nyköpings_resecentrum_samråd_2017

- 2.3. Fastighetsekonomi
 - 2.3.1. Taxering och fastighetsdeklaration
 - 2.3.1.1. AFT 2013-3304 VÄSTER 1_42
 - 2.3.1.2. Fastighetstaxeringsbeslut AFT 2013-3304- Nyköping Väster 1_42
 - 2.3.1.3. Resultaträkning 3304-AO 2017-10-23 165737
 - 2.3.2. Hyres- och arrendeavtal
 - 2.3.2.1. 41205-003-01 Original
 - 2.3.2.2. 41205-005-02 Original
 - 2.3.2.3. 41205-006-04 Original
 - 2.3.2.4. 41208-001-02 Original
 - 2.3.2.5. 41208-002-02 Hyreskontrakt 3304 Nyköping 20140401
 - 2.3.2.6. 39862-001-01 Arrende 3304 Nyköping 20150701
 - 2.3.2.7. Bok1 – Intäktsbringande ytor
 - 2.3.3. Resultaträkning Väster 1_42- AO 2018-01-09
 - 2.4. Myndighetskrav och miljö
 - 2.4.1. Rapport miljöteknisk markundersökning inkl. bilagor ÅF 2014
 - 2.4.2. Sammanfattning Väster 1-42_inkl bilaga 3304
 - 2.4.3. F3304 Nyköping ENprotokoll 2016
 - 2.4.4. Intyg F3304 Nyköping 2016
 - 2.5. Moms
 - 2.5.1. Jämkningshandling fastighetsförsäljning – Fast 3304 Nyköping väster 1 42
 - 2.5.2. Bok2
 - 2.5.3. 3304 Nyköping momsbeslut 20070720
 - 2.5.4. 3304 Nyköping Internt Momsbeslut 150507
 - 2.6. Övrigt
3. 3260
- 3.1. Fastighetsteknik
 - 3.1.1. Ritningar
 - 3.1.2. Leverans- och serviceavtal
 - 3.1.3. Energideklaration
 - 3.2. Fastighetsinformation
 - 3.2.1. Servitut och rättigheter
 - 3.2.1.1. Förrättningshandling 3260 Nyköping Avstyckning 2004 akt_0480-03_90
 - 3.2.1.2. FDS Nyköping_Vaster_1_43
 - 3.2.2. Detaljplaner och bygglov
 - 3.2.2.1. Planbeskrivning_Nyköpings_resecentrum_Samråd_2017
 - 3.3. Fastighetsekonomi
 - 3.3.1. Hyres- och arrendeavtal
 - 3.3.1.1. 39846-001-01 Original
 - 3.3.2. Taxering och fastighetsdeklaration
 - 3.3.2.1. Fastighetstaxeringsdeklaration FFT 2016 – 3260- Nyköping Väster 1_43 – Inl
 - 3.3.2.2. Fastighets taxeringsbeslut FFT 2016-3260- Nyköping Väster 1_43
 - 3.3.3. Resultaträkning Väster 1_43 – AO 2018-01-09
 - 3.4. Myndighetskrav och miljö
 - 3.4.1. Besiktningar och myndighetskrav
 - 3.4.1.1. 3260_Karta Åtgärdsbehov Sweco 2011
 - 3.4.1.2. Rapport miljöteknisk markundersökning inkl. bilagor ÅF 2014
 - 3.5. Moms
 - 3.5.1. Jämkningshandling fastighetsförsäljning – fast 3260 Nyköping väster 1 43
 - 3.6. Övrigt

4. Övriga dokument i datarummet
 - 4.1. Parkering Nyköping 180112
 - 4.2. Försäkringsbrev Jernhusen 2017
 - 4.3. Fastighetslista Jernhusen
5. Q&A
 - 5.1. QA 20180126

Inom markerat område ska stålelektroder tas bort för att Köparen ska kunna lägga ner nya ledningar.

Stålelektroden ska tas bort till nedanstående djup
 I linje med schaktkant (blå linje) +13m
 I schaktbotten (grön/röd linje) +10m

Bilaga 11.9 Underlag för rätt till ersättning

I denna bilaga beskrivs ansvar för utförande av eventuella avhjälpandeåtgärder och erforderlig redovisning för att ersättning ska kunna utges från Säljaren, i de fall föroreningar påträffas inom Fastigheten på grund av utförande av Detaljplanen på Fastigheten eller om Köparen föreläggs av berörd tillsynsmyndighet att åtgärda, enligt 11.4 i Avtalet.

För att Köparen ska äga rätt till ersättning enligt 11.6 krävs att nedan efterföljs.

Med åtgärd avses här alla aktiviteter i syfte att avhjälpa föroreningsskada, inkluderande utredning, undersökning och provtagning, miljökontroll, hantering av förorenade massor, återfyllnad, myndighetskontakter, packning och eventuella övriga avhjälpandeåtgärder.

Säljaren ska ges insyn i utförande av godkända avhjälpandeåtgärder. Säljaren ska ges möjlighet att följa projektet genom tillgång till och granskning av handlingar så som upprättas, myndighetskontakter samt rätt att delta i möten i ärendet.

Samtliga åtgärder ska utföras med god kvalitet och företag med erfarenhet från liknande åtgärder samt följa branschpraxis och tillämpliga vägledningar.

Inför och vid utförande av åtgärder

Innan åtgärder vidtas ska Köparen samråda med och få godkännande av Säljaren av vilka åtgärder som är nödvändiga och omfattas av Avtalet. Inför utförande av överenskomna åtgärder ska Köparens planering av genomförande med tillhörande organisation, tidplan och budget redovisas för Säljaren.

Köparen ansvarar för kontakten med tillsynsmyndigheten samt att upprätta Anmälan enligt 28 § förordning om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd.

Köparen ansvarar för att minimera mängden jord som avlägsnas från platsen i syfte att minimera kostnader och miljöbelastning som uppstår. Detta kan t ex göras genom att grovfraktioner sorteras ut och återanvänds att massor omfördelas inom Fastigheten.

Om ytterligare massor påträffas som verkar förorenade på grund av lukt, färg eller dylikt ska Säljaren omgående kontaktas. Eventuellt förorenade massor ska förvaras separat från övriga massor i avvaktan på att provtagning och analys.

Efter utförda åtgärder

Köparen bekostar all hantering av massor med halter upp till och med Naturvårdsverkets riktvärden för mindre känslig markanvändning (MKM).

Ersättning ges av Säljaren för merkostnader¹ som uppkommit på grund av massor med halter > MKM efter att åtgärder och redovisning inkommit till Säljaren.

Redovisning till Säljaren ska innehålla följande:

- Rapporter/redovisning av samtliga utförda undersökningar, provtagningar och utredningar.
- Slutrapport över utförda åtgärder med redovisning av utförda åtgärder och resultat av utförd miljökontroll. Till slutrapport ska fogas mottagningskvitton och transportdokument för bortforslade massor. Köparen ansvarar för slutredovisning av utförda åtgärder till tillsynsmyndigheten enligt den saneringsanmälan som Köparen upprättat.
- Schaktade mängder jord (ton) som överskrider MKM. Andel (ton) som schaktats på grund av föroreningen samt andel som skulle ha schaktats oavsett föroreningsgrad (överskottsmassor) men där föroreningen orsakat merkostnad.
- Mängd jord (ton) som överskrider MKM som omhändertagits på mottagningsanläggning samt kostnad för denna, fördelat per klass och med specificerad mängd.
- Mängd jord (ton) som uppkommit då schaktbehov uppstår på grund av massor med halter över MKM. Ersättning utgår endast i det fall schaktning blir mer omfattande p g a föroreningar med halter över MKM. Detta innebär att ingen ersättning utgår för schakt som krävs oavsett föroreningsgrad, för exempelvis grundläggning
- Samtliga transporter med specificering av mängd massor med halter över MKM.
- Mängd och ursprung för ev återfyllnadsmassor som anskaffats till följd av underskott kopplat till sanering av massor över MKM.
- Redovisning av transportavstånd till mottagningsanläggning för mottagande av massor över MKM
- Redovisande av transportavstånd till mottagningsanläggning för massor under MKM.
- Tillkommande kostnader för provtagning och analys.
- Kommunikation med tillsynsmyndighet i form av beslut på godkänd slutrapport

Samtliga kostnader ska verifieras i fakturor som tydligt kopplar till ovan listade aktiviteter och mängder i aktuellt projekt, enligt punkt i 11.8 avtalet.

¹ Med merkostnad avses skillnaden i pris för massor under MKM jämfört med över MKM. Förmodad kostnad för hanteringen av överskottsmassor under MKM ska alltså dras bort från totalkostnaden för hantering av massorna med halter över MKM. Det gäller både för transportkostnaden och kostnaden för omhändertagande på mottagningsanläggning. Ex: Totalkostnad massor över MKM – Kostnad massor under MKM = merkostnad

KÖPEAVTAL

avseende Nyköping Väster 1:43

har denna dag ("Avtalsdagen") träffats mellan:

- (1) Jernhusen Fastigheter AB, org. nr 556596-9598 ("Säljaren"); och
- (2) Nyköpings kommun, org. nr 212000-2940 ("Köparen").

Säljaren och Köparen benämns nedan gemensamt "**Parterna**" och var för sig "**Part**". Detta avtal inklusive bilagor benämns nedan "**Avtalet**".

1. BAKGRUND

- 1.1 Köparen driver ett detaljplanearbete kring Nyköpings station, kallat "*Nyköpings resecentrum*" ("**Detaljplanen**"). Detaljplanen vann laga kraft 27 juli 2021.
- 1.2 Parallellt med Detaljplanen arbetade Trafikverket med en järnvägsplan, del av projekt Ostlänken, i Trafikverkets regi, "*Järnvägsplan för Nyköping resecentrum, bandel 506 i Nyköpings kommun*" ("**Järnvägsplanen**"). Järnvägsplanen blev fastställd den 9 mars 2021 och vann laga kraft i september 2021.
- 1.3 Säljaren är civilrättslig och lagfaren ägare till fastigheten Nyköping Väster 1:43 ("**Fastigheten**"), som ligger inom området som omfattas av Detaljplanen.
- 1.4 Jernhusen AB (publ) och Köparen ingick ett samarbetsavtal 2020-06-16, enligt vilket Parterna ska samverka för att utveckla Nyköpings resecentrum ("**Samarbetsavtalet**"), innefattandes option enligt vilken Jernhusen AB (publ) har, på överenskomna villkor, en ensidig rätt att "återköpa" mark med nyuppförd stationsbyggnad respektive mark med kontorsbyggrätt. Ett tillägg till Samarbetsavtalet tecknas denna dag.
- 1.5 Köparen önskar förvärva och Säljaren önskar överlåta Fastigheten på de villkor som anges i Avtalet.
- 1.6 Avtalet ersätter tidigare köpeavtal för Fastigheten mellan Parterna daterat den 2020-06-16 (det noteras att det tidigare avtalet av förbiseende ingicks med Jernhusen Stationer AB, org nr 556616-7366 istället för Jernhusen Fastigheter AB org.nr 556596-9598).

2. ÖVERLÅTELSE M.M.

- 2.1 Säljaren överlåter härmed Fastigheten, inklusive därtill hörande byggnader, anläggningar och andra tillbehör, till Köparen på de villkor som framgår av Avtalet.
- 2.2 Köparen har möjlighet att ansöka om fastighetsreglering hos lantmäteriet varigenom all mark och alla byggnader på Fastigheten genom fastighetsreglering överförs till fastigheten Nyköping Väster 1:42 eller annan kommunägd fastighet som Köparen finner lämplig. Parterna förbinder sig att vidta de åtgärder som skäligen kan komma att krävas för att lantmäteriet ska kunna fatta beslut om överföring av Fastigheten till Nyköping Väster 1:42 och att, omedelbart efter det att lantmäteriet har fattat beslut om fastighetsreglering, godkänna detsamma för att det ska vinna laga kraft så snart som möjligt.
- 2.3 Om beslut om fastighetsreglering inte har vunnit laga kraft senast inom två (2) år från Tillträdesdagen, eller sådant senare datum som Säljaren och Köparen avtalar om, ska Köparen istället ansöka om lagfart för sitt förvärv av Fastigheten.

3. TILLTRÄDE

- 3.1 Köparen ska tillträda Fastigheten fem (5) bankdagar efter att samtliga villkor i punkten 4.1 är uppfyllda ("**Tillträdesdagen**"). Äganderätten till Fastigheten övergår från Säljaren till Köparen på Tillträdesdagen.
- 3.2 Tillträde ska, om inte annat överenskommits, ske på Säljarens kontor.
- 3.3 Köparen ska på Tillträdesdagen erlægga Köpeskillingen genom insättning på Säljarens bankkonto nr 6102 837 776 338 hos Svenska Handelsbanken. Inbetalningen ska märkas "*Nyköping Väster 1:43*".
- 3.4 När Köparen på Tillträdesdagen har betalat Köpeskillingen ska Parterna upprätta tre (3) köpebrev varav respektive Part ska erhålla ett originalexemplar var och ett originalexemplar överlämnas till Köparen för översändande till lantmäteriet i samband med ansökan om fastighetsreglering/lagfart.
- 3.5 Det noteras att det inte finns några inteckningar i Fastigheten, med pantbrev att överlämna eller släppa per Tillträdesdagen.
- 3.6 Säljaren ska överlämna de handlingar till Köparen som behövs för att få lagfart. Säljaren ska senast fem (5) bankdagar efter Tillträdesdagen överlämna övriga handlingar som kan vara av betydelse för Köparen som Säljaren innehar, såsom hyreskontrakt i original, ritningar, kartor, bygglovshandlingar och VA-ritningar.
- 3.7 Säljaren ska se till att leverantörer på Tillträdesdagen läser av Fastighetens mätare för förbrukning av el, vatten, värme m.m.
- 3.8 Köparen ska per Tillträdesdagen överta de i Bilaga 3.8 angivna avtal som gäller leveranser, drift och skötsel för Fastigheten. Vägrar någon leverantör eller annan motpart att lämna samtycke till partsbyte ska Köparen informera Säljaren om det. Köparen svarar för de kostnader som uppstår under aktuellt avtals uppsägningstid.

4. TILLTRÄDESVILLKOR

- 4.1 Avtalet är för sin giltighet villkorat av:

att Fastigheten (i tillämpliga fall med undantag för sådana delar av Fastigheten där genomförande av Saneringen (såsom definierat i punkt 11.1 nedan) är beroende av att järnvägstrafik stängts av) är sanerad i sådan omfattning att slutrapport avseende inlämnad saneringsanmälan med handläggningsnummer 2021-1664 godkänts av vederbörlig tillsynsmyndighet.

- 4.2 Om villkoret i punkt 4.1 inte är uppfyllt senast två (2) år från Avtalsdagen ska Avtalet vara utan verkan och eventuella fullgjorda prestationer enligt Avtalet återgå, och Parterna ska därefter inte ha några anspråk mot varandra.

5. KÖPESKILLING

Köpeskillingen för Fastigheten uppgår till tremiljoner trehundraolvtusen (3 312 000) kronor ("**Köpeskillingen**").

6. FASTIGHETENS SKICK

Köparen, som är informerad om Fastighetens tidigare användning och som har beretts tillfälle att undersöka Fastigheten och i övrigt alla förhållanden som rör Fastigheten, förklarar sig härmed godta Fastighetens skick och avstår med bindande verkan från alla anspråk mot Säljaren på grund av fel eller brister i Fastigheten, inklusive dolda fel, rättsliga fel, rådighetsfel och faktiska fel med mindre

Säljaren specifikt garanterat visst förhållande i Avtalet. Till undvikande av missförstånd innebär detta bl.a. att Köparen inte kan göra några påföljder gällande med anledning av föroreningar i mark (utöver vad som framgår av Säljarens åtagande enligt punkt 11), grundvatten, byggnader och anläggningar på Fastigheten eller dess omgivning.

7. SÄLJARENS GARANTIER

- 7.1 Säljaren lämnar följande garantier till förmån för Köparen. Köparen är införstådd med att den omständigheten att Säljaren lämnar garantier inte fritar Köparen från undersökningsplikt rörande Fastighetens skick. Garantierna avser förhållandena per Tillträdesdagen om inte annat anges.
- 7.2 Säljaren är på Avtalsdagen och Tillträdesdagen civilrättslig och lagfaren ägare till Fastigheten.
- 7.3 Fastigheten är fullvärdesförsäkrad till och med Tillträdesdagen.
- 7.4 Säljaren innehar per Avtalsdagen och Tillträdesdagen de rättigheter och erforderliga tillstånd föreligger, för den verksamhet som bedrivs av Säljaren eller av Säljarens närstående inom Fastigheten.
- 7.5 Fastigheten är per Tillträdesdagen inte föremål för panträtt eller någon annan säkerhetsrätt av vad slag det vara må.
- 7.6 Fastigheten besväras inte per Tillträdesdagen av några nyttjanderätter, servitut eller belastningar eller inskrivningar utöver vad som framgår av bifogat FDS-utdrag, Bilaga 7.6, eller i övrigt av Avtalet, med undantag för sådana rättigheter som tillskapas genom förrättning inom ramen för genomförandet av Detaljplanen och/eller för att fullfölja Samarbetsavtalet.
- 7.7 De villkor som per Avtalsdagen gäller för hyresavtal och andra nyttjanderättsavtal som belastar Fastigheten framgår klart och tydligt av ordalydelsen för respektive avtal enligt Bilaga 7.7 ("**Hyresavtalen**").
- 7.8 Fastigheten är per Tillträdesdagen, såvitt Säljaren känner till, inte förorenad i sådan utsträckning att ytterligare sanering utöver Saneringen som Säljaren genomfört eller ska genomföra enligt punkten 11 nedan kan krävas för att Fastigheten ska vara godkänd för s.k. mindre känslig markanvändning, eller för att Fastigheten ska uppfylla sådana platsspecifika riktvärden som tillsynsmyndigheten godkänner. Med "såvitt Säljaren känner till" avses i denna punkt 7.8 faktisk kännedom hos någon av Maria Hägerdal och Ellen Hjelmgren samt personer hos Säljaren och Jernhusen AB (publ) som varit involverade i Projektet (såsom definierat i Samarbetsavtalet).
- 7.9 Ingen personal äger på Avtalsdagen och Tillträdesdagen rätt till anställning hos Köparen som en konsekvens av Säljarens överlåtelse av Fastigheten till Köparen enligt Avtalet.
- 7.10 Säljaren är per Avtalsdagen inte part i någon domstolstvist, skiljetvist, administrativt eller annat förfarande rörande Fastigheten eller den verksamhet som bedrivs på Fastigheten och, såvitt Säljaren känner till, föreligger det inte någon omständighet som kan föranleda någon sådan tvist.
- 7.11 Det finns per Avtalsdagen inte några förelägganden eller förbud eller motsvarande från domstol eller annan myndighet i fråga om Fastigheten, förutom de förelägganden som lämnats av berörd tillsynsmyndighet efter det att Säljaren lämnat

in saneringsanmälan med handläggningsnummer 2021-1664 om Fastigheter och, såvitt Säljaren känner till, föreligger inte någon omständighet som kan föranleda något sådant föreläggande eller förbud.

- 7.12 Samtliga skatter och avgifter som belöper på Fastigheten fram till och med Tillträdesdagen har betalats i den utsträckning sådana krav förfallit till betalning innan Tillträdesdagen eller beaktats i likvidavräkningen enligt punkt 14.2.
- 7.13 Säljaren har efter bästa förmåga sammanställt och tillhandahållit Köparen det datarumsmaterial om Fastigheten som framgår av Bilaga 7.13. Datarums materialet är i allt väsentligt korrekt och Säljaren har inte medvetet inkluderat någon information som är oriktig och har inte heller medvetet undanhållit omständighet som hade varit av väsentlig betydelse för en köpare vid dennes beslut att förvärva Fastigheten.

8. BRISTANDE GARANTIUPPFYLLELSE

- 8.1 Vid brist i garantiuppfyllelse ska Säljaren ersätta Köparen för den direkta skada (inklusive eventuellt bortfall av hyresintäkter men uteslutande utebliven vinst och annan indirekt skada) som Köparen orsakats genom att nedsättning av Köpeskillingen görs med ett belopp som svarar krona för krona mot Köparens skada med beaktande av vad som i övrigt anges i punkt 8.
- 8.2 Köparen ska endast vara berättigad till nedsättning av Köpeskillingen om det sammanlagda beloppet av nedsättningen enligt Förvärvsavtalen (såsom definierat i Samarbetsavtalet), efter sådan justering som kan följa av punkten ovan, överstiger ett tröskelbelopp om en miljon (1 000 000) kronor. I sådant fall ska ersättning utgå för hela bristen och inte endast den del av bristen som överstiger tröskelbeloppet. Vid beräkning av nedsättningen ska endast enskilda brister som innebär en rätt till anspråk överstigande etthundratusen (100 000) kronor tas i beaktande. Begränsningarna i denna punkt 8.2 ska inte gälla vid brist i Säljarens garantier i punkt 7.2 (äganderätt) och 7.5 (panträtt), i vilka fall Säljaren ansvarar för garantibristen från första kronan.
- 8.3 Det sammanlagda nedsättningsbeloppet ska under inga omständigheter överstiga 9 200 000 kronor (motsvarande femtio (50) procent av köpeskillingen enligt Förvärvsavtalen (såsom definierat i Samarbetsavtalet)). Begränsningarna i denna punkt 8.3 ska dock inte gälla vid brist i Säljarens garantier enligt punkt 7.2 och 7.5 i vilket fall Säljaren ansvarar för garantibristen från första kronan och upp till ett belopp motsvarande Köpeskillingen.
- 8.4 Krav som grundar sig på garantierna ska för att få göras gällande framföras skriftligen utan oskäligt dröjsmål från den tidpunkt då Köparen upptäckte bristen, dock senast tolv (12) månader från Tillträdesdagen.
- 8.5 Ingen ersättningskyldighet avseende brist ska uppkomma:
- (a) om bristen hänför sig till förhållande som redovisats för Köparen och dess rådgivare i Avtalet, eller framgår av de handlingar avseende Fastigheten som Köparen beretts tillfälle att ta del av i bilaga 7.13 eller genom information från Säljaren som företetts skriftligen eller genom e-post till Köparen, eller den besiktning av Fastigheten som Köparen genomfört före undertecknandet av Avtalet, eller som Köparen eller dennes rådgivare annars känt till på Avtalsdagen;
- (b) om kravet uppstått på grund av handling, underlåtenhet eller någon annan rättshandling som har utförts av Köparen efter Tillträdesdagen om inte sådan handling eller underlåtenhet har skett i syfte att uppfylla gällande lagkrav eller

avtalsförpliktelser enligt sådana avtal som Köparen ska överta enligt Avtalet;

- (c) om och i den utsträckning kravet på grund av bristen uppstått som en följd av lagstiftning som ännu inte trätt i kraft;
 - (d) om och i den utsträckning försäkringsersättning för en sådan garantiavvikelse utgår eller om Köparen erhåller ersättning från tredje man;
 - (e) om och i den utsträckning som Säljaren, utan dröjsmål, efter eget val och utan kostnad eller hinder av väsentlig betydelse för Köparen, avhjälp en garantiavvikelse; och
 - (f) om och i den utsträckning en skada är avdragsgill ur skattesynpunkt för Köparen (då det belopp som betalas av Säljaren ska reduceras med ett belopp motsvarande den faktiska skatteeffekt som skadan får hos Köparen under det beskattningsår då skadan materialiserats.
- 8.6 Köparen äger inte rätt att förlita sig på andra garantier eller utfästelser beträffande Fastigheten utöver i punkten 7 lämnade garantier. Säljaren ska sålunda inte ha något ansvar (varmed bl. a. avses felansvar enligt Köplagen (1990:931)), utöver vad som uttryckligen angivits i Avtalet och Köparens rätt att erhålla ersättning enligt Avtalet för brist enligt punkt 7 utesluter och ersätter således all annan rätt till ersättning för skada eller hävning av Avtalet (varmed bl.a. avses rätt till skadestånd eller hävning enligt Köplagen).

9. JÄRNVÄGSTRAFIK M.M.

- 9.1 Köparen är medveten om och godtar att järnvägstrafik bedrivs och kommer att bedrivs i omedelbar närhet av Fastigheten. Denna omständighet har beaktats vid fastställandet av Köpeskillingen.
- 9.2 Till följd av vad som ovan sagts accepterar Köparen till fullo och utan ytterligare ersättning från Säljaren, de störningar i form av buller, vibrationer och andra miljöstörningar som förekommer och framdeles kommer att uppstå till följd av järnvägstrafiken på järnvägsfastigheten Nyköping Väster 1:2.
- 9.3 Köparen är vidare medveten om att närheten till järnvägsspår m.m. kan medföra vissa restriktioner vad gäller byggande, nyttjande m.m. av Fastigheten.

10. NYTTJANDERÄTTER

Köparen övertar Säljarens rättigheter och skyldigheter gentemot berörda hyresgäster/arendatorer enligt Hyresavtalen enligt Bilaga 7.7. Köparen träder således in i Säljarens ställe som hyresvärd/markägare i Hyresavtalen varigenom Köparen per Tillträdesdagen övertar alla förpliktelser och allt ansvar som tidigare åvilat Säljaren enligt Hyresavtalen. Samtliga Hyresavtal överlämnas till Köparen i original på Tillträdesdagen.

11. SÄLJARENS ÅTAGANDEN

Saneringen

- 11.1 Säljaren åtar sig att utföra och bekosta miljömässiga avhjälpandeåtgärder av eventuella föroreningar inom Fastigheten i den omfattning som krävs för godkännande för s.k. mindre känslig markanvändning, eller sådana platsspecifika riktvärden som tillsynsmyndigheten godkänner ("**Saneringen**"). Säljarens åtagande enligt denna punkt omfattar även att avlägsna cisterner och anläggningar (inkl. sandfyllda oljetankar) som finns på Fastigheten, dock endast om tillsynsmyndigheten så kräver. Parterna är överens om att Köparen ska äga rätt till insyn i arbetet med Saneringen och att Säljaren löpande ska informera Köparen om Saneringens fortskridande och om alla omständigheter som kan vara av relevans för

en köpare av Fastigheten samt ska tillställa Köparen erforderligt underlag, liksom att Parterna ska samråda kring utförandet av Saneringen. Säljaren åtar sig att, tillse att den påbörjade Saneringen fortlöper utan avbrott i syfte att Saneringen ska vara färdigställd så snart som möjligt.

- 11.2 Om del av Saneringen inte kan genomföras under pågående järnvägstrafik ska den delen, oaktat vad som anges i punkt 11.1, slutföras i samband med att järnvägstrafiken har stängts av. Saneringsarbetet ska delas upp så att slutrapport avseende den del av Saneringen som inte kan bli beroende av att järnvägstrafik har stängts av kan godkännas av vederbörlig tillsynsmyndighet, och att villkoret i punkten 4.10 därmed kan uppfyllas. För det fall villkoret i punkten 4.1(iii) uppfylls med undantag för sådan del av Saneringen som kräver att järnvägstrafik stängs av, med följd att Köparen tillträder Fastigheten, ska Säljaren skyndsamt efter att järnvägstrafiken stängts av genomföra resterande del av Saneringen (inklusive avlägsnande av cisterner och anläggningar, inkl. sandfyllda oljetankar, om tillsynsmyndigheten har krävt att dessa ska avlägsnas) som finns på Fastigheten samt tillse att slutrapport avseende sådan del av Saneringen godkänns av vederbörlig tillsynsmyndighet.
- 11.3 För det fall Säljaren vid genomförande av Saneringen enligt punkten 11.1-11.2 ovan påträffar cisterner och anläggningar (inkl. sandfyllda oljetankar) inom Fastigheten och tillsynsmyndigheten inte kräver att dessa avlägsnas för att Saneringen ska godkännas, åtar sig Säljaren att snarast möjligt underrätta Köparen kring förekomsten av sådana cisterner och anläggningar (inkl. sandfyllda oljetankar) samt att samråda med Köparen kring hanteringen av desamma.
- 11.4 För det fall Köparen under utbyggnaden av Detaljplanen, trots Säljarens Sanering enligt punkten 11.1, påträffar förorenad mark och om berörd tillsynsmyndighet förelägger Köparen, vilket kräver ytterligare efterbehandling av förorenad mark, gäller nedanstående:
- 11.5 Köparen ska utföra och bekosta, dvs ta fullt ansvar för, efterbehandlingsåtgärder inkluderande all utredning, myndighetskontakter, miljökontroll, hantering av förorenade massor, återfyllnad, packning och övriga avhjälpandeåtgärder.
- 11.6 Säljaren ska ersätta Köparen för kostnader enligt specifikation a-e nedan för tillkommande kostnader och hantering enligt punkt 11.5 av förorenad mark vars halter överstiger Naturvårdsverkets generella riktvärden för mindre känslig markanvändning ("MKM"):
- a. tillkommande kostnader för projektledning, handläggning, inklusive myndighetskontakter, avgifter för tillstånd samt övriga administrativa kostnader
 - b. tillkommande kostnader för provtagning och analys
 - c. tillkommande schaktningskostnader i det fall behovet av att utföra schaktning endast uppstår på grund av massor med halter över MKM
 - d. ökad transportkostnad i det fall mottagningsanläggning medför ökad körsträcka relativt tillgänglig mottagningsanläggning för massor med halter under MKM
 - e. ökad mottagningskostnad relativt mottagningskostnad för massor med halter under MKM.
- 11.7 För att Köparen ska äga rätt till ersättning enligt 11.6 krävs att:
- a. Köparen, innan åtgärder vidtas, redovisar vilka åtgärder som avses att utföras samt erhåller godkännande från Säljaren. Säljaren ska återkomma med besked inom skälig tid.
 - b. Köparen för Säljaren omgående informerar när kostnader enligt 11.6

- inträffat,
- c. Köparen förser Säljaren med ett verifierat kostnadsunderlag enligt bilaga 11.9 samt
 - d. Köparen ska komplettera underlaget i 9c i det fall Säljaren så önskar.
- 11.8 Köparen ska kvartalsvis översända ett faktureringsunderlag med verifierade kostnader och, efter godkännande från Säljaren, tillställa Säljaren en faktura med trettio (30) dagars förfallotid (vilket framgår av bilaga **Fel! Hittar inte referenskölla.**).
- 11.9 Under alla omständigheter ska anspråk framställas senast tio (10) år från Tillträdesdagen.

Förvaltning mellan Avtalsdagen och Tillträdesdagen

- 11.10 Säljaren ska, under perioden mellan Avtalsdagen och Tillträdesdagen, tillse att Fastigheten, med de undantag som framgår av Avtalet, förvaltas professionellt och på samma sätt som skett under tiden före Avtalsdagen med iakttagande av tillämpliga lagar och föreskrifter och ska inte utan Köparens godkännande (vilket inte oskäligt ska fördröjas eller förvägras) vidta några åtgärder eller fatta något beslut i frågor med väsentlig påverkan på Fastigheten innefattande t.ex. att inte överlåta eller på annat sätt disponera över Fastigheten i strid mot Avtalet, ingå, ändra eller säga upp för Fastigheten gällande nyttjanderättsavtal eller bevilja eller ansöka om in-teckning eller annan belastning i Fastigheten.

12. GEMENSAMMA ÅTAGANDEN

- 12.1 Under tiden mellan Avtalsdagen och Tillträdesdagen ska Säljaren, såvitt avser Hyresavtalen, samråda med, inhämta Köparens godkännande till, och vidta de eventuella uppsägningar/förändringar som Köparen begär. Det noteras härvid att Parternas gemensamma målsättning ska vara att i möjligaste mån tillse att intäkter kan bibehållas, att nyttjanderättshavarna avstår från besittningsskydd och att Hyresavtalen vid tidigast möjliga tidpunkt ska övergå till att gälla tills vidare alternativt tre månader i taget med uppsägningstid motsvarande den kortaste uppsägningstid som gäller enligt lag i respektive fall.
- 12.2 Köparen ska hålla Säljaren skadeslös med anledning av att Säljaren har agerat enligt Köparens instruktion vad avser i punkt 12.1 angivna åtgärder, inkluderande kostnader och förlorade intäkter (t.ex. förlorade hyresintäkter, skäliga ökade förvaltnings- och underhållskostnader, skadestånd till hyresgäster/arendatorer som Säljaren är skyldig att erlagga enligt av Köparen godkänd förlikning eller lagakraftvunnen dom, rättegångskostnader och ombudskostnader). Säljaren ska utan dröjsmål informera Köparen om eventuella anspråk och/eller krav från hyresgäster/arendatorer för vilka Köparen ansvarar enligt denna punkt 12.2 ("**Tredjemanskrav**"), samt åtar sig att inte utan Köparens skriftliga medgivande ingå förlikning, acceptera ansvar eller i övrigt agera så att Köparens eller Bolagets (såsom definierat i Samarbetsavtalet) rättsliga ställning rörande Tredjemanskrav försämras. Parterna åtar sig att samråda kring utseende av eventuellt ombud samt i övrigt kring hanteringen av Tredjemanskrav. Köparen ska ha rätt att, efter skriftligt påkallande, på egen bekostnad företräda Säljaren eller Bolaget vid förhandlingar och processer rörande Tredjemanskrav. Säljaren ska tillse att Köparen i sådana fall får fullmakt och erforderlig information från Säljaren eller Bolaget för att kunna företräda Säljaren eller Bolaget samt vidare få rätt att kvittningsvis eller genom genkärsmål göra gällande Säljarens eller Bolagets eventuella motkrav mot tredje mannen. Skulle Säljaren underlåta att agera på sätt som angetts i denna punkt åger Säljaren inte rätt att göra gällande krav mot Köparen med anledning av det ifrågasvarande Tredjemanskravet.

13. MERVÄRDESSKATT

- 13.1 Fastigheten omfattas av frivillig skattskyldighet enligt 9 kap mervärdesskattelagen (1994:200), ML. Överlåtelsen av Fastigheten innebär att den frivilliga skattskyldigheten övergår till Köparen vid dennes tillträde av Fastigheten, eftersom Säljaren är skattskyldig t.o.m. sitt frånträde av densamma.
- 13.2 Överlåtelsen av Fastigheten innebär att Säljarens förekommande jämkning med anledning av överlåtelsen övergår på Köparen i enlighet med bestämmelserna i 8a kap 12 § ML.
- 13.3 Säljaren förbinder sig att till Köparen utfärda en sådan med faktura jämförlig handling som avses i 8a kap 15 § ML. Denna handling utgör underlag för Köparen i förekommande fall avseende dennes jämkning i enlighet med vad som sägs ovan. Handlingen ska överlämnas till Köparen på Tillträdesdagen.
- 13.4 Säljaren förbehåller sig rätten till att också utfärda kompletterande handlingar enligt 8a kap 15 § ML om Säljaren i efterhand skulle finna att ytterligare mervärdesskatt skulle ha angetts i den ursprungliga handlingen som överlämnats till Köparen.
- 13.5 Köparen förbinder sig att kvittera mottagande av de handlingar som anges i de två föregående styckena.

14. INTÄKTER OCH KOSTNADER

- 14.1 Kostnader för (såsom fastighetsskatt, andra skatter, räntor och andra utgifter) och intäkter från Fastigheten för tiden före Tillträdesdagen belastar respektive tillkommer Säljaren om inte annat framgår av Avtalet. Kostnader för och intäkter från Fastigheten för tiden från och med Tillträdesdagen belastar respektive tillkommer Köparen om inte annat framgår av Avtalet.
- 14.2 Säljaren ska per Tillträdesdagen upprätta en likvidavräkning, vilken ska överlämnas till Köparen fem dagar före Tillträdesdagen. Likvidavräkningen ska innehålla en fördelning mellan Säljaren och Köparen av de kostnader och intäkter som belöper på Fastigheten. Saldot enligt likvidavräkningen ska betalas på Tillträdesdagen. Om kostnad eller intäkt som rätteligen skulle ha varit föremål för avräkning uppkommer eller blir känd först efter den slutliga avräkningen, ska Parterna upprätta en kompletterande avräkning snarast, varefter berättigad Part kontant ska erhålla aktuellt saldo från motparten.

15. SKADA OCH FÖRSÄKRINGSERSÄTTNING

- 15.1 Om Fastigheten före Tillträdesdagen drabbas av sådan skada som täcks av försäkring, ska köpet ändå fullföljas, varvid Köparen mot betalning av Köpeskillingen inträder i Säljarens rätt till försäkringsersättning. Säljaren ansvarar för att Fastigheten är fullvärdesförsäkrad fram till och med Tillträdesdagen.
- 15.2 Säljaren ska utan ersättning biträda Köparen gentemot försäkringsbolaget om sådan skada inträffar och ersätta Köparen för eventuell kostnad för självrisk.

16. SKADESTÅND OCH HÄVNING

Skulle Köparen eller Säljaren inte fullgöra sina åtaganden enligt Avtalet, har motparten rätt till skadestånd. Skulle åsidosatt åtagande vara av väsentlig betydelse för Part har denne dessutom rätt att häva köpet.

17. STÄMPELSKATT M.M.

Köparen ska svara för samtliga förrättnings-, lagfarts- och inteckningskostnader, såsom eventuell kostnad för lantmäteriförrättning, stämpelskatt och

expeditionsavgifter för erhållande av lagfart för Fastigheten samt för kostnader för uttagande av eventuella pantbrev i Fastigheten.

18. ÖVERLÅTELSEFÖRBUD

Part ska ej äga rätt att utan den andre Partens skriftliga medgivande överlåta sina rättigheter eller skyldigheter enligt Avtalet.

19. KONTAKTPERSONER

Kontaktpersoner enligt Avtalet ska vara:

För Säljaren:

Jernhusen Fastigheter AB

Att: Emelie Engholm

E-post: emelie.engholm@jernhusen.se

För Köparen:

Nyköpings kommun

Att: Karin Wesström

E-post: karin.wesstrom@nykoping.se

20. VILLKOR FÖR AVTALETS IKRAFTTRÄDANDE

Avtalet är villkorat av godkännande i Nyköpings kommunfullmäktige senast 2022-08-30. Om godkännande inte sker inom denna tid ska avtalet återgå i sin helhet och vardera Part bära sin egen kostnad utan ytterligare anspråk mot den andra Parten.

21. ÖVRIGT

Tillägg eller ändringar till Avtalet ska vara skriftliga och undertecknas av båda Parter för att gälla.

[Separat signatursida följer]

Avtalet har upprättats i två (2) originalexemplar av vilka Parterna har tagit var sitt.

Ort:

Ort:

Datum:

Datum:

Säljare:

JERNHUSEN FASTIGHETER AB

Köpare:

NYKÖPINGS KOMMUN

Namnförtydligande

Namnförtydligande

Bilagor

Bilaga 3.8	Leverantörsavtal
Bilaga 7.6	Fastighetsregisterutdrag
Bilaga 7.7	Hyses- och arrendeavtal
Bilaga 7.13	Datarumsmaterial
Bilaga 11.9	Underlag för rätt till ersättning

Drift- och serviceavtal, Nyköping Väster 1:43

Typ	Avtalspart	Kommentar
Fastighetsteknisk drift	Lassila & Tikanoja FM (ramavtal)	Avtalet sägs upp
Parkering	Apcoa (ramavtal)	Avtalet sägs upp
Markskötsel och snöröjning	HSB Södermanlands län	Avtalet sägs upp eller överlåtes

036 Allmän 2022-05-18

Fastighet**Beteckning**

Nyköping Väster 1:43

UUID:

909a6a4b-f865-90ec-e040-ed8f66444c3f

Senaste ändringen i allmänna delen

2004-06-15

Nyckel:

040175290

Län- och kommunkod

0480

Senaste ändringen i inskrivningsdelen

2004-12-03

DistriktNyköpings Sankt
Nicolai**Distriktskod**

212007

Aktualitetsdatum i inskrivningsdelen

2022-05-17

Läge, karta**Område**

1

N (SWEREF 99 TM)

6514705.5

E (SWEREF 99 TM)

615562.4

Areal**Område****Totalt****Totalareal**

7 823 kvm

Därav landareal

7 823 kvm

Därav vattenareal**Lagfart****Ägare**

556596-9598

Andel

1/1

Inskrivningsdag

2002-12-09

Akt

02/30082

Jernhusen Fastigheter AB

Box 520/Jernhusen AB/
101 30 Stockholm

Köp (även transportköp): 2002-10-01

Ingen köpeskilling redovisad.

Anmärkning: Beviljad 04/30148

Planer, bestämmelser och fornlämningar**Planer**

Detaljplan: Detaljplan för väster 1:42 med flera, Resecentrum

Datum

2020-03-10

Laga kraft: 2021-07-27

Akt

0480-P2021/7

SLM0480

SLM0480

Genomf. start:

2021-07-27

Genomf. slut:

2031-07-26

Övriga bestämmelser och utredningar

Järnvägsplan: Järnvägsplan för ostlänken, Delen nyköpings resecentrum, Bandel 506

Datum

2021-03-09

Laga kraft: 2021-09-09

Akt

0480-P2021/12

TRAFIKV

Taxeringsuppgifter**Taxeringsenhet**

Hyreshusenhet, tomtmark (310)

702430-8

Utgör taxeringsenhet och omfattar hel registerfastighet.

Taxeringsvärde**Taxeringsår**

2019

Taxeringsvärde

943.000 SEK

Taxerad Ägare

556596-9598
Jernhusen Fastigheter
AB
Box 520/Jernhusen
AB/
101 30 Stockholm

Andel

1/1

Juridisk form

Aktiebolag

Ägandetyper

Lagfart eller Tomträtt

Taxeringsenhet

Hyreshusenhet, lokaler (325)

730337-8

Utgör taxeringsenhet och omfattar byggnad på ofri grund.

Taxeringsvärde**Taxeringsår**

2019

Taxeringsvärde

1.091.000 SEK

Taxerad Ägare

556656-8035
Randbäcks
Fastigheter Och
Svetsteknik AB
Stora Uttervik 3
611 95 Nyköping

Andel

1/1

Juridisk form

Aktiebolag

Ägandetyper

Ägare till byggnad å

Åtgärd

Fastighetsrättsliga åtgärder

Avstyckning

Datum

2004-06-15

Akt

0480-03/90

Ursprung

Nyköping Väster 1:2

Ajourforande inskrivningsmyndighet

Lantmäteriet

Kontorbeteckning:

Norrtälje

Telefon: 0771-63 63 63

BEFINTLIGA HYRES- OCH ARRENDEAVTAL

Hysesobjekt	Hysesgäst	Avtal	Användning	Area	Kommentar
39846-001	Randbäcks Fastigheter AB	39846-001-01	Arrende	0	

Index Nyköping Centralstation AOS

1. 3039

1.1. Fastighetsekonomi

1.1.1. Hyres- och arrendeavtal

- 1.1.1.1. Nyköping Q3 2017, avisering
- 1.1.1.2. 39847-003-02 Original
- 1.1.1.3. 39847-005-01 Original
- 1.1.1.4. 39847-006-03 Bilplatsavtal 3039 Nyköping 20150101
- 1.1.1.5. 39847-007-01 Original
- 1.1.1.6. 39847-008-01 Bilplatsavtal 3039 Nyköping 20150101
- 1.1.1.7. 39847-009-03 Bilplatsavtal 3039 Nyköping 20150101
- 1.1.1.8. 39847-010-01 Bilplatsavtal
- 1.1.1.9. 41201-001-04 Hyreshöjning 3039 Nyköping 20151001
- 1.1.1.10. 41204-001-04 Original
- 1.1.1.11. 41204-004-03 Hyreskontrakt 3039 Nyköping 20150101
- 1.1.1.12. 41204-006-05 Hyreskontrakt 3039 Nyköping 20170101
- 1.1.1.13. 41204-011-03 Hyreskontrakt Suchada Karlsson Khumkham med enskild firma
- 1.1.1.14. 41204-015-01 Original
- 1.1.1.15. 41204-015-01 Tillägg Villkorsändring hyrestid 3039 Nyköping 20150901
- 1.1.1.16. 41210-001-03 Hyreskontrakt 3039 Nyköping 20150701
- 1.1.1.17. 41210-003-02 Hyreskontrakt 3039 Nyköping 20141001
- 1.1.1.18. 39847-001-01 Original_1
- 1.1.1.19. 41210-002-01 Original
- 1.1.1.20. Samtliga intäktsbringande ytor 3039

1.1.2. Taxering och fastighetsdeklaration

- 1.1.2.1. Fastighetstaxeringsbeslut FFT 2016 - 3039 - Nyköping Väster 1_41_702377
- 1.1.2.2. Fastighetstaxeringsbeslut FFT 2016 - 3039 - Nyköping Väster 1_41_724984
- 1.1.2.3. Fastighetstaxeringsdeklaration FFT 2016 - 3039 - Nyköping Väster 1_41_702377-8
- 1.1.2.4. Fastighetstaxeringsdeklaration FFT 2016 - 3039 - Nyköping Väster 1_41_724984 - Inl
- 1.1.2.5. Fastighetstaxeringsdeklaration FFT 2016 - 3039 - Nyköping Väster 1_41 - Inl

1.1.3. Resultaträkning 3039 – AO 2017-10-03 165356

1.2. Fastighetsinformation

1.2.1. Servitut och rättigheter

- 1.2.1.1. FDS Nyköping_Vaster_1_41 2016-06-01
- 1.2.1.2. Förrättningshandling 3039 Nyköping Avstyckning 2004 Akt 0480-03_22
- 1.2.1.3. Förrättningshandling 3039 Nyköping Fastbest, avst, anför mm 2004 Akt 0480-00_19
- 1.2.1.4. Förrättningshandling 3039 Nyköping Ledningsförrättning 1988 Akt 0480-88_36

1.2.2. Detaljplaner och bygglov

- 1.2.2.1. Plankarta_Nyköpings_resecentrum_samråd_2017
- 1.2.2.2. Planbeskrivning_Nyköpings_resecentrum_samråd_2017

1.3. Fastighetsteknik

1.3.1. Energideklaration

- 1.3.1.1. 3039-41210 Energidekl 2009 Nyköping Personalhus
- 1.3.1.2. Energislag 3039 170502
- 1.3.1.3. 3039-41204 Energidekl 2009 Nyköping Stationshus
- 1.3.1.4. 3039 Nyköping statistik

1.3.2. Ritningar

- 1.3.2.1. Stationshus, tillbyggnad med llogsmagasin
- 1.3.2.2. Stationshus, ombyggnad fasader
- 1.3.2.3. Stationshus, ombyggnad, markarbeten
- 1.3.2.4. Stationshus, ombyggnader fasader
- 1.3.2.5. Stationshus, ombyggnader skyltar, markarbeten
- 1.3.2.6. Stationshus, perrongtak
- 1.3.2.7. Personalhus, bottenvåning
- 1.3.2.8. Personalhus, elinstallation i tåg osv
- 1.3.2.9. Personalhus, hus 27
- 1.3.2.10. Personalhus, skyddsrum
- 1.3.2.11. Personalhus, takkonstruktion

- 1.3.2.12. Plan 1 BV
- 1.3.2.13. Statens Järnvägar, Nyköping, Hus 2, Sanitets- och värmetekniskanläggning samt demontering, Alternativ 2
- 1.3.2.14. Statens Järnvägar, Nyköping, Hus 2, Sanitets- och värmetekniskanläggning samt demontering
- 1.3.2.15. Stationshus, bottenvåning
- 1.3.2.16. Stationshus, längdsektion
- 1.3.3. Leverans- och serviceavtal
 - 1.3.3.1. Drift- och serviceavtal Nyköping 3039
 - 1.3.3.2. Avrop 3039 Nyköping
 - 1.3.3.3. Securitas bevakningsavtal Nyköping
 - 1.3.3.4. Företagsväxter i Krnvsta Nyköping
 - 1.3.3.5. Avtal Besam CQ 000065154 0 Nyköping
 - 1.3.3.6. Avtal Besam CQ 000065150 0 Nyköping C
- 1.4. Myndighetskrav och Miljö
 - 1.4.1. OVK 3039 Personalhus 2016
 - 1.4.2. OVK F3039_41210 Personalhus Nyköping 2016
 - 1.4.3. OVK F3039_41204 Stationshus Nyköping 2016
 - 1.4.4. OVK EB F3039_41204 Stationshus Nyköping 2016
 - 1.4.5. Intyg F3039 Nyköping 2016
 - 1.4.6. ENprotokoll F3039 Nyköping 2016
 - 1.4.7. PM Inventering 3039 Nyköping
 - 1.4.8. Rapport miljöteknisk markundersökning inkl. bilagor ÅF 2014
 - 1.4.9. Nyköping C – Indikator 16_inkl. bilagor
 - 1.4.10. Nyköping C – Indikator 9_inkl. bilagor
- 1.5. Moms
 - 1.5.1. 3039 Nyköping Internt Momsbeslut 141027
 - 1.5.2. 3039 Nyköping momsbeslut 20081125
 - 1.5.3. Bok1
 - 1.5.4. Jämkningshandling fastighetsförsäljning – Fast 3039 Nyköping väster 1 41
- 1.6. Övrigt
- 2. 3304
 - 2.1. Fastighetsteknik
 - 2.1.1. Ritningar
 - 2.1.1.1. BV-modell
 - 2.1.1.2. Elinstallationer serveringslokaler
 - 2.1.1.3. Fraktgodsmagasinplan 1, bottenvåning
 - 2.1.1.4. Hus 1, m plan av lgh 1 och 2
 - 2.1.1.5. Hus 2 A, Förändring av godsexpeditionsbyggnad
 - 2.1.1.6. Källarvåning
 - 2.1.1.7. Lokomotorstall, plan 1, bottenvåning
 - 2.1.1.8. Markplan
 - 2.1.1.9. Nyköping, Hus 2, Förslag till ändring av PS-lokaler, Elinstallation
 - 2.1.1.10. Nyköping, Lokomotorstall, Objekt nr 41208, Plan Bottenvåning
 - 2.1.1.11. Ombyggnader av biljetexp, hus 1
 - 2.1.1.12. Områdesnat för data och tele
 - 2.1.2. Leverans- och serviceavtal
 - 2.1.2.1. Bilaga Drift- och serviceavtal Nyköping 1 42 (3304)
 - 2.1.3. Energideklaration
 - 2.1.3.1. 3304
 - 2.2. Fastighetsinformation
 - 2.2.1. Servitut och Rättigheter
 - 2.2.1.1. FDS Nyköping_Vaster_1_42
 - 2.2.1.2. Förrättningshandling 3304 Nyköping Avstyckning 2004 Akt 0480-03_22
 - 2.2.2. Detaljplaner och Bygglov
 - 2.2.2.1. Planbeskrivning_Nyköpings_resecentrum_Samråd_2017
 - 2.2.2.2. Plankarta_Nyköpings_resecentrum_samråd_2017

- 2.3. Fastighetsekonomi
 - 2.3.1. Taxering och fastighetsdeklaration
 - 2.3.1.1. AFT 2013-3304 VÄSTER 1_42
 - 2.3.1.2. Fastighetstaxeringsbeslut AFT 2013-3304- Nyköping Väster 1_42
 - 2.3.1.3. Resultaträkning 3304-AO 2017-10-23 165737
 - 2.3.2. Hyres- och arrendeavtal
 - 2.3.2.1. 41205-003-01 Original
 - 2.3.2.2. 41205-005-02 Original
 - 2.3.2.3. 41205-006-04 Original
 - 2.3.2.4. 41208-001-02 Original
 - 2.3.2.5. 41208-002-02 Hyreskontrakt 3304 Nyköping 20140401
 - 2.3.2.6. 39862-001-01 Arrende 3304 Nyköping 20150701
 - 2.3.2.7. Bok1 – Intäktsbringande ytor
 - 2.3.3. Resultaträkning Väster 1_42- AO 2018-01-09
 - 2.4. Myndighetskrav och miljö
 - 2.4.1. Rapport miljöteknisk markundersökning inkl. bilagor ÅF 2014
 - 2.4.2. Sammanfattning Väster 1-42_inkl bilaga 3304
 - 2.4.3. F3304 Nyköping ENprotokoll 2016
 - 2.4.4. Intyg F3304 Nyköping 2016
 - 2.5. Moms
 - 2.5.1. Jämkningshandling fastighetsförsäljning – Fast 3304 Nyköping väster 1 42
 - 2.5.2. Bok2
 - 2.5.3. 3304 Nyköping momsbeslut 20070720
 - 2.5.4. 3304 Nyköping Internt Momsbeslut 150507
 - 2.6. Övrigt
3. 3260
- 3.1. Fastighetsteknik
 - 3.1.1. Ritningar
 - 3.1.2. Leverans- och serviceavtal
 - 3.1.3. Energideklaration
 - 3.2. Fastighetsinformation
 - 3.2.1. Servitut och rättigheter
 - 3.2.1.1. Förrättningshandling 3260 Nyköping Avstyckning 2004 akt_0480-03_90
 - 3.2.1.2. FDS Nyköping_Vaster_1_43
 - 3.2.2. Detaljplaner och bygglov
 - 3.2.2.1. Planbeskrivning_Nyköpings_resecentrum_Samråd_2017
 - 3.3. Fastighetsekonomi
 - 3.3.1. Hyres- och arrendeavtal
 - 3.3.1.1. 39846-001-01 Original
 - 3.3.2. Taxering och fastighetsdeklaration
 - 3.3.2.1. Fastighetstaxeringsdeklaration FFT 2016 – 3260- Nyköping Väster 1_43 – Inl
 - 3.3.2.2. Fastighets taxeringsbeslut FFT 2016-3260- Nyköping Väster 1_43
 - 3.3.3. Resultaträkning Väster 1_43 – AO 2018-01-09
 - 3.4. Myndighetskrav och miljö
 - 3.4.1. Besiktningar och myndighetskrav
 - 3.4.1.1. 3260_Karta Åtgärdsbehov Sweco 2011
 - 3.4.1.2. Rapport miljöteknisk markundersökning inkl. bilagor ÅF 2014
 - 3.5. Moms
 - 3.5.1. Jämkningshandling fastighetsförsäljning – fast 3260 Nyköping väster 1 43
 - 3.6. Övrigt

4. Övriga dokument i datarummet
 - 4.1. Parkering Nyköping 180112
 - 4.2. Försäkringsbrev Jernhusen 2017
 - 4.3. Fastighetslista Jernhusen
5. Q&A
 - 5.1. QA 20180126

Bilaga 11.7 Underlag för rätt till ersättning

I denna bilaga beskrivs ansvar för utförande av eventuella avhjälpandeåtgärder och erforderlig redovisning för att ersättning ska kunna utges från Säljaren, i de fall föroreningar påträffas inom Fastigheten på grund av utförande av Detaljplanen på Fastigheten eller om Köparen föreläggs av berörd tillsynsmyndighet att åtgärda, enligt 11.4 i Avtalet.

För att Köparen ska äga rätt till ersättning enligt 11.6 krävs att nedan efterföljs.

Med åtgärd avses här alla aktiviteter i syfte att avhjälpa föroreningsskada, inkluderande utredning, undersökning och provtagning, miljökontroll, hantering av förorenade massor, återfyllnad, myndighetskontakter, packning och eventuella övriga avhjälpandeåtgärder.

Säljaren ska ges insyn i utförande av godkända avhjälpandeåtgärder. Säljaren ska ges möjlighet att följa projektet genom tillgång till och granskning av handlingar så som upprättas, myndighetskontakter samt rätt att delta i möten i ärendet.

Samtliga åtgärder ska utföras med god kvalitet och företag med erfarenhet från liknande åtgärder samt följa branschpraxis och tillämpliga vägledningar.

Inför och vid utförande av åtgärder

Innan åtgärder vidtas ska Köparen samråda med och få godkännande av Säljaren av vilka åtgärder som är nödvändiga och omfattas av Avtalet. Inför utförande av överenskomna åtgärder ska Köparens planering av genomförande med tillhörande organisation, tidplan och budget redovisas för Säljaren.

Köparen ansvarar för kontakten med tillsynsmyndigheten samt att upprätta Anmälan enligt 28 § förordning om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd.

Köparen ansvarar för att minimera mängden jord som avlägsnas från platsen i syfte att minimera kostnader och miljöbelastning som uppstår. Detta kan t ex göras genom att grovfraktioner sorteras ut och återanvänds att massor omfördelas inom Fastigheten.

Om ytterligare massor påträffas som verkar förorenade på grund av lukt, färg eller dylikt ska Säljaren omgående kontaktas. Eventuellt förorenade massor ska förvaras separat från övriga massor i avvaktan på att provtagning och analys.

Efter utförda åtgärder

Köparen bekostar all hantering av massor med halter upp till och med Naturvårdsverkets riktvärden för mindre känslig markanvändning (MKM).

Ersättning ges av Säljaren för merkostnader¹ som uppkommit på grund av massor med halter > MKM efter att åtgärder och redovisning inkommit till Säljaren.

Redovisning till Säljaren ska innehålla följande:

- Rapporter/redovisning av samtliga utförda undersökningar, provtagningar och utredningar.
- Slutrapport över utförda åtgärder med redovisning av utförda åtgärder och resultat av utförd miljökontroll. Till slutrapport ska fogas mottagningskvitton och transportdokument för bortforslade massor. Köparen ansvarar för slutredovisning av utförda åtgärder till tillsynsmyndigheten enligt den saneringsanmälan som Köparen upprättat.
- Schaktade mängder jord (ton) som överskrider MKM. Andel (ton) som schaktats på grund av föroreningen samt andel som skulle ha schaktats oavsett föroreningsgrad (överskottsmassor) men där föroreningen orsakat merkostnad.
- Mängd jord (ton) som överskrider MKM som omhändertagits på mottagningsanläggning samt kostnad för denna, fördelat per klass och med specificerad mängd.
- Mängd jord (ton) som uppkommit då schaktbehov uppstår på grund av massor med halter över MKM. Ersättning utgår endast i det fall schaktning blir mer omfattande p g a föroreningar med halter över MKM. Detta innebär att ingen ersättning utgår för schakt som krävs oavsett föroreningsgrad, för exempelvis grundläggning
- Samtliga transporter med specificering av mängd massor med halter över MKM.
- Mängd och ursprung för ev återfyllnadsmassor som anskaffats till följd av underskott kopplat till sanering av massor över MKM.
- Redovisning av transportavstånd till mottagningsanläggning för mottagande av massor över MKM
- Redovisande av transportavstånd till mottagningsanläggning för massor under MKM.
- Tillkommande kostnader för provtagning och analys.
- Kommunikation med tillsynsmyndighet i form av beslut på godkänd slutrapport

Samtliga kostnader ska verifieras i fakturor som tydligt kopplar till ovan listade aktiviteter och mängder i aktuellt projekt, enligt punkt i 11.8 avtalet.

¹ Med merkostnad avses skillnaden i pris för massor under MKM jämfört med över MKM. Förmodad kostnad för hanteringen av överskottsmassor under MKM ska alltså dras bort från totalkostnaden för hantering av massorna med halter över MKM. Det gäller både för transportkostnaden och kostnaden för omhändertagande på mottagningsanläggning. Ex: Totalkostnad massor över MKM – Kostnad massor under MKM = merkostnad

Tillägg till Samarbetsavtal avseende Nyköpings resecentrum

Parterna har för avsikt att med detta avtal korrigera upphandlings- och beställandedelen rörande Stationsfastigheten i det ingångna samarbetsavtalet rörande Nyköpings Resecentrum.

§ 1. Parter

Nyköpings kommun

Jernhusen AB (publ)

Org.nr. 212000-2940

Org.nr. 556584-2027

§ 2. Avtalsförändring

Det ingångna Samarbetsavtalets punkt 5.1 ändras på så sätt att Nyköpings kommun medges möjlighet att sätta annan part i sitt ställe beträffande upphandling och beställning rörande Stationsfastigheten.

Nuvarande lydelse:

Kommunen ska tillse att Stationsbyggnaden och övriga byggnader på Stationsfastigheten och samtliga andra entreprenadarbeten inom Stationsfastigheten och i tillämpliga fall Kontorsfastigheten upphandlas och beställs av Kommunen och utförs av välrenommerad entreprenör, med utställande av sedvanliga AB/ABT-garantier. Entreprenadavtalet ska innehålla en rätt att överlåta samtliga rättigheter under entreprenadavtalet i samband med överlåtelse av Stationsfastigheten och Kontorsfastigheten.

Ny lydelse:

Kommunen ska tillse att Stationsbyggnaden och övriga byggnader på Stationsfastigheten och samtliga andra entreprenadarbeten inom Stationsfastigheten och i tillämpliga fall Kontorsfastigheten upphandlas och beställs av Kommunen, eller av Kommunen utsedd myndighet, och utförs av välrenommerad entreprenör, med utställande av sedvanliga AB/ABT-garantier. Entreprenadavtalet ska innehålla en rätt att överlåta samtliga rättigheter under entreprenadavtalet i samband med överlåtelse av Stationsfastigheten och Kontorsfastigheten.

Utöver den nya lydelsen i punkt 5.1 kvarstår parternas samtliga rättigheter och skyldigheter i sin helhet i enlighet med det ursprungliga avtalet.

Detta tilläggsavtal träder i kraft från och med undertecknandet av detsamma och tillsvidare.

Detta avtal är upprättat i två exemplar varav parterna tagit var sitt.

Datum: _____

Datum: _____

För Nyköpings kommun

För Jernhusen AB

Urban Granström

Kent Nyman

Namnförtydligande

KS § Yttrande över remiss: Regional näringslivsstrategi Sörmland

Diarienummer: KK22/480

Hållbar Regional Utveckling (HRU) Region Sörmland har remitterat Regionala utvecklingsnämndens förslag till Regional näringslivsstrategi Sörmland till regionens kommuner och Länsstyrelsen i Södermanlands län. Beslut om strategin planeras tas vid Regionala utvecklingsnämndens sammanträde 2022-09-02.

Nyköpings kommun välkomnar förslaget till regional näringslivsstrategi och att medverka i framtagande och genomförande av dess handlingsplaner.

Regionen har efterfrågat synpunkter på hur tydlighet och effektivitet i det gemensamma arbetet kan öka. Nyköpings kommun anser att detta kan uppnås genom att ambitionsnivåer konkretiseras. Kommunen saknar vägledande principer för genomförandet och noterar att förslaget till strategi innehåller många fakta på nationell nivå men att det saknas reflektioner och/eller konsekvensanalyser för Sörmland som region och hur vi ska åstadkomma nödvändiga förändringar.

Strategin ska tillsammans med Regional utvecklingsstrategi för Sörmland, RUS, vara en utgångspunkt för regional, nationell och internationell finansiering liksom för regionens eget arbete och medfinansiering av insatser och projekt. Därför efterlyser Nyköpings kommun en definition över vilka sektorer, branscher och företagsformer som omfattas av strategin. Kommunen förutsätter till exempel att besöksnäringen omfattas. Kommunen önskar vidare att det i strategin ska framgå att den externa finansieringen av insatser och projekt bör öka.

Kommunen önskar att det i strategin tydligare framgår att hela regionen ska ta del av Mälardalens universitets utbud, forskning samt innovationsstrukturer. Detta är av stor vikt för individens livslånga lärande, regionens kompetensförsörjning och företagsutveckling på kort och lång sikt.

Nyköpings kommun välkomnar att energiförsörjning och energieffektivitet lyfts fram i strategin som ett fokusområde och skulle gärna se ett förtydligande av hur näringslivssektorn kan samverka med processägare.

Kommunen önskar att strategin lyfter den internationella tillgängligheten som tillhandahålls av Stockholm Skavsta flygplats och för att destinationer som efterfrågas av näringslivet ska inkluderas i linjenätet.

Förslag till yttrande i sin helhet finns bilagt tjänsteskrivelse daterad 2022-05-24.

Prövning av barnets bästa

Berör eller påverkar ärendet barn direkt eller indirekt så att det i enlighet med barnkonventionen funnits skäl att genomföra en prövning av barnets bästa?

Nej

Har en prövning av barnets bästa genomförts?

Nej

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

- 1) att** anta yttrande över remiss: Regional näringslivsstrategi Sörmland, enligt bilaga till tjänsteskrivelse daterad 2022-05-24.

Beslutet skickas till:

Region Sörmland

Division Näringsliv, kultur och fritid

Kommunstyrelsen

Yttrande över remiss: Regional näringslivsstrategi Sörmland

Sammanfattning

Hållbar Regional Utveckling (HRU) Region Sörmland har remitterat Regionala utvecklingsnämndens förslag till Regional näringslivsstrategi Sörmland till regionens kommuner och Länsstyrelsen i Södermanlands län. Beslut om strategin planeras tas vid Regionala utvecklingsnämndens sammanträde 2022-09-02.

Nyköpings kommun välkomnar förslaget till regional näringslivsstrategi och att medverka i framtagande och genomförande av dess handlingsplaner.

Regionen har efterfrågat synpunkter på hur tydlighet och effektivitet i det gemensamma arbetet kan öka. Nyköpings kommun anser att detta kan uppnås genom att ambitionsnivåer konkretiseras. Kommunen saknar vägledande principer för genomförandet och noterar att förslaget till strategi innehåller många fakta på nationell nivå men att det saknas reflektioner och/eller konsekvensanalyser för Sörmland som region och hur vi ska åstadkomma nödvändiga förändringar.

Strategin ska tillsammans med Regional utvecklingsstrategi för Sörmland, RUS, vara en utgångspunkt för regional, nationell och internationell finansiering liksom för regionens eget arbete och medfinansiering av insatser och projekt. Därför efterlyser Nyköpings kommun en definition över vilka sektorer, branscher och företagsformer som omfattas av strategin. Kommunen förutsätter till exempel att besöksnäringen omfattas. Kommunen önskar vidare att det i strategin ska framgå att den externa finansieringen av insatser och projekt bör öka.

Kommunen önskar att det i strategin tydligare framgår att hela regionen ska ta del av Mälardalens universitets utbud, forskning samt innovationsstrukturer. Detta är av stor vikt för individens livslånga lärande, regionens kompetensförsörjning och företagsutveckling på kort och lång sikt.

Nyköpings kommun välkomnar att energiförsörjning och energieffektivitet lyfts fram i strategin som ett fokusområde och skulle gärna se ett förtydligande av hur näringslivssektorn kan samverka med processägare.

Kommunen önskar att strategin lyfter den internationella tillgängligheten som tillhandahålls av Stockholm Skavsta flygplats och för att destinationer som efterfrågas av näringslivet ska inkluderas i linjenätet.

Förslag till yttrande i sin helhet finns bilagt tjänsteskrivelse daterad 2022-05-24.

Bakgrund

Hållbar Regional Utveckling (HRU) Region Sörmland har remitterat Regionala utvecklingsnämndens förslag till Regional näringslivsstrategi Sörmland till regionens kommuner och Länsstyrelsen i Södermanlands län. Beslut om strategin planeras tas vid Regionala utvecklingsnämndens sammanträde 2022-09-02.

Vid samma sammanträde förväntas även nya prioriterade inriktningar för den regionala utvecklingsstrategin (RUS) beslutas. Också detta förslag har remitterats under våren och de båda strategierna är nära sammankopplade. Kommunstyrelsen i Nyköpings kommun beslutade 2022-05-30 om yttrande över den regionala utvecklingsstrategin.

Näringslivet i Sörmland och sätten som kommunerna samarbetar med sina lokala företag varierar varför den regionala näringslivsstrategin måste vara bredare än lokala strategier. Samtidigt blir strategin styrande för Region Sörmlands eget arbetet och för medfinansiering av insatser och projekt. De båda strategierna är vidare utgångspunkt när man söker regional, nationell eller internationell finansiering varför strategins innehåll är väsentligt.

Förslag till yttrande över remisen har tagits fram av Division Näringsliv, kultur och fritid.

Prövning av barnets bästa enligt barnkonventionen

Berör eller påverkar ärendet barn direkt eller indirekt så att det i enlighet med barnkonventionen funnits skäl att genomföra en prövning av barnets bästa?

Nej

Har en prövning av barnets bästa genomförts?

Nej

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslås besluta

- 1) **att** anta yttrande över remiss: Regional näringslivsstrategi Sörmland, enligt bilaga till tjänsteskrivelse daterad 2022-05-24.

Mats Pettersson
Kommundirektör
Slutversion av Tjänsteskrivelsen godkändes
2022-06-02

Maria Karlsson
Näringslivschef
Slutversion av Tjänsteskrivelsen godkändes

Beslut till:

Region Sörmland

Division Näringsliv, kultur och fritid

Nyköpings kommuns remissvar avseende Regional näringslivsstrategi

Sammanfattning

Nyköpings kommun välkomnar förslaget till strategi och att medverka i framtagande och genomförande av dess handlingsplaner.

Regionen har efterfrågat synpunkter på hur tydlighet och effektivitet i det gemensamma arbetet kan öka. Nyköpings kommun anser att detta kan uppnås genom att ambitionsnivåer konkretiseras. Kommunen saknar vägledande principer för genomförandet och noterar att förslaget till strategi innehåller många fakta på nationell nivå men att det saknas reflektioner och/eller konsekvensanalyser för Sörmland som region och hur vi ska åstadkomma nödvändiga förändringar.

Strategin ska vara en utgångspunkt för regional, nationell och internationell finansiering liksom för regionens eget arbete och medfinansiering av insatser och projekt. Det är därför väsentligt att definiera vilka sektorer, branscher och företagsformer som omfattas av strategin. Kommunen förutsätter till exempel att besöksnäringen omfattas. Nyköpings kommun önskar vidare att det i strategin framgår att den externa finansieringen av insatser och projekt ska öka.

Kommunen önskar att det tydligt ska framgå att *hela regionen* ska ta del av Mälardalens universitets utbud, forskning samt innovationsstrukturer. Detta är av stor vikt för individens livslånga lärande, regionens kompetensförsörjning och företagsutveckling på kort och lång sikt.

Nyköpings kommun välkomnar att energiförsörjning och energieffektivitet lyfts fram i strategin som ett fokusområde och skulle gärna se ett förtydligande av hur näringslivssektorn kan samverka med processägare.

Kommunen önskar att strategin lyfter den internationella tillgängligheten som tillhandahålls av Stockholm Skavsta flygplats och att destinationer som efterfrågas av näringslivet ska inkluderas i linjenätet.

Synpunkter

Strategiskt område 1: Sörmlands förutsättningar och framtid

Samverkan för ett attraktivt företagsklimat.

- Skriv gärna tydligare att *hela* regionen ska ta del av Mälardalens universitets utbud, forskning samt innovationsstrukturer.

Underlätta företagsexpansion och strategiska etableringar.

- Sörmland är en del av Storstockholm och Mälardalen och det finns redan fungerande samarbetsplattformar som till exempel SBA. Stycke 2 och 3 bör strykas.

Främja energiomställning och stabil energiförsörjning

- Mycket viktigt område. Nyköpings kommun saknar skrivningar om *hur* vi ökar samverkan mellan näringsliv och andra aktörer.

Strategiskt område 2: Innovation och konkurrenskraft

Stimulera ökad innovation, digitalisering och omställning

- Nyköpings kommun saknar skrivningar om den strategiska nyttan av "Internet of Things" för Sörmlands näringsliv. Kommunens bedömning är att det vore av stort värde för företagen att bygga ihop system som kan prata med varandra och att en sådan utveckling ska stimuleras.
- Skriv gärna in att *hela* regionen ska ta del av MDU:s utbud, forskning samt innovationsstrukturer för företagsutvecklingen på kort och lång sikt.

Underlätta för internationalisering och ökad export

- Av strategin bör framgå att vi värnar om den internationella tillgängligheten som tillhandahålls av Stockholm Skavsta flygplats och att vi ska arbeta för att destinationer som efterfrågas av näringslivet inkluderas i linjenätet.

Tillgängliggöra och synliggöra innovations- och utvecklingsfinansiering

- Det ska vara en tydlig ambition att graden externt finansierade innovations- och utvecklingsinsatser ska öka. Då räcker det inte med att synliggöra möjligheterna till extern finansiering, det behövs faktiska kunskapshöjningar om vad som kännetecknar framgångsrika ansökningar.

Strategiskt område 3: Utbildning och kompetens

Bidra till utbildning och fortbildning

- Det skrivs utförligt om vikten av att skapa attraktiva utbildningar men inget om varför årgång efter årgång av sörmlänningar väljer att inte utbilda sig vidare. Vad krävs för att motivera Sörmlands invånare till vidare studier? Hur behöver lokala SME-företag/branscher utveckla sig för att vara attraktiva arbetsgivare? Ett resonemang om på vilket sätt företagsledningarna kan få stöd i denna process av bland annat akademien och andra samarbetspartners bör läggas till.

Förbättra matchning mellan utbud och efterfrågan

- Genom att bredda matchningskriterier till att omfatta både individens *förmågor* och kompetenser förbättras chanserna att arbetsgivare i Sörmland hittar nödvändig arbetskraft. Resonemang om hur vi kan uppnå nödvändig attitydförändring bör adresseras i strategin.

Allmänna synpunkter

- Den regionala utvecklingsstrategin (RUS) anger de långsiktiga prioriteringarna för perioden fram till 2030. Ett förslag på prioriterade inriktningar har under senvåren remissbehandlats av länets kommuner och länsstyrelsen inför ett beslut i RUN (regionala utvecklingsnämnden) i september. RUS är styrande för den regionala näringslivsstrategin, i synnerhet när det gäller finansieringar. Eftersom dokumenten remissas i direkt anslutning till varandra måste skrivningarna i beslutsunderlagen synkas.
- Handlingsplaner måste vara synkroniserade med berörda aktörers budget- och verksamhetsplaneringsprocesser, med ÖMS:s processer och med andra externa finansieringskällors tidplaner.

Urban Granström
Kommunstyrelsens ordförande

Förfrågan om synpunkter avseende remissversion av Regional näringslivsstrategi Sörmland

Hållbar Regional Utveckling (HRU) Region Sörmland remitterar för yttrande Regionala utvecklingsnämndens förslag till Regional näringslivsstrategi Sörmland (se bilaga).

Remissinstanserna rekommenderas att fokusera sina synpunkter på den strategiska inriktningen i strategin. HRU ser gärna att nedanstående frågeställning beaktas särskilt:

Inom de strategiska områdena samt dess insatsområden:

- Saknar ni något för att ytterligare öka tydlighet och effektivitet i vårt gemensamma arbete mot hållbar regional utveckling för omställning och utveckling för ett växande och konkurrenskraftigt näringsliv?
- Hur skulle er organisation vilja och kunna medverka med framtida insatser under genomförandet av näringslivsstrategin?

Remissen är ett led i beredningen av Regional näringslivsstrategi Sörmland vilken planeras att beslutas vid Regionala utvecklingsnämndens sammanträde den 2 september 2022.

Den **19 maj 2022** kl. 9.00-11.00 hålls en digital remissdialog. Vid mötet presenteras näringslivsstrategin övergripande. Det är en möjlighet för remissinstanser och andra aktörer att få svar på frågor inför inskickande av yttranden. Remissdialogen genomförs tillsammans med presentation av Sörmlands regionala utvecklingsstrategi - Sörmlandsstrategin i syfte att visa hur dessa två dokument är sammankopplade. En inbjudan med länk och exakt tidsangivelse för presentation och diskussion om näringslivsstrategin skickas separat till samtliga remissinstanser.

Frågor om remiss och dialogmöte besvaras av:

- Magnus Lindahl, strateg, Näringsliv, magnus.lindahl@regionsormland.se telefon: 0709-81 77 23
- Linda Kroon, strateg, Näringsliv, linda.kroon@regionsormland.se telefon: 0703-32 76 34

Yttranden över remissen skickas, på grund av en komprimerad tidplan, **senast den 17 juni** till: hallbarregionalutveckling@regionsormland.se. Ange "Näringslivsstrategi RUN-HRU22-0087-1" i ämnesraden.

Tack för er medverkan och inspel.

Kenneth Hagström
Regional utvecklingsdirektör

Sändlista:

Eskilstuna kommun	Länsstyrelsen Södermanland
Flens kommun	Almi Stockholm Sörmland
Gnesta kommun	Svenskt Näringsliv Sörmland
Katrineholms kommun	Handelskammaren Mälardalen
Nyköpings kommun	Östsvenska Handelskammaren
Oxelösunds kommun	Nyföretagarcentrum
Strängnäs kommun	Företagarna Sörmland
Trosa kommun	Eskilstuna fabriksförening
Vingåkers kommun	Mälardalen Industrial Technology Center - MITC
Södertälje kommun	Mälardalens Universitet
Norrköpings kommun	Stua
Västerås kommun	Agro Sörmland
Region Stockholm	Create Business Incubator
Region Uppsala	Coompanion Sörmland
Region Västmanland	Katec Sörmland
Region Örebro	Ung Företagsamhet Sörmland
Region Östergötland	Energikontoret Mälardalen
Arbetsförmedlingen Södermanland	

SÖRMLANDS
NÄRINGSLIVSSTRATEGI
2022-2030

A hand holding a glowing lightbulb against a gradient background. The background transitions from a light teal at the top to a warm orange-red at the bottom. A thin red line connects the text 'SÖRMLANDS NÄRINGSLIVSSTRATEGI 2022-2030' to the top of the lightbulb.

En bättre grund för handlingskraft

Innehåll

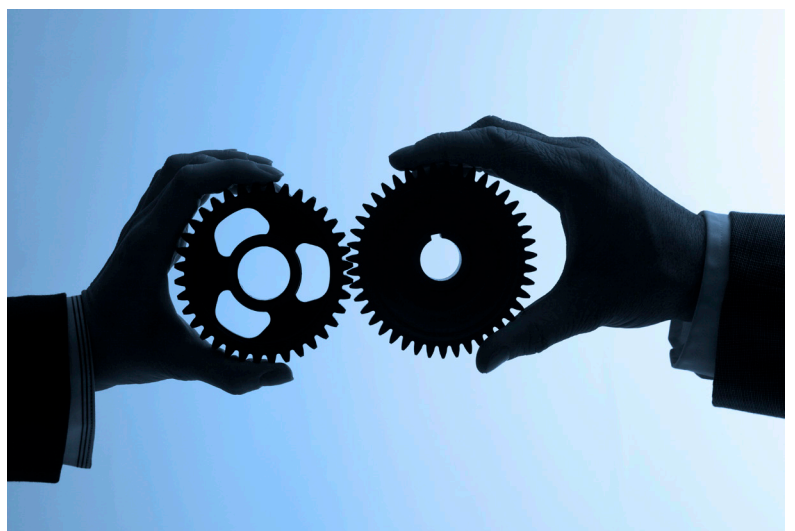
Förord	3
Inledning	4
Nyttan med en näringslivsstrategi	4
Koppling till andra strategiska dokument	5
Hållbarhet	7
Näringslivet i Sörmland	8
Förutsättningar för näringslivets utveckling	10
Strategiska områden ur ett näringslivsperspektiv	14
Strategiskt område: Sörmlands förutsättningar och framtid	15
Samverkan för ett attraktivt företagsklimat	15
Underlätta företagsexpansion och strategiska etableringar	15
Främja energiomställning och stabil energiförsörjning	16
Strategiskt område: Innovation och konkurrenskraft	17
Verka för ett mer diversifierat näringsliv	17
Stimulera ökad innovation, digitalisering och omställning	17
Underlätta för internationalisering och ökad export	18
Tillgängliggöra och synliggöra innovations- och utvecklingsfinansiering	18
Stimulera samverkan och samarbetsplattformar	19
Stärka nyföretagandet	20
Strategiskt område: Utbildning och kompetens	21
Underlätta en inkluderande kompetensförsörjning	22
Bidra till utbildning och fortbildning	22
Förbättrad matchning mellan utbud och efterfrågan	23
Attrahera talang och kompetens	23
Stimulera entreprenörskap och ungt företagande	23
Genomförande	24
Roller, ansvar och samverkan	24
Handlingsplan	25
Uppföljning, utvärdering och lärande	25

Förord

Förord skrivs i samband med antagande av strategin i september.

Här läggs större citat in i september

Monica Johansson
Regionstyrelsens ordförande

Inledning

I Sörmland finns goda förutsättningar för näringslivsutveckling. Här finns allt från världsledande företag till ett spirande nyföretagande. Tillsammans bidrar det till ett levande och attraktivt Sörmland.

Regionen har förutom Mälardalens Universitet även närhet till flera akademier och högskolor, en växande befolkning, god tillgänglighet och en stark industritradition. Sörmland har nära och viktiga utbyten och samarbeten med omkringliggande regioner. Tillsammans med Östra Mellansverige har de fyra gemensamma styrkeområdena smart industri, hållbar livsmedelsförsörjning, morgondagens energilösningar och life science med välfärd och hälsa identifierats som områden med stor potential för framtida utveckling och global konkurrenskraft. Regionen är därför en lockande plats, både ur ett geografiskt och strategiskt perspektiv, för såväl expansion och utveckling av befintligt näringsliv som för etablering av nya företag.

Ett konkurrenskraftigt och växande näringsliv bidrar till en bred arbetsmarknad, hållbar utveckling och omställning, i hela regionen. Goda förutsättningar för näringslivet skapar möjligheter till utveckling, både för människor och företag. Tillsammans skapar vi ett växande och dynamiskt näringsliv.

Nyttan med en näringslivsstrategi

Sörmlands näringslivsstrategi är en del i att genomföra och konkretisera den regionala utvecklingsstrategin, Sörmlandsstrategin (RUS). Den regionala näringslivsstrategin:

- **Identifierar och tydliggör områden som är viktiga för näringslivets omställning och utveckling idag och i framtiden.**
- **Ökar effektiviteten i arbetet med omställning, utveckling och förbättring av förutsättningar för ett konkurrenskraftigt, diversifierat och välmående näringsliv.**
- **Anger riktningar för arbete inom näringslivsområdet och skapar tydlighet avseende Region Sörmlands ställningstaganden och prioriteringar.**

Näringslivsstrategin visar en viljeriktning för arbetet med att utveckla näringslivet i Sörmland. Strategin är styrande för Region Sörmlands eget arbete och medfinansiering av insatser och projekt. Samtidigt är den vägledande för de aktörer som verkar i eller

i anknytning till vårt län. En kommun, högskola, företagsfrämjare, ideell organisation, företagare eller intresseorganisation som har till uppgift att initiera, driva, fatta beslut om eller på annat sätt arbeta med näringslivsutveckling i Sörmland kan använda strategin både för att värdera om det arbete man har framför sig bidrar till strategins målsättning och för att få vägledning. Strategin är tillsammans med Sörmlandsstrategin en utgångspunkt när man söker regional, nationell eller internationell finansiering.

Strategin kommer med start under hösten 2022 att operationaliseras och konkretiseras genom framtagandet av en handlingsplan, som tydligare pekar ut aktiviteter och ansvarsområden.

Koppling till andra strategiska dokument

Det finns flera strategiska dokument som påverkar näringslivsstrategins inriktningar och prioriteringar. Nationell strategi för hållbar regional utveckling i hela landet 2021-2030 gör den långsiktiga inriktningen för den regionala utvecklingspolitiken tydlig. Den är styrande för vad de statliga medlen för regionalt utvecklingsarbete får användas till och är ledande för regionernas regionala utvecklingsstrategier.

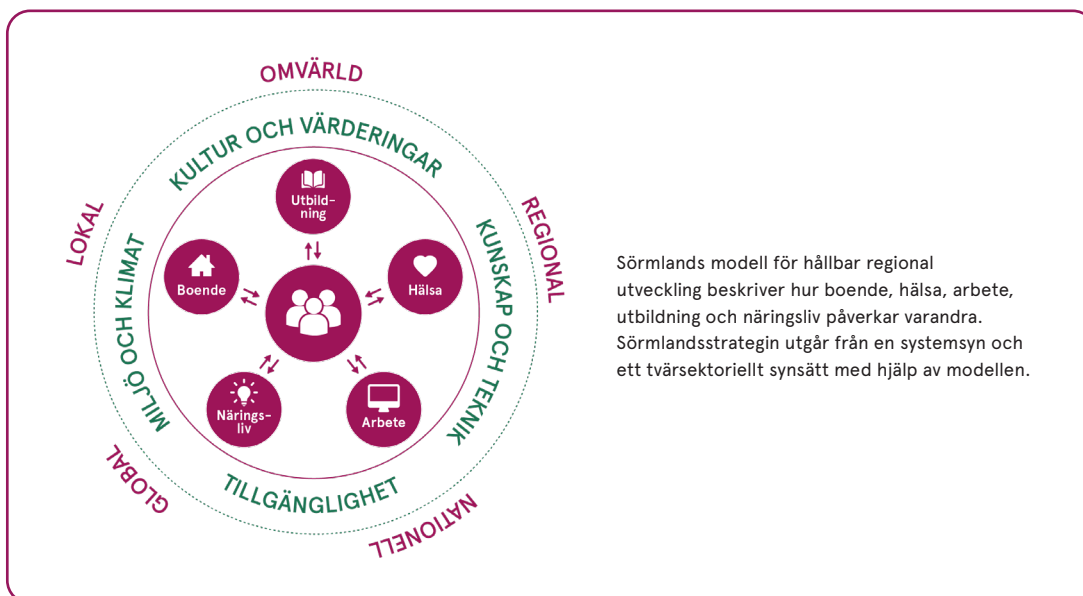
Den regionala utvecklingsstrategin RUS (Sörmlandsstrategin) har tagits fram av Region Sörmland tillsammans med länets kommuner, länsstyrelsen och andra intressenter. Utvecklingsstrategin anger de långsiktiga prioriteringarna för hållbar utveckling i Sörmland. Den är därmed styrande för näringslivsstrategin. De fem prioriteringarna nedan är förslag som kommer att föreslås till beslut i september.

- 1. Jämlika livsvillkor och god hälsa för alla, med särskilt fokus på barn och unga**
- 2. Boende- och livsmiljöer för jämlika möjligheter till arbete, välbefinnande och välfärd**
- 3. Hållbar fysisk och digital tillgänglighet och mobilitet**
- 4. Kompetensförsörjning och livslångt lärande**
- 5. Ett dynamiskt och växande näringsliv som bidrar till hållbar omställning**

Dessa fem prioriteringar är beroende av varandra. En god näringslivsutveckling ställer till exempel krav på rätt kompetens, en väl fungerande arbetsmarknad, tillgänglighet och bra boende- och livsmiljöer.

SÖRMLANDS MODELL FÖR HÅLLBAR UTVECKLING¹

Näringslivsstrategin har nära kopplingar till bland annat Sörmlands strategi för smart specialisering, Besöksnäringsstrategin, Regionalt serviceprogram, Strukturbild och Målsättningar för kompetensförsörjning.

Näringslivsstrategin tar även hänsyn till de Globala målen i Agenda 2030. Framförallt påverkar strategin mål nummer 8, 9 och 12. Ett nära samarbete mellan olika strategier och handlingsplaner skapar tydlighet för arbetet med hållbar regional utveckling av näringslivet i Sörmland.

Figur: Globala målen för hållbar utveckling.

1. Modell för hållbar regional utveckling - Region Sörmland (regionsormland.se)

Hållbarhet

Sörmlandsstrategin pekar ut riktningen för en hållbar omställning. Hållbarhet är en förutsättning för utvecklingen av ett livskraftigt Sörmland – idag och i framtiden. Målet är ett hållbart socialt samhälle, där ekonomin är medlet och ekologin sätter ramarna. Sörmlandsstrategin ger en samlad bild av regionens tillgångar, möjligheter och utmaningar, samt våra gemensamma prioriteringar.

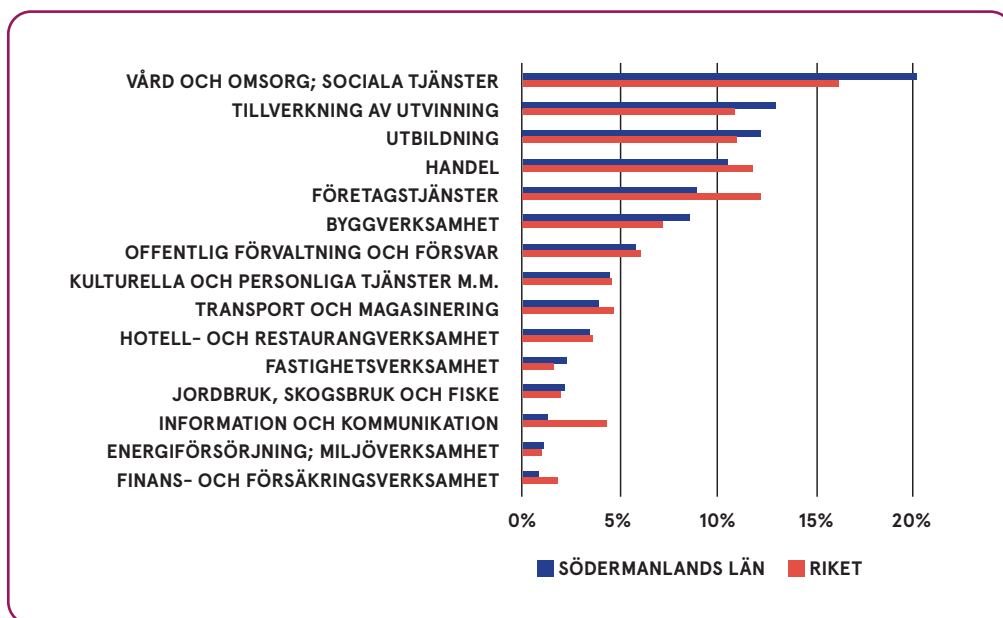
Näringslivsstrategin utgår från att ekonomisk, social och miljömässig hållbar utveckling alla är förutsättningar för ett konkurrenskraftigt näringsliv. Ett näringsliv som växer och utvecklas, skapar arbetstillfällen med goda arbetsvillkor och tar hand om jordens resurser på ett ansvarsfullt sätt. Hållbarhetsperspektivet genomsyrar därför hela strategin och dess framtida genomförande.

Näringslivet i Sörmland

De sysselsatta i Sörmland är fördelade över olika branscher på ett likartat sätt som i riket. I det privata näringslivet är de största branscherna i regionen tillverkning, handel, företagstjänster, byggverksamhet, kulturella och personliga tjänster, transport samt hotell och restaurang.² Andelen sysselsatta inom tillverkningsindustrin är stor jämfört med resten av landet. Tillverkningsindustrin kännetecknas av ett fåtal globala och innovativa storföretag, ett mindre antal produktägande bolag och en stor mängd underleverantörer som levererar på uppdrag, utan att ha egna produkter. Sysselsättningen inom vissa kunskapsintensiva branscher, så som företagstjänster, information och kommunikation samt finans och försäkring, ligger lägre än i övriga Sverige.

Med tanke på Sörmlands branschstruktur har regionen en låg sysselsättningsstillväxt. Flera branscher växer inte lika snabbt som på nationell nivå, medan andra växer snabbare. Det är naturligt att branscher förändras i olika takt, beroende på konjunktur och internationell konkurrens. För att göra näringslivets mindre sårbart är det viktigt med diversifiering. Det kan också bidra till en bredare arbetsmarknad, som kan inkludera arbetskraft med olika kompetenser.

Figur: Sörmlands arbetsmarknadsstruktur jämfört med riket 2019³

2-3. Näringslivets geografi Sörmland, <https://regionsormland.se/siteassets/tillvaxt-och-utveckling/regional-analys/naringslivets-geografi-sormland-211118.pdf>

Ofta lyfts kompetensförsörjningen som ett av de största hindren för näringslivet att växa. Samtidigt har Sörmland en hög arbetslöshet i jämförelse med resten av landet. En stor andel av de arbetslösa i regionen har varit det under en längre tid än 12 månader. Att arbetslösheten är hög, samtidigt som behovet av kompetens är stort, handlar framför allt om att de arbetslösa inte har de kompetenser som efterfrågas av företagen. I Sörmland är också andelen med enbart förgymnasial utbildning hög, även om utbildningsnivån har ökat över tid. För unga, lågutbildade eller personer som står långt ifrån arbetsmarknaden kan tjänstesektorn erbjuda vägar in på arbetsmarknaden.

Sörmland är en exportregion. En stor andel av de varor och tjänster som skapas exporteras inom EU, men också till andra internationella marknader. En klar majoritet av exporten sker via de stora globala företagen. Många små och medelstora företag är indirekta exportörer, till exempel som underleverantörer till storbolagen.

Enligt Innovationsindex⁴ har Sörmland sedan 2004 gått framåt inom områdena *förnyelseförmåga och marknadsförmåga*. Det inkluderar bland annat nyskapande, nyföretagande, fysiskt kapital, internationella nätverk och faktisk förmåga till kommersialisering. Däremot backar regionen inom det som kallas grundförutsättningar, vilket bland annat handlar om kompetent arbetskraft för innovation, förnyelse och dynamik⁵.

Näringslivets utveckling är i huvudsak densamma som trenden för Sverige i stort, med ökat nyföretagande och minskat antal konkurser bland aktiebolag under de senaste tre åren⁶.

Både samhället och näringslivet står inför utmaningar, bland annat kopplade till demografi, internationell konkurrens, digitalisering och ökade skillnader i samhället. För att näringslivet ska kunna utvecklas och bidra till omställningen krävs goda förutsättningar för entreprenörskap, företagande, innovation och förnyelse. Strategin är ett viktigt dokument för att peka ut riktningen för regionens arbete med detta.

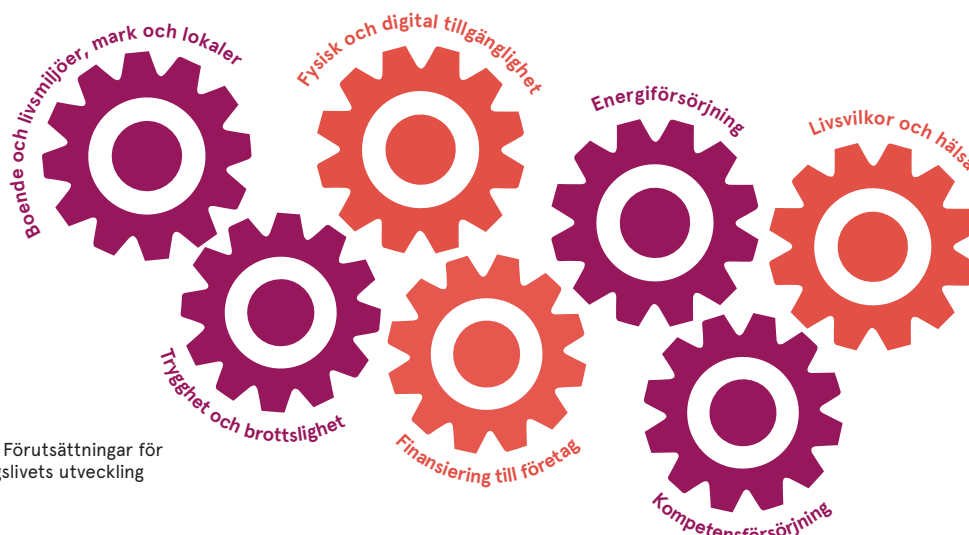

4. Reglabs innovationsindex

5. Avser här individer som bytt arbetsgivare de tre senaste åren.

6. DNB-databasen

Förutsättningar för näringslivets utveckling

Figur: Förutsättningar för näringslivets utveckling

Ett välmående och konkurrenskraftigt näringsliv och företagsklimat är nödvändigt för att Sörmland även i framtiden ska vara en attraktiv och långsiktigt hållbar region. Ett näringsliv som växer skapar också arbetstillfällen, som tillsammans med goda arbetsvillkor bidrar till ett socialt och ekonomiskt hållbart samhälle.

För att Sörmland ska vara attraktivt för det befintliga näringslivet måste ett flertal grundläggande förutsättningar finnas på plats. Det ökar även möjligheten att locka nya investeringar och etableringar, vilket också kan bidra till en kontinuerlig och hållbar omställning för internationell konkurrenskraft.

Nedanstående områden har sina egna processer vid sidan av arbetet med näringslivsstrategin – men de har alla en stor inverkan på näringslivet som helhet. Samtliga områden omfattas inte av näringslivsstrategin, men är viktiga att tänka på för att stärka förutsättningarna för hållbar näringslivsutveckling.

Boende och livsmiljöer, mark och lokaler

Sörmland har en mångfald av platser. Platser med olika förutsättningar och egenskaper, som på olika sätt är beroende av och kompletterar varandra. Goda boende- och livsmiljöer samt tillgång till bostäder är avgörande för näringslivets utveckling. Det har stor betydelse för att attrahera och behålla kompetens, men också för att bidra till utvecklingen av befintligt näringsliv och att nya företag etablerar sig i regionen.

För att ge näringslivet bra möjligheter till utveckling och konkurrenskraft behövs tillgång till bland annat lokaler, mark och vatten. Den översiktliga planeringen är därför relevant även för näringslivet. God samverkan mellan offentlig sektor och näringslivet kan bidra till att tidigt identifiera intressekonflikter. Det kan även bidra till effektivt och långsiktigt hållbart brukande av ekosystem, befintlig mark och vatten, exempelvis genom att anspråkstagen mark eller existerande lokaler används på nya innovativa sätt.

Fysisk och digital tillgänglighet och mobilitet

En god tillgänglighet ger invånarna möjligheten att nå en större marknad för arbete och utbildning. En funktionell transportinfrastruktur och god mobilitet bidrar till de tre hållbarhetsdimensionerna för regional utveckling⁷.

Näringslivet behöver såväl effektiva gods- och nyttotransporter, som digital tillgänglighet och en väl utvecklad kollektivtrafik. Det underlättar kompetensförsörjningen, möjligheterna till rekrytering samt tillgången till kunder, leveranser och personliga möten. Det är viktigt att fortsätta utvecklingen för att binda ihop regionens olika delar och länka Sörmland till omvärlden. De rumsliga förutsättningarna för tillgänglighet, mobilitet, boende och livsmiljöer presenteras i Strukturbild Sörmland.

Digitaliseringen kan bidra till hållbar omställning med nya affärsmöjligheter och ett mer flexibelt arbetsliv. Detta ställer krav på teknik, kompetens och digital mognad, särskilt i små och medelstora företag.

STRUKTURBILD SÖRMLAND:

Strukturbild Sörmland, som är en del av Sörmlandsstrategin, är utgångspunkt för det fysiska perspektivet i det regionala utvecklingsarbetet. Strukturbilden visar en Ortsstruktur och funktionella samband inom länet och med omvärlden.

Figur: Strukturbild Sörmland⁸

7. Ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet. Agenda 2030.

8. Strukturbild Sörmland - Region Sörmland (regionsormland.se)

Energiförsörjning

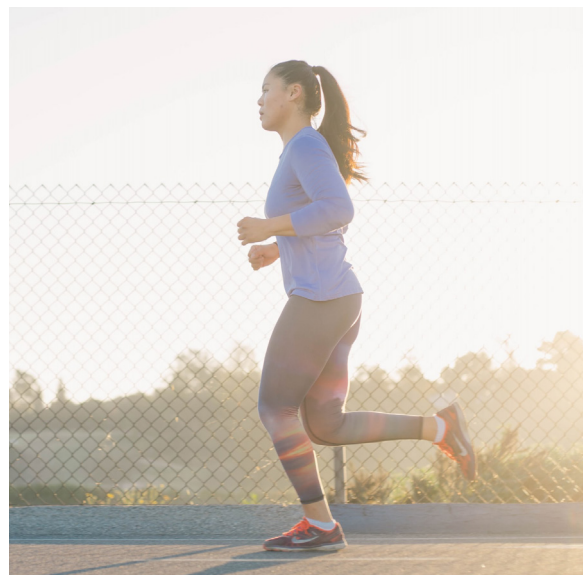
Energiförsörjning är en grundläggande fråga och en förutsättning för ett konkurrenskraftigt näringsliv. Samhällets produktion och användning av energi är under förändring, vilket krävs för att minska näringslivets klimatpåverkan och underlätta omställningen till en mer cirkulär ekonomi. Det handlar även om transportsektorns omställning. Samtidigt som elanvändningen ökar finns ett växande behov av breddad energimix. På kort sikt innebär det utmaningar på elsystemet och för leveransen av tillräcklig effekt under perioder då mycket el används. Detta ökar behovet av nya innovativa lösningar ytterligare.

Livsvillkor och hälsa

Öppenhet, jämlikhet, jämställdhet och inkludering bidrar till en attraktiv region, där människor vill bo, leva och verka och företag kan utvecklas. Tillgång till kommersiell och offentlig service, kultur, natur, trygga och inspirerande miljöer samt balans mellan arbets- och privatliv är viktigt för en hållbar utveckling. Det påverkar också företagsklimatet positivt.

Att ta tillvara på alla invånarens potential, kompetens och mångfald under hela arbetslivet och underlätta matchningen till arbetsmarknaden främjar ett jämlikt och jämställt arbetsliv. Sysselsättning och möjligheterna att försörja sig själv är i sin tur viktigt för jämlik hälsa och goda livsvillkor.

Trygghet och brottslighet

För att det ska vara attraktivt att driva, starta, utveckla och etablera företag i Sörmland är säkerhet och trygghet fundamentalt. 54 procent av Svenskt näringslivs medlemsföretag har utsatts för brott under 2021, samtidigt uppger många att de inte polisanmält brott de utsatts för⁹. Alla branscher och typer av företag är utsatta, både fysiskt och digitalt. Mellan 2017 och 2020 har företagares utsatthet ökat, främst på landsbygden och i mindre städer¹⁰. I Sörmland upplevs brottslighet och otrygghet framför allt i de största kommunerna¹¹. Många företag möter även osund konkurrens från företag som inte följer lagar och regler¹².

Följderna och kostnaderna är stora och bidrar till otrygghet hos både kunder och medarbetare. Ökad trygghet och minskad brottslighet är viktigt för en socialt och ekonomiskt hållbar utveckling. För Sörmland handlar det dels om näringslivsutveckling och attraktivitet, dels om påverkan på samhället i stort, till exempel framtidstro, minskad segregation, tilltro till samhället eller möjligheter till jobb och försörjning.

9. Undersökning genomförd av Stiftelsen Tryggare Sverige 2021.

10. Företagarna - företagarna-brottmotforetagare-2021.pdf

11. I Svenskt näringslivs undersökning av det lokala företagsklimatet 2021 rankar Eskilstuna, Nyköping, Katrineholm och Strängnäs lågt på faktorn Brottslighet/otrygghet. Faktorn beskriver i vilken utsträckning som företag påverkas negativt av brottslighet/otrygghet i kommunen. Foretagsklimat.se

12. Delegationen mot arbetslivskriminalitet Delegation mot arbetslivskriminalitet - Regeringen.se

Finansiering till företag

För att öka möjligheterna till omställning, ekonomisk utveckling och sysselsättning i Sörmland, är det betydelsefullt med tillgång till en väl fungerande kapitalmarknad. Det gäller både privat och offentlig finansiering för företag i tidigt skede, likväl som för etablerade företag – oavsett företagarens kön, bakgrund eller bransch. Möjligheter till finansiering från regionala, nationella och europeiska initiativ är viktigt för att främja framtida innovationskraft och utveckling.

Kompetensförsörjning

Bristande kompetensförsörjning har länge varit ett av företagens största hinder för tillväxt och utveckling. Sörmland, Sverige och världen befinner sig i en brytningstid, där omställning till ett hållbart samhälle måste ske. När arbetsmarknaden ställer om behövs kunskap och kompetens utvecklas för att möta utmaningar kopplade till exempelvis demografi, ökade klyftor, teknisk utveckling och digitalisering, globalisering och klimat.

För att näringslivet ska ha tillgång till rätt kompetens behövs en väl fungerande kompetensförsörjning. Bland annat är livslång lärande och matchning, som säkerställer att arbetskraftens kompetenser motsvarar företagets behov, två viktiga områden. Med tillgång till rätt kompetenser har näringslivet också rätt verktyg för att bygga konkurrenskraftiga företag, genom att möta utmaningarna och möjligheterna som kommer med omställningen på bästa sätt.

Med tillgång till rätt kompetenser ökar företagens förutsättningar att bygga konkurrenskraft.

Strategiska områden ur ett näringslivsperspektiv

I det här avsnittet presenteras tre områden som är strategiskt viktiga för att nå ett dynamiskt och växande näringsliv, som bidrar till hållbar omställning. Områdena tar avstamp i de nationella målsättningarna, men utgår från Sörmlands specifika förutsättningar. Områdena har tagits fram i dialog med flera aktörer i Sörmland. Det första området har fokus på platsens betydelse, det andra på insatser för företagsutveckling och det tredje på kompetensförsörjning.

FÖRUTSÄTTNINGAR & FRAMTID

Sörmland är platsen för framtidens näringsliv

Detta når vi genom att

- Samverka för ett attraktivt företagsklimat
- Säkra trygg energiförsörjning och effektiv energianvändning
- Underlätta företagsexpansion och strategiska etableringar

INNOVATION & KONKURRENSKRAFT

Sörmland har ett internationellt konkurrenskraftigt och växande näringsliv

Detta når vi genom att

- Verka för ett mer diversifierat näringsliv
- Stimulera ökad innovation, digitalisering och omställning
- Underlätta för internationalisering och ökad export
- Tillgängliggöra och synliggöra innovations- och utvecklingsfinansiering
- Stimulera samverkan och samarbetsplattformar
- Stärka nyföretagande

UTBILDNING & KOMPETENS

Sörmland möter näringslivets kompetensbehov

Detta når vi genom att

- Underlätta en inkluderande kompetensförsörjning
- Bidra till utbildning och fortbildning
- Förbättrad matchning mellan utbud och efterfrågan
- Attrahera talang och kompetens
- Stimulera entreprenörskap och ungt företagande

Strategiskt område 1: Sörmlands förutsättningar och framtid

Sörmland är platsen för framtidens näringsliv

Sörmlands näringsliv har olika geografiska förutsättningar med varierande potential. Näringslivet är geografiskt differentierat, något som till exempel blir tydligt genom att krympande och växande branscher inte alltid finns på samma plats. Olika typer av insatser kan därför variera på grund av att olika delar av regionen har olika behov.

Många frågor kopplade till geografi hanteras redan av enskilda kommuner eller i regionala processer, som Strukturbild Sörmland. Men inom vissa områden behövs kompletterande insatser för att Sörmland verkligen ska bli platsen för framtidens näringsliv.

Detta når vi genom att:

- samverka för ett attraktivt företagsklimat,
- underlätta företagsexpansion och strategiska etableringar,
- främja energiomställning och stabil energiförsörjning

Samverkan för ett attraktivt företagsklimat

Sörmland har goda geografiska förutsättningar, men är samtidigt en liten region. Det innebär att samverkan mellan aktörer med kompletterande kompetens och resurser blir extra betydelsefullt för att skapa ett attraktivt företagsklimat. Samverkan kan till exempel kretsa kring ett mer enhetligt bemötande av företag eller gemensamma rutiner i vissa frågor, liksom möjligheter till gemensam omvärldsbevakning och erfarenhetsutbyte. Det finns även behov av funktionella samarbeten inom regionen och med aktörer utanför regionen, både nationellt och internationellt.

Underlätta företagsexpansion och strategiska etableringar

Grundläggande för utveckling och attraktivitet är att skapa förutsättningar för befintliga företag att stanna kvar och växa i hela regionen, inte minst i takt med en ökande internationell konkurrens. För att attrahera nya företag, kompetens, talanger, besökare och investeringar till Sörmland behövs goda förutsättningar. Tillgänglighet genom både digital- och transportinfrastruktur är exempel på det.

Näringslivsstrategin ska komplettera kommunernas och andra aktörers arbete. När det gäller företagsexpansion och strategiska etableringar kan det exempelvis ske i samband med beslut om större etableringar som har strategisk betydelse. Det kan även handla om

investeringar som bidrar till att lösa utmaningar inom prioriterade områden och som säkrar en hänsynsfull användning av klimat och miljö.

För att underlätta detta är det centralt med ökad samsyn och gemensamma prioriteringar mellan Region Sörmland, kommunerna och övriga aktörer. Genom samverkan kring paketering, marknadsföring och stöd vid etablering eller expansion ökar förutsättningarna för att en expansion eller etablering sker inom regionen eller i funktionella stråk där Sörmland ingår.

Främja energiomställning och stabil energiförsörjning

Stabil energiförsörjning är av stor betydelse för utvecklingen av det befintliga näringslivet och för nyetableringar. Samtidigt finns stora utmaningar kring att främja energiomställning, hantera kapacitetsbrist och säkerställa behovet av energi i hela Sörmland. Det behövs ett effektivt energiutnyttjande och en breddad energimix, med väl fungerande distributionssystem.

Energiförsörjning och omställning innebär komplexa frågeställningar. Det behövs därför en ökad kunskap om vilken roll olika aktörer kan ta för att främja energiomställningen, och genom detta bidra till ett mer hållbart samhälle på kort och lång sikt. Samverkan mellan näringsliv och andra aktörer kan bidra till innovation och utveckling, i form av nya och effektiva energilösningar i framtiden.

Strategiskt område 2: Innovation och konkurrenskraft

Sörmland har ett växande och internationellt konkurrenskraftigt näringsliv

Ökad innovation och internationell konkurrenskraft är viktigt för att stärka nyföretagande och utveckling av befintliga företag. Det kan bidra till ökad diversifiering i näringslivet genom utveckling av såväl spetsföretag inom utpekade styrkeområden enligt Sörmlands strategi för smart specialisering, som bredare satsningar på näringslivets utveckling.

Innovation och utveckling av nya eller förbättrade produkter, tjänster eller processer kan skapa möjligheter för näringslivet att bidra till ekonomiskt, socialt och ekologiskt hållbar utveckling på en global marknad. Men då behövs plattformar som uppmuntrar till tvärsektorieella möten mellan aktörer, branscher och kompetenser regionalt, nationellt och internationellt.

Export är viktigt för företagens omsättning, konkurrenskraft, lönsamhet och attraktivitet¹³. Dessutom stärker internationalisering företagens motståndskraft och förmåga att möta globala trender inom områden som exempelvis digitalisering, teknikskiften, tjänstefiering och hållbarhet.

Detta når vi genom att:

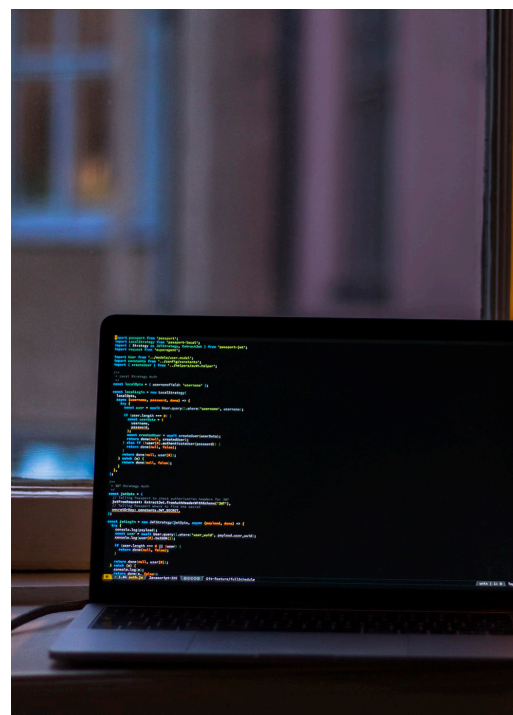
- verka för ett mer diversifierat näringsliv,
- stimulera ökad innovation, digitalisering och omställning,
- underlätta för internationalisering och ökad export,
- tillgängliggöra och synliggöra innovations- och utvecklingsfinansiering,
- stimulera samverkan och samarbetsplattformar,
- stärka nyföretagandet.

Verka för ett mer diversifierat näringsliv

Ett diversifierat näringsliv kan möta framtida utmaningar och möjligheter på ett bra sätt. Det är även mer motståndskraftigt mot förändringar som sker i omvärlden. Systemet som främjar företagande och stöttar innovation ska därför finnas till för en bredd av branscher, företagsformer och företagsstorlekar. Det ska nå ut till entreprenörer och företagare i alla delar av regionen, oavsett kön, ålder och bakgrund.

Stimulera ökad innovation, digitalisering och omställning

Innovation och digitalisering skapar förutsättningar för omställning mot ett mer hållbart näringsliv. Ett välfungerande innovationssystem samt satsningar på forskning och innovativa miljöer leder till förnyelse. Det i sin tur en grund för hållbar utveckling av befintligt näringsliv och etablering av nya företag. Genom samverkan och riktade investeringar skapas förutsättningar för utveckling av både spets och bredd i det sörmländska näringslivet.

13. Copenhagen School of Business

Innovationssystemet utgörs av olika aktörer, inklusive företag, akademi, forskningsinstitut, innovationsfrämjare, privata och offentliga finansiärer samt forsknings- och innovationsstödjande infrastrukturer exempelvis testbäddar och demonstrationsanläggningar. Mälardalens universitet tillsammans med andra universitet och högskolor utgör nav för ny kunskap, forskning och utveckling, Samtidigt bidrar närmare/ökad samverkan mellan akademi och företag till att stärka näringslivets potential och utvecklingsmöjligheter. Genom smart specialisering utvecklas styrkeområden för innovation, omställning och attraktivitet, som även kan bidra till att lösa stora samhällsutmaningar¹⁴. Samverkan med andra regioner, som har kompletterande kunskaps- och innovationsmiljöer, stärker Sörmlands kapacitet och kan bidra till att växla upp de regionala insatserna.

Digitaliseringen innebär nya affärsmöjligheter. Genom ökad kompetens och ett ledarskap som förstår digitaliseringens möjligheter ökar den digitala mognaden och konkurrenskraften. En väl utbyggd digital infrastruktur och digitala lösningar ger människor tillgång till kompetensutveckling och möjligheter till ett flexibelt arbetsliv.

Underlätta för internationalisering och ökad export

Sverige är en öppen ekonomi med stort beroende av fri handel med omvärlden. På nationell nivå är området prioriterat i Sveriges export-och investeringsstrategi¹⁴. Ökad export och samarbeten över gränserna stärker konkurrenskraft, utveckling, attraktivitet och motståndskraft samtidigt som det bidrar till välfärd och sysselsättning. För att bli mindre sårbara behöver fler företag sträva efter utveckling av egna produkter och tjänster för export. Även lokala företag som idag inte bedriver export eller import kan genom en ökad internationell medvetenhet utveckla sin förmåga att stå emot internationell konkurrens.

Trösklarna genom hela internationaliseringsprocessen behöver sänkas för näringslivet. Det kan handla om att erbjuda inspiration eller hjälp och stöd utifrån lokala och regionala förutsättningar, i samverkan mellan olika aktörer. Ett mer internationellt näringsliv kan även svara upp mot regionala och globala hållbarhetsutmaningar på ett bättre sätt och därigenom bidra till både omställning och målsättningar i Sörmlandsstrategin.

STRATEGIN FÖR SMART SPECIALISERING

Smart specialisering innebär att regionen har en strategi för vilka områden man ska satsa på för att bli globalt konkurrenskraftig. Det handlar om att bygga på de styrkor man redan har och utveckla dem ytterligare, men det gäller också att se andra möjligheter och hitta nya områden och branscher, som uppstår då världen, näringslivet och samhället förändras¹⁵.

14. Sveriges-export--och-investeringsstrategi.pdf (regeringen.se)

15. <https://regionsormland.se/tillvaxt-utveckling/naringsliv/smart-specialisering/>

Tillgängliggöra och synliggöra innovations- och utvecklingsfinansiering

Många företag behöver kompletterande finansiering i samband med större innovations- och utvecklingsinsatser. För enskilda företag är det en utmaning att skapa sig en överblick över vilka möjligheter till finansiering som finns. I många fall gäller det även finansieringsmöjligheter som lån, riskkapital och exportkrediter. Detsamma gäller att som företagare ha insyn i specifika erbjudanden, exempelvis tidsbegränsade checkerbidanden, bidrag och utlysningar från regionala, nationella eller europeiska program.

Även bland offentliga aktörer och innovationsfrämjare är kännedomen om olika finansieringsalternativ ofta begränsad. För att kunna göra olika typer av finansiering mer synlig och tillgänglig för företagare i olika branscher och skilda delar av regionen behövs en ökad kunskap och löpande bevakning av olika finansieringsmöjligheter. Med bättre överblick ökar möjligheterna att proaktivt påverka finansiärer – regionalt, nationellt eller internationellt – redan i ett tidigt skede, så kommande utlysningar sker inom områden som bidrar till hållbar utveckling i Sörmland.

Stimulera samverkan och samarbetsplattformar

Det finns många offentliga aktörer som på olika sätt påverkar och påverkas av förutsättningarna för hållbar näringslivsutveckling. De flesta kommuner har egna näringslivsstrategier med målsättningar om utveckling för det lokala näringslivet. Region Sörmland och

Länsstyrelsen har ett parallellt uppdrag av mer regionsövergripande karaktär, som förutsätter samarbete med kommuner och andra aktörer för att nå framgång.

På samma sätt finns ett stort antal innovations- och näringslivsfrämjande aktörer med olika – och ibland överlappande – uppdrag att stötta näringslivets utveckling. Det kan bland annat handla om rådgivning, kontaktskapande eller finansiering. I vissa fall handlar det om privata aktörer, som företags-, kluster- eller branschorganisationer, i andra fall handlar det om offentligt finansierade aktörer, inkubatorer, science parks, forskningsinstitut eller liknande. Även akademien har en viktig roll när det gäller såväl forskning och utbildning som samverkan och nyttiggörande av resultat.

Innovation främjas genom tvärssektoriella utbyten, mellan olika kompetenser, branscher och aktörer. Utvecklingen av olika samverkansytter inom och utanför regionen skapar förutsättningar att stärka näringslivets utveckling och gemensamt identifiera utmaningar och utforma lösningar. Genom större förståelse för varandras roller, etablerade relationer och löpande erfarenhetsutbyte blir det enklare för främjare att lotsa företagen rätt och risken för onödig överlappning minskar. Samtidigt underlättas företagens tillgång till olika insatser och samarbeten. Även om det redan idag finns vissa samverkansplattformar för innovation och näringslivsutveckling så behöver dessa fortsatt utvecklas, tydliggöras och kompletteras genom ytterligare samverkan över regiongränserna.

Stärka nyföretagandet

Nyföretagandet har stor betydelse för att skapa dynamik på arbetsmarknaden och bidra till ett mer diversifierat näringsliv. Det viktiga är att skapa förutsättningar för ett långsiktigt och hållbart företagande längs hela utvecklingskedjan, från idé till företagsetablering, tillväxt och mognadsfas. Behovet och förutsättningarna för start och överlevnad ser olika ut

inom olika branscher. Vissa branscher kräver stora investeringar, medan trösklar att etablera sig inom andra branscher är lägre. Kraven på formell kompetens och utbildning skiljer sig mycket åt mellan branscher. Likaså påverkar regelverk, transportbehov, attityder med mera möjligheten till nyföretagande.

Goda förutsättningar till ett diversifierat näringsliv skapas genom ett inkluderande perspektiv, med lika tillgång till rådgivning, finansiering med mera. Det behöver även finnas en fysisk och digital infrastruktur som möjliggör företagande i hela regionen.

Strategiskt område 3: Utbildning och kompetens

Sörmland attraherar och utvecklar kompetens för att möta näringslivets behov

Det tredje strategiska området handlar om näringslivets tillgång till kompetens. Bristande kompetensförsörjning är ett stort tillväxthinder för många företag. För att nyttja hela regionens kompetens och möta näringslivets behov krävs en stark samverkan kring kompetensförsörjning. Näringslivets roll i detta är viktig, eftersom de är behovsägare och partner, till exempel under utveckling och genomförande av utbildningar och andra kompetenshöjande insatser.

Näringslivsstrategin utgår från näringslivets behov av arbetskraft, snarare än individers behov av sysselsättning och försörjning, även om frågorna är nära integrerade. Kompetensförsörjningen påverkas av en mängd faktorer, bland annat möjligheter till utbildning, livslångt lärande och rekrytering av talanger, både nationellt och internationellt. Men även arbetsgivarnas attraktivitet, fysisk och digital tillgänglighet, individens förutsättningar att delta på arbetsmarknaden och attityder till företagande och entreprenörskap i befolkningen påverkar näringslivets utveckling på lång sikt. Entreprenörskap är därför en viktig del i grundutbildningen som ger barn och ungdomar möjlighet att träna och utveckla sin kreativitet och företagsamhet. Detta stärker dem i deras framtida karriärer och livslånga lärande.

Insatsområdena strävar framför allt mot Sörmlandsstrategins prioritering för kompetensförsörjning och livslångt lärande, där efterfrågan på kompetens och utbud av arbetskraft med olika utbildningsbakgrunder och erfarenheter kan mötas.

Detta når vi genom att:

- underlätta en inkluderande kompetensförsörjning,
- bidra till utbildning och fortbildning,
- förbättrad matchning mellan utbud och efterfrågan,
- attrahera talang och kompetens,
- stimulera entreprenörskap och ungt företagande.

FAKTARUTA: MÅLSÄTTNINGAR FÖR KOMPETENSFÖRSÖRJNING

Aktörer i Sörmland har gemensamt prioriterat mål som är av speciell vikt för vår region att arbeta med, utifrån förutsättningar och behov.

Målsättningarna är klustrade inom tre övergripande områden: skapa en mer inkluderande kompetensförsörjning, främja en mer hållbar utbildning och fortbildning samt arbeta för en bättre matchning mellan utbud och efterfrågan av kompetens. De tre områdena är tätt länkade till varandra, då kompetensförsörjning är ett område som behöver ett helhetligt perspektiv¹⁶.

16. Politiska sammanträden och möteshandlingar - Möten - Regionala utvecklingsnämnden (2020-11-27) (opengov.cloudapp.net)

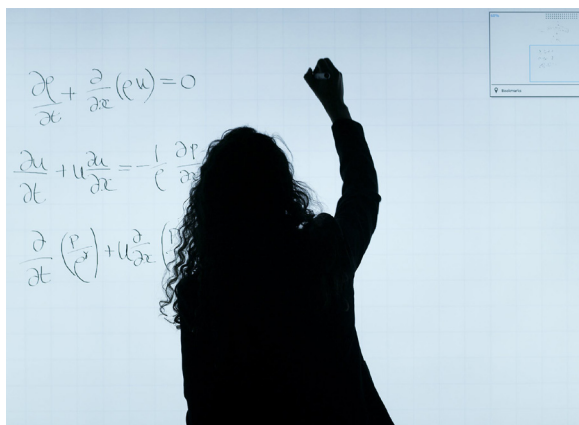
Underlätta en inkluderande kompetensförsörjning

Att i högre grad inkludera individer som idag står långt ifrån arbetsmarknaden skapar möjligheter till en växande arbetsmarknad. En segregerad arbetsmarknad leder till en begränsning av arbetsgivares rekryteringsbas och tillgången till kompetens. Om en större andel av arbetskraften inom utsatta och marginaliserade grupper kan bidra minskar såväl kompetensbristen och de kostnader och lidande som utanförskap innebär. Integration är ett viktigt steg för att kunna nyttja och förverkliga allas kompetenser – och integration börjar ofta med ett jobb.

Det är viktigt att påverka normer vid rekrytering för att skapa plats för alla människor och stärka näringslivets förutsättningar. Att även arbeta aktivt med mångfald ger fler perspektiv som leder till nya produkter, tjänster samt kundgrupper. Möjliga insatser kan till exempel vara att öka företagets förståelse för detta, stärka tillgången till vissa typer av kompetens exempelvis språk eller kultur och att underlätta kompetensförflyttning inom organisationer och företag. Även en könssegrerad arbetsmarknad leder till en begränsning av arbetsgivares rekryteringsbas och tillgång till kompetens.

Bidra till utbildning och fortbildning

Sörmland har och har under lång tid haft en låg utbildningsnivå. Samtidigt är utbildning en nyckel för en växande arbetsmarknad och för att förbättra kompetensförsörjningen i regionen. Idag behöver Sörmlands andel elever med avslutad utbildning på gymnasienivå öka i alla delar av regionen, oavsett om studierna leder till vidare studier på högskolenivå eller ett yrkesbevis/yrkesexamen. Yrkesutbildning, yrkeshögskoleutbildning och vuxenutbildning behöver lyftas fram och attraktiviteten ökas så att fler tar vara på de möjligheter som utbildningsformerna erbjuder. För de som läser högskoleförberedande program på gymnasiet behöver andelen som går vidare till en högskoleutbildning öka.

En högre utbildningsnivå gör individer mer anställningsbara och stabila på arbetsmarknaden, vilket är positivt för näringslivet. Samtidigt är näringslivets roll avgörande för utvecklingen av utbildning på alla nivåer, exempelvis genom att tydliggöra kompetensbehov, påverka utformning av nya utbildningar, erbjuda möjligheter till kompetensförflyttning, praktik och arbetsplatsförlagt lärande. Att kunna erbjuda attraktiva utbildningar är viktigt och påverkar även attraktionen inom olika branscher.

För en fungerande kompetensförsörjning måste det även finnas möjligheter för individen att utvecklas och lära sig nya saker hela livet. Kompetensväxling kommer bli vanligare framöver, i takt med att arbetslivet förlängs och arbetsmarknaden förändras snabbare. Kompetensutveckling i arbetslivet, kontinuerligt lärande i vardagen liksom möjligheter att delta i formell utbildning parallellt med jobb är vägar som behövs. Det kan göra det möjligt för individer att utveckla eller införskaffa nya färdigheter.

Förbättrad matchning mellan utbud och efterfrågan

För att kunna matcha individer till jobb behöver de ha kompetenser som efterfrågas på arbetsmarknaden. För att lyckas med detta behövs både ett kortsiktigt och långsiktigt perspektiv. På längre sikt behöver näringslivet tillsammans med utbildningsaktörer hjälpas åt att identifiera kompetensbehov. Dessa kan sedan ligga till grund för planering och dimensionering av olika typer av utbildningar, liksom till insatser för att öka kunskapen om vilka behov som finns på arbetsmarknaden. Mötet mellan utbildningsanordnare, arbetsgivare och andra relevanta aktörer skapar transparens och förståelse kring utbildningsområdet, vilket utgör grunden för ett fungerande kompetensförsörjningssystem. Näringslivet behöver ta en aktiv roll i dessa processer för att påverka sina möjligheter till kompetensförsörjning.

Attrahera talang och kompetens

Arbetsgivarna har behov av strategisk kompetens även inom områden där det idag saknas befintlig kompetens i regionen och där utbildningssystemet inte kan erbjuda snabba insatser. För att säkerställa tillgången till spetskompetens är det viktigt att göra det lätt att rekrytera talanger. Det kan handla om att utnyttja digitaliseringens ökade möjligheter till distansarbete eller om att attrahera talangerna att flytta till regionen. Eftersom effekterna av kompetensrekrytering historiskt varit begränsade, så bör insatser främst ske inom kompetensområden som är av strategisk betydelse för näringslivets utveckling. Det är då viktigt att regionen är en välkomnande, attraktiv och öppen region med ett bra mottagande för både talanger och medföljande.

Stimulera entreprenörskap och ungt företagande

Näringslivet kan utvecklas även genom ökad företagsamhet och stärkt entreprenörskap. Vissa typer av insatser kan handla om utbildning, till exempel i entreprenörskap och företagande, annat handlar snarare om att påverka attityder. Med insatser i tidiga åldrar och goda förebilder kan fler individer se möjligheterna med nyföretagande och utveckla en högre grad av kreativitet, nyskapande eller intraprenörskap i såväl privat som offentlig sektor. Vissa typer av insatser kan handla om utbildning, till exempel i entreprenörskap och företagande, annat handlar snarare om att påverka attityder.

Genomförande

Genom en tydlig och gemensam viljeinriktning och ökad tillit mellan aktörer skapas en bättre grund för handlingskraft. En del i strategins genomförande handlar om modigt ledarskap och flexibilitet att hantera oväntade behov och snabba förändringar i samhället och omvärlden. För att ligga i framkant måste det finnas handlingsberedskap, vilja och resurser för att hantera nya situationer.

Roller, ansvar och samverkan

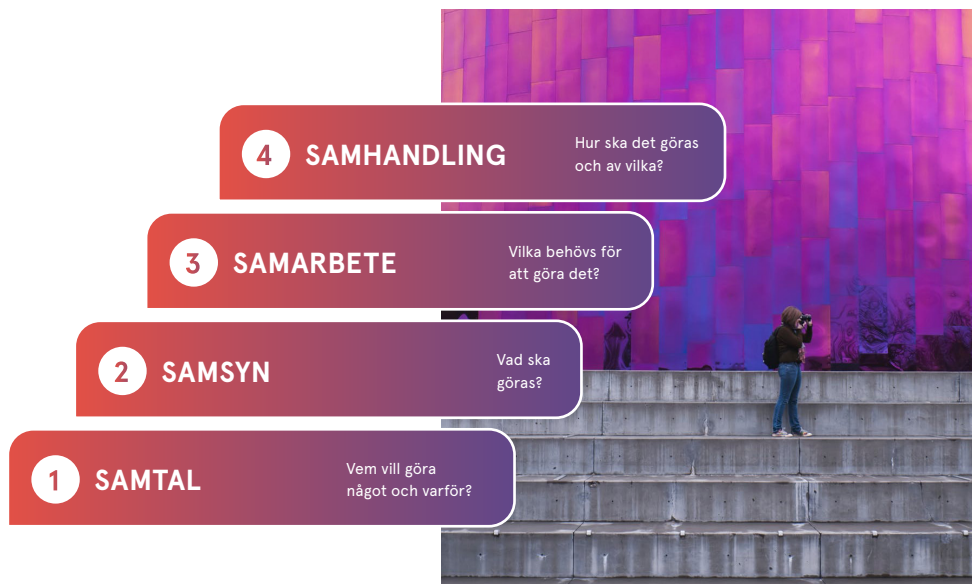
Näringslivsutveckling är ett komplext område som spänner över många politik- och kompetensområden. Det påverkas av en mångfald av aktörer med olika roller, ansvar, kompetens och drivkrafter. Ett mer samordnat och sammanhållet arbetssätt stärker det regionala näringslivets förutsättningar för utveckling, konkurrenskraft och attraktivitet.

Region Sörmland samordnar utvecklingsfrågorna i regionen och leder arbetet med att analysera, förankra och följa upp insatser för hållbar regional utveckling, som en del av det regionala utvecklingsuppdraget. Regionen har för detta uppdrag tillgång till vissa statliga och regionala medel. Dessa kan riktas till prioriterade insatsområden, men även växlas upp genom medfinansiering från nationella och europeiska program, exempelvis EU:s strukturfonder. För att skapa maximal effekt krävs samverkan med andra aktörer, i linje med regionala och nationella strategier.

Ett effektivt genomförande av Sörmlands näringslivsstrategi förutsätter också insatser från aktörer från olika sektorer och på flera olika nivåer, exempelvis kommuner, akademi, myndigheter, idéburen sektor, företagsfrämjare, näringsliv och branschorganisationer. Ingen enskild aktör har dock mandat att styra över de andra vilket gör det viktigt att utveckla stabila och väl fungerande samverkansformer för att skapa en gemensam helhetssyn. När fler aktörer samverkar kan synergier uppstå och skaleffekter skapas. Dessutom kan alla aktörer på så vis påverka sådant de på egen hand inte har möjlighet att styra över.

Det tar tid att etablera de relationer och det förtroende som krävs för att gå från inledande samtal till etablerad samsyn, samarbeten och konkreta insatser. Men med väl fungerande samverkansstrukturer och tydliga roller skapas goda förutsättningar för flexibilitet, långsiktighet, motståndskraft och snabba beslut som även bidrar till näringslivsstrategins genomförande.

Exempel på funktioner under genomförandet av näringslivsstrategin är att facilitera samarbeten, ta fram kunskapsunderlag och omvärldsanalyser, tillhandahålla eller mäkla finansiering, erbjuda rådgivning eller utbildning, koordinera kommunikation och utvärdering med mera. Behoven kommer att variera över tid, vilket kräver flexibilitet från alla inblandade aktörer för att identifiera och justera roller och ansvarsområden.

Handlingsplan

Näringslivsstrategin kommer att konkretiseras i en handlingsplan med utvecklingsprojekt. Inledningsvis kommer pågående aktiviteter och projekt att identifieras inom respektive strategiskt område. Utifrån detta kan behov av andra insatser utvecklas.

I handlingsplanen kommer olika insatser att beskrivas, liksom när och hur de ska genomföras och vilka aktörer som ska ansvara eller medverka i genomförandet. Handlingsplanen kommer, i likhet med strategin, att tas fram i samverkan mellan Region Sörmland och andra offentliga aktörer, företag, akademi, myndigheter på lokal, regional och nationell nivå, bransch- och intresseorganisationer med flera.

Handlingsplanen kommer att vara levande dokument, som följs upp och revideras regelbundet under perioden 2022-2030. Revideringen tar sin utgångspunkt i analys, lärdomar, utveckling och nya behov. Handlingsplanens format och uppföljningsmodell kommer att utvecklas i samband med dess framtagandet.

Uppföljning, utvärdering och lärande

Uppföljning, utvärdering och lärande leder till professionellt genomförande av de olika delarna i näringslivsstrategin. Syftet är att ge en överblick av insatserna och deras resultat på kort och lång sikt. Resultaten kan användas för att utveckla genomförandet, samt redovisa hur investerade medel nyttjats.

Där det är möjligt kommer indikatorer att användas för att följa utvecklingen inom de olika strategiska områdena, både på kort och lång sikt. Indikatorerna identifieras som en del i arbetet med handlingsplanen. Tidsintervall för när data finns tillgängligt varierar mellan olika frågeställningar. Data kommer därför att presenteras vid olika tillfällen under perioden.

Uppföljning handlar om att löpande följa genomförandet, för att identifiera nya behov eller avvikelser som leder till beslut om justeringar i handlingsplanen. Uppföljningen sker i dialog med regionala aktörer och, om möjligt, integrerat med uppföljningen av Sörmlandsstrategin och andra processer som relaterar till näringslivsutveckling.

Utvärdering syftar till att, med viss regelbundenhet, analysera genomförandet av strategin med fokus på förändringsprocesser. Det handlar exempelvis om aktiviteter

och resultat bidragit till – eller har förutsättningar att bidra till – önskade effekter. En del i utvärderingen kan även handla om omvärldsbevakning, för att identifiera förändringar som kan påverka genomförandet. Det ger i sin tur underlag för omprioriteringar inom ramen för strategin. Förutom halvtids- och effektutvärdering i slutet av strategiperioden kan vissa riktade utvärderingar eller fördjupningar inom specificerade teman bli aktuella.

Lärande. För ett långsiktigt arbete med näringslivsutveckling behövs ett systematiskt, gemensamt lärande för mobilisering av regionens aktörer och flexibilitet i strategins genomförande. Lärandet bygger både på löpande analyser och underlag. Dessa har samlats in i form av indikatorer och genom uppföljning och utvärderingar. Det samlade resultatet sammanställs exempelvis vartannat år i en eller fler rapporter och presenteras för diskussion med relevanta aktörer. Med utgångspunkt i resultat och erfarenheter kan goda förutsättningar för nya aktiviteter och en tydlig ansvarsfördelning skapas. För att nå de resultat och effekter som förväntas av näringslivsstrategin är det viktigt med väl fungerande kommunikation. Dels för att hålla alla berörda informerade, dels för att stärka attraktionskraften genom att synliggöra det näringslivsarbete som pågår i Sörmland.

REGION
SÖRMLAND

KS § Åtagande av åtgärder i Åtgärdsprogram för Södermanlands miljö 2022-2026

Diarienummer: KK 22/269

Länsstyrelsen i Södermanlands län har på uppdrag av Regeringen tagit fram Åtgärdsprogram för Södermanlands län 2022-2026 i syfte att tillsammans med aktörer i länet förbättra miljötilståndet i Södermanland och skapa förutsättningar för att nå de nationella miljö kvalitetsmålen.

Åtgärdsprogrammet innehåller 43 åtgärder vilka syftar till att ge effekt för begränsad klimatpåverkan och ett hållbart samhälle, skapa förutsättningar för livskraftiga vatten samt levande skogar och landskap. Kommunstyrelsen föreslås nu ta ställning till om Nyköping kommun ska delta i genomförandet av åtgärderna, och specifikt i vilka av de 43 föreslagna åtgärderna.

Nyköpings kommun har representerats i alla arbetsgrupper under framtagningsprocessen och har bistått Länsstyrelsen med underlag och ingått i arbetet med att utforma åtgärder i Åtgärdsprogrammet. Under Åtgärdsprogrammets förankringsrunda som påbörjades 2022-03-18 och pågår till 2022-06-22 har åtgärder som bedöms relevanta för genomförande inom den kommunala organisationen förankrats i organisationen inför Kommunstyrelsens beslut om genomförande av åtgärder i Åtgärdsprogram för Södermanlands miljö 2022-2026.

Förslag

Kommunstyrelsen föreslås besluta enligt bifogat förslag i bilaga till tjänsteskrivelse daterad 2022-05-11 där totalt 30 åtgärder finns redovisade. Åtgärderna fokuserar i stor utsträckning på genomförande av förstudier, samt nätverkande och kunskapsutbyte i syfte att effektivisera åtgärdsarbetet för minskad klimat- och miljöpåverkan på lokal och regional nivå. Vissa av åtgärderna kan i senare skede resultera i förslag om utveckling av projekt eller operativa åtgärder. Dessa kommer då föranleda separata beslut av kommunstyrelsen.

För genomförandet har en tydlig ansvarsfördelning fastställts som framgår i förslaget. Nyköpings kommun föreslås gå in som huvudansvarig för en åtgärd (HS 9) och som medverkande aktör för resterande åtgärder. Kommunens arbete med åtgärderna ska ske med befintliga resurser.

Prövning av barnets bästa

Berör eller påverkar ärendet barn direkt eller indirekt så att det i enlighet med barnkonventionen funnits skäl att genomföra en prövning av barnets bästa?

Ja

Har en prövning av barnets bästa genomförts?

Nej

Givet att genomförande av åtgärder som syftar till att främja miljö och klimat så som bidra till ökad biologisk mångfald, vatten av god kvalitet, minskad klimatpåverkan och global uppvärmning samt en klimatrobest samhällsplanering i syfte att minska konsekvenser till följd av klimatförändringens effekter, ger barn både nu och på längre sikt för kommande generationer bättre förutsättningar vad gäller ett gott liv enligt Artikel 2, Artikel 3, Artikel 6, Artikel 24 samt Artikel 31 i Barnkonventionen. Därför har bedömning gjorts att en barnrättsprövning inte varit aktuell att genomföra i detta specifika ärende.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

- 1) att** delta i åtgärder i Åtgärdsprogram för Södermanlands miljö, enligt bilaga till tjänsteskrivelse daterad 2022-05-11,
- 2) att** uppdra till kommunstyrelsens utskott för miljö och klimat att följa upp kommunens åtagande och genomförande av åtgärderna, samt
- 3) att** uppdra åt kommunledningskansliet att tillse att kommunens årliga uppföljning av åtgärdsprogrammet till Länsstyrelsen även anmäls till kommunstyrelsen.

Beslutet skickas till:

Samhällsbyggnad

Tekniska divisionen

Division Näringsliv, Kultur och Fritid

Kommunledningskansliet

Kommunstyrelsen

Åtagande av åtgärder i Åtgärdsprogram för Södermanlands miljö 2022-2026

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Södermanlands län har på uppdrag av Regeringen tagit fram Åtgärdsprogram för Södermanlands län 2022-2026 i syfte att tillsammans med aktörer i länet förbättra miljötillståndet i Södermanland och skapa förutsättningar för att nå de nationella miljö kvalitetsmålen.

Åtgärdsprogrammet innehåller 43 åtgärder vilka syftar till att ge effekt för begränsad klimatpåverkan och ett hållbart samhälle, skapa förutsättningar för livskraftiga vatten samt levande skogar och landskap. Kommunstyrelsen föreslås nu ta ställning till om Nyköping kommun ska delta i genomförandet av åtgärderna, och specifikt i vilka av de 43 föreslagna åtgärderna.

Nyköpings kommun har representerats i alla arbetsgrupper under framtagningsprocessen och har bistått Länsstyrelsen med underlag och ingått i arbetet med att utforma åtgärder i Åtgärdsprogrammet. Under Åtgärdsprogrammets förankringsrunda som påbörjades 2022-03-18 och pågår till 2022-06-22 har åtgärder som bedöms relevanta för genomförande inom den kommunala organisationen förankrats i organisationen inför Kommunstyrelsens beslut om genomförande av åtgärder i Åtgärdsprogram för Södermanlands miljö 2022-2026.

Bakgrund

Länsstyrelsen har inkommit med en förankringsversion av Åtgärdsprogram för Södermanlands miljö 2022-2026 då nästa fas i processen är att besluta om Nyköpings kommuns deltagande i genomförande av åtgärder och specifikt vilka av åtgärderna.

Inom ram för Länsstyrelsens regeringsuppdrag med länsstyrelseinstruktion "att verka för att det generationsmål för miljöarbetet och de miljö kvalitetsmål som riksdagen har fastställt nås" (SFS 2017:868) har Länsstyrelsen i Södermanlands län i dialog med aktörer i länet utvecklat ett regionalt åtgärdsprogram för att nå miljömålen för perioden 2022-2026. Syftet med Åtgärdsprogram för

Södermanlands miljö 2022-2026 (ÅFM) är att förbättra miljötilståndet i Södermanland och skapa förutsättningar för att nå miljö kvalitetsmålen. ÅFM stimulerar en ökad samverkan och ska leda till insatser i det regionala miljöarbetet. ÅFM riktar sig till länets offentliga aktörer, föreningar och företag och är tänkt att användas som ett underlag/handlingsplan för de prioriterade insatser som länets aktörer behöver samverka kring för att genomföra.

Tjänstepersoner i Nyköpings kommun har varit delaktiga i processen för framtagande av åtgärder efter beslut av Kommunstyrelsen 2021-05-31 att medverka i Södermanlands Miljö- och klimatråd samt att medverka i framtagande av Åtgärdsprogram för Södermanlands miljö, inom ram för kommunens arbete med en grön omställning och hållbar utveckling.

Nästa fas i processen är att besluta om Nyköpings kommuns deltagande i genomförandet av åtgärdsprogrammet och specifikt vilka av de totalt 43 åtgärderna inom de fyra temaområdena: Begränsad klimatpåverkan, Hållbart samhälle, Livskraftiga vatten samt Levade skogar och landskap som den kommunala organisationen ska genomföra under programperioden, i syfte att bidra till ett förbättrat miljötilstånd i Södermanland. Förankringsprocessen där aktörer i länet beslutar vilka och hur många av åtgärderna i åtgärdsprogrammet som ska genomföras i den egna organisationen under programperioden, pågår från 2022-03-18 till 2022-06-22.

Förslag till beslut är väl förankrat i organisationen då tjänsteorganisationen har representerats av funktioner inom Kommunledningskansli, Samhällsbyggnad, Tekniska divisionen, divisionen Näringsliv, Kultur och Fritid samt Nyköpings vatten. Aktuella åtgärdsförslag har förankrats hos respektive divisionsledning samt kommunalråden.

Prövning av barnets bästa enligt barnkonventionen

Berör eller påverkar ärendet barn direkt eller indirekt så att det i enlighet med barnkonventionen funnits skäl att genomföra en prövning av barnets bästa?

Ja

Har en prövning av barnets bästa genomförts?

Nej

Givet att genomförande av åtgärder som syftar till att främja miljö och klimat så som bidra till ökad biologisk mångfald, vatten av god kvalitet, minskad klimatpåverkan och global uppvärmning samt en klimatrobest samhällsplanering i syfte att minska konsekvenser till följd av klimatförändringens effekter, ger barn både nu och på längre sikt för kommande generationer bättre förutsättningar vad gäller ett gott liv enligt Artikel 2, Artikel 3, Artikel 6, Artikel 24 samt Artikel 31 i Barnkonventionen. Därför har bedömning gjorts att en barnrättsprövning inte varit aktuell att genomföra i detta specifika ärende.

Förslag

Kommunstyrelsen föreslås besluta enligt bifogat förslag i bilaga till tjänsteskrivelse daterad 2022-05-11 där totalt 30 åtgärder finns redovisade. Åtgärderna fokuserar i stor utsträckning på genomförande av förstudier, samt nätverkande och kunskapsutbyte i syfte att effektivisera åtgärdsarbetet för minskad klimat- och miljöpåverkan på lokal och regional nivå. Vissa av åtgärderna kan i senare skede resultera i förslag om utveckling av projekt eller operativa åtgärder. Dessa kommer då föranleda separata beslut av kommunstyrelsen.

För genomförandet har en tydlig ansvarsfördelning fastställts som framgår i förslaget. Nyköpings kommun föreslås gå in som huvudansvarig för en åtgärd (HS 9) och som medverkande aktör för resterande åtgärder. Kommunens arbete med åtgärderna ska ske med befintliga resurser.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

- 1) **att** delta i åtgärder i Åtgärdsprogram för Södermanlands miljö, enligt bilaga till tjänsteskrivelse daterad 2022-05-11,
- 2) **att** uppdra till kommunstyrelsens utskott för miljö och klimat att följa upp kommunens åtagande och genomförande av åtgärderna, samt
- 3) **att** uppdra åt kommunledningskansliet att tillse att kommunens årliga uppföljning av åtgärdsprogrammet till Länsstyrelsen även anmäls till kommunstyrelsen.

Mats Pettersson
Kommundirektör
Slutversion av Tjänsteskrivelsen godkändes
2022-06-02

Jenny Åtegård
Kanslichef
Slutversion av Tjänsteskrivelsen godkändes

Beslut till:

Samhällsbyggnad

Tekniska divisionen

Division Näringsliv, Kultur och Fritid

Kommunledningskansliet

Förslag på ansvarsfördelning samt genomförande av åtgärder i Åtgärdsprogram för Sörmlands miljö 2022-2026 Nyköpings kommun

Förslag på åtgärder att genomföra i Nyköpings kommun inom ram för Åtgärdsprogram för Södermanlands miljö 2022-2026.

Utsedd ansvarig för det interna genomförandet och uppföljning är fetmarkerad enhet/funktion i kolumn "Deltagande enhet/funktion" i tabellen.

För åtgärd HS 9 har Nyköpings kommun ett huvudansvar, vilket innebär att samordna, följa upp och återrapportera åtgärden till Länsstyrelsen. I resterande åtgärder är Nyköpings kommun medverkande, vilket innebär att delta i och tillföra kunskap och kompetens till projekt. Vissa av åtgärderna kan i senare skede resultera i förslag om utveckling av projekt samt operativa åtgärder. Dessa kommer då förledas av separata beslut av Kommunstyrelsen.

Intern uppföljning ska ske enligt ovan beskrivning av ansvarsfördelning, och återrapporteras till Miljöstrateg KLK.

Utskott för miljö och klimat föreslås uppdrag om att följa upp kommunens åtagande och genomförande av åtgärderna.

Åtgärdsrubrik och nr	Syfte	Åtagande/ Uppdrag	Resursbehov	Deltagande enhet/funktion	Motiv	Ansvarig chef i organisationen, inkl titel
Begränsad klimatpåverkan						
BK 1 Samverkan i energiomställningen	Att skapa ett forum för dialog, erfarenhetsutbyte och initiering av gemensamma aktiviteter kopplat till den omfattande förändring av samhällets produktion och användning av energi som pågår.	Delta i forumet och utifrån sin egen verksamhet bidra till att utveckla rollfördelning och ansvar i arbetet regionalt samt att diskutera åtgärder regionalt och lokalt.	Ett antal möten Befintliga resurser	KLK - Miljöstrateg	Samverkansforum genererar intern kompetenshöjning genom utbyte av erfarenheter, men kan även resultera i förslag på gemensamma åtgärder och större effekt.	Jenny Åtegård Kanslichef
BK 6 Metoder och verktyg för klimatmålen i planprocessen	Att samhällsplaneringen tar utgångspunkt i miljömålen och att det offentliga ska ta ledning och driva på processen genom att få in	Delta i förstudie, testa verktyg i planeringen, Delta i rapportarbete, implementera verktyg, Delta i möten för kunskapsutbyte.	SHB: Osäkert men en större insats än övriga åtaganden NKF: befintliga resurser	SHB – PLAN, SLUG STIG NKF – Näringslivsstrateg Byggklusteransvarig	Överföring av översiktsplanens intentioner till kommande processer. SHB bedömer att kommunen ändå kommer	Linda Kummel Stadsbyggnadschef Maria Karlsson Näringslivschef

	miljömålen genom strategier och verktyg i planeringsprocessen, ända fram till genomförande.				behöva genomföra detta p.g.a. lagstiftning. NKF – involvera privata aktörer inom byggklustret under testfas. Stärker forumet och engagemang för frågorna.	
BK 7 Insatser för att skapa förutsättningar för hållbart resande OBS; flera delåtgärder inom åtgärden	Att i samverkan regionalt genomföra ett antal delåtgärder som ska underlätta för medborgarna att resa hållbart.	Delta i arbetet och bidra genom att testa olika verktyg och genomföra kampanjer för sina medarbetare och invånare.	Delta i samverkansprojekt som hållbart resande i Sörmland. Befintliga resurser	SHB - SLUG, PLAN, STIG NKF – Näringslivsenhet, Nyköpings Arenor TEK - GPH: Intresserade av att medverka i några av delåtgärderna	Strategiskt fokus Delåtgärd 4 och 5 är i första hand en kommunal åtgärd och genomförs inom ramen för väghållaransvaret. Delåtgärd 5 koppling till arbetet framtagning av en ny parkeringsstrategi samt mobilitets- och parkeringsnorm. NKF: Delåtgärd 3 - Dialog med privata aktörer i skapandet av kommunala bilpooler blir del av NKI-arbetet och är förtroendebyggande. Delåtgärd 4 – Kommunen har rådighet över parkering vid Rosvalla och nivån på parkeringsavgift kan kopplas till insatser att minska biltrafik och förbättrad livsmiljö. Delåtgärd 5 – Uppmuntra hållbart resande till evenemang. Åtgärderna förstärker redan pågående arbete och ingår i Strategin för turism, evenemang och möten.	Linda Kummel Stadsbyggnadschef Maria Karlsson Näringslivschef Lars Persson Verksamhetsansvarig Nyköpings Arenor Tommy Carlsson, Gatuchef

<p>BK 8 Insatser för att främja hållbart resande</p> <p>OBS; flera delåtgärder inom åtgärden</p>	<p>Att i samverkan regionalt genomföra ett antal delåtgärder som ska uppmuntra och styra mot hållbart resande.</p>	<p>Delta i arbetet och bidra genom att testa olika verktyg och genomföra kampanjer för sina medarbetare och invånare.</p>	<p>Delta i samverkansprojekt som hållbart resande i Sörmland.</p> <p>Befintliga resurser</p>	<p>SHB - SLUG för delåtgärd 1, KLK för delåtgärd 2 och 3 NFK för del åtgärd 4</p> <p>NFK – Turism</p> <p>TEK - Fordonssamordningen, GPH</p>	<p>Operativt fokus</p> <p>I linje med Program för ekologisk hållbarhet och behov av minskad andel transporter</p> <p>TEK - Fordonssamordningen: Delåtgärd 2 är intressant, input och omvärldsbevakning.</p> <p>Näringslivsenheten: Åtgärd 4 Åtgärden förstärker pågående arbete för hållbart resande i besöksnäringen i linje med strategin.</p>	<p>Linda Kummel Stadsbyggnadschef</p> <p>Jenny Åtegård Kanslichef</p> <p>Tommy Carlsson, gatuchof som sen fördelar vidare</p> <p>Mikael Karlsson, fastighetschef (för fordonssamordningen)</p> <p>Erik Lindhe Turistchef</p>
<p>BK 10 Handlingsplan för utbyggnad av laddinfrastruktur</p>	<p>Att analysera och överblicka den pågående utbyggnaden av laddinfrastruktur i Södermanlands län, samt ta fram en handlingsplan för insatser för att stödja utbyggnaden till 2026.</p>	<p>Utifrån organisationens kompetens delta i arbetet med analys och handlingsplan. Medverkande organisationer bidrar med sin kunskap och sitt perspektiv på utbyggnad av laddinfrastrukturen</p>	<p>Osäkert. Från SHB:s sida troligtvis högst någon veckas arbete.</p> <p>NKF: Befintliga resurser</p>	<p>SHB – SLUG, PLAN, Mex,</p> <p>NKF: Nyköping Turism Näringslivsenheten Nyköpings Arenor</p> <p>TEK – K-fast, GPH</p>	<p>SHB bedömer att det finns ett behov att se över strukturen för allmänna platser medan den kommersiella inte behöver stöd</p> <p>NKF: Bidra i analys var laddstationer behövs för att möjliggöra uppfyllande av våra strategier. Identifiera företag som kan driva laddstationer och uppmuntra till etablering. Koordineras med bidragsprocess. I linje med NKF VP.</p> <p>TEK - GPH deltar i det arbetet med P-strategi. K-fast medverkar gärna i arbetet (intern samsynkning behövs)</p>	<p>Linda Kummel Stadsbyggnadschef</p> <p>Maria Karlsson Näringslivschef</p>

<p>BK 11 Insatser för att stärka hållbar lokal livsmedelsproduktion</p>	<p>Att på olika sätt bidra till att främja den lokala omställningen till fossilfritt, genom att öka den hållbara lokalproducerade livsmedelproduktionens andel av länets konsumtion, minska matsvinnet och utveckla produktion av nya lokala livsmedel som kan ersätta befintliga produkter som idag inte produceras i länet.</p>	<p>Medverkande deltar i arbetsgruppen samt i genomförande av konkreta aktiviteter efter beslut i arbetsgruppen.</p>	<p>Initialt inom befintliga resurser. Deltagande på ett antal möten. Ev aktuellt med mer tid i ett senare skede beroende på genomförande av aktiviteter.</p>	<p>MÅS NKF – Livsmedelsstrategi, Matkluster, Agro Sörmland</p>	<p>Måltidsservice är gärna med och bidrar. Det krävs en resurs i form av projektledning (ej kommunen) eftersom lantbrukare ofta har svårt att avsätta tid för administration. NKF: Samverkan med Agro Sörmland och lokala producenter på ett fokuserat sätt stärker initiativet, upphandla lokalt producerade livsmedel i högre utsträckning. Processledning av Livsmedelsstrategi ligger hos NKF, åtgärden är i linje med Landsbygdsstrategi och VP</p>	<p>Marianne Backrud Hagberg, verksamhetschef MÅS Maria Karlsson Näringslivschef</p>
<p>BK 13 Klimatvecka i Södermanland</p>	<p>Att uppmärksamma klimatfrågan och åtgärdsarbetet i länet, skapa arenor för möten mellan olika aktörer och att inspirera till handling.</p>	<p>Medverkande aktörer åtar sig att delta i samordning av aktiviteter i den egna kommunen, samt kan genomföra aktiviteter under Klimatveckan.</p>	<p>Beroende på omfattning av deltagande.</p>	<p>Projektsamordnare behöver utses. MÅS initiativ Klimatvecka inom kost 2022 – förslag att genomföras inom ram för ÅFM 2023 NKF – har befintliga forum/arenor tex Biblioteket, Företagslunch, Nyköpingsguiden etc. VA och GPH kan stötta kommunens representant i arbetsgruppen och att sen genomföra, kontakta cheferna.</p>	<p>Åtgärden ligger i linje med den politiska viljeinriktningen i verksamhetsområde ”Kommunen som motor i den gröna omställningen” i Ekologiskt hållbarhetsprogram om att öka kommunikation till, och generell kunskaphöjning om klimatfrågan hos kommuninvånarna</p>	<p>Marianne Backrud Hagberg Verksamhetschef MÅS Maria Karlsson Näringslivschef</p>

BK 14 Klimatberäkningar/Klimatboksut som underlag till prioriteringar	Att underlätta för organisationer att genomföra klimatberäkningar för sin verksamhet och i förlängningen kunna minska sina egna klimatutsläpp.	Medverka i nätverk för kompetens- och erfarenhetsutbyte.	Ett antal möten Befintliga resurser	KLK - Miljöstrateg TEK: Kommunfastigheter har flaggat intresse för att vara med på workshopen för att lära sig mer men att Miljöstrateg håller ihop kommunens arbete (nätverkande)	Beroende på hur Nyköpings kommun genomför klimatkartläggning under - 22 kan vi ingå i nätverket och sprida kunskap och erfarenhet, annars för att ta del av andras kunskap och erfarenhet.	Jenny Åtegård Kanslichef
Levande skogar och landskap						
LSL 4 Höja kunskapen om ekologiska spridningsanalyser	Att sprida kunskap om olika spridningsanalyser och inspirera flera kommuner till att genomföra analyser.	Delta i seminarium för kunskapsinhämtning. Se över hur spridningsanalyser är applicerbart i vår kommun	Delta i ett antal möten Befintliga resurser	SHB - Ekologer	Öka vår kunskap om grön och blå infrastruktur	Carina Jönhill Nord, Mark- och exploateringsenheten
LSL 5 Skapa levande kantzoner mot vattendrag, sjöar, odlings- och betesmarker samt impediment.	Att skapa samsyn kring åtgärder både vid plantering, röjning och gallring för att utveckla nya lövrika kantzoner på rätt ställen i landskapet. Samsyn krävs också i jordbrukslandskapet.	Tillgodogöra oss information och förvalta den i organisationen	Delta i ett antal möten, digitala föreläsningar/fälträffar Befintliga resurser	SHB - Mark och natur	Tillgodogöras mer kunskap kring kantzoner och öka förutsättningarna för att de skapas i vår kommun	Carina Jönhill Nord, Mark- och exploateringsenheten
LSL 6 Utveckla brynmiljöer, bärande träd och buskar, sandblottor, ängsmark etc. i öppna soliga lägen.	Att få olika aktörer att genomföra insatser för att gynna den biologiska mångfalden i öppna soliga lägen, exempelvis vid vägar, järnvägar, kraftledningar och i tätortsnära områden.	Ansvarer innebär att delta i initial dialog samt att implementera aktiviteter i kantzoner vi råder över	Delta i ett antal möten Befintliga resurser	SHB - Mark och natur GPH vill vara medverkande	Få på plats kvalitativa brynmiljöer	Carina Jönhill Nord, Mark- och exploateringsenheten Kontaktperson Tommy Carlsson, gatuchef
LSL 7 Lyfta ekens möjlighet att utvecklas i alla åldersstadier och bestånd	Att gynna ekar i alla åldrar för att på lång sikt återskapa ett rikt skogslandskap. Samtidigt kan vi öka arealen skog som förnygras med ek för att även tillgodose produktionsintressen.	Delta som demonstrationsområde. Bidra med underlag till kampanj	Delta i ett antal möten Befintliga resurser	SHB - Mark och natur	Lära mer om ekens betydelse och vikten av alla åldersstadier.	Carina Jönhill Nord, Mark- och exploateringsenheten

LSL 8 Ökade kunskaper för rätt användning av alternativa skogsbruksmetoder på kommunal mark	Att höja kommunernas kunskap om alternativa skogsbruksmetoder.	Samverkan med Skogsstyrelsen för att utveckla samsyn kring alternativa skogsbruksåtgärder. Delta i att ta fram kommunala demonstrationsområden, samt kunskapsspridning.	Delta i ett antal möten Befintliga resurser	SHB - Mark och natur	Fördjupade kunskaper i alternativa metoder samt ökad kunskap om var de är bäst lämpade	Carina Jönhill Nord, Mark- och exploateringsenheten
LSL 10 Öka den biologiska variationen i jordbrukslandskapet	Att genom kunskapsspridning och konkreta insatser bidra till ett mer variationsrikt jordbrukslandskap med bättre förutsättningar för en rik biologisk mångfald och ekosystemtjänster.	Implementera kunskapen i egen verksamhet, där detta är genomförbart. Mottagare av kunskapsspridning om biologisk mångfald i åkerlandskapet via Greppa Näringen. Ett antal större gårdar kommer att användas som demonstrationsgårdar för att sprida budskapet. Senare: Konkreta åtgärder	Delta i möten och platsbesök Initialt befintliga resurser. Konkreta åtgärder i senare skede kan komma att ge behov av finansiering	SHB - Mark och natur	Fördjupade kunskaper om biologisk mångfald i åkerlandskapet.	Carina Jönhill Nord, Mark- och exploateringsenheten
LSL 11 Utveckla demonstrationsområden för pollinering	Att skapa demonstrationsområden och utbildningsmaterial för pollinering, där markägare och brukare själva kan uppleva och inspireras av effektiva åtgärder.	Delta genom att göra egna demonstrationsområden, i egenskap av markägare	Delta i möten samt ev ta fram demoområde Befintliga resurser	SHB - Ekologer GPH: arbetar redan med detta NKF – Turism och Näringslivsenhet	Visa hur kommunen bidrar till pollinering samt nå ut till allmänhet Genomföra kampanjer riktade till besökare, markägare och boende – kan vävas in i verksamheternas strategier och VP	Carina Jönhill Nord, Mark- och exploateringsenheten Maria Karlsson Näringslivschef Erik Lundhe Turistchef
Hållbart samhälle						
HS 1 Hållbar återföring av växtnäring från enskilda avloppsfunktioner	Att utifrån kunskap om hur en återföring av växtnäring från enskilda avlopp säkras, och att hitta gemensamma förutsättningar för att skapa bättre förutsägbarhet kring arbetssätt mellan organisationer inom länet, utreda vilken	Delta i diskussioner och bidra med expertis till förstudien.	Befintliga resurser	TEK - Renhållningen		Kontaktperson – Emelie Nylund, Renhållningschef

	standard som kan passa för en hållbar hantering av dessa avfallsfraktioner i länet i en förstudie.					
HS 2 Dialogforum: Mark och vattenområden nyttjas till det de är bäst lämpade för	Att dialogfrågor kopplade till mark- och vattenanvändning utifrån ett regionalt perspektiv tas upp utifrån de lokala förutsättningarna.	Bidra med aktivt deltagande, samt stötta huvudansvarig i planeringen av forumets träffar. Medverkanden ansvarar också för att rätt kompetenser deltar vid forumträffar för givande innehåll och diskussioner.	Ett antal möten Befintliga resurser	SHB - Översiktsplanering Dagvattensamordnaren på VA när denna är på plats!	Översiktsplanerare deltar redan i dessa regionala forum.	Linda Kummel Stadsbyggnadschef Kontakt Madeleine Jansson, VA-chef
HS 3 Färdplan för hållbart byggande	Att ta fram en färdplan för att bygga resurseffektivt och skapa förutsättningar för tillväxt, klimatomställning samt minska utsläpp av CO2.	Bidra med kompetens.	Ett antal möten Befintliga resurser	TEK Kommunfastigheter Samordningsansvar Exploatering SHB Ansvar SLUG (Arkitektur) NKF – Näringslivsstrateg	I linje med Program för ekologisk hållbarhet och verksamhetsområde Minskad klimatpåverkan och ökad fossilfrihet. NKF: Självklart element i byggklustrets arbete och utvecklingsplanerna för Skavstaområdet enligt VP	Kontaktperson Mikael Karlsson, fastighetschef Carina Jönhill Nord, Mark- och exploateringsenheten Maria Karlsson Näringslivschef
HS 4 Återvinning och återbruk av byggmaterial	Att ta fram en strategi i länet för ökad cirkuläret vid byggnation, och kopplar an till åtgärd HS 03.	Bidra med kompetens.	Ett antal möten Befintliga resurser	TEK – Projektgruppen, Renhållningen SHB - Exploatering NKF – Näringslivsutvecklare	Projektgruppen: vill gärna vara med (ok från ledningslaget 2022-05-03 att debitering sker från TEK OH). Vi behöver internt klargöra hantering av avfall/produkter för återbruk/försäljning. Renhållningen tycker det är bra att TEK är med, framför allt projektgruppen men kan vara med vid behov, underlag t.ex. NKF: Självklart element i byggklustrets arbete och	Kontaktperson Almir Malkoc, projektchef Carina Jönhill Nord, Mark- och exploateringsenheten Maria Karlsson Näringslivschef (Emelie Nylund Renhållningschef)

					cirkularitetsplanerna för Skavstaområdet enligt VP.	
HS 5 Ny masshanteringsplan för Södermanlands län	Utifrån behov av att materialförsörjning och masshantering tas i ett större regionalt grepp, syftar åtgärden till att ta fram en ny plan i samverkan i länet.	Bidra med kompetens för att ta fram ny plan.	Befintliga resurser initialt	TEK – Renhållningen Samordningsansvar SLUG (Översiktsplanering). SHB-ansvar PLAN, STIG och Exploatering NKF – Näringslivsutvecklare	Renhållningen vill vara med på detta. Perfekt uppdrag för den nya tjänsten som ska jobba med strategiskt arbete kring masshantering. TEK har uppdrag om masshantering vid Björshult och SHB har en pågående diskussion med TRV inom Ostlänken. Förslag att ta fram underlag har kommit upp inom ÖP-arbetet. NKF - Koppling till etableringsarbete. Växla upp pågående arbete	Emelie Nylund, renhållningschef Linda Kummel Stadsbyggnadschef Maria Karlsson Näringslivschef
HS 9 Grön infrastruktur beaktas i kommunernas samhällsplanering Nyköpings kommun Huvudansvar	Att utveckla kommunernas arbete med grön infrastruktur i fysisk planering.	Delta genom att delta på olika aktiviteter som genomförs under åtgärdstiden, t ex workshops eller Plandagar Arrangera en informationsträff (ev. digital) om GI. Bjuda in till samtal med kommuner kring arbetssätt med GI i samhällsbyggnadsprocessen. Få med GI på plandagar. Bjuda in till uppföljning med kommuner hur respektive kommun utvecklat sitt arbete med GI.	Initialt inom befintliga resurser men kan komma att behövas ytterligare resurser i form av arbetstid utifrån projektets utveckling.	SHB – Ekologer, PLAN och SLUG (Översiktsplanering) TEK - GPH har meddelat att det vore intressant att medverka	Utveckla kommunens arbete med grön infrastruktur i samhällsbyggnadsprocessen. Få till arbetssätt/verktyg för att tidigt i processen ha kunskap om platsens GI. I linje med verksamhetsområde Ökad biologisk mångfald och stärkta ekosystem i Hållbarhetsprogrammet.	Carina Jönhill Nord, Mark- och exploateringsenheten Linda Kummel Stadsbyggnadschef Tommy Carlsson Gatu chef
Livskraftiga vatten						
LV 1 Minimeringsmästarna Vatten	Att stärka invånarnas samt företagans medvetenhet och beteende för att hushålla mer med vårt dricksvatten.	Söka redan framtaget material att låna, skapa nytt material, skapa utställning, med mera.	Nyk VA – befintliga resurser initialt, beroende på omfattning av projektet kan	Nyköping vatten NKF	Åtgärden ligger i linje med den politiska viljeinriktningen i verksamhetsområde ”Kommunen som motor i den gröna omställningen” i	Madeleine Jansson, VA chef Maria Karlsson Näringslivschef

			ytterligare resurser komma att aktualiseras NKF – Befintliga resurser		Ekologiskt hållbarhetsprogram om att öka kommunikation till, och generell kunskaphöjning om klimatfrågan hos kommuninvånarna VA – internt samordningsansvar NKF: Samverka med lokala företag och föreningar	
LV 2 Reningsinsatser dagvatten för redan hårdgjorda ytor nära vatten	Att skapa ett diskussionsforum för kunskapsutveckling gällande åtgärder för att minska föroreningsbelastningen av våra vattendrag.	Medverkande deltar i forum antingen genom vara med och ha egna piloter, delta och stötta med sin kunskap eller ta del av kunskap.	Befintliga resurser. I ett senare skede vid ev genomförande av pilot eller åtgärder kan finansiering komma att bli aktuellt	Nyköping Vatten GPH NKF: Näringslivsstrateg/ Näringslivsutvecklare	NKF: Uppmuntra lokala markägare att ingå i pilotprojekt	Madeleine Jansson, VA- chef Tommy Carlsson, Gatuchef Maria Karlsson Näringslivschef
LV 3 Återskapa landskapets vattenbalans	Att skapa en regional samordning av genomförande av fysiska vattenåtgärder.	Bidra till att sammanställa analys och arbetar för att genomföra fysiska åtgärder.	Befintliga resurser	SHB - Ekologer	I syfte att skapa ett klimatrobust samhälle är återvätning av mark i syfte att skapa absorberande grönytor aktuellt. Med regionsövergripande perspektiv, ur tillrinningsområdesperspektiv, effektiviseras åtgärderna om uppströms arbete stimuleras. Nätverkande är av största vikt för att få genomslag i åtgärdsarbetet.	Carina Jönhill Nord, Mark- och exploateringsenheten
LV 4 Vattenkommunnätverk för ökad samverkan kring vattenfrågor	Att skapa ett kommunalt nätverk för vattenfrågor riktat till tjänstemän med fokus på vattenfrågor kopplat till översiktsplanering, tillsyn, VA eller markförvaltning samt kommunpolitiker med	Genom att vara med i projektet förväntas man ha en nominerad tjänsteman med bäring på vattenfrågor som förväntas medverka på möten och ha löpande kontakt med samordnare på NVVF, samt en utsedd	Befintliga resurser	KLK - Miljöstrateg Ingår i nätverket som startats upp under -22, i egenskap av Miljöstrateg med övergripande perspektiv på vattenfrågor		Jenny Åtegård Kanslichef

	vattenintresse i NVVF:s avrinningsområde.	politiker som medverkar under ett större möte per år.		Stäm av med dagvattensamordnaren när den är på plats (VA)		
LV 5 ”Vattenlistan” kartlägga åtgärdsbehov för insatser i vatten	Att verka för att växla upp kommunala medel för vattenåtgärder genom att förbereda kommunala projektportföljer – ”Vattenlistor”, för eventuella nationella och internationella utlysningar.	Utse lämplig tjänsteperson/er att medverka i projektet med tid och kunskap. Då projektets framgång är beroende av intern förankring i kommunerna behöver kommunerna säkra upp i kommunikationsled så att rätt information hamnar på rätt plats och involverar rätt kommunalorganisation.	Delta i ett antal möten Befintliga resurser	SHB - Ekologer	Möjliggör att vara mer förberedda när externa medel utlyses	Carina Jönhill Nord, Mark- och exploateringsenheten
LV 6 Återvätning med fokus på skogslandskapet	Att verka för en ökning i återvätningstakten i skogslandskapet framför allt i näringsrika torvmarker	Åtgärden bör förankras och göras känd i kommunerna som gärna får medverka aktivt genom egna våtmarksprojekt och nätverk.	Befintliga resurser	SHB - Ekologer NKF: Turistchef	I linje med LV 3. NKF: Samverka med Sportfiskarna för att parallellt utveckla sportfisket. Växla upp pågående arbete.	Carina Jönhill Nord, Mark- och exploateringsenheten Erik Lindhe Turistchef
LV 7 Fria vandringsvägar, med fokus på mindre vandringshinder	Att inventera mindre vandringshinder som förhindrar vattenlevande organismers möjlighet till vandring i vattendrag, samt hitta lösningar för att ta bort vandringshinder i vattendragen.	Stötta projektplaneringen och med resurser för att genomföra inventering.	Befintliga resurser	SHB - Ekologer NKF: Turistchef	NKF: Samverka med Sportfiskarna för att kunna utveckla både sportfiske och paddling. Växla upp pågående arbete.	Carina Jönhill Nord, Mark- och exploateringsenheten Erik Lindhe Turistchef
LV 8 Underhåll av diken, studiecirkel för att minska näringsläckage	Att minska och förebygga översvämning och minska näringsläckage genom underhåll av diken.	Delta i åtgärden för att höja sin kompetens. Hjälpa till att anordna liknande cirkel/utbildning, som anpassas efter deltagare/lokal.	Befintliga resurser	SHB - Ekologer		Carina Jönhill Nord, Mark- och exploateringsenheten
LV 9 Klimatanpassning av städer, med fokus på vatten	Att bidra till erfarenhetsutbyte för hur klimatanpassade åtgärder har fungerat i kommunerna och att	Medverka på utbildningen och forumet. Bidra med kompetens.	Några dagars arbete Befintliga resurser	SHB - SLUG, PLAN TEK - VA, GPH och Kommunfastigheter har	Redan förslag till prioriterad uppdrag inom SLUG:s VP 2022	Linda Kummel Stadsbyggnadschef Madeleine Jansson, VA chef

	lättare samarbeta där åtgärder behöver göras över kommungränser.			flaggat intresse för att medverka.	Ev divisionsövergripande medverkan inom ram för den strategiska vattenplaneringen	Tommy Carlsson, Gatuchef. Mikael Karlsson, fastighetschef
--	--	--	--	------------------------------------	---	--

Ordlista:

SLUG = Strategiska stads och LandsbyggsUtvecklingsGruppen

STIG= StrategiskaTransportInfrastrukturGruppen

PLAN= Detaljplaneringsgruppen

Åtagande av åtgärder i Åtgärdsprogram för Södermanlands miljö 2022-2026 (ÅFM)

Länsstyrelsen i Södermanlands län har i dialog med aktörer i länet tagit fram regionala åtgärder för miljömålen för perioden 2022-2026, *Åtgärdsprogram för Södermanlands miljö 2022-2026 (ÅFM)*. Vi vill tacka alla som varit med i arbetet. Nu kommer nästa fas i processen, beslut om deltagande i genomförandet av åtgärdsprogrammet och specifikt vilka av åtgärderna.

Offentliga aktörer, föreningar och företag verksamma i länet är under förankringsrundan välkomna att ansluta till de åtgärder som prioriterats fram i ÅFM.

Bakgrund

Alla har ett ansvar för att bidra till att vi når våra gemensamma miljömål. På regional nivå har Länsstyrelserna ett formellt regeringsuppdrag via förordningen (SFS 2017:868) med länsstyrelseinstruktion ”att verka för att det generationsmål för miljöarbetet och de miljö kvalitetsmål som riksdagen har fastställt nås”. I uppdraget ingår att utveckla ett regionalt åtgärdsprogram för att nå miljömålen. Länsstyrelsen är därmed huvudansvarig för att samordna arbetsprocessen, sammanställa det slutgiltiga åtgärdsprogrammet (ÅFM), samt ansvara för sammanställning av den årliga uppföljningen. Arbetet sker i samverkan med länets miljö- och klimatråd och andra intressenter som varit med i processen med att ta fram åtgärdsförslagen. Det har varit viktigt för att lyfta och arbeta fram åtgärder som det finns behov av att genomföra i samverkan i länet.

Syfte

Det övergripande syftet med ÅFM är att förbättra miljö tillståndet i Södermanland och skapa förutsättningar för att nå miljö kvalitetsmålen. ÅFM stimulerar en ökad samverkan och ska leda till insatser i det regionala miljöarbetet. ÅFM riktar sig i länets offentliga aktörer, föreningar och företag och är tänkt att användas som ett underlag/handlingsplan för de prioriterade insatser som länets aktörer behöver samverka kring för att genomföra.

Svar under förankringsrundan

När ÅFM under våren 2022 är på förankringsrunda i länet, behöver respektive organisation ta beslut (enligt interna beslutsprocesser) om att stå bakom arbetet med åtgärdsprogrammet i sin helhet samt om vilka specifika åtgärder som organisationen ämnar delta i, det vill säga genomföra under programperioden.

Beslutet kring deltagande i ÅFM sänds till länsstyrelsen tillsammans med en sammanställning. Sammanställningen inkluderar vilka specifika åtgärder organisationen planerar att delta i, det ska där också framgå vilken form av deltagande, vilken chef i organisationen som har ansvaret för att genomföra respektive åtgärd samt en kontaktperson till varje åtgärd, se bilaga 2. Sammanställningen sänds till

2022-03-18

501-4285-

länsstyrelsen, vilket blir underlag för överenskommelse om genomförande av åtgärder i åtgärdsprogrammet.

Ett beslut om deltagande i Åtgärdsprogram för Södermanlands miljö 2022-2026 och sammanställning enligt bilaga 2 lämnas till Länsstyrelsen i Södermanland senast den 22 juni 2021

Detta skickas digitalt till sodermanland@lansstyrelsen.se med angivande av dnr 501-4285-2020 och kontaktperson Hanna Grimstedt.

Sändlista

Förankringen av åtgärdsprogrammet (ÅFM) sänds till Södermanlands miljö- och klimatråd och till övriga organisationer som deltagit arbetsgrupperna samt till aktörer som pekats ut som gynnsamma att ha med i åtgärdsarbetet, se bifogad sändlista. Även andra aktörer verksamma i länet som vill ansluta till åtgärder i programmet är välkomna att göra det under förankringsrudan.

Åtgärdsprogram med bilagor kan laddas ner från Länsstyrelsen i Södermanlands läns webbplats under rubriken [Miljö och vatten/Miljömål/Åtgärdsprogram inom miljömål](#).

Mer information

För mer information om åtgärdsprogrammet och förankringsrudan kontakta Hanna Grimstedt, tel. 010-223 43 83, e-post hanna.grimstedt@lansstyrelsen.se

Mer information finns även via länkarna nedan

[Åtgärdsprogram för Södermanlands miljö](#) på länsstyrelsen webbplats, Miljömål-Åtgärdsprogram inom miljömål

[Miljömålsuppföljningen i Södermanland](#) på länsstyrelsen webbplats, Miljömål- När vi miljömålen?- Årlig uppföljning.

Vi ser fram emot er återkoppling och tackar för ert engagemang!

Länsstyrelsen i Södermanland,
Anne-Li Fiskesjö
Chef för avdelningen för natur och miljö

Hanna Grimstedt
Miljömålssamordnare

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd

Bilagor

1. Åtgärdsprogram för Södermanlands miljö 2022-2026 (förankringsversion)
2. Mall för sammanställning av deltagande i ÅFM
3. Sändlista

Åtgärdsprogram för Södermanlands miljö 2022–2026

Förankring

Förankringsversion

Titel:	Åtgärdsprogram för Södermanlands miljö 2022–2026
Utgiven av:	Länsstyrelsen i Södermanlands län,
Författare:	Länsstyrelsen i Södermanlands län, Natur- och miljöavdelningen
Copyright:	Länsstyrelsen Södermanlands län
Diarienummer:	501-4285-2020
ISSN.NR:	XXXX
Rapportnummer:	XXXX
Layout:	
Publiceringsår:	2022
Omslagsbild:	Idermark och Lagerwall reklam AB
Illustrationer:	Idermark och Lagerwall reklam AB

Förankringsversion

Förord

Rapportens förord skrivs efter förankringsrundan.

Förankringsversion

Innehållsförteckning

Förord	4
Sammanfattning	6
Inledning	8
Syftet med åtgärdsprogrammet	8
Bakgrund	8
Miljökvalitetsmålen och kopplingen till Agenda 2030	8
Miljökvalitetsmålen i Södermanland	11
Länsstyrelsernas miljömålsuppdrag	12
Södermanlands miljö- och klimatråd	13
Processen med att ta fram ett nytt åtgärdsprogram	14
Viktigt arbete för miljömålen pågår	16
Uppföljning av tidigare åtgärdsprogram för miljömålen	16
Förankring och genomförande av nytt åtgärdsprogram	17
Åtaganden av åtgärder	17
Beslut om deltagande och genomförande av åtgärder	17
Former av deltagande	18
Finansiering av åtgärderna	18
Sammanställning av deltagande i åtgärdsprogrammet	19
Genomförandefas av åtgärdsprogrammet	19
Deltagandeform	19
Revidering av åtgärdsprogrammet	20
Åtgärder för Södermanlands miljö	22
Temaområden i åtgärdsprogrammet	22
Begränsa klimatpåverkan	23
Åtgärder Begränsa klimatpåverkan	25
Levande skogar och landskap	49
Åtgärder Levande skogar och landskap	51
Hållbart samhälle	66
Åtgärder Hållbart samhälle	68
Livskraftiga vatten	79
Åtgärder Livskraftiga vatten	81

Sammanfattning

Länsstyrelserna i förordningen med länsstyrelseinstruktion ett uppdrag att ta fram ett åtgärdsprogram för att bidra till att nå Sveriges miljömål. I Södermanland har vi namgett programmet *Åtgärdsprogram för Södermanlands miljö 2022-2026 (ÅFM)*. Det övergripande syftet med åtgärdsprogrammet är att förbättra miljötillståndet i Södermanland och skapa förutsättningar för att nå de svenska miljö kvalitetsmålen likväl som den ekologiska dimensionen av Agenda 2030.

Mycket miljöarbete pågår runtom i länet och det finns ett stort engagemang för miljö- och hållbarhetsfrågor. Trots det har vi en bit kvar till att nå de högt ställda miljömålen som säkerställer miljömässigt hållbar utveckling i vårt län. Åtgärdsprogrammet är ett komplement till allt det miljöarbete som redan pågår i länet och ska ge vägledning och stöd för prioriteringar av åtgärder och utvecklingsinsatser som behöver ske i samverkan. Åtgärdsprogrammet riktar sig till offentliga aktörer, företag och föreningar verksamma i länet och är tänkt att användas som ett underlag/handlingsplan för de prioriterade insatser som länets aktörer behöver samverka kring för att genomföra.

Åtgärder i åtgärdsprogrammet har tagits fram i dialog mellan aktörer i länet, inom fyra olika temaarbetsgrupper; Begränsa klimatpåverkan, Hållbart samhälle, Levande skogar och landskap samt Livskraftiga vatten. Arbetsgrupperna har varit viktiga för att lyfta och arbeta fram åtgärder som det finns behov av att genomföra i samverkan i länet. Södermanlands miljö- och klimatråd (MKR) har varit rådgivande under arbetsprocessen. MKR är styrgrupp för åtgärdsprogrammet i sin helhet och ska därmed stötta och vara rådgivande under framtagande och genomförande av programmet.

Arbetsgrupperna har prioriterat fram 43 åtgärder inom de olika temaområdena. Under förankringsrundan är länets offentliga aktörer, företag och föreningar välkomna att ansluta till genomförandefasen av programmet, vilken sträcker sig till och med 2026. Åtgärder finns beskrivna i kapitlet Åtgärder för Södermanlands miljö. Det slutgiltiga programmet kommer att beslutas i Miljö- och klimatrådet den 5 oktober 2022. Åtgärder i programmet är av olika utformning, vissa handlar om att utveckla samverkan eller nätverks-forum inom särskilda frågor, andra om att ta fram kunskapsunderlag eller anordna utbildningsinsats och vissa är mer i form av fysiska åtgärder. För de flesta av åtgärder behöver mer detaljerade projektplaner tas fram vid uppstart av arbetet. Genomförandet av åtgärdsprogrammet kommer att följas upp genom webbverktyget *Åtgärdswebben*. Verktyget är publikt och används för uppföljning och redovisning av regionala åtgärdsprogram för miljömålen. Uppföljning av ÅFM kommer att ske årligen med start 2024, för år 2023.

Tabell över åtgärder för alla fyra temaområden

<p>Begränsa klimatpåverkan</p>	<p>BK 1 Samverkan i energiomställningen BK 2 Batterilagring och effektregering BK 3 Solceller för lantbrukare BK 4 Biogas och vätgas i synergi BK 5 Energikonvertering av kvarvarande olja med fokus på lantbruket BK 6 Metoder och verktyg för klimatmålen i planprocessen BK 7 Insatser för att skapa förutsättningar för hållbart resande BK 8 Insatser för att främja hållbart resande BK 9 Strategisk drivmedelsprioritering och gemensam upphandlingsstrategi BK 10 Handlingsplan för utbyggnad av laddinfrastruktur BK 11 Insatser för att stärka hållbar lokal livsmedelsproduktion BK 12 Hållbar kapitalförvaltning i offentliga organisationer BK 13 Klimatvecka Södermanland BK 14 Klimatberäkningar/klimatbokslut som underlag till prioriteringar</p>
<p>Levande skogar och landskap</p>	<p>LSL 1 Uppdatera och utveckla värde-trakter för skog i dialog med berörda aktörer. LSL 2 Kunskapsspridning kring grön infrastruktur i skogs- och jordbrukslandskapen, inklusive vattenområden LSL 3 Ökad samverkan för att gynna ansvarsarter och naturtyper i några skogslandskap LSL 4 Höja kunskapen om ekologiska spridningsanalyser LSL 5 Skapa levande kantzoner mot vattendrag, sjöar, odlings- och betesmarker samt impediment LSL 6 Utveckla brynmiljöer, bärande träd och buskar, sandblottor, ängsmark etc. i öppna soliga lägen, exempelvis vid vägar, järnvägar, kraftledningar, tätortsnära områden. LSL 7 Lyfta ekens möjlighet att utvecklas i alla åldersstadier och bestånd LSL 8 Ökade kunskaper för rätt användning av alternativa skogsbruksmetoder på kommunal mark LSL 9 Utvecklad dialog kring klimatåtgärder i skogsbruket/naturvården LSL 10 Öka den biologiska variationen i jordbrukslandskapet LSL 11 Utveckla demonstrationsområden för pollinering</p>
<p>Hållbart samhälle</p>	<p>HS 1 Hållbar återföring av växtnäring från enskilda avloppsfunktioner HS 2 Dialogforum: Mark och vattenområden nyttjas till det de är bäst lämpade för HS 3 Färdplan för hållbart byggande HS 4 Återvinning och återbruk av byggmaterial HS 5 Ny masshanteringsplan för Södermanlands län HS 6 Kartläggning av regional solkarta HS 7 Nyttja förändringen av levnadsmönster HS 8 Riktad utbildningsinsats; Upphandling miljö och klimat HS 9 Grön infrastruktur beaktas i kommunernas samhällsplanering</p>
<p>Livskraftiga vatten</p>	<p>LV 1 Minimeringsmästarna Vatten LV 2 Reningsinsatser dagvatten för redan hårdgjorda ytor nära vatten LV 3 Återskapa landskapets vattenbalans LV 4 Vattenkommunnätverk för ökad samverkan kring vattenfrågor LV 5 Vattenlistan, kartlägga åtgärdsbehov för insatser i vatten LV 6 Återvätning med fokus på skogslandskapet LV 7 Fria vandringsvägar, med fokus på mindre vandringshinder LV 8 Underhåll av diken, studiecirkel för minskat näringsläckage LV 9 Klimatanpassning av städer, med fokus på vatten</p>

Inledning

Syftet med åtgärdsprogrammet

Det övergripande syftet med åtgärdsprogrammet är att förbättra miljötillståndet i Södermanland och skapa förutsättningar för att nå miljö kvalitetsmålen.

Åtgärdsprogrammet stimulerar en ökad samverkan och ska leda till insatser i det regionala miljöarbetet.

Syftet är också att följa utvecklingen av arbetet med att nå miljömålen genom det regionala miljö- och klimatrådet som är styrgrupp för arbetet. Ett starkt samarbete gör att de sammantagna resurserna för miljöarbetet i länet kan användas mer effektivt och tillsammans når vi bättre resultat. Programmet riktar

sig till offentliga aktörer, företag och föreningar aktiva länet. Programmet ger vägledning och stöd för prioriteringar av åtgärder och utvecklingsinsatser hos dessa. Åtgärdsprogrammet är därmed tänkt att användas som ett underlag/handlingsplan för de prioriterade insatser som länets aktörer behöver samverka kring för att genomföra.

Sammanfattningsvis finns fyra syften med åtgärdsprogrammet.

- Förbättra miljötillståndet i Södermanland för att **nå miljömålen**.
- Stöd för **prioritering** och utvecklingsinsatser hos **länets aktörer**.
- Stimulera **ökad samverkan**.
- Nyttja länets **resurser effektivare**

Åtgärderna är framtagna i samverkan och programperioden sträcker sig mellan 2022 och 2026. Det här är det andra åtgärdsprogrammet för miljömålen som tas fram i länet, föregående program gällde mellan 2015–2020.

Bakgrund

Miljö kvalitetsmålen och kopplingen till Agenda 2030

Sveriges miljömålssystem består av ett generationsmål, 16 miljö kvalitetsmål och ett antal etappmål inom områdena avfall, biologisk mångfald, farliga ämnen, hållbar stadsutveckling, luftföroreningar och klimat. Generationsmålet är ett övergripande mål för miljöpolitiken och de 16 miljö kvalitetsmålen beskriver det tillstånd i den svenska miljön som miljöarbetet ska leda till. Varje miljö kvalitetsmål har preciseringar som förtydligar målet och vilka används i det löpande uppföljningsarbetet av målen.

När miljömålen beslutades i Sveriges riksdag 1990 bestämdes mållåret till 2020. Nu är 2020 passerat och vi har långt kvar till att nå miljömålen. Miljö målen fortsätter vara lika aktuella, vi har fortfarande långt kvar till att nå de flesta av målen. År 2030 är beslutat som nästa hållpunkt för de svenska miljömålen. Sveriges miljömål är utgångspunkten för den svenska miljöpolitiken och är därmed centrala i det nationella genomförandet av den miljömässiga dimensionen av de globala hållbarhetsmålen. Under 2021 var det första gången som

miljömålen följdes upp mot år 2030 på regional nivå. Trots ett längre tidsperspektiv så bedöms inte något av målen att nås till 2030 i Södermanland. Under åren som kvarstår till 2030 så behöver därför alla aktörer öka takten i arbetet för att nå miljömålen.

Sustainable Development Report sammanställs varje år för att följa upp hur det går för olika länder att uppnå Agenda 2030. Den senaste uppföljningen från 2021 visar på att Sverige uppnått cirka 85,6 procent av Agendamålen.¹ Det är en liten förbättring från föregående år. Enligt rankingen har Sverige uppnått fyra av de 17 globala målen; mål 1, Ingen fattigdom, mål 5, Jämställdhet, mål 7, Hållbar energi för alla samt mål 9, Hållbar industri, innovationer och infrastruktur. Men för övriga mål återstår utmaningar och fem mål pekas ut där stora utmaningar kvarstår för att nå hela vägen fram. Det handlar om mål 2, ingen hunger, mål 12, hållbar konsumtion och produktion, mål 13, bekämpa klimatförändringarna, mål 14, hav och marina resurser, samt mål 15, ekosystem och biologisk mångfald.

De största utmaningarna för Sverige att uppnå Agenda 2030 kopplar således till miljöproblematik. Mer måste göras för att nå våra miljömål och de globala målen. Miljömålen är mer specificerade och lokalt förankrade än de globala målen och därför visar den årliga uppföljningen av miljömålen mer detaljerat vilka miljöområden som har stora utmaningar i Sverige och i Södermanland.

Regeringens definition av Generationsmålet och miljö kvalitetsmålen

Generationsmålet

Det övergripande målet för miljöpolitiken är att till nästa generation lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser.

De 16 nationella miljö kvalitetsmålen

1. Begränsad klimatpåverkan

Halten av växthusgaser i atmosfären ska i enlighet med FN:s ramkonvention för klimatförändringar stabiliseras på en nivå som innebär att människans påverkan på klimatsystemet inte blir farlig. Målet ska uppnås på ett sådant sätt och i en sådan takt att den biologiska mångfalden bevaras, livsmedelsproduktionen säkerställs och andra mål för hållbar utveckling inte äventyras. Sverige har tillsammans med andra länder ett ansvar för att det globala målet kan uppnås.

2. Frisk luft

Luften ska vara så ren att människors hälsa samt djur, växter och kulturvärden inte skadas.

3. Bara naturlig försurning

De försurande effekterna av nedfall och markanvändning ska underskrida gränsen för vad mark och vatten tål. Nedfallet av försurande ämnen ska inte heller öka korrosionshastigheten i markförlagda tekniska material, vattenledningssystem, arkeologiska föremål och hållristningar.

4. Giffri miljö

Förekomsten av ämnen i miljön som har skapats i eller utvunnits av samhället ska inte hota människors hälsa eller den biologiska mångfalden. Halterna av naturfrämmande ämnen är nära noll och deras påverkan på människors hälsa och ekosystemen är försumbar. Halterna av naturligt förekommande ämnen är nära bakgrundsnivåerna.

5. Skyddande ozonskikt

Ozonskiktet ska utvecklas så att det långsiktigt ger skydd mot skadlig UV-strålning.

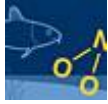
¹ [Sustainable Development Report 2021 \(sdgindex.org\)](https://www.sdgindex.org)

6. Säker strålmiljö

Människors hälsa och den biologiska mångfalden ska skyddas mot skadliga effekter av strålning.

7. Ingen övergödning

Halterna av gödande ämnen i mark och vatten ska inte ha någon negativ inverkan på människors hälsa, förutsättningar för biologisk mångfald eller möjligheterna till allsidig användning av mark och vatten.

8. Levande sjöar och vattendrag

Sjöar och vattendrag ska vara ekologiskt hållbara och deras variationsrika livsmiljöer ska bevaras. Naturlig produktionsförmåga, biologisk mångfald, kulturmiljövärden samt landskapets ekologiska och vattenhushållande funktion ska bevaras, samtidigt som förutsättningar för friluftsliv värnas.

9. Grundvatten av god kvalitet

Grundvattnet ska ge en säker och hållbar dricksvattenförsörjning samt bidra till en god livsmiljö för växter och djur i sjöar och vattendrag.

10. Hav i balans samt levande kust och skärgård

Västerhavet och Östersjön ska ha en långsiktigt hållbar produktionsförmåga och den biologiska mångfalden ska bevaras. Kust och skärgård ska ha en hög grad av biologisk mångfald, upplevelsevärden samt natur- och kulturvärden. Näringar, rekreation och annat nyttjande av hav, kust och skärgård ska bedrivas så att en hållbar utveckling främjas. Särskilt värdefulla områden ska skyddas mot ingrepp och andra störningar.

11. Myllrande våtmarker

Våtmarkernas ekologiska och vattenhushållande funktion i landskapet ska bibehållas och värdefulla våtmarker bevaras för framtiden.

12. Levande skogar

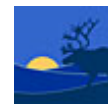
Skogens och skogsmarkens värde för biologisk produktion ska skyddas samtidigt som den biologiska mångfalden bevaras samt kulturmiljövärden och sociala värden värnas.

13. Ett rikt odlingslandskap

Odlingslandskapets och jordbruksmarkens värde för biologisk produktion och livsmedelsproduktion ska skyddas samtidigt som den biologiska mångfalden och kulturmiljövärdena bevaras och stärks.

14. Storslagen fjällmiljö

Fjällen ska ha en hög grad av ursprunglighet vad gäller biologisk mångfald, upplevelsevärden samt natur- och kulturvärden. Verksamheter i fjällen ska bedrivas med hänsyn till dessa värden och så att en hållbar utveckling främjas. Särskilt värdefulla områden ska skyddas mot ingrepp och andra störningar.

15. God bebyggd miljö

Städer, tätorter och annan bebyggd miljö ska utgöra en god och hälsosam livsmiljö samt medverka till en god regional och global miljö. Natur- och kulturvärden ska tas till vara och utvecklas. Byggnader och anläggningar ska lokaliseras och utformas på ett miljöanpassat sätt och så att en långsiktigt god hushållning med mark, vatten och andra resurser främjas.

16. Ett rikt växt- och djurliv

Den biologiska mångfalden ska bevaras och nyttjas på ett hållbart sätt, för nuvarande och framtida generationer. Arternas livsmiljöer och ekosystemen samt deras funktioner och processer ska värnas. Arter ska kunna fortleva i långsiktigt livskraftiga bestånd med tillräcklig genetisk variation. Människor ska ha tillgång till en god natur- och kulturmiljö med rik biologisk mångfald, som grund för hälsa, livskvalitet och välfärd.

Miljökvalitetsmålen i Södermanland

Regional bedömning

12 miljökvalitetsmål bedöms på regional nivå i Södermanland, två av dem bedöms nära att nå; Bara naturlig försurning och Frisk luft. Resterande mål kommer enligt nuvarande bedömning inte att nås till 2030, dock ses en positiv trend för miljömålen Myllrande våtmarker och God bebyggd miljö. Men mycket arbete kvarstår för att kunna nå de målen. För återstående mål, förutom tre, finns ingen tydlig riktning för utvecklingen i miljön. För målen Ett rikt växt- och djurliv, Ett rikt odlingslandskap och för Giftfri miljö är utvecklingen i miljön negativ.²

En negativ utveckling för några miljömål och områden

Stora utmaningarna kvarstår för att nå miljömålen och särskilt för de miljömål där utvecklingen i miljön går åt fel håll. Orsaker till bedömningen om negativ utvecklingen för Giftfri miljö är ökad kunskap om ämnens toxicitet, befolkningsökning som resulterar i större användning av hushållskemikalier, fler förorenade områden identifieras än vad som saneras och finansieringen för sanering är inte tillräcklig. För målet Ett rikt odlingslandskap beror den negativa trenden på minskat antal djur och brukad mark, ökat antal rödlistade arter, och underfinansierat kulturmiljöanslag. För Ett rikt- växt och djurliv är exploateringen av värdefull mark och vatten ett stort problem. Större hänsyn behöver tas inom skogs- och jordbruket. Främmande arter sprids och landskapet växer igen.

Förlusten av biologisk mångfald är ett stort problem, vilket bekräftas i och med den negativa utvecklingen för miljömålen Ett rikt odlingslandskap och Ett rikt växt och djurliv. Men alla miljömål som handlar om skötsel av naturtyper och ekosystem innefattar frågor om biologisk mångfald. Dessa mål är Levande sjöar och vattendrag, Hav i balans samt levande kust och skärgård, Myllrande våtmarker, Levande skogar och God bebyggd miljö.³ Enligt den internationella expertgruppen IPBES är förlusten av biologisk mångfald ett lika stort miljöproblem som klimatpåverkan.

Miljömålet Begränsad klimatpåverkan bedöms på nationell nivå. Bedömningen av trenden för målet är också negativ och stora utmaningarna kvarstår för att begränsa klimatpåverkan, vilket är detsamma på regional nivå i Södermanland. Växthusgasutsläppen minskar i länet, men minskningstakten behöver öka, där de största utsläppen kommer från industri och transporter.

Det finns också fortsatt en stor problematik vad gäller statusen i våra vatten, där övergödning och påverkade livsmiljöer är de främsta problemen. Södermanlands län har även haft en utmanande situation med mycket låga grundvattennivåer under de senaste åren, dock med bättre läge inför sommaren 2021.

² [Regional årlig uppföljning av miljömålen- Södermanland 2021 \(rus.se\)](#)

³ [Regional årlig uppföljning av miljömålen - Södermanland 2020 \(rus.se\)](#)

En positiv utveckling för några miljömål

Inom två områden går det däremot åt rätt håll, försurning är inget stort problem likväl som att luftkvaliteten generellt är god i länet. Båda miljömålen bedöms vara nära att nå i Södermanland. Inom samhällsplaneringen går utvecklingen åt rätt håll, men det finns mycket kvar att göra för att nå miljömålet God bebyggd miljö. De satsningar som gjorts på våtmarker de senaste åren har medfört att det går att se en positiv trend för miljömålet Myllrande våtmarker.

Kulturmiljö skär genom flera miljömål

Kulturmiljön är en del av landskapsrummet och är på olika sätt relaterad till flertalet av miljömålen och berör därmed arbetet inom kulturmiljövården. Detta gäller även omvänt; kulturmiljön har generellt en betydande och positiv inverkan på miljön och medverkar därför till att miljömålen kan uppnås. Miljömål med störst betydelse för kulturmiljön är de som berör bebyggelsemiljöer och olika typer av landskap där människor varit verksamma som skog, odlingslandskap, hav, skärgård, sjöar och vattendrag. Kulturmiljöer bidrar till vår upplevelse av en god och attraktiv livsmiljö. Att ta tillvara och utveckla landets och länens kulturhistoriska värden är en mycket angelägen uppgift. Det handlar om att vårda och skydda alltifrån fornlämningar och kulturlandskap till värdefulla byggnader och bebyggelsemiljöer.

Länsstyrelsernas miljömålsuppdrag

Alla har ett ansvar för att bidra till att vi når våra gemensamma miljömål. På regional nivå har Länsstyrelserna ett formellt regeringsuppdrag via förordningen (SFS 2017:868)⁴ med länsstyrelseinstruktion om ”att verka för att det generationsmål för miljöarbetet och de miljö kvalitetsmål som riksdagen har fastställt nås”. En del av uppdraget handlar om att utveckla ett regionalt åtgärdsprogram för att nå miljömålen. Länsstyrelsen är därmed huvudansvarig för att samordna arbetsprocessen, sammanställa det slutgiltiga åtgärdsprogrammet ”Åtgärdsprogram för Södermanlands miljö 2022-2026” (ÅFM), samt ansvara för sammanställning av den årliga uppföljningen. I uppdraget står det också att arbetet med att ta fram och genomföra åtgärdsprogrammet ska ske i bred förankring i länet. Att ta fram åtgärdsprogrammet i bred förankring är viktigt för att samla länets aktörer för att tillsammans bidra till det samlade miljöarbetet med syfte att förbättra statusen för våra miljömål.

I Södermanland sker förankringsarbete av åtgärdsformuleringen genom de fyra olika temaarbetsgrupperna som bildats i arbetet; Begränsa klimatpåverkan, Hållbart samhälle, Levande skogar och landskap och Livskraftiga vatten. Arbetsgrupperna har varit viktiga för att lyfta och arbeta fram åtgärder som det finns behov av att genomföra i samverkan i länet. Förankring sker också genom Södermanlands miljö- och klimatråd⁵ (MKR) som har varit

⁴ [Länsstyrelseinstruktionen](#), Riksdagen SFS 2017:868

⁵ Medlemmar i rådet är (avsiktsförklaring skrivs under den 1 april 2022): BioDriv Öst, Energikontoret i Mälardalen, Flens kommun, Gnesta kommun, Katrineholms kommun, LRF Södermanland, Länsstyrelsen i Södermanlands län, Mälardalens universitet, Nyköpings kommun, Oxelösunds kommun, Region Sörmland, Skogsstyrelsen, Vingåkers kommun, Strängnäs kommun, Eskilstuna kommun, Trosa kommun och Agro Sörmland.

rådgivande under arbetsprocessen. MKR är styrgrupp för åtgärdsprogrammet i sin helhet och ska därmed stötta och vara rådgivande under framtagande och genomförande av programmet. Färdigställt åtgärdsprogram beslutas också i MKR. I huvudsak är det MKRs medlemsorganisationer som deltagit i arbetsgrupperna men även andra organisationer har deltagit.⁶ Genomförandet av åtgärdsprogrammet görs av länets aktörer, de aktörer som väljer att delta i åtgärdsarbetet.

Södermanlands miljö- och klimatråd

För att skapa regional delaktighet i miljöarbetet har ett regionalt miljö- och klimatråd bildats i Södermanlands län. Rådet ska bidra till att miljö- och klimatarbetet får genomslag i regionen. Rådet ska även arbeta för en förbättrad samordning av miljö- och klimatarbetet och en samsyn av miljöutmaningarna i regionen.

I samband med processen att ta fram länets första åtgärdsprogram för miljömålen utarbetades formerna för ett regionalt miljö- och klimatråd. Den 8 maj 2015 bildades rådet genom att deltagarna skrev under en avsiktsförklaring om samarbete och genomförande av åtgärdsprogram för Södermanlands miljö. Under 2022 skrivs en ny avsiktsförklaring under som gäller till och med 2026.

Miljö- och klimatrådets syfte är att vara en arena för gemensam kunskapshöjning och en bred diskussion kring de viktigaste miljöutmaningarna i länet och de prioriteringar av åtgärder som bör göras. Miljö- och klimatrådet är den samordnande kraften i länet för att arbeta för att nå de nationella miljö kvalitetsmålen. Rådet är rådgivande till arbetet med åtgärdsprogrammet i stort och är en viktig länk för att förankra arbetet i respektive organisation. Rådet är också styrgrupp för åtgärdsprogrammet i sin helhet.

Miljö- och klimatrådet ska:

- Förankra arbetet med åtgärdsprogrammet och rådets möten i sina hemorganisationer
- Verka för att åtgärdsprogrammet sker i regional samverkan
- Vara rådgivande i arbetet med åtgärdsprogrammet
- Agera som styrgrupp för åtgärdsprogrammet
- Följa upp och utvärdera arbetet med åtgärdsprogrammet
- Marknadsföra och uppmärksamma åtgärdsarbetet
- Stödja arbetet med åtgärdsprogrammet genom resurser för åtgärder
- Vara en arena för fördjupad analys av länets miljöutmaningar

Medlemmar i Miljö- och klimatrådet är aktörer med vilja att delta i och stötta det regionala miljö- och klimatarbetet.

⁶ Andra organisationer som deltagit är, Sörmland Vatten och Avfall AB, Föreningen Sörmländska Jordägare, Nyköpingsåarnas- och Hjälmarens vattenvårdsförbund, Naturskyddsföreningen Sörmland, Mellanskog, Södermanlands Fåravelsförening, Häradskog, Öknaskolan Holmen Skog, Sveaskog, Fastighetsverket (gråmarkerat dialogpart)

Länsgemensamt miljöarbete genom åtgärdsprogrammet

Miljöengagemanget är stort i Södermanland och det pågår många aktiviteter för att minska vår negativa påverkan på miljön och för att hitta lösningar som är långsiktigt hållbara. För att ta fram ett relevant och framgångsrikt åtgärdsprogram är det viktigt att tillvarata de drivkrafter som finns hos länets offentliga aktörer, kommuner, företag samt enskilda föreningar. Tillsammans kan vi hitta inspiration, samarbetsvinster och öka engagemanget för ett hållbart Södermanland.

Processen med att ta fram ett nytt åtgärdsprogram

Under våren 2020 påbörjades arbetet med att ta fram ett nytt åtgärdsprogram för Södermanlands miljö. Arbetet inleddes internt på länsstyrelsen och utgick då från miljömålsuppföljningen/behovsanalys. Analysen blev sedan underlag till vilka fokusområden som skulle finnas med i åtgärdsprogrammet och vilka åtgärder som behövdes. Miljö- och klimatrådet hade under hösten 2020 ett arbetsmöte där diskussionerna fortsatte kring länets främsta utmaningar och hur arbetet med att ta fram det nya åtgärdsprogrammet lyftes.

Utifrån diskussionerna antog Södermanlands miljö- och klimatråd den 2 december 2020 en gemensam vision för det fortsatta länsgemensamma miljömålsarbetet:

”Södermanlands lokala värden bevaras och stärks genom enat miljö- och klimatarbete.”

Rådet enades på samma möte om att arbetet med att ta fram nya åtgärder skulle ske inom fyra temaområden/arbetsgrupper:

- Begränsa klimatpåverkan⁷
- Levande skogar och landskap⁸
- Hållbart samhälle⁹
- Livskraftiga vatten¹⁰

⁷ Deltagare i Begränsa klimatpåverkan: Region Sörmland, Energikontoret i Mälardalen, BioDriv Öst, Länsstyrelsen i Södermanlands län, LRF Södermanland, Eskilstuna kommun, Nyköpings kommun, Strängnäs kommun, Nyköpingsåarnas vattenvårdsförbund.

⁸ Deltagare i Levande skogar och landskap: Skogsstyrelsen, Region Sörmland/Nynäs slott, Länsstyrelsen i Södermanlands län, LRF Södermanland, Föreningen Sörmländska Jordägare, Eskilstuna kommun, Nyköpings kommun, Strängnäs kommun, Flens kommun, Mellanskog, Häradskog, Nyköpingsåarnas vattenvårdsförbund, Naturskyddsföreningen Sörmland, Södermanlands Fåravelsförening.

⁹ Deltagare i Hållbart samhälle: Region Sörmland, Energikontoret i Mälardalen, ESEM/ReTuna, Länsstyrelsen i Södermanlands län, LRF Södermanland, Eskilstuna kommun, Nyköpings kommun, Strängnäs kommun, Trosa kommun, Flens kommun.

¹⁰ Deltagare i Livskraftiga vatten: Eskilstuna kommun, Gnesta kommun, Katrineholms kommun, LRF Södermanland, Länsstyrelsen i Södermanlands län, Nyköpings kommun, Nyköpingsåarnas vattenvårdsförbund, Räckstaåns vattenvårdsförbund, Strängnäs kommun, Sörmlands naturbruk, Sörmland vatten och avfall, Trosa kommun, Trosaåns vattenvårdsförbund.

I varje arbetsgrupp har en ordförande och en sekreterare utsetts, vilka lett och dokumentera arbetet med åtgärdsförslagen. Det har även skett en regelbunden återkoppling till miljö- och klimatrådet, i och med deras roll som styrgrupp för arbetet. Åtgärder i programmet har huvudsakligen tagits fram med hjälp av sakkunniga inom berörda åtgärdsområden, vilka på olika sätt bidragit med sin expertkunskap kring inriktning och omfattning av åtgärderna. Arbetsgrupperna har själva fått avgöra hur många möten som behövts samt var, när och hur dessa möten skulle genomföras, liksom hur arbetet delats upp inom arbetsgruppen mellan mötena. De flesta av mötena har hållits digitalt, på grund av pandemin. Några grupper har setts fysiskt för ett möte. Att ha digitala träffar har både varit positivt och utmanande. Positivt är att det inte är lika tidskrävande att delta i digitala möten, då resandet kan exkluderas.

Åtgärdsbeskrivningar

Arbetsgrupperna har formulerat åtgärdsbeskrivningar som ska bidra till en bättre miljö i Södermanland. Följande kriterier har varit utgångspunkt vid framtagande av åtgärderna:

- Åtgärdsförslagen ska vara av regional karaktär (en åtgärd där två eller fler aktörer samverkar eller där åtgärden har påverkan på regional nivå).
- Åtgärder ska komplettera annan verksamhet. Pågående arbete inom en organisation kan utvecklas inom åtgärdsprogrammet genom till exempel nya projekt eller nya arenor.
- Strukturen som finns inom ÅFM är gynnsam att använda för åtgärden/aktiviteten.
- De främsta miljöutmaningarna i länet ska behandlas.
- Åtgärder som på ett betydande sätt bidrar till att nå ett eller flera miljömål
- Åtgärderna ska genomföras av en aktör som är verksam i länet.

Arbetsgrupperna har haft modellen SMARTA- mål som utgångspunkt i sammanställningen av åtgärderna. Det vill säga att åtgärderna ska formas så att de är Specifika, Mätbara, Accepterade, Realistiska och Tidsatta. Modellen har i den mån som gått följts men ytterligare konkretisering kring detta sker i och med initiering och genomförande av åtgärderna.

Processen med att ta fram åtgärdsprogrammet

Uppstartsmöte april 2021	Inledande workshop med gemensam information och motivation till alla arbetsgrupper. Arbetet med åtgärdsförslag påbörjas inom respektive tema.
Arbetsmöte 2 maj/juni 2021	Respektive arbetsgrupp träffas var för sig för att följa upp första mötet och utveckla och arbeta fram åtgärder.
Miljö- och klimatråd 19 maj 2021	Återkoppling i rådet av det som framkommit under vårens arbetsgruppsmöten.
Arbetsmöte 3 aug/sep 2021	Arbetsgrupperna arbetar vidare med åtgärdsförslagen, och om möjligt bestämmer vilka åtgärder som ska tas med i det nya åtgärdsprogrammet utifrån en mall för åtgärderna.
Miljö- och klimatråd 11 november 2021	Återkoppling i rådet av arbetet med åtgärdsprogrammet. Vissa medskick till arbetsgrupperna togs upp på mötet.
Arbetsmöte 4 nov 2021-jan 2022	Ett fjärde möte där gruppen tar fram slutgiltiga åtgärder utifrån mallen för åtgärderna.

Klar utkastversion 3 februari 2022	En utkastversion av nytt ÅFM skickas ut till Miljö- och klimatrådet.
Miljö- och klimatråd 17 februari 2022	Utkastet presenteras för Miljö- och klimatrådet, synpunkter samlas in och hanteras.
Förankring i länet Mars-juni 2022	Åtgärdsprogrammet sänds på förankringsrunda i länet, där lokala beslut tas för åtgärder som en aktör åtar sig att genomföra.
Beslut om nytt ÅFM 5:e oktober 2022	Åtgärdsprogrammet för Södermanlands miljö 2022–2026 beslutas av Miljö- och klimatrådet.
Lansering av ÅFM Oktober/november 2022	Det nya åtgärdsprogrammet lanseras och kommuniceras

Viktigt arbete för miljömålen pågår

En avgränsning för åtgärdsprogrammet är att insatser som redan pågår inom annan verksamhet inte prioriteras inom ÅFM. Programmet ska snarare lyfta upp sådana insatser som inte genomförs alls eller i otillräcklig omfattning. ÅFM kan därmed möjliggöra en plattform för att lyfta de behov som finns för att genomföra insatser som redan finns upptagna inom andra strategier och handlingsplaner men där genomförande inte påbörjats eller behöver kompletteras. Nedan listas styrdokument/planeringsunderlag där fokusområden/åtgärder tagits upp i ÅFM men också andra strategier/planeringsunderlag som inte inkluderats men som på ett betydande sätt också bidrar till miljömålen.

- Den regionala klimat- och energistrategin
- Handlingsplan för grön infrastruktur
- Regional cykelstrategi
- Länstransportplanen
- Regional livsmedelsstrategi
- Åtgärdsprogram för hotade arter och naturtyper
- Landsbygdsprogrammet (nytt från 2023)
- Regionalt skogsprogram i Sörmland
- Regionalt program för efterbehandling av förorenade områden
- Åtgärdsprogram för vattenförvaltningen
- Översiktsplaner och detaljplaner i kommunerna
- Miljö- och klimatstrategier i kommunerna
- Regional utvecklingsstrategi
- Strukturbild Sörmland
- Regionalt trafikförsörjningsprogram
- Nationell plan för transportinfrastruktur

Uppföljning av tidigare åtgärdsprogram för miljömålen

Arbetet med åtgärderna i det föregående programmet har varit olika aktivt under perioden 2015–2020. Slutuppföljningen visar att 18 av totalt 26 åtgärder har genomförts eller pågår kontinuerligt. Fyra av åtgärderna har genomförts till hälften eller mer. Tre åtgärder har påbörjats och en av åtgärderna har inte påbörjats. I procentsatser är det 69 procent av

åtgärderna är genomförda och bara 3,8 procent av dem har inte genomförts alls. För vissa av åtgärderna går det att se direkta miljöeffekter men för flertalet kan inte någon sådan bedömning göras ännu. Flera åtgärder har också lett till beteendeförändring som på sikt ger miljöeffekter, exempel cykelfrämjande insatser och insatser för hälsosam förskola samt Minimeringsmästarna, ett projekt som syftar till att minska familjers avfall. För beskrivning av respektive åtgärd hänvisas till Åtgärdsprogram för Södermanlands miljö 2015–2020¹¹. En fördjupad uppföljning av samtliga åtgärder finns i rapporten Slutuppföljning av Åtgärdsprogram för Södermanlands miljö.¹²

Förankring och genomförande av nytt åtgärdsprogram¹³

Åtaganden av åtgärder

Beslut om deltagande och genomförande av åtgärder

När åtgärdsprogrammet under våren 2022 sänds på förankringsrunda till länets offentliga aktörer, föreningar och företag, behöver respektive organisation ta beslut (enligt interna beslutsprocesser) om att stå bakom arbetet med åtgärdsprogrammet i sin helhet samt om vilka specifika åtgärder som organisationen ämnar delta i, det vill säga genomföra under programperioden.

När programmet sänds ut kommer det att finnas förslag på möjliga aktörer under respektive åtgärdsförslag. Aktörerna är de som redan under framtagandet av åtgärderna anmält intresse av att delta i åtgärden. Men det kan också vara aktörer som ses vara gynnsamma att ha med i arbetet. Respektive organisation får under förankringsrundan besluta om vilka åtgärder de har möjlighet att arbeta med. Aktörer som inte nämns under en åtgärd (under förankringsrundan) men som vill genomföra den kan också välja att ansluta till åtgärden. Det kommer också att vara möjligt att ansluta till åtgärder efter förankringsrundan, men för att öka möjligheten att kunna genomföra åtgärderna så bra som möjligt är det att föredra att så många som möjligt ansluter under själva förankringsrundan.

I det beslut som respektive organisation tar kring deltagande i genomförande av åtgärdsprogrammet ska det framgå vilka åtgärder organisationen planerar att delta i. Där behöver också framgå vilken funktion som har ansvaret i organisationen för att genomföra respektive åtgärd samt vilken form av deltagande (se kommande stycke). Ett sammanställt dokument sänds till länsstyrelsen, vilket blir underlag för överenskommelse om genomförande av åtgärder i åtgärdsprogrammet.

¹¹ [Åtgärdsprogram för Södermanlands miljö reviderad 2016 | Länsstyrelsen Södermanland \(lansstyrelsen.se\)](#)

¹² [Slutuppföljning av Åtgärdsprogram för Södermanlands miljö | Länsstyrelsen Södermanland \(lansstyrelsen.se\)](#)

¹³ Kapitlet kortas och/eller läggs som bilaga i slutgiltig version av åtgärdsprogrammet men är med i sin helhet vid förankringsrundan.

Åtgärdsprogrammets genomförandeperiod sträcker sig till och med 2026 och åtgärdsgenomförandet kommer ske lite olika tidsmässigt under perioden. Genomförandet av åtgärder kommer som tidigast att påbörjas under hösten 2022. Specificering av bland annat tidplan görs i och med uppstart av åtgärdsgenomförandet, när projektplan tas fram. En revidering kommer också att utföras under 2024, då justeringar och tillägg kan göras.

Under förankringsrundan är det endast beslut om att organisationen ställer sig bakom åtgärdsprogrammet samt om deltagande i åtgärder som kommer vara aktuellt. Inspel på arbetsprocessen och utformningen av åtgärdsprogrammet sker via representanter i miljö- och klimatrådet innan förankringsrundan. Även deltagande i en arbetsgrupp har gett möjlighet att påverka utformningen av åtgärderna.

Former av deltagande

Det finns olika former av deltagande i åtgärdsgenomförandet; *huvudansvarig*, *medverkande* och *samordnande*. Vad ansvaret betyder för respektive åtgärd framgår i åtgärdsbeskrivningarna.

Huvudansvarig: Att vara huvudansvarig betyder att organisationen/aktören har huvudansvaret för att initiera och genomföra en åtgärd samt ansvara för att deltagande aktörer bidrar till den årliga uppföljningen. Ofta blir också den huvudansvariga samordnande för åtgärden.

Medverkande/medansvarig: Förväntas medverka och bidra till genomförandet av åtgärden. Det kan till exempel vara att genomföra åtgärden inom sin egen verksamhet eller skapa förutsättningar och bidra med stöd till huvudansvarig organisation i genomförandet, genom kompetens, arbetstid eller underlagsmaterial. Medverkande aktör ansvarar för att varje år komma in med information om vad aktören gjort inom åtgärdsarbetet, i och med den årliga uppföljningen. Uppföljningen sammanställs i ett webbverktyg, [Åtgärdswebben](#). Alla deltagande organisationer rapporterar in sin uppföljning i verktyget, om inte annat beslutas. Se mer under rubrik "Uppföljning av åtgärder".

Samordnande: Om det finns en samordnande kan det innebära att sammankalla till möten eller att stötta den huvudansvarige att hålla ihop arbetet med åtgärden.

Finansiering av åtgärderna

I de flesta fall är den främsta resursen arbetstid inom befintlig verksamhet. Annan finansiering kommer dock behövas för att genomföra många av åtgärderna. Det finns flera möjligheter att söka och använda riktade stöd, ersättningar och bidrag för att möjliggöra genomförandet av åtgärderna. I rapporten [Var finns pengarna?](#) finns många av de möjliga stöden listade.

I åtgärdsbeskrivningarna har det angivits förslag på hur åtgärden är tänkt att finansieras, till exempel kan deltagande organisationer bidra med finansiering eller att ett bidrag avses ansökas. Om finansiering krävs från deltagande aktörer tas beslut mellan de organisationer som är inblandade i åtgärden, hur finansieringen inom åtgärden ska se ut. Diskussion kring detta tas upp i och med uppstart av åtgärden.

Sammanställning av deltagande i åtgärdsprogrammet

Efter förankringsrundan sammanställer länsstyrelsen slutgiltigt åtgärdsprogram, vilket inkluderar vilka aktörer som arbetar med vilka åtgärder och på vilket sätt. Saknas det någon avgörande aktör för en eller flera av åtgärderna när beslutsförankringen är klar, kommer en diskussion med miljö- och klimatrådets medlemmar att föras om möjligheter för att lösa ansvarsfördelningen. Går det inte att lösa pausas åtgärden för att sedan ta en ny diskussion vid revideringsrundan år 2024.

Sammanställningen om vilka som arbetar med vilka åtgärder blir underlag för överenskommelser om att delta och genomföra specifika åtgärder i åtgärdsprogrammet. Sammanställningen kommer inkludera de ansvariga/kontaktpersoner som beslutats för respektive åtgärd och organisation. Dessa blir till en arbetsgrupp/projektgrupp för att genomföra åtgärden. Länsstyrelsen förmedlar dessa kontakter till huvudansvarig aktör som därefter initierar genomförandet med åtgärdsbeskrivningen som underlag.

Genomförandefas av åtgärdsprogrammet

Deltagandeform

Under själva genomförandefasen kommer de som är huvudansvariga för åtgärderna att ha en betydande roll. De har en avgörande roll för att kunna initiera (samordna) och genomföra åtgärden. Den huvudansvarige kommer i de flesta fall behöva ta fram en mer detaljerad handlingsplan/projektplan för genomförandet av åtgärden, tillsammans med resterande aktörer. Huvudansvarige leder sedan arbetet med att genomföra åtgärden tillsammans med övriga aktörer. För medverkande aktörer är det viktigt att genomföra de delar av åtgärden som förväntas enligt åtgärdsbeskrivningen och/eller som preciseras i projektplanen.

Uppföljning av åtgärderna

Det kommer att genomföras en årlig uppföljning av åtgärdsarbetet, första uppföljning sker för år 2023. Den årliga uppföljningen kommer att ske via webbverktyget [Åtgärdswebben](#).

Länsstyrelserna i samverkan tillsammans med Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten har utvecklat [Åtgärdswebben](#) för Sveriges miljömål. Verktyget är ämnat för att följa uppföljning och redovisning av länets åtgärdsprogram för miljömålen. De aktörer som genomför åtgärder inom åtgärdsprogrammet rapporterar in i [Åtgärdswebben](#).

[Åtgärdswebben](#) är också en publik webbtjänst där beslutsfattare, myndigheter, verksamhetsutövare och intresserad allmänhet kan följa åtgärdsarbetet.

Uppföljningen påbörjas efter årsskiftet varje år och ska vara ifylld i [Åtgärdswebben](#) senast i slutet av februari. Uppföljningen går att ta del av i [Åtgärdswebben](#). Resultatet presenteras på Miljö- och klimatrådets vårmöte. Uppföljningen blir viktig för att följa hur det går med genomförandet av åtgärderna och kan identifiera insatser som behövs.

Uppföljningen av åtgärderna i åtgärdsprogrammet kommer framförallt att ske på aktivitetsnivå (åtgärds mål på kort sikt) enligt genomförandeskalan:

G = genomförd i huvudsak genomförd eller pågår kontinuerligt

H = genomförd till hälften eller mer

P = påbörjad, men ännu ej genomförd till hälften

E = ej påbörjad

I Åtgärdswebben kommer det finnas beskrivet hur skalan ska bedömas för respektive åtgärd. Genomförandeskalan är obligatorisk att följa upp utefter. Uppföljningen kan också inkludera en kort beskrivning i text om vad som gjorts inom åtgärdsarbetet och eventuella fler uppföljningsmått/effekter. Specifika uppföljningsmått finns eller kommer att tas fram vid uppstart av genomförandet av respektive åtgärd. Uppföljningsmåten kan därmed komma att utvecklas i och med att en mer detaljerad färdplan/projektplan för åtgärden tas fram och kan komma att anpassas under genomförandefasen. Där det är möjligt följs också åtgärds mål på medellång och lång sikt upp i den årliga uppföljningen, annars sker översikt av dessa i slutuppföljningen av åtgärdsprogrammet 2027.

Huvudansvarig för åtgärden ansvarar för att uppföljning kommer in från respektive aktör för den åtgärd som denne har huvudansvar för. Men det är respektive organisation som ansvarar för att rapportera in i *Åtgärdswebben*, om inte annat beslutas för åtgärden.

Resultatet av den årliga uppföljningen sammanställs i diagram och text. Exempel på resultat som kan tas fram från uppföljningen är följande:

- Vilka åtgärder som har ett lågt respektive högt genomförande.
- Hur många av länets 9 kommuner och andra aktörer som har åtagit sig åtgärder.
- Hur genomförandegraden ser ut för respektive kommun eller aktör i länet.
- Hur genomförandet ser ut för åtgärderna när de är relaterade till miljömålen och hållbarhetsmålen.
- Uppföljningen ger möjlighet att dela information och erfarenheter med andra län.

Revidering av åtgärdsprogrammet

En revidering är planerad att genomföras 2024. Vid revideringen lyfts vad som finns kvar att arbeta med, om något är inaktuellt, om det finns nya data som bör tas i beaktande med mera. Finns det ett stort behov av att lägga till åtgärder så kommer det också att ses över.

Hur revideringen ska genomföras är inte bestämt i nuläget. Ett förslag är att arbetet leds av ordförande och sekreterare som leder respektive temaarbetsgrupp som funnits i framtagandet av åtgärderna. Revideringen samordnas av länsstyrelsen. De fyra arbetsgrupperna lyfter frågorna ovan inom sitt temaområde, det vill säga revideringen genomförs inom arbetsgrupperna. Den årliga uppföljningen från 2023 ligger som grund till revideringen. Därefter sker en ny förankringsrunda där beslut krävs för deltagande i reviderade åtgärder. Miljö- och klimatrådet inkluderas i revideringsprocessen och beslutar även om det reviderade åtgärdsprogrammet.

Slutuppföljning av åtgärdsprogrammet genomförs 2027

Slutuppföljningen blir mer omfattande än den årliga uppföljningen och inkluderar även en översyn av vilka effekter som går att se på lite längre sikt, exempelvis miljöeffekter. Effekter på medellång och lång effekt har för de flesta åtgärderna tagits fram. Där det inte är

angivet/möjligt att dessa kommer följas upp under programperioden så kommer en översyn av dessa ske under slutuppföljningen av åtgärdsprogrammet. Vid slutuppföljningen görs också en djupare analys om hur åtgärderna bidragit till de globala målen i Agenda 2030.

Tidplan för ÅFMs genomförandefas

2022	Beslut och åtagande av åtgärder, via förankringsrudan, beslut sänds över till länsstyrelsen
2022-2023	Aktörerna börjar arbeta med åtgärderna
2024	I början av året påbörjas den första uppföljningen av åtgärderna, uppföljning görs årligen därefter. Under våren påbörjas revidering av åtgärdsprogrammet, klart höst 2024. Genomförandet av åtgärderna fortskrider.
2025	Förankringsrunda med nya åtagande (där det behövs) för reviderade åtgärder.
2026	Sista år för genomförandeperioden av åtgärdsprogrammet.
2027	En slutuppföljning av åtgärdsprogrammet sammanställs.

Åtgärder för Södermanlands miljö

Åtgärder som arbetsgrupperna har tagit fram har sammanställts enligt en mall. Mallen svarar mot *Åtgärdswebbens* uppbyggnad. Åtgärder presenteras enligt denna struktur nedan. För de flesta åtgärder kommer justeringar att ske i och med uppstart av åtgärds genomförandet (när mer detaljer/projektplan tas fram för åtgärder).

Temaområden i åtgärdsprogrammet

Åtgärder presenteras inom respektive temaområden där de också delats in efter förkortning med bokstäver och numrering.

Begränsa klimatpåverkan (BK)

Levande skogar och landskap (LSL)

Hållbart samhälle (HS)

Livskraftiga vatten (LV)

Begränsa klimatpåverkan

Klimatförändringarna är en av vår tids absolut största utmaning. Kraftiga åtgärder måste till för att vi ska nå de globala och nationella klimatmålen och hålla oss under 1,5 graders uppvärmning. Den regionalt framtagna koldioxidbudgeten i Södermanland visar på att vi årligen behöver minska utsläppen med 16 procent (inklusive utrikesflyg och sjöfart) till 2040, en minskningstakt som vi ännu inte är uppe i. Samverkan och samarbete krävs för att vi ska nå mer effektiva resultat inom klimat- och energiområdet. Gruppen har arbetat utefter några fokusområden i framtagandet av åtgärder; kraftförsörjningen/effektfrågan, förnybar energi, energieffektivisering, transporteffektivt samhälle, förnybara drivmedel och elektrifiering och konsumtion.

Områdets koppling till miljömålen och de globala målen

Miljömål som i huvudsak inkluderas: Generationsmålet, Begränsad klimatpåverkan, Frisk luft och God bebyggd miljö.

Miljömålen Giftfri miljö, Ett rikt odlingslandskap och Ett rikt- växt och djurliv påverkas också av åtgärderna.

Globala mål som berörs¹⁴: 2 Ingen hunger, 3 Hälsa och välbefinnande, 7 Hållbar energi för alla, 9 Hållbar industri, innovationer och infrastruktur, 11 Hållbara städer och samhällen, 12 Hållbar konsumtion och produktion, samt 13 Bekämpa klimatförändringarna.

¹⁴ [Mappning av Sveriges miljömål mot de globala hållbarhetsmålen](#)

Tabell över åtgärder i Begränsa klimatpåverkan

Åtgärds nr	Åtgärdsrubrik	Huvudansvarig	Medverkande	Miljömål
BK 1	Samverkan i energiomställningen	Region Sörmland	Länsstyrelsen Energikontoret i Mälardalen, samtliga kommuner	<ul style="list-style-type: none"> • Generationsmålet • Begränsad klimatpåverkan • God bebyggd miljö
BK 2	Batterilagring och effektregering	Region Sörmland	BioDriv Öst, LRF, Energikontoret i Mälardalen, kommunerna	<ul style="list-style-type: none"> • Begränsad klimatpåverkan • God bebyggd miljö • Frisk luft
BK 3	Solceller för lantbrukare	LRF	Energikontoret i Mälardalen, kommunerna	<ul style="list-style-type: none"> • Generationsmålet • Begränsad klimatpåverkan
BK 4	Biogas och vätgas i synergi	Region Sörmland	BioDriv Öst, Länsstyrelsen	<ul style="list-style-type: none"> • Generationsmålet • Begränsad klimatpåverkan • God bebyggd miljö
BK 5	Energikonvertering av kvarvarande olja med fokus på lantbruket	Ej identifierad	Energikontoret i Mälardalen, LRF, Länsstyrelsen	<ul style="list-style-type: none"> • Generationsmålet • Begränsad klimatpåverkan • Frisk luft • Giftfri miljö
BK 6	Metoder och verktyg för klimatmålen i planprocessen	Region Sörmland, Länsstyrelsen	Kommunerna	<ul style="list-style-type: none"> • Begränsad klimatpåverkan • God bebyggd miljö • Frisk luft
BK 7	Insatser för att skapa förutsättningar för hållbart resande	Region Sörmland	Kommunerna	<ul style="list-style-type: none"> • Begränsad klimatpåverkan • God bebyggd miljö • Frisk luft
BK 8	Insatser för att främja hållbart resande	Region Sörmland	Kommunerna	<ul style="list-style-type: none"> • Begränsad klimatpåverkan • God bebyggd miljö • Frisk luft
BK 9	Strategisk drivmedelsprioritering och gemensam upphandlingsstrategi	BioDriv Öst	Länsstyrelsen, Regionen	<ul style="list-style-type: none"> • Generationsmålet • Begränsad klimatpåverkan • God bebyggd miljö • Frisk luft
BK 10	Handlingsplan för utbyggnad av laddinfrastruktur	Region Sörmland, Länsstyrelsen	BioDriv Öst, Energikontoret i Mälardalen, Kommunerna	<ul style="list-style-type: none"> • Begränsad klimatpåverkan • God bebyggd miljö • Frisk luft
BK 11	Insatser för att stärka hållbar lokal livsmedelsproduktion	Region Sörmland, Länsstyrelsen	LRF, Kommunerna, Agro Sörmland, Sörmlands turismutveckling AB (Stua)	<ul style="list-style-type: none"> • Generationsmålet • Begränsad klimatpåverkan • Ett rikt odlingslandskap • Ett rikt växt- och djurliv
BK 12	Hållbar kapitalförvaltning i offentliga organisationer	Region Sörmland	Kommuner i Sörmland som har kapitalförvaltning i egen regi	<ul style="list-style-type: none"> • Generationsmålet • Begränsad klimatpåverkan
BK 13	Klimatvecka Södermanland	Region Sörmland, Länsstyrelsen	Kommunerna, Energikontoret i Mälardalen	<ul style="list-style-type: none"> • Begränsad klimatpåverkan
BK 14	Klimatberäkningar/klimatbokslut som underlag till prioriteringar	Region Sörmland	Kommunerna	<ul style="list-style-type: none"> • Begränsad klimatpåverkan

Åtgärder Begränsa klimatpåverkan

Arbetsgrupp och fokusområde:	Arbetsgrupp: Begränsa klimatpåverkan Fokusområde: Kraftförsörjningen/effektfrågan
Rubrik/namn på åtgärden:	BK 1. Samverkan i energiomställningen
Bakgrund och syfte (åtgärdsformulering)	<p>En omfattande förändring av samhällets produktion och användning av energi pågår utifrån klimatomställningen. En omställning som är en förutsättning för industrins minskning av klimatpåverkan och omställning till cirkulär ekonomi samtidigt som transportsektorn ställs om för att dess klimatpåverkan ska minska. Det handlar dels om industrins energiomställning till el och olika förnyelsebara energibärare för sin produktion, dels transportsektorns omställning där el men också gasformiga och flytande förnyelsebara drivmedel ingår. Det innebär samtidigt att produktion av både el och andra energibärare måste bli långsiktigt hållbar och mer lokal vilket också ställer nya krav på distributionssystemen.</p> <p>Vi ser redan i dag en kraftig ökning av elanvändning som kortsiktigt ställer utmaningar på elsystemet och framförallt leverans av tillräcklig effekt under perioder av hög användning. Lösningarna på det är troligen både mer lokal produktion av el, och energieffektivisering.</p> <p>Det finns ett behov att få en överblick över var problemen finns för kraftförsörjningen i länet och potential för att göra något åt dem. Det finns även ett behov att utveckla kontakterna mellan berörda aktörer.</p> <p>Region Sörmland har under 2021 initierat en förstudie om energiomställning och regionens roll. Energikontoret i Mälardalen har på regionens uppdrag också genomfört en kartläggning av effekt och kapacitetssituationen i länet. Dessa kan utgöra en utgångspunkt i detta arbete. Region Sörmland har också 2019 tagit fram ett kunskapsunderlag om kraftförsörjnings- och kapacitetssituationen i Östra Mellansverige.</p> <p>Syftet med åtgärden är att skapa ett forum för dialog, erfarenhetsutbyte och initiering av gemensamma aktiviteter. Forumet kan leda till att projekt initieras vilka genomförs med sökt extern finansiering samt medfinansiering från involverade aktörer.</p> <p>Målgrupp: Region Sörmland, Länsstyrelsen, Energikontoret i Mälardalen, samtliga kommuner</p> <p>Fokus kommer ligga på elektrifieringen och dess utmaningar.</p>
Genomförande och metod	<p>Åtgärden innebär att samverkansforum skapas där offentliga aktörer för dialog och kan samordna insatser.</p> <p>Utifrån de kartläggningar och analyser som gjorts om effekt- och kapacitetssituationen i länet utvecklas rollfördelning och ansvar. Inom samverkansforumet diskuteras åtgärder regionalt och lokalt, samt eventuella gemensamma projekt. Åtgärden kan leda till att projekt med extern finansiering initieras där medverkande aktörer i forumen deltar.</p> <p>Nätverket bör bestå både av en grupp på chefsnivå och en handläggargrupp. Forumen bedöms kunna startas under 2022 eller under början av 2023 och kontinuerligt utvecklas.</p>

	Inför arbetet kommer goda exempel från andra regioner/län och kommuner studeras. Exempelvis Uppsalas arbete med Uppsalaeffekten och Eskilstunas dialog.
Åtgärds mål	Arbetet leder till en mer hållbar energiproduktion och konsumtion i Sörmland och bidra till ett fossilfritt Sörmland 2045. Framtidssäkra elsystemet och verka för åtgärder för att säkerställa att framtida effektbehov kan mötas. Åtgärdens mål är att skapa forum under 2022 och säkerställa framtida arbetssätt.
Utförare och förankring Huvudansvarig: Medverkande: Ev. samordnande:	Initialt för skapandet av forum ser vi följande aktörer: Huvudansvarig: Region Sörmland Ansvaret innebär att initiera forumet och fungera som sammankallande. Medverkande: Länsstyrelsen, Energikontoret i Mälardalen, samtliga kommuner Ansvaret innebär att delta i forumet och utifrån sin egen verksamhet bidra till att utveckla rollfördelning och ansvar i arbetet regionalt samt att diskutera åtgärder regionalt och lokalt. Forumet bör på sikt även inkludera nätägare och eventuellt andra intressenter.
Finansiering	Kostnaderna inom åtgärden utgörs av deltagarnas arbetstid, vilken finansieras av deltagarna själva. Åtgärden kan leda till att projekt initieras, där extern finansiering krävs, och medfinansiering av deltagande aktörer är aktuell. Hur finansieringen ser ut för dessa projekt diskuteras när de utvecklas, och ligger inte inom ramen för denna åtgärd.
Måluppfyllnad	Miljömål: Generationsmålet Begränsad klimatpåverkan God bebyggd miljö Globala mål: 7 Hållbar energi för alla, 9 Hållbar industri, innovationer och infrastruktur, 11 Hållbara städer och samhällen, 12 Hållbar konsumtion och produktion och 13 Bekämpa klimatförändringarna

Arbetsgrupp och fokusområde:	Arbetsgrupp: Begränsa klimatpåverkan Fokusområde: Kraftförsörjningen/effektfrågan, elektrifiering
Rubrik/namn på åtgärden:	BK 2. Batterilagring och effektregering
Bakgrund och syfte (åtgärdsformulering)	För att tillgängliggöra hållbara transportsystem för alla och minska städers miljöpåverkan krävs en storskalig elektrifiering av person- och varutransporter. Dock måste man säkerställa att fordonen kan laddas tillräckligt för att kunna utföra sitt transportuppdrag, vilket ställer stora krav på elanslutningen till depån där fordonen laddas. Det krävs stora mängder energi under kort tid (d.v.s. hög effekt) vilket orsakar kraftiga effektoppar. De senaste åren har en situation uppstått där man, framför allt i storstadsområdena, inte kan räkna med att få den erforderliga kapaciteten från sitt nätbolag.

	Genom att kombinera ett effektlager (exempelvis ett batteri) med smart laddinfrastruktur kan effekttoppar kapas. Ett effektlager kan också generera sekundära intäkter genom deltagande på frekvensmarknader samt bidra till ökad lokal resiliens genom att säkerställa drift för samhällsviktiga verksamheter.
Genomförande och metod	<p>Åtgärden ska vidare undersöka och utvärdera batterilager i olika kontext:</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) för egen energianvändning (mindre batteri) (2) möjligheten för fler fordon att ladda med högre effekt på vissa platser (logistikhubb, bussdepå, större batteri) (3) möjligheten till sekundära intäkter genom att verka på frekvensmarknader (Svenska Kraftnäts eller lokala effektmärknader) <p>Åtgärden ska också undersöka hur lokal nätutbyggnad och direktavtal mellan lokala producenter och användare avtalsmässigt kan hanteras.</p>
Åtgärds mål	<p>Projekt mål: Ett underlag för vidare projektering av test av energilager.</p> <p>Effekt mål:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Skapa ökad lönsamhet (lantbruk med eget lager etc.). - Tillåta laddning av fordon där det annars varit svårt (bussdepå/logistikhubb). - Bidra till ökad lönsamhet för laddinfrastruktur. <p>Mer detaljerade mätetal tas fram i samband med att projektplan tas fram.</p>
Utförare och förankring Huvudansvarig: Medverkande: Ev. samordnande	<p>Huvudansvarig: Region Sörmland Ansvaret innebär att vara samordnande i att utveckla mer detaljerad projektplan samt söka extern finansiering. När medel beviljats innebär ansvaret att vara projektägare.</p> <p>Medverkande: BioDriv Öst, LRF Södermanland, Energikontoret i Mälardalen, kommuner Ansvaret innebär att utifrån egen kompetens delta i utveckling av projektplan och att söka finansiering. När medel beviljats innebär ansvaret att delta i genomförandet av projektet.</p> <p>Fördelning av ansvar i genomförandet efter beviljad finansiering, samt omfattning av arbetstid för respektive aktör, bestäms när projektplan/projektansökan utvecklas.</p> <p>Kommunala bolag, elnätsägare, fordonsleverantörer är önskvärda medverkande i genomförandet av projektet. Kontakt med dessa tas i samband med utveckling av projektplan/projektansökan.</p>
Finansiering	<p>Åtgärden kräver finansiering i form av externa projektmedel.</p> <p>Inledningsvis krävs arbetstid hos huvudansvariga och medverkande för att påbörja arbetet genom att formulera mer detaljerad projektplan samt söka extern finansiering.</p> <p>Finansiering kan sökas från till exempel Vinnova, Energimyndigheten, Landsbygdsprogrammet, Klimatklivet, Industriklivet, Regionala Elektrifieringspiloter.</p>
Uppföljning och utvärdering	<p>Nyttjande av effektlager, minskade effekttoppar. Stabilare lokalt nät. Metod för uppföljning tas fram under projektutformning.</p> <p>Åtgärden är genomförd när projektet med extern finansiering genomförs.</p>
Måluppfyllnad	<p>Miljömål: Begränsad klimatpåverkan</p>

	<p>God bebyggd miljö Frisk luft</p> <p>Globala mål: 7, Hållbar energi för alla, 9 Hållbar industri, innovationer & infrastruktur, 11 Hållbara städer och samhällen, 12 Hållbar konsumtion och produktion, 13 Bekämpa klimatförändringarna</p>
--	---

Arbetsgrupp och fokusområde:	Arbetsgrupp: Begränsa klimatpåverkan Fokusområde: Förnybar energi
Rubrik/namn på åtgärden:	BK 3. Solceller för lantbrukare
Bakgrund och syfte (åtgärdsformulering)	<p>En större andel lokal förnybar energi behövs i länet för att ställa om till en koldioxidfri energiproduktion. Mycket av utvecklingen sker i städerna men en lika stor potential och behov finns även på landsbygden.</p> <p>Lantbruksföretag har genom tidigare projekt och samarbeten identifierats som en grupp med stor potential och behov av stöd. Genom att identifiera och hjälpa målgruppen kan andelen förnyelsebar energi ökas samtidigt som vi stärker en konkurrenskraftig landsbygd.</p> <p>En färsk rapport från Naturvårdsverket visar att rådgivningsinsatser i samband med grön finansiering är en särskilt effektiv insats för små och medelstora företag i klimatomställningen.</p> <p>Målgrupp: lantbrukare och andra aktörer med intresse för solcellsinstallation som vill sätta upp solceller. Organisationer som kan stötta med kompetens.</p>
Genomförande och metod	<p>Åtgärden syftar till att skapa en enkel väg för lantbrukare att få hjälp med installation av solceller. Skapa ett samarbete mellan LRF:s medlemmar och organisationer som kan stötta med kompetens eller matchning mellan medlemmarna och aktörer som vill sätta upp solceller på deras mark eller tak.</p> <p>Åtgärden kan ske löpande under hela åtgärdsprogrammet.</p> <p>Vid placering av solceller på mark finns en potentiell målkonflikt mellan ökad produktion av el och bevarande av värdefull jordbruksmark. Detta perspektiv behöver inkluderas i genomförandet av åtgärden.</p>
Åtgärds mål	<p>Kort sikt: Öka antalet installerade solcellsanläggningar Kort sikt: Öka andelen lokalt producerad energi i länet Lång sikt: Minskade koldioxidutsläpp Lång sikt: Minskad belastning på elnätet</p> <p>Detaljerade mätetal tas fram i samband med att projektplan tas fram.</p>
Utförare och förankring Huvudansvarig: Medverkande: Ev. Samordnande	<p>Huvudansvarig: LRF Södermanland Ansvaret innebär att vara samordnande i att utveckla en mer detaljerad projektplan för genomförandet av åtgärden samt vid behov initiera att söka extern finansiering.</p> <p>Medverkande: Energikontoret i Mälardalen, kommunerna Ansvaret innebär att delta i att utveckla en mer detaljerad projektplan för genomförandet av åtgärden samt delta i att söka extern finansiering, om det bedöms finnas behov för det.</p>

	Energi- och klimatrådgivare i kommunerna är önskvärda medverkande i genomförandet av projektet.
Finansiering	<p>Arbets tid hos ansvariga aktörer krävs inledningsvis för att utveckla mer detaljer kring genomförandet av projektet. En bedömning görs då om extern finansiering behöver sökas eller om finansiering finns inom deltagande organisationer.</p> <p>LRF Södermanland kan till exempel stötta sina medlemmar och/eller respektive kommun stötta näringslivet på landsbygden. Alternativt söks någon form av tredjepartsfinansiering till exempel från LEADER eller Tillväxtverket.</p>
Uppföljning och utvärdering	<p>Följs upp av LRF Södermanland genom att mäta antalet lantbrukare som fått hjälp och hur mycket solceller som installerats på grund av åtgärden. Beräkna koldioxidnytta utifrån detta.</p> <p>Genomförandetid och detaljerade aktiviteter som inkluderas i åtgärden bestäms när en mer detaljerad projektplan tas fram.</p>
Måluppfyllnad	<p>Miljömål: Generationsmålet Begränsad klimatpåverkan</p> <p>Agenda 2030 mål: 7, Hållbar energi för alla, 13 Bekämpa klimatförändringarna</p>

Arbetsgrupp och fokusområde:	Arbetsgrupp: Begränsa klimatpåverkan Fokusområde: Förnybar energi, energisystem
Rubrik/namn på åtgärden:	BK 4. Biogas och vätgas i synergi
Bakgrund och syfte (åtgärdsformulering)	<p>Lokal produktion av drivmedel är en viktig aspekt för energisäkerheten och beredskapsförmågan. Biogas, som ofta produceras lokalt, har en positiv påverkan på ett flertal klimat- och samhällsmål och har en viktig roll att spela i ett totalförsvarsperspektiv.</p> <p>Under de närmaste åren kommer det sannolikt att ske en förändring av vilka de primära biogasanvändarna är. Från att primärt nyttjats av lätta fordon och bussar är det rimligt att anta att biogas framöver främst kommer att nyttjas i tyngre fordon, i industriapplikationer samt som mer integrerad del av energisystemet. En möjlig vidareutveckling är exempelvis att den lokala produktionen även kan fungera i synergi med vätgasproduktion vilket öppnar upp möjligheten att länka samman elsystemet och transportsektorn.</p> <p>Utmaningen ligger i att säkerställa en strategisk och ekonomiskt hållbar utveckling av den lokala produktionen av förnybara gaser (bio- och vätgas).</p> <p>Syftet med åtgärden är dels att säkerställa en fortsatt biogasproduktion i Södermanland samt dels att undersöka hur biogas och vätgas i synergi kan bidra till ett robust och resilient energisystem i länet.</p> <p>Inom åtgärden tas en fördjupad förstudie fram för ett robust och resilient energisystem baserat på närcirkulär biogas i kombination med vätgasproduktion. Denna fördjupade förstudie ska inkludera marknadsmässiga, ekonomiska och tekniska aspekter utifrån dagens förutsättningar och planer.</p> <p>Målgrupp: se genomförande och metod.</p>

<p>Genomförande och metod</p>	<p>Åtgärden är uppdelad i två delar – en kunskapsbyggande del och en del som mer i detalj undersöker synergier mellan biogas och vätgas. Åtgärdens båda delar utvecklas parallellt och kunskapsöverföring mellan dem säkerställs genom en gemensam projektledning.</p> <p>Den kunskapshöjande delen av åtgärden är riktad till utvalda målgrupper i länet exempelvis kommunpolitiker, upphandlare och privata aktörer såsom åkerier och energiintensiva industrier. Insatserna kommer att målgruppsanpassas. Politiska beslutsfattare ska få större insikt om hur biogasen påverkar flertalet samhällsmål (arbetstillfällen, energisäkerhet och synergier med vätgas m.fl.), privata aktörer informeras om möjligheter att nyttja bio- och vätgas som energikälla och kostnader kopplat till detta i jämförelse med andra hållbara alternativ, upphandlare informeras om möjliga kravformuleringar och så vidare. Arbetet kommer att dra nytta av tidigare studier av möjliga avsättningar för biogas.</p> <p>Den del av åtgärden som undersöker synergier mellan bio- och vätgas genomförs som en fördjupad förstudie och omfattar tre analysaspekter:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. MARKNAD OCH EFTERFRÅGAN. Här genomförs en traditionell analys av vilka avsättningsmöjligheter som finns för de kommersiellt gångbara produkter och biprodukter som energisystemet genererar. 2. MÖJLIGHETER OCH BEGRÄNSNINGAR. Här kartläggs vilka möjliga tekniklösningar som finns tillgängliga på marknaden, inte lösningar i utvecklingsstadium. Energi- och effektbehov beräknas och tillgång undersöks. Begränsningar i form av tillståndskrav, lagar och förordningar kartläggs. 3. FINANSIERING OCH BUDGETAR. Kartläggning av finansiärer, särskilt ”gröna” finansiärer, och specifika villkor.
<p>Åtgärds mål</p>	<p>Målet för den fördjupade förstudien är att den ska kunna ligga till grund för att ta beslut om fortsatt satsning. Fattas beslut om att gå vidare, ska den fördjupade förstudien kunna fungera som en förprojektering och därmed, utan ytterligare utredningar eller studier, vara ingångsvärden för en projektering.</p> <p>Åtgärds målen för den kunskapsuppbyggande delen är: 2 möten/utbildningstillfällen för kommunpolitiker 2 möten/utbildningstillfällen för upphandlare 2 möten/utbildningstillfällen för näringslivsaktörer</p> <p>Åtgärdens övergripande effektmål är att bidra till ett mer resilient energisystem i Södermanland där lokal långsiktig drivmedelsproduktion ingår (bio- och vätgas). Berörda aktörer ska efter genomförd åtgärd ha god kännedom om biogasens roll i energisystemet, om hur vätgas kan bidra till transportsektorns omställning samt om hur bio- och vätgas i synergi kan bidra till ett mer robust regionalt energisystem.</p>
<p>Utförare och förankring Huvudansvarig: Medverkande: Ev. samordnande</p>	<p>Huvudansvarig: Region Sörmland Ansvaret innebär att samordna genomförandet av åtgärden, bland annat genom att ansöka om bidrag.</p> <p>Medverkande: BioDriv Öst, Länsstyrelsen Ansvaret innebär att utifrån egen kompetens delta i utveckling av projektplan och att söka finansiering. När medel beviljats innebär ansvaret att delta i genomförandet av projektet.</p> <p>Fördelning av ansvar i genomförandet efter beviljad finansiering, samt omfattning av arbetstid för respektive aktör, bestäms när projektplan/projektansökan utvecklas.</p>

	Åtgärden förankras med en liknande åtgärd i Uppsala län som BioDriv Öst är involverad i.
Finansiering	Finansiering söks för genomförandet, t.ex. från Vinnovas stöd för Utmaningsdriven innovation (UDI), Energimyndigheten, Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF).
Uppföljning och utvärdering	Uppföljning görs av antal genomförda möten (kunskapsuppbyggande del av åtgärden). Efter varje möte genomförs en utvärdering och resultaten från dessa är del av åtgärdens uppföljning. Åtgärden är genomförd när mötena i den kunskapsuppbyggande delen genomförts och förstudien tagits fram.
Måluppfyllnad	Miljömål: Generationsmålet Begränsad klimatpåverkan God bebyggd miljö Globala mål: 7 Hållbar energi för alla, 9 Hållbar industri, innovationer & infrastruktur, 11 Hållbara städer och samhällen, 12 Hållbar konsumtion och produktion, 13 Bekämpa klimatförändringarna

Arbetsgrupp och fokusområde:	Arbetsgrupp: Begränsa klimatpåverkan Fokusområde: Energieffektivisering, förnybar energi, förnybara drivmedel och elektrifiering
Rubrik/namn på åtgärden:	BK 5. Energikonvertering av kvarvarande olja med fokus på lantbruket
Bakgrund och syfte (åtgärdsformulering)	Det finns fortsatt en stor användning av olja hos länets landsbygdsföretag kopplat till spannmålstorkar, oljepannor och fordon. Klimatvinsten vid konvertering och effektivisering bedöms vara mycket stor. Det finns hjälp att få från länets energi- och klimatrådgivare och andra organisationer samt stöd att få från klimatklivet. Syftet med åtgärden är att identifiera var olja/fossil energi används inom lantbruket (både fordon och övrig användning) och genom kontakt med lantbrukarna stödja och informera om energikonvertering och vilka stöd som finns för detta.
Genomförande och metod	Åtgärden är uppdelade enligt nedan: <ol style="list-style-type: none"> 1. Kartlägga var olja/fossil energi används i lantbruket och underlätta för konvertering av denna. Utgå ifrån befintlig statistik hos kommunerna (sotarregister) och kännedom kring målgruppen som finns hos LRF Södermanland. 2. Sammanställd kartläggning används som underlag för att kontakta berörda lantbruksföretagare. Kontakten kan ske genom organisationer som kan hjälpa företagen praktiskt med energikonverteringen. 3. Stöd ges till företagen i form av kompetens kring energikonvertering samt information om befintliga stöd som klimatklivet. 4.
Åtgärds mål	<ul style="list-style-type: none"> • Kortsiktigt: En kartläggning tas fram.

	<ul style="list-style-type: none"> • Kortsiktigt: Resultatet av kartläggningen sprids till berörda företagare, inklusive information om energikonvertering och befintligt stöd. • Medellång sikt: Minska andelen olja som används i lantbruksföretagen och i fordon på landsbygden. • Lång sikt: Minska koldioxidutsläppen. • Lång sikt: Bidra till en hållbar landsbygd med ett minimerat klimatavtryck.
Utförare och förankring Huvudansvarig: Medverkande: Ev. samordnande	Huvudansvarig: Ej identifierad. Ansvaret innebär att ta fram kartläggningen samt samordna hur kartläggningen förmedlas till företagarna och att de får stöd i form av kompetens kring energikartläggning och information om stöd. Medverkande: <ul style="list-style-type: none"> • Energikontoret i Mälardalen bidrar med kompetens kring energikonvertering, energieffektivisering och förnybar energi. • LRF Södermanland bidrar med affärsutvecklingskompetens och nätverk för målgruppen. • Länsstyrelsen bidrar med sitt sammanhållande uppdrag och handläggning av stöd genom klimatklivet.
Finansiering	Finansiering i form av arbetstid behövs för kartläggningen samt samordnande funktion för huvudansvarig. Finansiering i form av arbetstid hos de medverkande behövs.
Uppföljning och utvärdering	Uppföljning av antal företagare som kontaktats görs i slutet av åtgärdens genomförande. Frågor ställs om konvertering genomförd. Utifrån uppföljningen kan en beräkning av minskade koldioxidutsläpp göras. Åtgärden är genomförd när kartläggning och information förmedlats.
Måluppfyllnad	Miljömål: Generationsmålet Begränsad klimatpåverkan Frisk luft Giftfri miljö Globala mål: 7 Hållbar energi för alla, 9 Hållbar industri, innovationer & infrastruktur, 13 Bekämpa klimatförändringarna. Bidrar även till 3 God hälsa och välbefinnande

Arbetsgrupp och fokusområde:	Arbetsgrupp: Begränsa klimatpåverkan Fokusområde: Transporteffektivt samhälle
Rubrik/namn på åtgärden:	BK 6. Metoder och verktyg för klimatmålen i planprocessen
Bakgrund och syfte (åtgärdsformulering)	Strategiska dokument och planer såsom översiktsplaner, regionala planer och andra strategier tar sin utgångspunkt i klimatmålen. Men när det går från det strategiska till det mer konkreta tappas målen bort och får inte avtryck i detaljplaner etc. Dessutom får klimatmålen ofta stå tillbaka vid målkonflikter. Vi vet väldigt mycket idag om klimatmålen och vi har kunskap om vad som sker om vi inte når målen. Ändå lyckas vi inte få ner kunskapen till konkreta planer och genomförande i den utsträckning som krävs.

	<p>Åtgärdens syfte är att samhällsplaneringen tar utgångspunkt i miljömålen och att det offentliga ska ta ledning och driva på processen genom att få in miljömålen genom strategier och verktyg i planeringsprocessen, ända fram till genomförande.</p> <p>Åtgärden innebär att vilja och våga testa nya sätt och agera pilot. Fysisk planering och samhällsplanering är en viktig del för att nå våra klimatutmaningar. Klimatutmaningen kan inte förhandlas bort.</p> <p>Målgrupp: tjänstepersoner och politiker i kommuner och region.</p>
Genomförande och metod	<p>Upplägget för åtgärden är att bygga på den kunskap vi har om klimatmålen och de utmaningar vi står inför. Åtgärden innebär att testa verktyg (metoder) för att konkret inkludera och synliggöra klimatmålen i planeringsprocessen.</p> <p>Följande metodik används:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Förstudie om befintliga verktyg och processer för att få in klimatmålen i detaljplaneprocessen samt andra processer för trafikplaner, etc. Specifikt kring hur målkonflikter hanteras. 2. Ett antal verktyg identifieras och prioriteras för införande. 3. Kommunerna och regionen testar olika verktyg och utvärderar dessa. Alla medverkande i åtgärden fungerar också som granskare/opponenter i testerna. 4. Kunskap och erfarenheter från testerna sammanställs. 5. Verktyg som fick goda resultat implementeras i organisationerna. 6. Parallellt under genomförandet av testerna sker kunskapsutbyte, erfarenhetsutbyte samt kunskapsuppbyggnad hos tjänstepersoner och politiker.
Åtgärds mål	<p>Mål på kort sikt är att; ta fram en förstudie under 2023. År 2025 ska medverkande aktörer ha testat flera verktyg för att överbrygga glappet som finns mellan strategier, översiktsplaner och ner till konkreta planer. Verktygen ska vara utvärderade och testade och de verktyg som ger goda resultat ska börja implementeras i de organisationer som deltar i åtgärden.</p> <p>Målet på medellång sikt är att Sörmland ska vara pilotlän och testa nya verktyg för att konkretisera klimatmålen i detaljplaner och andra planer såsom trafikplaner, etc.</p>
Utförare och förankring Huvudansvarig: Medverkande: Ev. samordnande:	<p>Huvudansvarig: Region Sörmland och Länsstyrelsen Regionen och Länsstyrelsen leder och samordnar arbetet genom befintligt Forum för regional planering. Regionen och Länsstyrelsen tillser att skapa medel för att finansiera förstudie.</p> <p>Medverkande: Kommuner Kommuner bidrar som bollplank och granskare. Kommunerna deltar också genom att testa och utvärdera olika verktyg i deras verkliga arbete.</p>
Finansiering	<p>Regionen och Länsstyrelsen finansierar en förstudie om verktyg som får in klimatmålen i konkreta planer.</p> <p>Test och utvärdering finansieras av respektive kommuns process med detaljplan eller annan plan såsom trafikplan.</p>
Uppföljning och utvärdering	<p>Förslag till verktyg analyseras och utvärderas gemensamt inom ramen för Forum för Regional planering alternativt Arbetsgrupp för Regional fysisk planering som regionen leder.</p>

	<p>Åtgärden är genomförd när medverkande aktörer testat de verktyg som identifierades i förstudien.</p> <p>Effekten fås när detaljplanerna förverkligas och då miljömålen får avtryck i genomförandet. Det handlar om att få in ett enkelt verktyg för att tydliggöra miljömålen i planeringen.</p>
Måluppfyllnad	<p>Miljömål: Begränsad klimatpåverkan God bebyggd miljö Frisk luft</p> <p>Globala mål: 7 Hållbar energi för alla, 9 Hållbar industri, innovationer & infrastruktur, 11 Hållbara städer och samhällen, 13 Bekämpa klimatförändringarna</p>

Arbetsgrupp och fokusområde:	Arbetsgrupp: Begränsad klimatpåverkan Fokusområde: Transporteffektivt samhälle
Rubrik/namn på åtgärden:	BK 7. Insatser för att skapa förutsättningar för hållbart resande
Bakgrund och syfte (åtgärdsformulering)	<p>Åtgärder för ett transporteffektivt samhälle är en viktig del i att minska utsläppen från transportsektorn. Målet om minskade utsläpp från transportsektorn till 2030 kan inte nås endast genom förnybara drivmedel och effektivare fordon. Åtgärder behövs också för transporteffektivitet.</p> <p>Med ett transporteffektivt samhälle menas ett samhälle där det är lätt att välja att åka kollektivt, gå eller cykla istället för energiintensiva trafikslag. Åtgärder för ett transporteffektivt samhälle kan delas in i åtgärder som skapar förutsättningar för ett hållbart resande och åtgärder som syftar till att uppmuntra och styra mot resande på ett hållbart sätt.</p> <p>Åtgärder som skapar förutsättningar handlar till exempel om samhällsplanering och biljettsystem. Det är åtgärder som syftar till att underlätta för medborgare att resa hållbart.</p> <p>Åtgärden syftar till att i samverkan regionalt genomföra ett antal delåtgärder som ska underlätta för medborgarna att resa hållbart.</p> <p>Region Sörmland har sedan tidigare etablerat Nätverk för hållbart resande där länets kommuner ingår. Åtgärden genomförs inom ramen för nätverket. Åtgärden kopplar till regionala strategiska dokument där åtgärder för att skapa förutsättningar för hållbart resande identifierats. Det gäller särskilt den regionala cykelstrategin och länstransportplanen.</p> <p>Målgruppen för åtgärden är tjänstepersoner och politiker i Sörmlands kommuner och andra regionala aktörer samt invånarna.</p>
Genomförande och metod	<p>Denna åtgärd består av följande delåtgärder:</p> <p>1. Utredda och skapa förutsättningar för förbättrade bytespunkter mellan cykel, bil och kollektivtrafik. Arbetet genomförs kopplat till den regionala cykelstrategin och länstransportplanen, arbetet påbörjas under 2022.</p> <p>2. Delta i utvecklingsprojekt och bidra till utvecklingen av mobilitet som tjänst (MaaS) och kombinerad mobilitet (KM) i Sörmland. Delåtgärden är en del av arbetet i nätverket för hållbart resande i Sörmland och kommer vara tema för nätverket under 2024. Arbetet inom nätverket kommer främst</p>

	<p>vara kunskaphöjande insatser och erfarenhetsutbyte från andra organisationer. Planering av innehållet startar under 2023. Omvärldsbevakning kring MaaS och KM sker kontinuerligt i regionens verksamhet. I och med att MaaS innebär en tjänst där alla typer av mobilitet täcks in behöver Sörmlandstrafiken vara med som part.</p> <p>3. Bygga en kunskapsbas kring bilpooler/mobilitetspooler. Ett införande av bilpool/mobilitetspool hos kommunerna skapar förutsättningar för att ersätta behovet av egen bil hos invånarna och kan därmed minska resandet. Delåtgärden innebär att utreda vilka lämpliga platser som finns i länet för bilpooler/mobilitetspooler. Det finns ett behov av att utreda de legala förutsättningarna för kommunerna för öppen bilpool och som kan användas av invånarna vid till exempel kvällar och helger. Behovet för detta finns både i större och mindre städer. Dialog behöver skapas med privata aktörer för att se över vilka möjligheter som finns. Omvärldsbevakning behövs kontinuerligt för att lyfta och ta lärdom av goda exempel. Delåtgärden kan med fördel göras tillsammans med delåtgärd två och då påbörjas arbetet under 2024.</p> <p>4. Minskad biltrafik för förbättrad livsmiljö. Reglering av biltrafik i centrala delar av staden till förmån för gång, cykel och kollektivtrafik. Denna delåtgärd är i första hand en kommunal åtgärd som behöver genomföras inom ramen för väghållaransvaret men insatsen behöver samordnas för att få större genomslag. Åtgärden innebär att undersöka arbete med att införa cirkulationsplaner¹⁵, cykelöverfarter och cykelgator. Den innebär också att se över parkeringsavgiftsreglering vid kommunala och regionala arbetsplatser och de parkeringar som aktörerna har rådighet över samt undersöka möjligheten att justera avgifterna för att minska biltrafiken. Utbyte, samordning och genomförande av delåtgärden sker med hjälp av regionens arbetsgrupp för transportsystemets utveckling och nätverket för hållbart resande.</p> <p>5. Fysisk planering för förbättrade förutsättningar för hållbart resande. Mobilitetsplaner i detaljplaner behöver utvecklas och parkeringsnormen bör ersättas av en mobilitetsnorm. Delåtgärden innebär att ett arbete för förbättrade förutsättningar för hållbart resande vid nybebyggelse och kollektivtrafikstråk utvecklas. Ett kunskapsutbyte mellan kommuner kring insatser på mobilitetsplaner och parkeringsnormer/mobilitetsnormen behövs. Utbyte, samordning och genomförande av delåtgärden sker med hjälp av regionens arbetsgrupp för transportsystemets utveckling, arbetsgruppen för regional fysisk planering och nätverket för hållbart resande.</p>
<p>Åtgärds mål</p>	<ul style="list-style-type: none"> - En standard på bytespunkter mellan cykel, bil och kollektivtrafik är utvecklad - Ha medverkat i ett utvecklingsprojekt kopplat till MaaS eller kombinerad mobilitet - Tre nätverksträffar på temat MaaS i nätverket för hållbart resande är genomförda - Tre tematräffar med regionens arbetsgrupper och nätverk för delåtgärd fyra och fem är genomförda - Vilka förutsättningar för bilpooler/mobilitetspooler som finns i Sörmlands kommuner har klargjorts <p>Bidra till att dessa mål från cykelstrategin uppnås:</p>

¹⁵ Cirkulationsplaner innebär i korthet att gående, cyklister och kollektivtrafik har företräde i stadens centrala delar. Biltrafiken begränsas till ett fåtal gator och varuleveranser kräver tillstånd och kan endast ske inom vissa tidsfönster.

	<ul style="list-style-type: none"> - År 2030 ska cykeltrafikens färdmedelsandel ha ökat med tio procentenheter jämfört med 2019. Från dagens ca 11 procent till 21 procent år 2030. - År 2030 ska andelen resta kilometer med cykel, till fots och med kollektivtrafik (GCK) i Sörmland ska ha ökat 4 procentenheter jämfört med 2019 utan att cykelns andel minskar.
Utförare och förankring Huvudansvarig: Medverkande: Ev. samordnande:	Huvudansvarig: Region Sörmland Huvudansvaret innebär att samordna, via nätverk. Regionen kan även hjälpa till att ta fram underlag som behövs för att genomföra delåtgärderna. Medverkande: Kommunerna Sörmlands kommuner deltar i arbetet och bidrar bland annat genom att testa olika verktyg och genomföra kampanjer för sina medarbetare och invånare. Kommunernas olika arbetsplatser inom organisationen kan både ses som medverkande och målgrupper. Ytterligare möjliga aktörer är privata skolor samt övriga arbetsgivare i Sörmland. Länsstyrelsen är också en möjlig aktör i arbetet.
Finansiering	Insatserna finansieras delvis genom arbetstid och befintlig verksamhet men vissa prioriteringar behöver göras. Statliga tillväxtmedel (1:1) används som en del av finansieringen och eventuellt kan projektmedel via ERUF eller liknande sökas.
Uppföljning och utvärdering	Den kontinuerliga avstämningen genomförs i befintliga nätverk där regionen har samordningsansvar.
Måluppfyllnad	Miljömål: Begränsad klimatpåverkan God bebyggd miljö Frisk luft Globala mål: 3 God hälsa och välbefinnande, 11 Hållbara städer och samhällen, 13 Bekämpa klimatförändringarna

Arbetsgrupp och fokusområde:	Arbetsgrupp: Begränsad klimatpåverkan Fokusområde: Transporteffektivt samhälle
Rubrik/namn på åtgärden:	BK 8. Insatser för att främja hållbart resande
Bakgrund och syfte (åtgärdsformulering)	Åtgärder för ett transporteffektivt samhälle är en viktig del i att minska utsläppen från transportsektorn. Målet om minskade utsläpp från transportsektorn till 2030 kan inte nås endast genom förnybara drivmedel och effektivare fordon. Åtgärder behövs också för transporteffektivitet. Med ett transporteffektivt samhälle menas ett samhälle där det är lätt att välja att åka kollektivt, gå eller cykla istället för energiintensiva trafikslag. Åtgärder för ett transporteffektivt samhälle kan delas in i åtgärder som skapar förutsättningar för ett hållbart resande och åtgärder som syftar till att uppmuntra och styra mot resande på ett hållbart sätt. Åtgärder som uppmuntrar resande på ett hållbart sätt handlar till exempel om att genom information och kampanjer inspirera till förändrat beteende. Åtgärden syftar till att i samverkan regionalt genomföra ett antal delåtgärder som ska uppmuntra och styra mot hållbart resande.

	<p>Region Sörmland har sedan tidigare etablerat Nätverk för hållbart resande där länets kommuner ingår. Åtgärden genomförs inom ramen för nätverket. Åtgärden kopplar till regionala strategiska dokument där åtgärder för att skapa förutsättningar för hållbart resande identifierats. Det gäller särskilt den regionala cykelstrategin.</p> <p>Målgruppen för åtgärden är tjänstepersoner och politiker i Sörmlands kommuner och andra regionala aktörer samt invånarna.</p> <p>Målgruppen för åtgärden är invånarna och organisationer i Sörmland.</p>
<p>Genomförande och metod</p>	<p>Åtgärden är uppdelad i ett antal delåtgärder:</p> <p>1. Utforma en rutin för MM¹⁶-åtgärder kopplat till fysiska åtgärder och nybebyggelse. Detta ingår som en åtgärd i den regionala cykelstrategin. Delåtgärden ska leda till att öka användandet och effektiviteten av byggd infrastruktur. Arbetet påbörjades under 2021 och fortsätter löpande, åtgärden tas med i åtgärdsprogrammet för att sammanslå fler åtgärder samt för att nå fler för genomförande.</p> <p>2. Skapa förutsättningar för och främja resfria möten samt öka användningen av cykel och kollektivtrafik vid tjänsteresor men även för arbetsresor. Delåtgärden är en riktad insats mot arbetsgivare i länet. Regionen, Länsstyrelsen och kommunerna bör kontinuerligt arbeta med att minska klimatpåverkan från organisationernas egna resor och från det sprida goda exempel, arbetsätt och metodik till andra organisationer.</p> <p>3. Arbeta med gemensamma kampanjer/åtgärder kring beteendeförändring. Ett särskilt fokus läggs på barn och ungas cykling. Nätverket för hållbart resande har detta som tema under 2023 och ett arbete kan startas upp då.</p> <p>4. Hållbart resande i besöksnäringen. Regionen fortsätter det långsiktiga arbetet med att utveckla Näckrosleden samt stärka samverkan med kommunerna och näringslivet kring turismcykel frågor. Dialog kring frågan i ett större perspektiv än enbart cykling bör startas upp. Informationsinsatser kring hur besöksnäringen nudgar för hållbart resande behövs.</p>
<p>Åtgärds mål</p>	<ul style="list-style-type: none"> - En rutin för MM-åtgärder kopplat till fysiska åtgärder och nybebyggelse är framtagen - En gemensam kampanj (per år) för ökat hållbart resande i Sörmland är genomfört - En informationsinsats om hållbart resande för besöksnäringen är genomförd <p>Bidra till att dessa mål från cykelstrategin uppnås:</p> <ul style="list-style-type: none"> - År 2030 ska andelen barn som cyklar till skolan öka jämfört med 2019 - År 2030 ska cykeltrafikens färdmedelsandel ha ökat med tio procentenheter jämfört med 2019. Från dagens ca 11 procent till 21 procent år 2030 - År 2030 ska andelen resta kilometer med cykel, till fots och med kollektivtrafik (GCK) i Sörmland ska ha ökat 4 procentenheter jämfört med 2019 utan att cykelns andel minskar
<p>Utförare och förankring Huvudansvarig: Medverkande: Ev. samordnande:</p>	<p>Huvudansvarig: Region Sörmland Huvudansvaret för åtgärden innebär att samordna, via nätverk. Regionen kan även hjälpa till att ta fram underlag som behövs för att genomföra delåtgärderna.</p> <p>Medverkande: Kommunerna Sörmlands kommuner deltar i arbetet och bidrar bland annat genom att testa olika verktyg och genomföra kampanjer för sina medarbetare och invånare.</p>

¹⁶ Mobility management, ett koncept för att främja hållbara transporter och påverka bilanvändningen genom att förändra resenärers attityder och beteenden

	Ytterligare möjliga aktörer är övriga skolor samt övriga arbetsgivare i Sörmland. Länsstyrelsen är också en möjlig aktör i arbetet.
Finansiering	Insatserna finansieras delvis genom arbetstid och befintlig verksamhet men vissa prioriteringar behöver göras. Statliga tillväxtmedel (1:1) används som en del av finansieringen och eventuellt kan projektmedel via ERUF eller liknade sökas.
Uppföljning och utvärdering	Den kontinuerliga avstämningen genomförs i befintliga nätverk där regionen har samordningsansvar.
Måluppfyllnad	Miljömål: Begränsad klimatpåverkan God bebyggd miljö Frisk luft Globala mål: 3 God hälsa och välbefinnande, 11 Hållbara städer och samhällen, 13 Bekämpa klimatförändringarna

Arbetsgrupp och fokusområde:	Arbetsgrupp: Begränsa klimatpåverkan Fokusområde: Förnybara drivmedel och elektrifiering
Rubrik/namn på åtgärden:	BK 9. Strategisk drivmedelsprioritering och gemensam upphandlingsstrategi
Bakgrund och syfte (åtgärdsformulering)	I Länsstyrelsens Regionala plan för väginfrastruktur för elfordon och förnybara drivmedel återfinns en strategisk drivmedelsprioritering. Samma prioriteringslista återfinns i motsvarande planer i ÖMS-regionen. En dialog behövs regionalt om hur den strategiska drivmedelsprioriteringen kan implementeras. En långsiktig tydlighet i vad länets offentliga aktörer kommer att efterfråga skapar gynnsamma förutsättningar för näringslivsaktörer att investera i ny fordonsteknik och tank- och laddinfrastruktur för förnybara drivmedel.
Genomförande och metod	Åtgärden innebär att deltagande aktörer kommer överens om hur den strategiska drivmedelsprioriteringen ska implementeras i deltagande aktörers verksamhet. Det görs genom att en överenskommelse med utgångspunkt i prioriteringslistan tas fram. Överenskommelsen beskriver hur drivmedelsprioriteringen implementeras i deltagande organisationer, t.ex. genom att prioriteringen följs vid upphandling av transportintensiva varor och tjänster. Syftet är att på ett förutsägbart sätt implementera drivmedelsprioriteringen i deltagande aktörers verksamhet. Liknande arbete pågår i flera andra närliggande län. Befintliga upphandlingsnätverk ska involveras.
Åtgärds mål	<ol style="list-style-type: none"> 1. I Södermanland finns det en samsyn kring vilka drivmedel som i första hand prioriteras vid upphandling. 2. Offentliga aktörer i Södermanland arbetar strategiskt med att använda offentlig upphandling som ett koordinerat verktyg för transportsektorns omställning. <p>Effektmål: Ökad vilja från privata aktörer att investera i fordon som drivs av olika förnybara drivmedel. Ökad vilja från privata aktörer att investera i ny infrastruktur för förnybara drivmedel samt laddning av elfordon.</p>

Utförare och förankring Huvudansvarig: Medverkande: Ev. Samordnande	Huvudansvarig: BioDriv Öst Ansvaret innebär att samordna arbetet med åtgärden genom att kalla deltagande aktörer till möten och hålla ihop arbetet med att formulera överenskommelsen Medverkande: Länsstyrelsen, Region Sörmland, kommunerna. Ansvaret innebär att delta i utformning av överenskommelsen, samt att följa den efter undertecknande.
Finansiering	Kostnaderna för åtgärden utgörs framförallt av arbetstid, som finansieras av respektive organisation. Om behov finns av externa medel för att samordna åtgärden kan t.ex. ERUF eller 1:1-medel sökas.
Uppföljning och utvärdering	Åtgärds mål: Framtagen och underskriven överenskommelse. Mätbarhet: Hur många som skrivit under Hur många upphandlingar har genomförts Hur upphandlingarna har ändrats, hur har kostnadsbilderna ändrats. Åtgärden är genomförd när en överenskommelse tagits fram och undertecknats av deltagande aktörer.
Måluppfyllnad	Miljömål: Generationsmålet Begränsad klimatpåverkan God bebyggd miljö Frisk luft Globala mål: 11 Hållbara städer och samhällen, samt 13 Bekämpa klimatförändringarna.

Arbetsgrupp och fokusområde:	Arbetsgrupp Begränsa klimatpåverkan Åtgärdsområde: Förnybara drivmedel och elektrifiering
Rubrik/namn på åtgärden:	BK 10. Handlingsplan för utbyggnad av laddinfrastruktur
Bakgrund och syfte åtgärdsformulering	För omställningen av transportsektorn behövs bland annat en omfattande utbyggnad av laddinfrastruktur för både lätta och tunga fordon i länet. I rapporten Infrastruktur för elfordon och förnybara drivmedel, ett strategiskt kunskapsunderlag för Södermanlands län 2020 uppskattas behovet av publika snabbbladdpunkter till 355 st. 2030. 2018 fanns 33 publika snabbbladdare i länet. I planeringsunderlaget Regional infrastrukturplan uppskattas behovet av publika laddpunkter till ca 8200 i Södermanland 2030. Insatser behövs från det offentliga för att understödja utvecklingen i länet. Det behövs en analys över vilken utveckling som sker, och var i länet insatser behövs, och vilken typ av insatser som behövs. Det är t.ex. viktigt att ha en bild av över var utbyggnaden drivs av marknaden, och var insatser behövs från det offentliga. Det behövs också en överblick över hur behovet ser ut av olika typer av laddmöjligheter, t.ex. snabbbladdpunkter och hemmaladdning.

	<p>I kombination med att följa utvecklingen behövs också insatser för att understödja utvecklingen. Insatserna kan t.ex. innebära att ta fram en intern kommunal strategi, inklusive affärsmodell, för etablering av laddinfrastruktur, att investera i laddinfrastruktur på prioriterade platser, eller att genom planeringsprocessen verka för att laddinfrastruktur kommer på plats. Det är viktigt att insatserna baseras på analysen av behov och utveckling i länet.</p> <p>För elektrifiering av godstransporter har statliga medel aviserats till ”Regionala elektrifieringspiloter”. En regional elektrifieringspilot definieras som ”ett projekt där aktörer går samman för att bygga infrastruktur med strategiskt placerade laddstationer eller tankstationer för fossilfri vätgas och som möjliggör tunga elektrifierade lastbilstransporter och optimerade logistikflöden inom ett område med omfattande behov av godstransporter.” En förordning för stödet till regionala elektrifieringspiloter har varit på remiss under 2021, och kommer troligen beslutas inom kort. Medel för stödet finns under 2022 och 2023.</p> <p>Det finns i Mälardalen flera initiativ med koppling till elektrifiering av godstransporter, t.ex. ett storregionalt godstransportråd. Rådet har tagit fram ett förslag till handlingsplan som bland annat inkluderar att ta fram en regional strategisk utbyggnadsplan för laddinfrastruktur för godstransporter. Handlingsplanen ska genomföras av Regionerna, Trafikverket samt kommunerna under 2022–2024.</p> <p>Mälardalens Universitet driver Electrification Hub – en samverkansplattform med partners från forskning, näringsliv och offentlig sektor med syftet att öka kunskap och takt i omställningen till elektrifierade tunga transporter.</p> <p>Syftet med denna åtgärd är att analysera och överblicka den pågående utbyggnaden av laddinfrastruktur i Södermanlands län, samt ta fram en handlingsplan för insatser för att stödja utbyggnaden till 2026. Handlingsplanen ska identifiera prioriterade insatser för deltagande aktörer i åtgärden. Analysen av nuläget samt handlingsplanen utgör stöd för övriga aktörer att investera i utbyggnad av laddinfrastruktur.</p>
<p>Genomförande och metod</p>	<p>Åtgärden innebär:</p> <p>Analys av pågående utveckling av utbyggnad av laddinfrastruktur i Södermanlands län och en handlingsplan för prioriterade insatser. I analysen inkluderas mål om var snabbbladdning, destinationsladdning respektive hemmaladdning ska etableras. Av handlingsplanen ska framgå beskrivning av vilken aktör som gör vad, och var. I analysen behöver frågan om tillgänglig kapacitet vägas in. Analysen ska kunna användas som planeringsunderlag i den kommunala och regionala planeringen. Handlingsplanen ska peka på åtgärder som krävs för att ta nästa steg i utvecklingen.</p> <p>Analysen baseras på de kunskapsunderlag som redan finns regionalt.</p> <p>I genomförandet av åtgärden ingår också att kommunicera handlingsplanen till aktörer som investerar i utbyggnad av laddinfrastruktur.</p> <p>Åtgärden genomförs under 2023–2024. Insatser som identifieras i handlingsplanen genomförs till och med 2026.</p>

<p>Åtgärdsområde</p>	<p>Åtgärdsområde: I Södermanland finns en överblick och lättillgänglig information om nuläge för laddinfrastruktur och utbyggnadsbehov samt handlingsplan för prioriterade åtgärder till 2026.</p> <p>Åtgärdsområde: Offentliga aktörer i Södermanlands län arbetar strategiskt och samordnat för utbyggnad av laddinfrastruktur för lätta fordon.</p> <p>Effektmål: Insatserna inom åtgärden bidrar till att påskynda elektrifiering av lätta fordon i Södermanlands län</p> <p>Effektmål: Minst en ansökan om statligt stöd till regional elektrifieringspilot beviljas som avser utbyggnad inom Södermanland.</p>
<p>Utförare och förankring Huvudansvarig: Medverkande: Ev. Samordnande:</p>	<p>Huvudansvariga: Länsstyrelsen och Region Sörmland Ansvaret innebär att samordna arbetet med analys och handlingsplan.</p> <p>Medverkande: BioDriv Öst, Energikontoret i Mälardalen, kommunerna Ansvaret innebär att utifrån organisationens kompetens delta i arbetet med analys och handlingsplan. Medverkande organisationer bidrar med sin kunskap och sitt perspektiv på utbyggnad av ladd infrastrukturen.</p> <p>Åtgärden förankras med: Storregionalt godstransportråd, Electrification Hub.</p>
<p>Finansiering</p>	<p>Åtgärden kan till viss del genomföras med arbetstid inom ordinarie verksamhet. Komplettering behövs dock i form av upphandlad analys av nuläge och utveckling.</p> <p>Finansiering behövs därför till viss del i form av externa medel. ERUF kanske är möjligt att söka eftersom det finns en koppling till kapacitet i elnäten?</p>
<p>Uppföljning och utvärdering</p>	<p>Åtgärdsområde: Regional handlingsplan har tagits fram. Följs upp av huvudansvarig innan åtgärden avslutas.</p>
<p>Måluppfyllnad</p>	<p>Miljömål: Begränsad klimatpåverkan God bebyggd miljö Frisk luft</p> <p>Globala mål: 11 Hållbara städer och samhällen, 13 Bekämpa klimatförändringarna.</p>

<p>Arbetsgrupp och fokusområde:</p>	<p>Arbetsgrupp Begränsa klimatpåverkan Åtgärdsområde: Konsumtion</p>
<p>Rubrik/namn på åtgärden:</p>	<p>BK 11. Insatser för att stärka hållbar lokal livsmedelsproduktion</p>
<p>Bakgrund och syfte (åtgärdsformulering)</p>	<p>Hållbara lokalproducerade livsmedel har svårt att nå slutanvändaren, såsom offentliga sektorn och konsumenterna. Genom att skapa bättre upphandlingsplattformar och stöd i själva försäljningsprocessen, kan dessa hinder undanröjas. Andra åtgärder som kan göras för att öka livsmedelssektorns bidrag till klimatomställningen är</p>

	<p>utveckling av nya grödor. Insatser för att stärka lokal livsmedelsproduktion och de företag som är förknippade med den är också viktigt för att stärka försörjningstryggheten och öka hållbarheten.</p> <p>Syftet med åtgärden är att på olika sätt bidra till att främja den lokala omställningen till fossilfritt. Det görs genom att öka den hållbara lokalproducerade livsmedelproduktionens andel av länets konsumtion, minska matsvinnet och utveckla produktion av nya lokala livsmedel som kan ersätta befintliga produkter som idag inte produceras i länet, ex bönor, fisk.</p>
<p>Genomförande och metod</p>	<p>Åtgärden innebär att deltagande aktörer samverkar kring att genomföra insatser för att främja den lokala omställningen till fossilfritt, med fokus på livsmedelssektorn. Exempel på aktiviteter är:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Omvärldsanalys, ex Länsstyrelsens rapport om produktionspotentialen i länet. - Skapa testbäddar för nya lokala grödor. - Arbeta fram en gemensam länsmodell för vad som är närproducerat. (Sprida befintliga) Definiera vad är lokalt. - Undersöka nya/befintliga upphandlingstekniker, ex via upphandlingsenheter. Ex. inkludera svinn, lokal närvaro av produktion som i sin tur genererar skatteintäkter/sysselsättning, studiebesök i verksamhet. m.m. - Arbeta för att små lokala livsmedelsproducenter går samman i upphandlingar för att svara upp mot större beställningar. Använd befintliga nätverk. - Stärka nätverken mellan offentliga och lokala livsmedelsproducenter. Bygga vidare på befintliga nätverk. - Regelbundna leverantörsträffar årligen, för att informera om läget, på länsnivå. Kunskapsöverföring - Skapa forum för köpare och säljare. Stora och medelstora företag. Matchning. - Arbeta närmare kommunernas övriga verksamhet såsom skola, för att sprida kunskap om lokal livsmedelsproduktion, klimatpåverkan m.m. via ex bondgårdsbesök eller seminarier kring frågan. Använda digitala forum. - Höja statusen för den offentliga måltiden. Koppla ihop den med hälsoaspekten. Utveckla en regional strategisk plan kring miljömålen. - Erbjud utbildningar, så fler vill starta livsmedelsproduktion, ex växthusodling. - Få fler företag att växla upp sin produktion. Öka andelen medelstora företag. - Arbeta med spårbarhet genom hela ledet och möjliggöra storskalig produktion med lokal prägel. - Arbeta för ett cirkulärt system; Restprodukter från själva produktionen kan bli ny råvara, restvärme från industrin kan skapa förutsättningar för växthusodling. - Genomföra åtgärder utifrån branschens färdplan för fossilfri konkurrenskraft. <p>Genomförandet av åtgärden och de enskilda aktiviteterna kopplas till handlingsplanen för den regionala Livsmedelsstrategin.</p>
<p>Åtgärds mål</p>	<p>Åtgärden har flera mål:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stärka upphandlingsprocessen, så att vi kan öka andelen lokal hållbar livsmedelsproduktion i länet (enligt svenska regler och miljömål), inkludera svinn. - Minska matsvinnet i samtliga led, såsom primär, grossist och konsument.

	<ul style="list-style-type: none"> - Utveckla arbetet med att minska klimatpåverkan av den lokala livsmedelsproduktionen. - Skapa fler lokala medelstora företag som producerar livsmedel samt öka dess lönsamhet, Öka produktionsvolymerna. <p>Uppföljning genom att antal initiativ/aktiviteter per mål mäts.</p>
Utförare och förankring Huvudansvarig: Medverkande: Ev. samordnande:	Huvudansvarig: <ul style="list-style-type: none"> - Region Sörmland och/eller Länsstyrelsen Huvudansvariga leder arbetet och bjuder in medverkande aktörer till en arbetsgrupp för åtgärden. Arbetsgruppen bestämmer vilka konkreta aktiviteter (av ovanstående) som ska genomföras. Medverkande: <ul style="list-style-type: none"> - Länets kommuner - LRF Södermanland - Sörmlands turismutveckling AB (Stua) - AgroSörmland (förslag) Medverkande deltar i arbetsgruppen samt i genomförande av konkreta aktiviteter efter beslut i arbetsgruppen.
Finansiering	Kostnaderna för åtgärden är dels arbetstid hos deltagande aktörer i arbetsgruppen, dels kostnader för aktiviteter. Externa medel behövs för att genomföra aktiviteter, de söks från t.ex. <ul style="list-style-type: none"> - Utvecklingsbidrag via Region Södermanland - Landsbygdsprogrammet - Europeiska Regionala Utvecklingsfonden - LEADER - Projektmedel från den Nationella livsmedelsstrategin
Uppföljning och utvärdering	Andelen lokalproducerade livsmedel ökar i länet, samt minskad mängd matsvinn. Följs upp av kommunerna. Stäms av med övriga strategier och arbeten.
Måluppfyllnad	Miljömål: Generationsmålet Begränsad klimatpåverkan Ett rikt odlingslandskap Ett rikt växt- och djurliv Globala mål: 2 Ingen hunger, 12 Hållbar produktion och konsumtion, 13 Bekämpa klimatförändringarna, 15 Ekosystem och biologisk mångfald.

Arbetsgrupp och fokusområde:	Arbetsgrupp: Begränsad klimatpåverkan Fokusområde: Övergripande
Rubrik/namn på åtgärden:	BK 12. Hållbar kapitalförvaltning i offentliga organisationer
Bakgrund och syfte (åtgärdsformulering)	Klimatpåverkan från kapitalförvaltning, inklusive pensionsförvaltning, är stor och hållbara investeringar är därför ett viktigt verktyg i arbetet med att minska den egna organisationens klimatavtryck. Ansvarsfulla investeringar i hållbara bolag bör främjas och placeringar i företag/företagsgrupper där en del av omsättningen kommer från t.ex. fossila bränsle undvikas. Fokus i denna åtgärd är hållbar kapitalförvaltning avseende <i>klimatpåverkan</i> och målgruppen är kommuner och andra intresserade organisationer i länet.

<p>Genomförande och metod</p>	<p>Organisationer har kommit olika långt i sitt arbete med hållbar kapitalförvaltning. För att säkerställa att insatserna formas utifrån det behov som finns genomförs först ett informationstillfälle med fokus på kunskaps- och erfarenhetsspridning om hållbar kapitalförvaltning utifrån ett klimatperspektiv. Därefter genomförs en nulägesinventering för intresserade kommuner och andra organisationer/företag. Åtgärder genomförs i nedan steg:</p> <p>2023 – genomförande av informationstillfälle Under 2023 genomförs ett informationstillfälle med fokus på kunskaps- och erfarenhetsspridning kring hållbar kapitalförvaltning. Syftet med detta tillfälle är att väcka intresse för frågan inför kommande arbete.</p> <p><u>Ansvarig:</u> Region Sörmland</p> <p>2024 – identifiera nuläge och planera insats Under 2024 genomförs följande:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nuläge och nyckelpersoner i kommunerna/intresserade organisationer/företag identifieras • intervjuer för att utreda intresse/hinder för genomförande • kommunikationsinsats/ eventuell annan insats utifrån resultatet ovan. <p><u>Ansvarig:</u> Ansvarig aktör utses utifrån intresse hos kommuner och övriga organisationer/företag.</p> <p>2025 – genomföra insats Under 2025 genomförs följande:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Genomförande av insats utifrån de behov som identifierats. • Bilda nätverk om intresse finns • Följa upp resultat och intresse och planera för ev. ny insats 2026 <p><u>Ansvarig:</u> Ansvarig aktör utses utifrån utkomst av identifierat nuläge och behov.</p> <p>2026 Eventuellt insats under 2026 beror på utfall av uppföljning föregående år.</p>
<p>Åtgärds mål</p>	<p>De kommuner som deltagit i åtgärden har tagit fram ett arbetssätt för att säkerställa en hållbar kapitalförvaltning inom sin organisation.</p> <p>Effektmål: minskat klimatavtryck/minskade koldioxidutsläpp.</p>
<p>Utförare och förankring Huvudansvarig: Medverkande: Ev. samordnande:</p>	<p>Huvudansvarig: Region Sörmland (ej för åtgärdens samtliga steg) Medverkande: Samtliga kommuner i Sörmland som har kapitalförvaltning i egen regi.</p> <p>Huvudansvar utses för respektive steg: Steg 1 – Anordna informations- och workshoptillfälle: Region Sörmland Steg 2 till 4 – utses efter genomförande av steg 1.</p>
<p>Finansiering</p>	<p>Respektive deltagare behöver själva finansiera sitt arbete med hållbar kapitalförvaltning, t.ex. om konsult anlitas för information, årlig analys och utvärdering. För nuläge och genomförande bedöms ingen särskild finansiering behövas.</p>
<p>Uppföljning och utvärdering</p>	<p>Informations/kommunikationsinsats genomförd (Ja/nej)</p> <p>Andel av deltagande kommuner som tagit fram arbetssätt för hållbar kapitalförvaltning inom sin organisation</p>

Måluppfyllnad	<p>Miljömål: Generationsmålet Begränsad klimatpåverkan</p> <p>Globala mål: 12 Hållbar konsumtion och produktion, 13 Bekämpa klimatförändringarna</p>
----------------------	--

Arbetsgrupp och fokusområde:	Arbetsgrupp Begränsa klimatpåverkan Fokusområde: Övergripande
Rubrik/namn på åtgärden:	BK 13. Klimatvecka Södermanland
Bakgrund och syfte (åtgärdsformulering)	<p>Klimatdagar har tidigare genomförts i Södermanland både på regional och lokal nivå. Målgrupp och inriktning har varierat. De klimatdagar Länsstyrelsen ordnat har ofta haft offentliga aktörer, organisationer och näringsliv som målgrupp. Syftet har varit att inspirera till åtgärdsarbete.</p> <p>Aktiviteter har också genomförts med allmänheten som målgrupp, framförallt av kommunerna. Under september 2021 genomförde Eskilstuna kommun ett ”Klimathoppmöte”. Strängnäs genomför en klimatvecka under hösten 2021. Det finns också exempel från andra län, t.ex. Örebro där man har en omställningsvecka.</p> <p>Aktiviteterna har ibland genomförts i samarbete med andra aktörer, t.ex. Klimathoppmötet i Eskilstuna som arrangerades i samarbete med Studieförbundet.</p> <p>Syftet med Klimatvecka Södermanland är att uppmärksamma klimatfrågan och åtgärdsarbetet i länet, skapa arenor för möten mellan olika aktörer och att inspirera till handling.</p> <p>Målgruppen är ideella organisationer, politiker, näringsliv samt allmänheten.</p>
Genomförande och metod	<p>Klimatveckan ordnas av Länsstyrelsen Södermanland, Region Sörmland samt kommunerna i Södermanland.</p> <p>Under Klimatveckan ordnas aktiviteter på flera platser i länet, och i flera format. Den sammanhållande faktorn är syftet att uppmärksamma klimatfrågan och åtgärdsarbetet i länet, att skapa arenor för möten mellan människor och aktörer samt att inspirera till handling.</p> <p>Länsstyrelsen, Region Sörmland och länets kommuner kan ordna aktiviteter. Aktiviteter kan även ordnas av andra, t.ex. ideella organisationer och näringsliv. Upplägget för veckan är detsamma som Vattenveckan som genomförts sedan 2016.</p> <p>Tidpunkten på året för Klimatveckan kan kopplas till uppmärksammade datum, t.ex. Earth Hour, Världsmiljödagen eller Mobilitetsveckan.</p> <p>Klimatveckan ordnas 2023. Därefter utvärderas om Klimatveckan ska genomföras ytterligare år. Tidpunkten för Klimatveckan bör anpassas så att den inte ligger i för nära anslutning till andra liknande aktiviteter, t.ex. Vattenveckan.</p> <p>Aktiviteterna under veckan kan vara av olika karaktär, men bör innehålla inslag som skapar delaktighet och möten mellan människor. För att nå civilsamhället behövs aktiviteter på kvällstid.</p>

	För att skapa möten mellan aktörer och människor kan metoder som Open Space och Tjänstedesign användas. Tjänstedesign utgår från ett problem och man får tillsammans skapa en väg framåt.
Åtgärds mål	<p>Åtgärds mål 1: Klimatvecka Södermanland genomförs 2023.</p> <p>Åtgärds mål 2: Aktiviteter genomförs under Klimatveckan i mer än hälften av Södermanlands kommuner.</p> <p>Effektmål: Klimatveckan leder till ökad kunskap hos allmänheten om klimatfrågan och åtgärdsarbetet i länet, samt möten mellan aktörer. Effektmålet mäts genom enkät.</p>
Utförare och förankring Huvudansvarig: Medverkande: Ev. Samordnande:	<p>Huvudansvarig: Länsstyrelsen och Region Sörmland är tillsammans huvudansvariga för åtgärden. Det innebär att de är ansvariga för att samordna Klimatvecka Södermanland. De kan också genomföra aktiviteter under Klimatveckan.</p> <p>Medverkande: Kommunerna, Energikontoret i Mälardalen Medverkande aktörer åtar sig att delta i samordning av aktiviteter i den egna kommunen, samt kan genomföra aktiviteter under Klimatveckan.</p> <p>Studiefremjandet föreslås även som medverkande i åtgärden.</p> <p>Även andra aktörer, t.ex. ideella organisationer och näringsliv bjuds in till att ordna aktiviteter under Klimatveckan.</p>
Finansiering	<p>Kostnaderna för åtgärden utgörs framförallt av arbetstid hos Länsstyrelsen, Region Sörmland samt kommunerna.</p> <p>Även kostnader kring aktiviteterna såsom lokalhyra och kommunikation kan uppkomma.</p> <p>Eftersom kostnaderna utgörs av arbetstid, och i övrigt är relativt begränsade är det inte motiverat att söka externa medel för finansiering av projektet. Åtgärden finansieras av anslag/budget för klimat- och energi hos Länsstyrelsen, Region Sörmland samt länets kommuner.</p>
Uppföljning och utvärdering	<p>Åtgärden följs upp under och efter genomförd Klimatvecka. Uppföljningen avser vilka aktörer som deltar och ordnar aktiviteter, samt antal och typ av ordnade aktiviteter. Under och efter veckan används enkäter för utvärdering riktade både till aktörer som genomför aktiviteter och deltagande i aktiviteterna.</p> <p>Inom utvärderingen bör en enkät eller liknande inriktas på att följa upp om aktiviteterna lett till ökad kunskap hos allmänheten om klimatfrågan och en ökad takt i åtgärdsarbetet i länet.</p>
Måluppfyllnad	<p>Miljömål Begränsad klimatpåverkan</p> <p>Globala mål: 13 Bekämpa klimatförändringarna.</p>

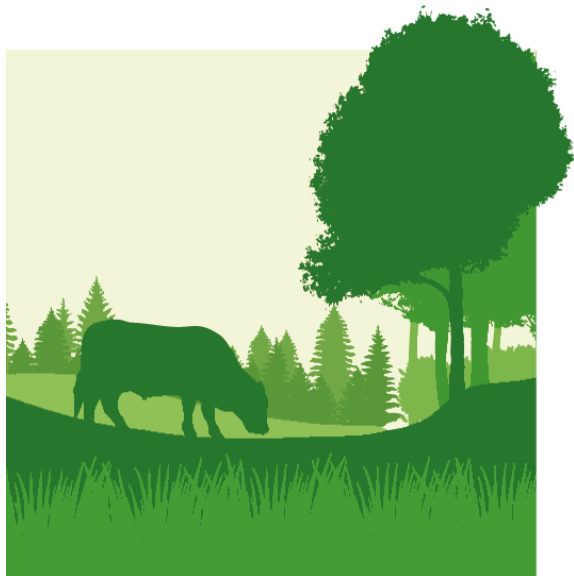
Arbetsgrupp och fokusområde:	Arbetsgrupp: Begränsad klimatpåverkan Fokusområde: Övergripande

Rubrik/namn på åtgärden:	BK 14. Klimatberäkningar/klimatbokslut som underlag till prioriteringar
Bakgrund och syfte (åtgärdsformulering)	<p>Klimatberäkningar utgör ett viktigt prioriteringsunderlag för att effektivt kunna minska sin organisations klimatavtryck. Genom information om var de stora utsläppskällorna finns, kan resurser och åtgärder sättas in på rätt ställen.</p> <p>Syftet med åtgärden är att underlätta för organisationer att genomföra klimatberäkningar för sin verksamhet och i förlängningen kunna minska sina egna klimatutsläpp. Detta genom utbyte av idéer, erfarenheter och kompetens mellan organisationer.</p> <p>Den huvudsakliga målgruppen är länets kommuner, men även andra intresserade organisationer kan delta.</p>
Genomförande och metod	<p>Åtgärden genomförs i två steg:</p> <p>2023: Kompetenshöjande insatser. Genomförande av ett inledande informations- och workshoptillfälle med föreläsare om klimatberäkningar, information om vilka verktyg som finns, hur man bäst går tillväga och andra organisationers erfarenheter.</p> <p><u>Ansvarig:</u> Region Sörmland anordnar detta inledande informations- och workshoptillfälle.</p> <p>2024–2026: Nätverk och erfarenhetsutbyte Nätverk för kompetens- och erfarenhetsutbyte för klimatberäkningar.</p> <p><u>Ansvarig:</u> Länsstyrelsen föreslås samordna nätverket</p>
Åtgärds mål	<p>Ett nätverk för kompetens- och erfarenhetsutbyte för klimatberäkningar med minst 6 deltagande kommuner har etablerats.</p> <p>Vid programperiodens slut har minst 3 kommuner genomfört klimatberäkningar som prioriteringsunderlag för klimatåtgärder.</p>
Utförare och förankring Huvudansvarig: Medverkande: Ev. samordnande:	<p>Huvudansvarig: Region Sörmland (ej för åtgärdens samtliga steg) Medverkande: Kommunerna</p> <p>Huvudansvar utses för respektive steg: Steg 1 – Anordna informations- och workshoptillfälle: Region Sörmland Steg 2 – Samordna nätverk: Förslagsvis Länsstyrelsen</p>
Finansiering	Respektive organisation finansierar själv eventuellt behov av konsultstöd för att ta fram klimatbokslut/genomföra klimatberäkningar. För erfarenhetsutbyte i nätverk bedöms ingen särskild finansiering behövas.
Uppföljning och utvärdering	<p>Följande följs upp:</p> <ul style="list-style-type: none"> Nätverk etablerat (Ja/nej) Antal deltagande kommuner i nätverk (st.) Antal kommuner som genomfört klimatbokslut/klimatberäkningar <p>Om möjligt inom programperioden följs också resultatet från respektive organisations klimatbokslut upp – det vill säga förändringen i klimatpåverkan utifrån upprättat klimatbokslut.</p>
Måluppfyllnad	<p>Miljömål Begränsad klimatpåverkan</p> <p>Globala mål: 13 Bekämpa klimatförändringarna.</p>

Förankringsversion

Levande skogar och landskap

Att bevara den biologiska mångfalden är en utmaning såväl i Sverige som globalt. Enligt den senaste rödlistan lever många av de rödlistade arterna i skogs- och jordbrukslandskapet.¹⁷ Igenväxning av tidigare öppna marker och avverkning av skog är två exempel på faktorer som har en negativ påverkan på växt- och djurlivet. Många aktörer gör redan idag stora insatser i landskapet för att förbättra livsvillkoren för växter och djur, till exempel genom att restaurera och sköta betesmarker eller att spara döda eller skyddsvärda träd vid avverkning. För att komplettera det arbete som redan pågår har arbetsgruppen tagit fram några nya åtgärder. Många av åtgärderna handlar om att utöka samverkan och dialog i naturvårdsarbetet i länet, för att på så sätt nå bättre resultat. Det handlar om allt från kunskapsspridning och samverkan till konkreta insatser som att skapa levande kantzoner, säkerställa ekens framtid i Sörmland och förbättra landskapet för pollinerande insekter. Åtgärderna bidrar på olika vis till att i samverkan (åter)skapa viktiga livsmiljöer i skog och i jordbrukslandskapet och därmed bidra till att öka den biologiska mångfalden.

Områdets koppling till miljömålen och de globala målen

Miljömål som i huvudsak inkluderas: Levande skogar, Ett rikt odlingslandskap och Ett rikt växt- och djurliv.

Miljömålen Myllrande våtmarker, Ingen övergödning, Begränsad klimatpåverkan, Levande sjöar och vattendrag samt God bebyggd påverkas också av åtgärderna.

Globala mål som berörs¹⁸: 2 Ingen hunger, 6 Rent vatten och sanitet, 11 Hållbara städer och samhällen, 12 Hållbar konsumtion och produktion, 13 Bekämpa klimatförändringen, 14 Hav och marina resurser samt 15 Ekosystem och biologisk mångfald.

¹⁷ SLU Artdatabanken (2020). [Rödlistade arter i Sverige 2020](#). SLU, Uppsala

¹⁸ [Mappning av Sveriges miljömål mot de globala hållbarhetsmålen](#)

Tabell över åtgärder i Levande skogar och landskap

Åtgärds nr.	Åtgärdsrubrik	Huvudansvarig	Medverkande	Miljömål
LSL 1	Uppdatera och utveckla värde-trakter för skog i dialog med berörda aktörer	Länsstyrelsen	Skogsstyrelsen Dialogparter; LRF och Jordägarförbundet, skogsbolag, andra myndigheter	<ul style="list-style-type: none"> Levande skogar Ett rikt växt och djurliv
LSL 2	Kunskapsspridning kring grön infrastruktur i skogs- och jordbrukslandskapen, inklusive vattenområden	Länsstyrelsen	Skogsstyrelsen, LRF och Jordägarförbundet	<ul style="list-style-type: none"> Ett rikt växt- och djurliv Levande skogar Ett rikt odlingslandskap Myllrande våtmarker Levande sjöar och vattendrag
LSL 3	Ökad samverkan för att gynna ansvarsarter och naturtyper i några skogslandskap	Länsstyrelsen	Holmen skog, Sveaskog, Mellanskog och Fastighetsverket	<ul style="list-style-type: none"> Levande skogar Ett rikt växt och djurliv
LSL 4	Höja kunskapen om ekologiska spridningsanalyser	Eskilstuna kommun	Övriga kommuner samt Länsstyrelsen	<ul style="list-style-type: none"> Ett rikt odlingslandskap Levande skogar Ett rikt växt- och djurliv
LSL 5	Skapa levande kantzoner mot vattendrag, sjöar, odlings- och betesmarker samt impediment	Länsstyrelsen	Skogsstyrelsen, Nyköpingsåarnas Vattenvårdsförbund, Jordbruksverket och LRF, ev. Agro Sörmland	<ul style="list-style-type: none"> Ett rikt odlingslandskap Levande skogar Ett rikt växt- och djurliv
LSL 6	Utveckla brynmiljöer, bärande träd och buskar, sandblottor, ängsmark etc. i öppna soliga lägen, exempelvis vid vägar, järnvägar, kraftledningar, tätortsnära områden.	Länsstyrelsen	Trafikverket, Ledningsägare (ex Vattenfall Eldistribution och Svenska kraftnät), länets kommuner	<ul style="list-style-type: none"> Ett rikt odlingslandskap Levande skogar Ett rikt växt- och djurliv
LSL 7	Lyfta ekens möjlighet att utvecklas i alla åldersstadier och bestånd	Länsstyrelsen i samverkan med Skogsstyrelsen	Skogsstyrelsen, Jordbruksverket, skogsbolag, LRF och Jordägarförbundet kommuner och andra markägare	<ul style="list-style-type: none"> Ett rikt odlingslandskap Levande skogar Ett rikt växt- och djurliv
LSL 8	Ökade kunskaper för rätt användning av alternativa skogsbruksmetoder på kommunal mark	Skogsstyrelsen	Länets kommuner och Länsstyrelsen	<ul style="list-style-type: none"> Levande skogar Ett rikt växt- och djurliv God bebyggd miljö
LSL 9	Utvecklad dialog kring klimatåtgärder i skogsbruket/naturvården	Skogsstyrelsen och länsstyrelsen		<ul style="list-style-type: none"> Begränsad klimatpåverkan Levande skogar Myllrande våtmarker. Ett rikt-växt och djurliv.
LSL 10	Öka den biologiska variationen i jordbrukslandskapet	Greppa Näringen (länsstyrelsen och LRF)	Kommunerna	<ul style="list-style-type: none"> Ett rikt odlingslandskap, Ett rikt växt- och djurliv
LSL 11	Utveckla demonstrationsområden för pollinering	Länsstyrelsen	Jägareförbundet, Holmen skog, Nyköpings kommun/Öknaskolan och Tovetorps forskningsstation.	<ul style="list-style-type: none"> Ett rikt odlingslandskap Ett rikt växt- och djurliv

Åtgärder Levande skogar och landskap

Arbetsgrupp och fokusområde:	Arbetsgrupp: Levande skogar och landskap Fokusområde: Utveckla kunskapsunderlag kring skogens värde-trakter
Rubrik/namn på åtgärden:	LSL 1 Uppdatera och utveckla värde-trakter för skog i dialog med berörda aktörer
Bakgrund och syfte (åtgärdsformulering)	Vi behöver öka kunskapen kring allas insatser för naturvård i skogen. Det behövs också en ökad kvalitet i kunskapsunderlagen för alla olika typer av skogliga åtgärder. Värde-trakterna för skog togs fram 2006 och nya kunskaper och erfarenheter har tillkommit sedan dess. Att gemensamt utveckla arbetet med värde-trakter bedöms därmed vara en effektiv åtgärd. På detta sätt kan samsynen mellan aktörerna ökas samtidigt som förståelsen för helheten i landskapet förbättras. Utvecklingsarbetet ska ske i dialog med relevanta organisationer. Målgruppen är myndigheter, skogsbruket, markägare och brukare och andra aktuella föreningar.
Genomförande och metod	Under det första året uppdaterar länsstyrelsen värde-trakterna för skog. Arbetet ska ske i dialog med relevanta aktörer. Värde-trakterna beskrivs därefter vad gäller skogliga förhållanden, naturtyper, naturvärden, arter, skydd samt hur markägarna kan bidra till en positiv utveckling av värde-traktens naturvärden. I och med att projektet innehåller både en uppdatering av värde-trakter och en utvecklad beskrivning av dessa utgör det även ett viktigt underlag till Åtgärdsförslag nr 2 dvs <i>Kunskapsspridning kring grön infrastruktur i skogs- och jordbrukslandskapen, inklusive vattenområden.</i>
Åtgärds-mål	Uppdateringen av värde-trakterna ska vara klar under 2022/2023 beskrivningarna senast under 2023.
Utförare och förankring Huvudansvarig: Medverkande: Ev. samordnande:	Huvudansvarig: Länsstyrelsen ansvarar för att uppdaterade värde-trakter tas fram och för att dialog sker med berörda. Medverkande: Skogsstyrelsen. Dialog förs även med relevanta föreningar/organisationer så som LRF Södermanland, Jordägarförbundet, skogsbolag, övriga myndigheter. På sikt bör arbetet med värde-trakter kunna vara en tydlig del av varje aktörs egen verksamhet.
Finansiering	I huvudsak via egenfinansiering. Förslag på ekonomiskt stöd för uppdateringen av värde-trakter kanske kan fås från det Regionala skogsprogrammet
Uppföljning och utvärdering	Länsstyrelsen ansvarar för att följa upp åtgärden 2023 och 2024,

	Åtgärden är genomförd när uppdatering av värde-trakter är klar samt beskrivningar.
Måluppfyllnad	<p>Miljömål: Levande skogar Ett rikt växt- och djurliv</p> <p>Globala mål: 15 Ekosystem och biologisk mångfald Globala målen:</p>

Arbetsgrupp och fokusområde:	<p>Arbetsgrupp: Levande skogar och landskap</p> <p>Fokusområde: Kunskapsspridning kring grön infrastruktur</p>
Rubrik/namn på åtgärden:	LSL 2 Kunskapsspridning kring grön infrastruktur i skogs- och jordbrukslandskapen, inklusive vattenområden
Bakgrund och syfte	<p>Åtgärden syftar till att sprida kunskap om grön infrastruktur och inspirera olika aktörer till att frivilligt genomföra naturvårdsinsatser som stärker den gröna infrastrukturen i landskapet. Genom ökade kunskaper kan vi lättare göra rätt åtgärder på rätt plats i landskapet. Förståelsen för landskapets ekologi kan utvecklas i positiv riktning.</p> <p>Det är ett långsiktigt arbete att integrera grön infrastruktur i olika aktörers dagliga verksamhet, och denna åtgärd ska se till att ge detta viktiga kommunikationsarbete ett rejält lyft.</p> <p>Genom den uppdatering av värde-trakter för skog som kommer ske inom ramen för Åtgärd 1, ökar förutsättningarna för att utveckla ett gemensamt arbete med grön infrastruktur i skogen.</p> <p>Målgrupp är myndigheter, markägare, brukare, kommuner med flera. Att jobba med grön infrastruktur är ett gemensamt ansvar där alla aktörer i landskapet behöver hjälpas åt.</p>
Genomförande och metod	<p>Steg 1 (2022–2023): Uppstartsfas där Länsstyrelsen i samverkan med Skogsstyrelsen, LRF Södermanland och Jordägarförbundet tar fram en detaljerad plan över vilka kommunikationsinsatser som ska genomföras. Exempelvis: Informationsmöten, webinarier, fältvandringar inom värde-trakter. Länsstyrelsen bör också sprida beskrivningar och förslag på naturvårdsåtgärder som underlag för vidare prioritering.</p> <p>Steg 2 (2023–2026): Genomföra kommunikationsinsatser enligt plan.</p>
Åtgärds-mål	<p>Målet med åtgärden på medellång sikt är att höja kompetensen om grön infrastruktur hos landskapets aktörer. Detta nås genom kortsiktiga mål om att ta fram en plan för kommunikationsinsatser samt att anordna träffar för målgruppen. Detaljerade mätetal tas fram i steg 1.</p> <p>De förbättrade underlagen om värde-trakterna ger också aktörerna möjlighet att prioritera egna naturvårdsinsatser som på lång sikt bidrar till att förbättra den gröna</p>

	infrastrukturen i länet. Detta förväntas ge positiva effekter på den biologiska mångfalden och även på tillgången till ekosystemtjänster.
Utförare och förankring Huvudansvarig: Medverkande: Ev. samordnande:	Huvudansvarig: Länsstyrelsen ansvarar för att ta fram en plan för kommunikation samt sprida kunskap om grön infrastruktur till olika målgrupper. Medverkande: Skogsstyrelsen och LRF Södermanland/Jordägarförbundet. Deltar i att ta fram en kommunikationsplan.
Finansiering	Egenfinansiering.
Uppföljning och utvärdering	Länsstyrelsen ansvarar för uppföljning av åtgärden, både steg 1, uppstartsfasen, och steg 2, där kommunikationsinsatser ska genomföras. Länsstyrelsen ska även se till att det sker en utvärdering av genomförda kommunikationsinsatser vid lämpliga tillfällen, ex. via enkäter.
Måluppfyllnad	Miljömål: Levande skogar Ett rikt odlingslandskap Myllrande våtmarker Levande sjöar och vattendrag Ett rikt växt- och djurliv Globala mål: 15 Ekosystem och biologisk mångfald
Arbetsgrupp och fokusområde:	Arbetsgrupp: Levande skogar och landskap Fokusområde: Ökad samverkan i utpekade skogslandskap
Rubrik/namn på åtgärden:	LSL 3 Ökad samverkan för att gynna ansvarsarter och naturtyper i några skogslandskap
Bakgrund och syfte	Det finns ansvarsarter (rödlistade arter med stor population i Södermanland) och naturtyper med särskilda naturvårdsbehov. Här kan skogsbrukets egna miljöåtaganden vara viktiga bidrag till naturvårdsarbetet. Att forma sådana projekt tar tid, genomförandet sträcker sig därför över hela projektperioden, år 2022–2026. Syftet är att öka förutsättningarna för biologisk mångfald via artspecifika eller naturtypspecifika satsningar i utpekade landskap. Kombinerar om möjligt med förutsättningar för friluftsliv. Målgrupp: skogsföretag eller markägarorganisationer.
Genomförande och metod	Ett samverkansprojekt startas upp per år från och med 2022 om möjligt, annars under början av 2023. Samverkan för att genomföra konkreta insatser inom utvalda skogslandskap. t.ex. <ul style="list-style-type: none"> • Hjälmarens öar och lövskogar

	<ul style="list-style-type: none"> • Båvenområdet • Kolmården • Tullgarn • Gnesta/Likstammen
Åtgärds mål	<p>Tydliga och riktade naturvårdssatsningar skall ha genomförts inom alla projektområden år 2026. Detaljerade mätetal tas fram i samband med att projektplan tas fram.</p> <p>På lång sikt gynnas den biologiska mångfalden.</p>
Utförare och förankring Huvudansvarig: Medverkande: Ev. samordnande:	<p>Huvudansvarig: Länsstyrelsen ansvarig för samordningen av åtgärden.</p> <p>Medverkande: Holmen skog, Sveaskog, Mellanskog och Fastighetsverket m.fl. ansvariga för åtgärder i skogen.</p> <p>Eventuellt dialog med LRF Södermanland och Jordägarförbundet.</p>
Finansiering	Egenfinansiering, även vissa möjligheter med t ex LONA-bidrag, NOKÅS, eller Åtgärdsprogram för hotade arter finns.
Uppföljning och utvärdering	Länsstyrelsen ansvarar för igångsättandet av projekten samt för uppföljning vid varje årsslut. De olika medverkande organisationerna ansvarar för konkreta åtgärder. Aktörerna rapporterar varje års insatser till Länsstyrelsen.
Måluppfyllnad	<p>Miljömål: Levande skogar Ett rikt växt- och djurliv</p> <p>Globala mål: 15 Ekosystem och biologisk mångfald</p>

Arbetsgrupp och fokusområde:	<p>Arbetsgrupp: Levande skogar och landskap</p> <p>Fokusområde: Inspiration till att göra spridningsanalyser på kommunal nivå</p>
Rubrik/namn på åtgärden:	LSL 04 Höja kunskapen om ekologiska spridningsanalyser
Bakgrund och syfte (åtgärdsformulering)	<p>Kunskap om grön- och blå infrastruktur och ekologiska spridningsanalyser är viktigt för att avgöra hur ett specifikt område kan påverkas av en åtgärd beroende på hur landskapet ser ut. Möjligheten för arter att sprida sig i landskapet är en förutsättning för ett rikt växt- och djurliv. I dagens fragmenterade landskap kan bedömningar av grön infrastruktur och ekologiska samband vara särskilt viktiga för en lyckad planering och förvaltning av biologisk mångfald och ekosystemtjänster.</p> <p>Ekologiska spridningsanalyser kan förbättra underlagen för prioritering av naturvårdsinsatser samt utgöra underlag för att föreslå lämplig markanvändning.</p> <p>En del kommuner har genomfört spridningsanalyser, bland annat i samband med framtagande av översiktsplaner eller grönplaner, men arbetet behöver utvecklas. Analyser sker även regionalt.</p>

	Åtgärden syftar till att sprida kunskap om olika spridningsanalyser och inspirera flera kommuner till att genomföra analyser.
Genomförande och metod	Eskilstuna kommun genomför ett seminarium om spridningsanalyser där kommuner och andra intresserade aktörer bjuds in. Kommunen presenterar konkreta exempel som inspiration till eget arbete. Seminarier genomförs under hösten 2022. Ett uppstartsmöte genomförs med Länsstyrelsen för att dra igång arbetet.
Åtgärds mål	Kortsiktigt åtgärds mål är att ett seminarium om spridningsanalyser genomförs hösten 2022 för att summera nuläget, sprida kunskap och inspirera flera aktörer till att genomföra egna analyser. På medellång sikt är målet med åtgärden att höja kunskapsunderlaget om ekologiska samband i kommunerna, vilket kan förbättra förutsättningarna för planering och förvaltning som i sin tur ger en miljöeffekt som stärker biologisk mångfald och ekosystemtjänster. Detaljerade mätetal tas fram vid framtagande av projektplan.
Utförare och förankring Huvudansvarig: Medverkande: Ev. samordnande:	Huvudansvarig: Eskilstuna kommun ansvarar för att genomföra ett seminarium om spridningsanalyser. Medverkan: Övriga kommuner samt Länsstyrelsen. Även andra aktörer kommer ges möjlighet att delta på seminariet, ex. LRF Södermanlands lokala företrädare.
Finansiering	Finansiering sker genom eget arbete hos kommuner, länsstyrelse och andra deltagande aktörer.
Uppföljning och utvärdering effekter?	Eskilstuna kommun följer upp att åtgärden genomförs och ser till att det görs en utvärdering av seminariet.
Måluppfyllnad	Miljömål: Levande skogar Ett rikt odlingslandskap Ett rikt växt- och djurliv m fl. naturtypsmål Globala mål: 15 Ekosystem och biologisk mångfald
Arbetsgrupp och fokusområde:	Arbetsgrupp: Levande skogar och landskap Fokusområde: "Kampanj" för levande kantzoner
Rubrik/namn på åtgärden:	LSL 5 Skapa levande kantzoner mot vattendrag, sjöar, odlings-/betesmarker samt impediment.
Bakgrund och syfte (åtgärdsformulering)	Frågan om kantzoner mot sjöar och vattendrag, impediment och jordbrukslandskap har länge varit en del av naturvårdsarbetet inom storskogsbruket. Frågans aktualitet

	<p>är inte lika tydlig hos privata markägare och i jordbrukslandskapet. Här har man inte kommit lika långt vad gäller målbilder och praktiskt utförande. Det finns således en stor utvecklingspotential vad gäller utförande kring bevarande och skötsel av kantzoner både i skogslandskapet och jordbrukslandskapet.</p> <p>Målet är att skapa sammanhängande livsmiljöer/kantzoner på landskapsnivå. Kantzonerna sträcker sig som smala stråk genom landskapet och ökar förutsättningarna för en rik biologisk mångfald.</p> <p>Målgrupp: Markägare, lantbrukare, arrendatorer, hästägare och deras rådgivare samt vattenråden i Södermanland.</p>
Genomförande och metod	<p>Målet är att skapa samsyn kring åtgärder både vid plantering, röjning och gallring för att utveckla nya lövrika kantzoner på rätt ställen i landskapet. Samsyn krävs också i jordbrukslandskapet.</p> <p>Steg 1 (2022–2023): En bild av nuläget tas fram för Södermanland. Sedan skapas en samsyn kring kantzoner mellan LST, SKS och Jordbruksverket.</p> <p>Därefter utvecklas gemensamma demonstrationsområden tillsammans med LRF Södermanland och Nyköpingsåarnas vattenvårdsförbund (NVVF).</p> <p>Steg 2 (2023–2026): I nästa steg genomförs en kampanj för kantzoner där följande delar ingår:</p> <p>Dialoger, digitala föreläsningar/fältträffar kring målbilder.</p> <p>Observera att kantzoner i jordbrukslandskapet inte är ett etablerat begrepp. Här behöver samsynen mellan myndigheter utvecklas. Kantzoner i jordbrukslandskapet bör anpassa sig på ett klokt sätt till nya CAP, det nya jordbrukarstödet.</p>
Åtgärds mål	<p>Målet med steg ett, kortsiktigt mål, är att skapa samsyn kring åtgärder både vid plantering, röjning och gallring för att utveckla nya lövrika kantzoner på rätt ställen i landskapet. Samsyn behövs också i jordbrukslandskapet.</p> <p>Målet med steg två är att aktivt skapa kantzoner enligt framdiskuterade målbilder.</p> <p>Mer detaljerade mätetal tas fram i samband med att projektplan tas fram.</p>
Utförare och förankring Huvudansvarig: Medverkande: Ev. samordnande:	<p>Huvudansvarig: Länsstyrelsen. Ansvarar för att utveckla samsyn mellan myndigheter och framtagande av demoytor. Skogsstyrelsen och Jordbruksverket och LRF Södermanland är viktiga parter i detta.</p> <p>Medverkande: Skogsstyrelsen, Jordbruksverket och LRF Södermanland är viktiga parter i arbetet med att skapa samsyn kring kantzoner i landskapet. Gemensamma demonstrationsområden utvecklas tillsammans med LRF Södermanland och Nyköpingsåarnas Vattenvårdsförbund (NVVF)</p> <p>Kampanj samordnas av lämplig aktör, exempelvis Agro Sörmland.</p>
Finansiering	<p>Egenfinansiering alternativt möjlighet till finansiering till demoområden inom Greppa näringen. LONA- medel kan sökas av kommunerna för att ta fram underlag.</p>

Uppföljning och utvärdering	<p>Länsstyrelsen ansvarar för att följa upp arbetet med samsyn. Agro Sörmland samordnar kampanjen och uppföljningen av denna.</p> <p>Åtgärden är genomförd när åtgärds målen på kort sikt är genomförda.</p>
Måluppfyllnad	<p>Miljömål: Levande skogar Ett rikt odlingslandskap Ett rikt växt- och djurliv</p> <p>Globala mål: 15 Ekosystem och biologisk mångfald</p>
Arbetsgrupp och fokusområde:	<p>Arbetsgrupp: Levande skogar och landskap</p> <p>Fokusområde: Bevara och restaurera bryn, bärande träd och buskar, sandblottor, ängsmark etc. där särskilda förutsättningar finns.</p>
Rubrik/namn på åtgärden:	<p>LSL 6 Utveckla brynmiljöer, bärande träd och buskar, sandblottor, ängsmark etc. i öppna soliga lägen, exempelvis vid vägar, järnvägar, kraftledningar, tätortsnära områden.</p>
Bakgrund och syfte (åtgärdsformulering)	<p>Uppföljningen av den nya rödlistan för 2020 visar på ett utsatt läge för den biologiska mångfalden. För att förbättra situationen behöver konkreta åtgärder göras i många olika miljöer och av många olika aktörer som påverkar landskapet. Det handlar om att utnyttja landskapets förutsättningar för att gynna biologisk mångfald.</p> <p>Åtgärden syftar till att få olika aktörer att genomföra insatser för att gynna den biologiska mångfalden i öppna soliga lägen, exempelvis vid vägar, järnvägar, kraftledningar och i tätortsnära områden. Målgruppen är de aktörer som har rådighet över skötsel och förvaltning av dessa miljöer ex. Trafikverket, ledningsägare och kommuner.</p> <p>Möjliga konkreta åtgärder kan till exempel vara att utveckla brynmiljöer, bärande träd och buskar, sandblottor mm.</p>
Genomförande och metod	<p>Inledningsvis behöver Länsstyrelsen, som ska samordna åtgärden, kartlägga vad aktörerna gör idag. Sedan behöver vi ha en dialog kring hur arbetet kan utvecklas framöver.</p> <p>Dialogen med berörda myndigheter påbörjas under 2023.</p> <p>Konkreta åtgärder genomförs under perioden 2023–2026.</p> <p>Trafiksäkerhetsfrågor bör tas upp vad gäller vägar med hastigheter över 50 km i timmen, då anläggande av t ex blomrika vägkanter kan öka förekomsten av vilt. Samverkan bör ske med andra aktörer så som viltolycksrådet.</p>
Åtgärds mål	<p>Målet på kort sikt är att ta fram en kartläggning och behovsanalys via en inledande dialog med målgruppen. På medellång sikt genomförs flera konkreta åtgärder i</p>

	<p>öppna soliga lägen som på lång sikt gynnar den biologiska mångfalden och bidrar till flera ekosystemtjänster.</p> <p>Mer detaljerade mätetal tas fram i samband med att projektplan tas fram/i dialog med målgruppen.</p>
<p>Utförare och förankring Huvudansvarig: Medverkande: Ev. samordnande:</p>	<p>Huvudansvarig: Länsstyrelsen. Samordnar åtgärden och har ansvar för kontakterna med olika aktörer</p> <p>Medverkande: Trafikverket, Ledningsägare, länets kommuner. Ansvaret innebär att delta i initial dialog samt att implementera aktiviteter i kantzoner de råder över.</p>
<p>Finansiering</p>	<p>Länsstyrelsen deltar med egen arbetstid.</p> <p>Andra aktörer deltar utifrån egna förutsättningar.</p> <p>Det kan finnas möjlighet att söka stöd eller bidrag för konkreta åtgärder, exempelvis LONA-medel.</p>
<p>Uppföljning och utvärdering</p>	<p>Länsstyrelsen ansvarar för uppstart av dialog kring nuläget och förutsättningarna framåt. Årlig uppföljning görs av de kortsiktiga åtgärds målen. Summering av åtgärder genomförs 2026.</p> <p>Åtgärden är genomförd när kortsiktiga mål nås.</p>
<p>Måluppfyllnad</p>	<p>Miljömål: Levande skogar Ett rikt odlingslandskap Ett rikt växt- och djurliv</p> <p>Globala mål: 15 Ekosystem och biologisk mångfald</p>
<p>Arbetsgrupp och fokusområde:</p>	<p>Arbetsgrupp: Levande skogar och landskap</p> <p>Fokusområde: Eken som mångfaldsbärare och som produktionsträd</p>
<p>Rubrik/namn på åtgärden:</p>	<p>LSL 7 Lyfta ekens möjlighet att utvecklas i alla åldersstadier och bestånd</p>
<p>Bakgrund och syfte (åtgärdsformulering)</p>	<p>Eken har länge haft en kungastatus bland de träd som gynnar en värdefull och rik biologisk mångfald. Här kan eken fungera både som solitär och beståndsbildande. Den lever dessutom väldigt länge – upp till 1000 år. I Södermanland finns främst spridda inslag av gamla ekar kvar. Det finns dock många ekar som passerat älgbeteshöjd och därmed kan utvecklas till nya naturvårdsträd.</p> <p>Syftet med åtgärden är att gynna ekar i alla åldrar för att på lång sikt återskapa ett rikt skogslandskap. Samtidigt kan vi öka arealen skog som förnygras med ek för att även tillgodose produktionsintressen.</p>

	<p>Genom en kampanj där vi vid röjning och gallring satsar på att friställa ekar över 7 cm i brösthöjd kan vi förändra landskapets framtida ekologiska värden. Att gynna dessa träd har också ett stort stöd i skogsbrukets målbilder för <i>Träd och buskar</i>.</p> <p>Arbetet bör förstärkas av en restaurering av trädstrukturer även i jordbrukslandskapet – se åtgärd 10.</p> <p>Målgrupp är kommunerna, skogliga aktörer och markägare.</p> <p>Södermanland kan på detta sätt utmärka sig som det län där eken och dess mångfald fick en ny framtid.</p>
Genomförande och metod	<p>Genomförande:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Demonstrationsområden för restaurering tas fram (2022–2023). • Tydligt budskap formas tillsammans med skogsbrukets aktörer senast 2023. • En kampanj /utbildningsinsats genomförs för att gynna eken i det sörmländska skogs- och kulturlandskapet (2023–2026). <p>Ekens kulturhistoria bör lyftas fram särskilt.</p> <p>Det bör tydliggöras var eken skulle kunna ersätta granen som idag drabbats av granbarkborrar.</p>
Åtgärds mål	<p>Åtgärds mål på kort sikt är;</p> <p>Ett budskap tas fram som aktörerna enas om Demonstrationsområden skapas.</p> <p>Detaljerade mätetal tas fram i samband med att projektplan tas fram.</p> <p>Mål på medellång sikt: Förändra synen på eken i det sörmländska skogslandskapet och öka förståelsen för de unga trädens betydelse i framtidens skogar. Målet på lång sikt är att främja ekens existens och att Sörmland kan föregå som ett gott exempel med detta arbete. Samt att öka förutsättningarna för biologisk mångfald.</p>
Utförare och förankring Huvudansvarig: Medverkande: Ev. samordnande:	<p>Huvudansvarig: Länsstyrelsen ansvarar för att samordna åtgärden.</p> <p>Medverkande: Skogsstyrelsen, Jordbruksverket, skogsbolag, LRF Södermanland, Jordägarförbundet, kommuner och andra markägare.</p>
Finansiering	<p>Egenfinansiering samt med möjlig finansiering genom Ädellövsstöd hos Skogsstyrelsen. NOKÅS, Åtgärdsprogram särskilt värdefulla träd.</p> <p>Även Skogsprogrammet kan vara möjligt.</p>
Uppföljning och utvärdering	<p>Länsstyrelsen ansvarar för att följa upp åtgärden varje år.</p> <p>Genomförd när kortsiktiga mål nåtts.</p>
Måluppfyllnad	<p>Miljömål: Levande skogar</p>

	<p>Ett rikt odlingslandskap Ett rikt växt- och djurliv</p> <p>Globala mål: 15 Ekosystem och biologisk mångfald</p>
--	--

Arbetsgrupp och fokusområde:	<p>Arbetsgrupp: Levande skogar och landskap</p> <p>Fokusområde: Hyggesfria metoder och kontinuitetsskogsbruk</p>
Rubrik/namn på åtgärden:	LSL 8 Ökade kunskaper för rätt användning av alternativa skogsbruksmetoder på kommunal mark
Bakgrund och syfte (åtgärdsformulering)	<p>Kommunerna i länet förvaltar skog som ofta ligger nära städer och tätorter. Hur skogsbruket bedrivs i de kommunala skogarna har betydelse för biologisk mångfald och ekosystemtjänster, men även för möjligheterna för allmänheten att bedriva friluftsliv. Med alternativa skogsbruksmetoder kan mer variationsrika skogar skapas där större hänsyn tas till olika intressen.</p> <p>Åtgärden syftar till att höja kommunernas kunskap om alternativa skogsbruksmetoder. Med ökad kunskap om de olika metoderna kan man sedan välja rätt metod på rätt plats för rätt hänsyn.</p> <p>Målgruppen är i första hand berörda tjänstemän på kommunerna. I andra hand intresserade markägare.</p>
Genomförande och metod	<p>Åtgärden består av tre steg:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Att utveckla samsyn kring syfte och mål för olika åtgärder mellan myndigheter och kommunerna (2023) 2. Att ta fram kommunala demonstrationsområden (2023–2024) 3. Kunskapsspridning till kommunerna och intresserade markägare (2024–2026)
Åtgärds mål	<p>Målet på medellång sikt med åtgärden är att höja kommunernas kunskap om alternativa skogsbruksmetoder. Tre delmål som ska uppnås är att utveckla samsyn, ta fram demonstrationsområden och att sprida kunskap till kommunerna (se Genomförande och metod).</p> <p>Mer detaljerade mätetal tas fram i samband med att projektplan tas fram.</p> <p>På lång sikt syftar åtgärden till att öka variationen i de kommunala skogarna, vilket gynnar den biologiska mångfalden, ekosystemtjänster och friluftslivet.</p>
Utförare och förankring Huvudansvarig: Medverkande: Ev. samordnande:	<p>Huvudansvarig: Skogsstyrelsen ansvarar för att sprida kunskap om alternativa skogsbruksmetoder till kommunerna. Ansvaret innebär även att se till att myndigheter och kommuner utvecklar samsyn kring syfte och mål för alternativa skogsbruksåtgärder, och att det tas fram kommunala demonstrationsområden.</p> <p>Medverkande: Länets kommuner och Länsstyrelsen samverkar med Skogsstyrelsen för att utveckla samsyn kring alternativa skogsbruksåtgärder.</p>

	<p>Kommunala demonstrationsområden tas fram i samverkan med intresserade kommuner.</p> <p>Kunskapsspridningen ska främst riktas mot kommunerna men det kan även bli aktuellt att inkludera andra markägare.</p>
Finansiering	Kostnaderna för att genomföra åtgärden görs genom egenfinansiering hos Skogsstyrelsen, Länsstyrelsen och kommunerna.
Uppföljning och utvärdering	<p>Skogsstyrelsen ansvarar för årlig uppföljning av åtgärden (2023–2026).</p> <p>Åtgärden är genomförd när åtgärdens tre steg genomförts.</p>
Måluppfyllnad	<p>Miljömål:</p> <p>Levande skogar Ett rikt växt- och djurliv God bebyggd miljö</p> <p>Globala mål: 15 Ekosystem och biologisk mångfald</p>
Arbetsgrupp och fokusområde:	<p>Arbetsgrupp: Levande skogar och landskap</p> <p>Fokusområde. Ökade klimatåtgärder av skogsbruket</p>
Rubrik/namn på åtgärden:	LSL 9 Utvecklad dialog kring klimatåtgärder i skogsbruket/naturvården
Bakgrund och syfte (åtgärdsformulering)	<p>Åtgärden syftar till att via en konferens höja kunskapen om klimatåtgärder i skogsbruket och att ha en dialog kring vilka åtgärder som är viktigast att prioritera i Sörmland. Samtidigt behöver vi ha en dialog om vilka konsekvenser olika åtgärder kan få för naturvårderna i länets skogar. Aktuella åtgärder kan till exempel vara att öka mängden lövskogar och tallskogar.</p> <p>Målgruppen är skogsbruket.</p> <p>Frågan om klimatåtgärder i skogsbruket är högst aktuell då klimatförändringarna innebär en ökad risk för sommartorka, minskad vintertjäle, skyfall, angrepp av skadegörare mm. Genom aktiva val i sin skötsel kan skogsägare och myndigheter anpassa skogen så att den bättre klarar framtidens klimat. Skogens roll som kolsänka är också en viktig fråga i detta sammanhang.</p>
Genomförande och metod	<p>En konferens ska arrangeras: Framtidens skogar i Sörmland.</p> <p>Konferensen bör innehålla följande:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hur producerar vi gran i framtidens skogar? - Hur utvecklar vi alternativ till granen som produktionsträd? - Hur ska vi se på granen i naturvården? - Hur kan vi skapa kolsänkor i skogsbruket utan att förstöra för den biologiska mångfalden? - Behöver vi en ny strategi för skydd av granmiljöer i Södermanland?

	- Var är återvätning/vattenhushållning lämpligt?
Åtgärds mål	<p>En konferens genomförs under perioden 2022 - 2023.</p> <p>Konferensen leder till ökad kunskap om klimatåtgärder i skogsbruket, vilket kan leda till beteendeförändringar på medellång sikt. I förlängningen kan det bidra till att konkreta anpassningar görs i sörmländska skogar, vilka ger positiva miljöeffekter på lång sikt.</p> <p>Mer detaljerade mätetal tas fram i samband med att projektplan tas fram.</p>
Utförare och förankring Huvudansvarig: Medverkande: Ev. samordnande:	<p>Huvudansvarig: Skogsstyrelsen och Länsstyrelsen ansvarar för att ta fram ett program och arrangera konferensen Framtidens skogar i Sörmland.</p> <p>Konferensen ska rikta sig till skogsbruket (virkesköpare, markägare m.fl.)</p> <p>Eventuellt kommer åtgärden att kopplas till Skogsprogrammet.</p>
Finansiering	<p>Kostnaderna för att genomföra konferensen utgörs framförallt av arbetstid och prioriteringar i befintlig verksamhet hos Skogsstyrelsen och Länsstyrelsen.</p> <p>Eventuellt kan finansiering ske via Skogsprogrammet.</p>
Uppföljning och utvärdering	<p>Åtgärden följs upp av Länsstyrelsen efter att konferensen har genomförts (2022/2023). En utvärdering av konferensen ska ske i form av enkäter.</p>
Måluppfyllnad	<p>Miljömål: Begränsad klimatpåverkan Levande skogar Myllrande våtmarker. Ett rikt-växt och djurliv</p> <p>Globala målen: 13 Bekämpa klimatförändringarna 15, Ekosystem och biologisk mångfald</p>
Arbetsgrupp och fokusområde:	<p>Arbetsgrupp: Levande skogar och landskap</p> <p>Fokusområde: Biologisk mångfald i odlingslandskapet</p>
Rubrik/namn på åtgärden:	LSL 10 Öka den biologiska variationen i jordbrukslandskapet
Bakgrund och syfte (åtgärdsformulering)	<p>Åtgärden syftar till att genom kunskapsspridning och konkreta insatser bidra till ett mer variationsrikt jordbrukslandskap med bättre förutsättningar för en rik biologisk mångfald och ekosystemtjänster. Detta görs bäst genom att bevara de arter, naturtyper och kulturmiljöer som gynnas av ett öppet och variationsrikt odlingslandskap.</p> <p>En stor del av våra växt- och djurarter är kopplade till ett levande jordbrukslandskap. I många områden behöver inslaget av biologiskt rika småmiljöer och viktiga strukturer så som kulturspår, bärande träd och/eller ädellövträd förstärkas. Vi behöver även öka arealen blomrika marker för att gynna</p>

	<p>ekosystemtjänster. Åkermarken bör värnas och möjligheten till att bibehålla djurdrift tillsammans med höga naturvärden bör gynnas.</p> <p>Jordbruksverket, Länsstyrelserna och LRF Södermanland samarbetar kring greppa näringen som i dag utvecklas till ett större hållbarhetsprojekt för biologisk mångfald i jordbrukslandskapet, Greppa.nu.</p> <p>Det pågår ett generationsskifte inom lantbruket och det finns stora behov av kunskapsöverföring till nya brukare.</p> <p>Målgruppen är i första hand lantbrukare, markägare och kommuner.</p>
Genomförande och metod	<p>Åtgärden omfattar tre delåtgärder vilka kommer att specificeras ytterligare när mer detaljerad projektplan tas fram:</p> <ol style="list-style-type: none"> Kunskapsspridning om biologisk mångfald i åkerlandskapet via Greppa Neringen. Ett antal större gårdar kommer att användas som demonstrationsgårdar för att sprida budskapet. Kompletterande kunskapsspridning, exempelvis gårdsvandringar, webinarier etc. Konkreta åtgärder, exempelvis: <ul style="list-style-type: none"> - Genomföra åtgärder för att öka mångfalden i det öppna landskapet. Bibehålla eller utveckla betesmarker, småvatten, kantzoner, småmiljöer, åkerholmar, solitärträd mellan åker/bete. - Utnyttja marker som ej brukas eller ligger i träda. Går det att skapa dubbla nyttan på skyddszonerna? Dvs stoppa näringsläckage och öka pollinering? - Underhåll av diken för där det gynnar både produktion och biologisk mångfald. - Alternativ skötsel av gräsmarker. Håll koll på nya EU-regler, CAP, det nya jordbrukarstödet etc. - Planering av betesmarker för störst naturvårdsnytta. <p>Åtgärderna ska genomföras under perioden 2022–2026. I ett första skede behöver ansvariga aktörer tillsammans ta fram en detaljerad plan för arbetet.</p>
Åtgärds mål	<p>Målet med åtgärden är att lantbrukare och markägare ska få kunskap och inspiration till att genomföra konkreta åtgärder som ökar variationen och gynnar den biologiska mångfalden i landskapet. Detta nås genom de kortsiktiga målen; att genomföra träffar på demogårdar och seminarier/webbinarier. Mer detaljerade mätetal tas fram i samband med att projektplan tas fram.</p> <p>Åtgärderna kan på lång sikt bidra till viktiga ekosystemtjänster, så som pollinering.</p>
Utförare och förankring Huvudansvarig: Medverkande: Ev. samordnande:	<p>Huvudansvarig: Greppa Neringen, som här utgörs av Länsstyrelsen i Södermanland och LRF Södermanland, ansvarar för åtgärden och för samordningen av delåtgärderna.</p> <p>Medverkande: Kommunerna. Innebär att de implementerar kunskapen i sin egen verksamhet, där detta är genomförbart.</p>
Finansiering	<p>Greppa näringen finansierar delåtgärd 1.</p>

	<p>Kompletterande rådgivning inom ett rikt odlingslandskap på Länsstyrelsen.</p> <p>Det finns också möjligheter att söka finansiering till konkreta insatser för att stärka den biologiska mångfalden i jordbrukslandskapet, CAP 23. Även vissa möjligheter kan finnas inom ramen för LONA/LOVA.</p>
Uppföljning och utvärdering	<p>Länsstyrelsen ansvarar för uppföljningen, och ska sammanställa resultaten varje år. Alla aktörer rapporterar in sina konkreta åtgärder till Länsstyrelsen.</p> <p>Genomförd när kortsiktigt mål nåtts.</p>
Måluppfyllnad	<p>Miljömål: Ett rikt odlingslandskap Ett rikt växt- och djurliv</p> <p>Globala mål: 15 Ekosystem och biologisk mångfald</p>
Arbetsgrupp och fokusområde:	<p>Arbetsgrupp: Levande skogar och landskap</p> <p>Fokusområde: Demonstrationsområden för pollinering</p>
Rubrik/namn på åtgärden:	LSL 11 Utveckla demonstrationsområden för pollinering
Bakgrund och syfte (åtgärdsformulering)	<p>Pollinerarna är en grupp som haft det extra svårt att klara omställningen i landskapet vad gäller modernt jordbruk och skogsbruk. Det behövs därför skapas mer funktionella livsmiljöer för pollinerare.</p> <p>Många gånger är åtgärderna inte speciellt stora eller omfattande, om man bara tänker på att skapa variationsrika miljöer som gynnar växt- och djurliv.</p> <p>Åtgärden syftar till att skapa demonstrationsområden och utbildningsmaterial för pollinering, där markägare och brukare själva kan uppleva och inspireras av effektiva åtgärder.</p> <p>Målgrupp är markägare och allmänheten.</p>
Genomförande och metod	<p>Utveckla demonstrationsområden och utbildningsmaterial under 2022–2023. (Demonstrationsgårdar kan behövas från olika landskap.) Kommunala demoområden utvecklas som komplettering.</p> <p>Kunskapsspridning genomförs under 2023–2026. Kunskapsspridning sker i form av fältbesök, egna vandringar, informationsmaterial etc. Syftet är att nå så många markägare som möjligt.</p> <p>En kampanj till allmänheten är en möjlighet som får övervägas längre fram i projektet.</p> <p>Utred möjligheten till integrerat växtskydd med pollinerande insekter och rovinsekter.</p>

<p>Åtgärds mål</p>	<p>Målet på medellång sikt är att öka förståelsen för landskapets utseende och innehåll och dess stora betydelse för pollinerande insekter. Detta görs genom kortsiktiga mål att;</p> <p>Att skapa demonstrationsområden Fältbesök/vandringar har genomförts Genomförd kampanj riktad till allmänheten.</p> <p>Mer detaljerade mätetal tas fram i senare skede. På lång sikt får projektet effekten av att gynna pollinerarnas livsmiljöer.</p>
<p>Utförare och förankring Huvudansvarig: Medverkande: Ev. samordnande:</p>	<p>Huvudansvarig: Länsstyrelsen. Samordnar åtgärden och ansvarar för att åtgärden genomförs.</p> <p>Medverkande: Jägareförbundet, Holmen skog, Öknaskolan och Tovetorps forskningsstation. Deltar i arbetet med att ta fram material och demonstrationsområden. Kommunerna deltar genom att göra egna demonstrationsområden.</p>
<p>Finansiering</p>	<p>Varje aktör finansierar sin del. Bidrag kan eventuellt sökas genom LONA pollinering eller NOKÅS. Eventuellt insatser från LRF Södermanland/Jordägarförbundet.</p>
<p>Uppföljning och utvärdering</p>	<p>Länsstyrelsen följer upp åtgärden varje år.</p> <p>Uppföljning av antalet besökare/deltagare i demonstrationsområdet sker årligen.</p> <p>Genomförd när kortsiktiga mål nåtts.</p>
<p>Måluppfyllnad</p>	<p>Miljömål: Ett rikt odlingslandskap Ett rikt- växt och djurliv</p> <p>Globala mål: 15 Ekosystem och biologisk mångfald</p>

Hållbart samhälle

Många av de utmaningar som kvarstår för att nå flera av miljömålen kopplar till våra bebyggda miljöer. Användningen av energi, mark, vatten och andra naturresurser behöver vara effektiv, resursbesparande och miljöanpassad. Miljöpåverkan från bygg- och fastighetssektorn är stor och för att nå en cirkulär ekonomi krävs en ökad återanvändning och återvinning. Vi behöver också skapa resurseffektiva kretslopp som är fria från farliga ämnen. Betendeförändring behöver ske för att skapa mer hållbara levnadsmönster, så som våra konsumtionsmönster. Arbetsgruppen har tagit fram åtgärder som kopplar till våra bebyggda miljöer och dess förutsättningar samt åtgärder som främjar betendeförändringar, vilka behövs för att skapa mer hållbara samhällssystem.

Områdets koppling till miljömålen och de globala målen

Miljömål som i huvudsak inkluderas: Generationsmålet, God bebyggd miljö, Begränsad klimatpåverkan

Miljömålen Giftfri miljö, Levande skogar, Ett rikt odlingslandskap, Myllrande våtmarker, Levande sjöar och vattendrag, Hav i balans samt levande kust och skärgård, Ett rikt växt- och djurliv påverkas också av åtgärderna.

Globala mål som berörs¹⁹: 2 Ingen hunger, 3 Hälsa och välbefinnande, 6 Rent vatten och sanitet, 7 Hållbar energi för alla, 9 Hållbar industri, innovationer och infrastruktur, 11 Hållbara städer och samhällen, 12 Hållbar konsumtion och produktion, 13 Bekämpa klimatförändringarna, 14 Hav och marina resurser samt 15 Ekosystem och biologisk mångfald.

¹⁹ [Mapping av Sveriges miljömål mot de globala hållbarhetsmålen](#)

Tabell över åtgärder i Hållbart samhälle

Åtgärd. Nr.	Åtgärdsrubrik	Huvudansvarig	Medverkande	Miljömål
HS 1	Hållbar återföring av växtnäring från enskilda avloppsfunktioner	Strängnäs, Eskilstuna, Flen	Övriga kommuner samt LRF	<ul style="list-style-type: none"> • Generationsmålet • Giftfri miljö • Levande sjöar och vattendrag • God bebyggd miljö
HS 2	Dialogforum: Mark och vattenområden nyttjas till det de är bäst lämpade för	Region Sörmland	Länsstyrelsen, Strängnäs Och resterande kommuner, LRF, (Övriga deltagare i miljö- och klimatrådet).	<ul style="list-style-type: none"> • Generationsmålet • Levande sjöar och vattendrag • God bebyggd miljö • Grundvatten av god kvalitet • Begränsad klimatpåverkan
HS 3	Färdplan för hållbart byggande	Region Sörmland/ Länsstyrelsen	Länsstyrelsen, Kommunerna, Energikontoret i Mälardalen. Kommunala- och privata fastighetsägare, byggherrar och byggbolag samt fastighetsförvaltare.	<ul style="list-style-type: none"> • Generationsmålet • Begränsad klimatpåverkan • God bebyggd miljö
HS 4	Återvinning och återbruk av byggmaterial	Länsstyrelsen/Region Södermanland/Kommun vilka samordnar åtgärden	Energikontoret i Mälardalen Kommunala- och privata fastighetsägare, byggherrar och byggbolag samt fastighetsförvaltare	<ul style="list-style-type: none"> • Generationsmålet • Begränsad klimatpåverkan • God bebyggd miljö
HS 5	Ny masshanteringsplan för Södermanlands län	Länsstyrelsen	Länets kommuner, Trafikverket	<ul style="list-style-type: none"> • Grundvatten av god kvalitet • God bebyggd miljö • Giftfri miljö
HS 6	Framtagande av en regional solkarta	Region Sörmland	Länsstyrelsen, Samtliga av länets kommuner	<ul style="list-style-type: none"> • Generationsmålet • Begränsad klimatpåverkan • God bebyggd miljö
HS 7	Nyttja förändringen av levnadsmönster	Ej identifierad	Offentliga aktörer i länet	<ul style="list-style-type: none"> • Begränsad klimatpåverkan
HS 8	Riktad utbildningsinsats; Upphandling mot miljö- och klimatmål	Länsstyrelsen/ Region Sörmland,	Samtliga kommuner	<ul style="list-style-type: none"> • Begränsad klimatpåverkan • Giftfri miljö • Ett rikt odlingslandskap • God bebyggd miljö
HS 9	Grön infrastruktur beaktas i kommunernas samhällsplanering	Nyköpings kommun	Övriga kommuner i länet.	<ul style="list-style-type: none"> • Levande sjöar och vattendrag • Hav i balans samt levande kust och skärgård • Myllrande våtmarker • Levande skogar • God bebyggd miljö • Ett rikt odlingslandskap • Ett rikt växt- och djurliv

Åtgärder Hållbart samhälle

Arbetsgrupp och fokusområde:	Hållbart samhälle och giftfri miljö
Rubrik/namn på åtgärden:	HS 1 Hållbar återföring av växtnäring från enskilda avloppsfunktioner
Bakgrund och syfte (åtgärdsformulering)	Det finns behov av att se över hur en återföring av växtnäring från enskilda avlopp säkras och att där börja med att hitta gemensamma förutsättningar för att skapa en bättre förutsägbarhet kring arbetssätt mellan organisationer inom länet. Syftet är därmed att se hur kan vi dra nytta av varandra och se vilken standard som kan passa för en hållbar hantering av dessa avfallsfraktioner i länet. Målgrupp: kommuner.
Genomförande och metod	En förstudie för att kvantifiera avfallsmängder inom länet samt att se till exempel vilka kvaliteter, typer av fraktioner, som finns tillgängliga likväl om hur de hanteras tas fram. Åtgärden syftar till att ta fram förslag på tänkbara metoder och standarder för framtida hantering som leder till en samsyn i länets kommuner. Möjligt att förstudien påbörjas under 2023/2024.
Åtgärds mål	På kort sikt ger åtgärden länet en bättre kunskap om hur läget är idag genom att ta fram en förstudie, förstudien har förslagsvis tagits fram till senast 2025. På medellång sikt skapas förutsättningar för ett gott samarbete inom länet för frågan och ge verktyg för hållbar återföring av växtnäring från dessa avfallsfraktioner från enskilda avlopp. Mer detaljerade mätetal kan komma att tas fram i samband med att projektplan utarbetas. På lång sikt ger åtgärden cirkulärt tänkande inom området som till exempel kan leda till minskat näringsläckage och bättre omhändertagande av näringsämnen lokalt.
Utförare och förankring Huvudansvarig: Medverkande: Ev. samordnande:	Huvudansvarig: Strängnäs, Flen och Eskilstuna kommun: Ansvarar för upprättande av projektplan och samordnande av åtgärden. Att ansöka om projektmedel för att genomföra förstudien. Medverkande: Länsstyrelsen, Region Sörmland, övriga kommuner och LRF Södermanland. Deltar i diskussioner och kommer med expertis till förstudien.
Finansiering	Extern finansiering är önskvärt, exempelvis utlysningar genom Region Sörmland, men bör även fortsätta sökandet efter andra möjligheter. Alternativt inom det egna uppdraget hos respektive organisation, men då måste detta säkerställas genom resurssättning för ansvariga och medverkande, vilket kan diskuteras när åtgärden utvecklas.
Uppföljning och utvärdering	Utvecklas vidare i samband med framtagande av projektplan. Punkter som borde tas med är: Har kunskapsläget förändrats utifrån dagens (innan åtgärdsplan fastställts) förutsättningar på kort sikt? På medellång sikt bör utvärderas om samverkan stärkts mellan aktörerna. På lång sikt bör faktiska miljönyttan utvärderas i form av återföring av växtnäring före och efter genomförande följas upp. Åtgärden är genomförd när förstudie och förslag på metoder tagits fram.

Måluppfyllnad	<p>Miljömål: Generationsmålet Giftfri miljö Levande sjöar och vattendrag God bebyggd miljö</p> <p>Globala mål: 3 God hälsa, 6 Rent vatten och sanitet för alla, 11 Hållbara städer och samhällen</p>
----------------------	--

Arbetsgrupp och fokusområde:	Hållbart samhälle (stor bredd på fokusområde)
Rubrik/namn på åtgärden:	HS 2 Dialogforum: Mark och vattenområden nyttjas till det de är bäst lämpade för
Bakgrund och syfte åtgärdsformulering	<p>Enligt plan- och bygglagen (PBL) ska marken användas till det den är mest lämpad för. Det är upp till kommunen att avgöra var och när områden ska planeras enligt PBL men det är också många andra aktörer inblandade i processen. Regionen arbetar med fysisk planering på regional nivå bland annat genom Regional utvecklingsstrategi (RUS) Strukturbild Sörmland med mera och Länsstyrelsen ger råd åt kommunerna utifrån allmänna intressen samt utövar tillsyn kring vissa frågor. En identifierad konflikt är mellan livsmedelsförsörjning och exploatering, dvs. bebyggande på jungfrulig jordbruksmark samt planering med påverkan på och användning av vattenresurser. Som utgångspunkt finns regional vattenförsörjningsplan, regional livsmedelsstrategi, strukturbild, kommunernas översiktsplaner. Åtgärden syftar till att dialogfrågor kopplade till mark- och vattenanvändning utifrån ett regionalt perspektiv tas upp utifrån de lokala förutsättningarna. Målgruppen är planupprättande organisationer i länet med en blandning av kompetenser (plan, miljö, strateger).</p>
Genomförande och metod	<p>I Södermanland finns etablerade forum för fysisk planering. Åtgärden innebär att se över om sak-övergripande frågor för dialog ryms inom etablerade forum, alternativt att ett nytt forum bör tillskapas.</p> <p>Inom åtgärden diskuteras förändringar i lagstiftningen och vad de får för konsekvenser, erfarenhetsutbyte i hur olika intressefrågor hanteras i kommunerna, hur det nationella, regionala och lokala perspektivet påverkar varandra i den fysiska planeringen.</p> <p>Projektplan utarbetas i detalj under 2022.</p>
Åtgärds mål	<p>Åtgärds mål på kort sikt är att frågorna lyfts inom forum för detta. På kort sikt får vi en överblick kring utmaningar i länet idag samt vilka behov som finns för att nå en god hushållning på medellång samt lång sikt. På medellång sikt har vi i länet en dialog och ett utbyte om hur vi bäst planerar för och använder mark- och vattenresurser i länet på lokal till regional skala. På lång sikt nyttjas mark- och vattenresurserna inom länet på ett uthålligt sätt, vilket leder till flera positiva miljöeffekter.</p>
Utförare och förankring Huvudansvarig: Medverkande: Ev. samordnande:	<p>Huvudansvarig: Region Sörmland. Håller i och samordnar planeringen av mötena inom forumet.</p> <p>Medverkanden: Länsstyrelsen, samtliga kommuner, LRF Södermanland (övriga deltagare i miljö- och klimatrådet). Bidrar med aktivt deltagande, samt stöttar</p>

	huvudansvarig i planeringen av forumets träffar. Medverkanden ansvarar också för att rätt kompetenser deltar vid forumträffar för givande innehåll och diskussioner.
Finansiering	Resurser avsätts inom ordinarie verksamhet. Vid eventuella externa deltaganden (föreläsare etc.) kan det bli aktuellt att antingen söka medel eller att träffen sker till ett självkostnadspris för deltagarna.
Uppföljning och utvärdering	Genomförande följs upp utifrån projektplan. På kort sikt: om nulägesbilden har förbättrats – vilka intressekonflikter ser vi i länet mellan livsmedelsproduktion och exploatering. På medellång sikt: studera om vi har en fungerade dialog mellan det lokala och regionala perspektivet och förutsättningar. På lång sikt: gäller uppföljningen i vad dialogerna får för faktiskt utfall i kommunernas översiktsplanering och efterföljande planprocesser.
Måluppfyllnad	Miljömål: Generationsmålet Begränsad klimatpåverkan Levande sjöar och vattendrag Grundvatten av god kvalitet God Bebyggd miljö Ett rikt odlingslandskap Ett rikt växt och djurliv Globala mål: 2 Ingen hunger, 6 Rent vatten och sanitet för alla, 12 Hållbar konsumtion och produktion, 14 Ekosystem och biologisk mångfald

Arbetsgrupp och fokusområde:	Hållbart samhälle
Rubrik/namn på åtgärden:	HS 3 Färdplan för hållbart byggande
Bakgrund och syfte (åtgärdsformulering)	Det är viktigt att bygga resurseffektivt och skapa förutsättningar för tillväxt, klimatomställning samt minska utsläpp av CO ₂ . Syftet med åtgärden är att ta fram en färdplan för dessa frågor. Primära målgruppen är fastighetsägare, byggherrar och kommunerna i länet. Sekundära målgrupperna som påverkas av effekterna är hyres-/bostadsgästerna och samhället i stort.
Genomförande och metod	Denna åtgärd skulle kunna ta avstamp i det fastighetsnätverk som är under uppstart i Södermanland (genom projektet Resurseffektiva och Framtidssäkra byggnader i Östra Mellansverige (ÖMS), Energikontoret i Mälardalen för att jobba vidare med byggherrar och byggbolag i hela regionen. Åtgärden är ett långsiktigt projekt som behöver resurser i både tid, pengar och personal. En färdplan behöver skapas så snart som möjligt för ett klimatneutralt byggande och inspiration kan hämtas från exempelvis Regions Östergötlands Färdplan (ÖBKN som till exempel inkluderar en kartläggning enligt nationell lagstiftning om klimatdeklaration vid nybyggnation 2022).
Åtgärds mål	Kort mål: En färdplan har tagits fram som kan användas i länet. Medellång sikt: Utsläpp av växthusgaser per m ² yta (exempelvis via databasen Atemp). Målvärde 2030: -50% jämfört med år 2022.

	Långsiktigt: Nettonollutsläpp av växthusgaser vid 2045 vid nybyggnation.
Utförare och förankring Huvudansvarig: Medverkande: Ev. samordnande:	Huvudansvarig: Länsstyrelsen/Region Sörmland vilka samordnar åtgärden. Söka medel om inte finansiering sker via egen verksamhet. Medverkande: Kommunerna, Energikontoret i Mälardalen. Kommunala- och privata fastighetsägare, byggherrar och byggbolag samt fastighetsförvaltare. Bidrar med kompetens. Ev. Samordnande: Energikontoret i Mälardalen
Finansiering	Finansiering för projektledare sker genom utlysning eller inom befintlig budget. Som i ett första skede tar projektledaren fram färdplan. En uppgift för projektledare bör vara att undersöka möjligheter till ytterligare finansiering.
Uppföljning och utvärdering	Tas fram i detalj projektplan. Åtgärden är genomförd när färdplan är framtagen.
Måluppfyllnad	Miljömål: Generationsmålet Begränsa klimatpåverkan God bebyggd miljö Globala mål: 7 Hållbar energi för alla, 9 Hållbar industri, innovationer och infrastruktur, 11 Hållbara städer och samhällen, 12 Hållbar konsumtion och produktion, 13 Bekämpa klimatförändringarna

Arbetsgrupp och fokusområde:	Hållbart samhälle
Rubrik/namn på åtgärden:	HS 4 Återvinning och återbruk av byggmaterial
Bakgrund och syfte (åtgärdsformulering)	Byggandet behöver bli mer resurseffektivt, skapa förutsättningar för omställning till ett cirkulärt samhälle samt minska utsläpp av CO ₂ . Likväl som att ställa om till cirkulära materialflöden och använda återbrukat byggmaterial vid nybyggnation och renovering. Åtgärden syftar till att ta fram en strategi i länet för ökad cirkuläret vid byggnation, och kopplar an till åtgärd HS 03. Primära målgruppen är fastighetsägare och byggherrar. Sekundära målgrupperna som påverkas av effekterna är hyres-/bostadsgästerna. Kommunen kan medverka som beställare och kravställare av återbrukat byggmaterial till nybyggnation och renovering.
Genomförande och metod	Åtgärden är en precisering som redan identifierats och kan ingå som en del av färdplanen som presenteras i åtgärd HS 03 "Färdplan för hållbart byggande". Till en början bör en strategi för material och återbruksinventering skapas vid rivning och ombyggnation. Strategin tas fram inom fastighetsnätverket som är under uppstart i länet. Arbetet föreslås påbörjas under 2023 och vara klart under 2024. Denna åtgärd bidrar till att skapa nya cirkulära affärsmodeller för ett hållbart byggande inom länet.
Åtgärds mål	Kort mål:

	<p>Ta fram en strategi för krav på material- och återbruksinventering vid rivning och ombyggnation, förslagsvis klar under 2024.</p> <p>Medellång sikt: Bidrar till minskning av växthusgaser som synliggörs i klimatdeklarationen. Bidrar till minskning av bygg- och rivningsavfall i regionen.</p> <p>Långsiktigt: Nettonollutsläpp av växthusgaser vid 2045 vid ombyggnation.</p>
<p>Utförare och förankring Huvudansvarig: Medverkande: Ev. samordnande:</p>	<p>Huvudansvarig: Länsstyrelsen/Region Sörmland vilka samordnar åtgärden. Söka medel om inte finansiering sker via egen verksamhet. Medverkande: Kommunerna, Kommunala- och privata fastighetsägare, byggherrar och byggbolag samt fastighetsförvaltare. Bidrar med kompetens. Ev. Samordnande: Energikontoret</p>
Finansiering	Finansiering för projektledare som i ett första skede tar fram en färdplan för "Hållbart Byggande" där denna specificering ingår.
Uppföljning och utvärdering	Tas fram i Färdplan. Åtgärden är genomförd när strategi tagits fram.
Måluppfyllnad	<p>Miljömål: Generationsmålet Begränsa klimatpåverkan God bebyggd miljö</p> <p>Globala mål: 7 Hållbar energi för alla, 9 Hållbar industri, innovationer och infrastruktur, 11 Hållbara städer och samhällen, 12 Hållbar konsumtion och produktion, 13 Bekämpa klimatförändringarna</p>

Arbetsgrupp och fokusområde:	Hållbart samhälle
Rubrik/namn på åtgärden:	HS 5 Ny masshanteringsplan för Södermanlands län
Bakgrund och syfte (åtgärdsformulering)	Länsstyrelsen tog år 2006 fram en materialförsörjningsplan för länet. Sedan dess har byggandet i länet fortsatt i en hög takt och en rad större projekt i länet planeras eller har genomförts. Det finns ett behov av att materialförsörjning och masshantering tas i ett större regionalt grepp, åtgärden syftar därför till att ta fram en ny plan i samverkan i länet. Målgrupp för åtgärden är hela kedjan från planering till genomförande.
Genomförande och metod	Under programperioden för åtgärdsprogrammet tas en ny masshanteringsplan för länet fram. I början av programperioden planeras för detta och genomförande sker därefter.
Åtgärds mål	<p>Kort sikt: En ny masshanteringsplan tas fram till 2024.</p> <p>Medellång sikt: Beslutad masshanteringsplan under 2024/2025.</p> <p>Lång sikt: Stöd i planering av materialförsörjning och masshantering inom länet. Utvärdering av planens användning och effekter (nettonoll av växthusgaser 2045).</p>

Utförare och förankring Huvudansvarig: Medverkande: Ev. samordnande:	Huvudansvarig: Länsstyrelsen. Leder arbetet med framtagande av ny masshanteringsplan. Stöd behövs från länets kommuner. Större tänkta slutanvändare av planen bör också involveras under processen (ex. Trafikverket). Medverkande: länets kommuner, Trafikverket. Bidrar med kompetens för att ta fram ny plan.
Finansiering	Finansiering sker framförallt inom ordinarie verksamhet. Eventuell finansiering, om sådan finns, undersöks i det första skedet av åtgärden.
Uppföljning och utvärdering	I samband med att projektplan tas fram för åtgärden fördjupas uppföljningen och utvärderingen av åtgärden. Ska ingå som en del i masshanteringsplanen.
Måluppfyllnad	Miljömål: Grundvatten av god kvalitet Giftfri miljö God bebyggd miljö Globala mål: 9 Hållbar industri, innovationer och infrastruktur, 11 Hållbara städer och samhällen, 12 Hållbar konsumtion och produktion

Arbetsgrupp och fokusområde:	Hållbart samhälle (Energi- och klimatomställning)
Rubrik/namn på åtgärden:	HS 6 Framtagande av regional solkarta
Bakgrund och syfte (åtgärdsformulering)	<p>Omställningen av samhället till hållbart och klimateffektivt kräver flera olika energikällor, en sådan är solenergi. Regionen står samtidigt för en konkurrens om mark- och vattenanvändningen där vi behöver prioritera och göra tydliga avvägningar om hur vi nyttjar vår mark framöver.</p> <p>Det gäller samtidigt att främja utbyggnaden av mer solenergi på lämpliga platser. För att få en bättre helhet krävs ett gemensamt regionalt arbete som kan, med utgångspunkt med regional och kommunal planering, möjliggöra ett främjande av solenergi och ta fram kartunderlag om lämpliga platser för mer solenergi.</p> <p>Projektet kan även utformas för att ta fram en likartad bild över solinstrålning på tak som en synergieffekt och som ett stöd för spekulanter till att installera solceller på sin egen fastighet.</p> <p>Projektet knyter an till och tar vidare arbetet inom framtidens solel som drivs inom Östra Mellansverige (ÖMS).</p> <p>Syftet är att ta fram ett underlag om var utveckling av solenergi är lämplig. Underlaget ska vara ett stöd för kommuner, regionen samt privata aktörer om hur mark kan utvecklas. Kartläggningen kommer tydligare kunna användas som ett planeringsunderlag för lämplig markanvändning än de solkartor som redan finns idag, som syftar till att redovisa solinstrålning på befintlig bebyggelse i första hand.</p>
Genomförande och metod	Genom samordning (Region Sörmland) av länets kommuner ska en gemensam solkarta tas fram. Med början under 2023 görs arbetet som samordnas av Region Sörmland tillsammans med kommunernas översiktsplanerare/energistrateger och Länsstyrelsen. Åtgärden bör kunna slutföras 2025.

	Underlaget kan tydliggöra hur solflödet ser ut i länet och var det kan vara lämpligt med investeringar på soltak.
Åtgärds mål	Ta fram en kartläggning/solkarta var det är lämpligt att etablera solenergi i länet, klar under 2025. Målet med kartläggningen är att få en bild över var det är lämpligt med etablering av solenergi samt att sprida detta.
Utförare och förankring Huvudansvarig: Medverkande: Ev. samordnande:	Huvudansvarig: Region Sörmland. Tar fram projektplan och samordnar åtgärden, ser över finansieringsmöjligheter. Medverkande: Länsstyrelsen och länets kommuner. Bidrar till att ta fram underlag. Ser över möjligheter att finansiera åtgärden internt.
Finansiering	Arbetstid för projektet. Resurser och budget behöver avsättas för ett genomförande av projektet. Inom projektets uppstartsskede ska det undersökas närmare om extern finansiering finns tillgänglig.
Uppföljning och utvärdering	Sätts i detalj i projektplanen. Underlaget är en viktig del för långsiktiga strategier i kommunernas översiktsplanering och kan där följas upp. På längre sikt bör bedömas hur underlaget hjälpt till att styra markanvändningen mot lämplig markanvändning för ändamålet (i det här fallet solenergi) och om det underlättat för länets aktörer i dialogen med fastighetsutvecklare samt större etableringar av solenergi i länet.
Måluppfyllnad	Miljömål: Generationsmålet Begränsad klimatpåverkan God bebyggd miljö Globala mål: 7 Hållbar energi för alla, 11 Hållbara städer och samhällen, 13 Bekämpa klimatförändringarna

Arbetsgrupp och fokusområde:	Hållbart samhälle (Energi- och klimatomställning)
Rubrik/namn på åtgärden:	HS 7 Nyttja förändringen av levnadsmönster
Bakgrund och syfte (åtgärdsformulering)	För att uppnå de övergripande miljö- och klimatmålen behöver omställning ske i våra levnadsmönster. Pandemin har lett till att vissa förändringar i positiv riktning har skett och som är av vikt att ta vara på i denna omställning. En tydlig trend är ökat arbete på distans, som nu används dels som förmån vid rekrytering för en större andel tjänster, jämfört mot innan pandemins start, och dels sättet möten på distans sker. Syftet är att medverkande aktörer kan ta hjälp av varandra och hitta lösningar för hur vi håller i vissa positiva trender från pandemin för att arbeta vidare mot miljö- och globala mål, exempelvis genom att uppdatera interna rese- och mötespolicys.

Genomförande och metod	<p>Ta fram en mötes- och resepolicy för Miljö- och klimatrådets medlemsorganisationer, där minskat ”onödigt” resande premieras samt nyttjar digitaliseringens möjligheter för möten och samarbeten där så är möjligt.</p> <p>Detta görs genom att ett underlag tas fram som kan vara ett stöd för uppdatering av respektive organisations interna riktlinjer.</p> <p>Arbetet bör sättas igång tidigt under programperioden, förslagsvis under 2022 om möjligt, annars 2023 och vara klar till 2024.</p> <p>Länsstyrelsen har i sitt regleringsbrev 2022 (3.E.3) fått i uppdrag att inom den egna organisationen titta på liknande frågor som ska redovisa uppföljningsbara mål för resande för 2025 i förhållande till 2019 och ska rapporteras i enligt förordningen (2009:907) om miljöledning i statliga myndigheter, vilket med fördel är en utgångspunkt för åtgärden.</p>
Åtgärds mål	<p>Kortsiktigt mål är att en mötes- och resepolicy tagits fram till 2024. Målet på medellång sikt är att Miljö- och klimatrådets medlemmar skapar förutsättningar för att nyttja positiva aspekter gällande förändrade levnadsmönster som blivit påtvingade på olika sätt under pandemin, vilket på lång sikt leder till minskade utsläpp och energi för persontransporter.</p>
Utförare och förankring Huvudansvarig: Medverkande: Ev. samordnande:	<p>Huvudansvarig: ej identifierad/Länsstyrelsen. Tar fram en policy.</p> <p>Medverkande: Rådets medlemmar/offentliga aktörer i länet. Bidrar till att ta fram en policy som presenteras (och beslutas) i sin egen organisation.</p>
Finansiering	<p>Finansieras inom ramen för respektive organisations miljö(samordnings)arbete.</p>
Uppföljning och utvärdering	<p>Uppföljning av distansarbete, antalet externa möten som sker på distans kontra fysiskt.</p> <p>Reviderade policys bör följas upp och utvärderas systematiskt, utöver klimatnyttan kan också ekonomiska nyttan följas upp med fördel.</p>
Måluppfyllnad	<p>Miljömål: Begränsad klimatpåverkan</p> <p>Globala mål: 8 Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt, 10 Minskad ojämlikhet, 13 Bekända klimatförändringarna</p>

Arbetsgrupp och fokusområde:	Hållbart samhälle
Rubrik/namn på åtgärden:	HS 8 Riktad utbildningsinsats: Upphandling mot miljö- och klimatmål
Bakgrund och syfte (åtgärdsformulering)	<p>Utbildning och kompetensinsatser är ett viktigt moment i omställningsarbetet och möjliggör handlingskraft baserat på välinformerade beslut. En utbildningsinsats som identifierats handlar om upphandling. Lagen om offentlig upphandling (LOU) gäller men vad är möjligt att krävställa inom ramarna för detta i syfte att förändra upphandlingarna med betydelse för påverkan på miljö- och klimatfrågor.</p>

	<p>Syftet med åtgärden är att göra en inventering om nulägesbilden kring kriterier som ställs upp i underlag till upphandlingar tillsammans med länets offentliga aktörer. Organisationerna kan dela goda och mindre bra exempel med varandra. Det finns exempel på kommuner som tvärupphandlat med sociala hållbarhetsidan för meritpoäng, en intressant vinkel vore om även miljö- och klimatfrågor förs in på samma sätt.</p> <p>I förlängningen kan åtgärden tas vidare, för att öka medvetenheten kring exempelvis lokalproduktion inom ramen för LOU och belysa miljö- och klimatmålen i upphandling på ett pedagogiskt vis. Vinster för åtgärden kan bland annat innebära främjande av lokal produktion som innebär ett bevarande- och utvecklingsperspektiv av den sörmländska landskapsbilden.</p> <p>Målgrupp: Åtgärden riktas främst till de organisationer som styrs av LOU.</p>
Genomförande och metod	<p>Ta fram en projektplan för inventering av behov i länet inom området. Deltagande aktörer tar tillsammans fram en nulägesbild. Inom åtgärden så genomförs också en gemensam utbildningsinsats för om hur upphandling kan kravställas mer mot miljö- och klimatmålen inom ramen för LOU.</p> <p>En del i genomförandet är också att se över de färdigpaketerade utbildningsinsatser inom LOU som finns inom området, om någon av dessa lämpar sig utifrån den behovsinventering som tas fram. Exempel på detta går att hitta inom ramen för ”Fossilfritt Sverige” arbete bl.a.</p>
Åtgärds mål	<p>Kort sikt Ta fram en nulägesbild om vilken plats miljö- och klimatmålen får i upphandling för deltagande aktörer.</p> <p>Genomförd utbildning/erfarenhetsutbyten i länet vilket medvetandegör de möjligheter som finns inom LOU att sätta krav med bäring på miljö- och klimatmål men också på exempelvis svenska produktionsregler.</p> <p>Mer detaljerade mätetal kan tas fram i projektplan.</p>
Utförare och förankring Huvudansvarig: Medverkande: Ev. samordnande:	<p>Huvudansvarig: Förslag: Region Sörmland/Kommun. Sammanställer nulägesbild med medverkande och tar fram utbildningsinsats.</p> <p>Medverkande: de aktörer i miljö- och klimatrådet som vill delat. Innebär att delta i framtagandet av nulägesbild och identifierad utbildningsinsats.</p>
Finansiering	<p>Gemensam finansiering från deltagande organisationer (utbildningsinsatser till självkostnadspris). En behovsinventering bör kunna genomföras inom ramen för ordinarie verksamhet inom respektive organisation, av vikt att detta då tas med i verksamhetsplaneringen.</p>
Uppföljning och utvärdering	<p>Enligt de kriterier som tas fram i projektplan.</p> <p>Förändring före och efter genomförd åtgärd.</p> <p>Åtgärden är genomförd när inventering och utbildning har hållits.</p>
Måluppfyllnad	<p>Miljömål: Generationsmålet Begränsad klimatpåverkan Giffri miljö Ett rikt odlingslandskap</p>

	<p>God bebyggd miljö</p> <p>Globala mål: 8 Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt, 9 Hållbar industri, innovationer och infrastruktur, 12 Hållbar konsumtion och produktion, 13 Bekämpa klimatförändringar, 15 Ekosystem och biologisk mångfald</p>
--	--

Arbetsgrupp och fokusområde:	Fokusområde: Grön infrastruktur i samhällsplaneringen²⁰
Rubrik/namn på åtgärden:	HS 9 Grön infrastruktur beaktas i kommunernas samhällsplanering
Bakgrund och syfte (åtgärdsformulering)	<p>Åtgärden syftar till att utveckla kommunernas arbete med grön infrastruktur i fysisk planering. Landskapsperspektivet behöver på ett tydligare sätt inkluderas i planeringen så att rätt hänsyn tas på rätt plats.</p> <p>Kommunernas översiktsplaner är det viktigaste planinstrumentet för att styra en mark- och vattenanvändning som stärker grön infrastruktur. Dels för att översiktsplanen är kommuntäckande och kan klargöra hur hela kommunens ekologiska strukturer och funktioner ska utvecklas tillsammans med bebyggelsen. Dels för att översiktsplanen är vägledande för kommande detaljplaner, förhandsbesked och bygglov.</p> <p>Andra viktiga strategiska dokument i det här sammanhanget är grönplaner, blåstrukturplaner, friluftsprogram etc. Tätorternas grönmiljöer ger värdefulla bidrag till kommunernas och även regionens gröna infrastruktur, och har även stor betydelse för människors hälsa. Det är i kommunernas detaljplanearbete som grön infrastruktur ska bevaras och utvecklas på lokal nivå. I arbetet med att ta fram en detaljplan kan värdet av grön infrastruktur bli verklighet. Det är därför viktigt att landskapsperspektivet lyfts in i detaljerna och finns med som en röd tråd i hela planprocessen.</p> <p>Kommunerna tar i varierande grad fram mål och riktlinjer för grön infrastruktur och ekosystemtjänster i sina strategiska dokument. Det finns därför ett behov av att öka kunskapen om grön infrastruktur och att tydligare inkludera grön infrastruktur i hela planeringsprocessen. Detta är särskilt viktigt i en tid då det i många kommuner är ett högt tryck på marken, bland annat pga. bostadsbyggande. Här finns en risk att det kan uppstå konflikter mellan planerad markanvändning och värden i den gröna infrastrukturen.</p>
Genomförande och metod	<p>Åtgärden innebär att kommunerna på ett tydligare sätt ska inkludera landskapsperspektivet på alla nivåer i planeringsprocessen.</p> <p>En mer detaljerad plan för vilka aktiviteter som ska genomföras tas fram i en uppstartsfas, via diskussion mellan deltagande aktörer. En del i detta är att utveckla samverkan mellan kommuner och Länsstyrelsen. En aktivitet kan till exempel vara att Länsstyrelsen informerar om grön infrastruktur på Plandagar.</p> <p>Länsstyrelsens handlingsplan för grön infrastruktur och annan kunskap om t ex naturvärden, kantzoner etc. bör tas in i kommunernas strategiska dokument.</p> <p>Åtgärden ska pågå under 2022 – 2026.</p>
Åtgärdsområde	Målet med åtgärden på medellång sikt är att länets kommuner på ett tydligt sätt beaktar landskapsperspektivet (grön infrastruktur) i alla planer och program och att

²⁰ Åtgärden är framtagen i arbetsgruppen Levande skogar och landskap men presenteras under detta temaområde.

	<p>detta får sin verkan genom konkreta åtgärder vid t ex nyexploatering där det ingår grönområden.</p> <p>Åtgärds mål på kort sikt är att ta fram ett arbetssätt/detaljerad plan som underlättar detta arbete för kommunerna.</p> <p>Detaljerade mätetal tas fram i samband med att projektplan tas fram. De direkta effekterna av åtgärden fås först när mål och riktlinjer för grön infrastruktur i strategiska dokument får avtryck i praktiken, t ex i detaljplaner. Detta kan på lång sikt gynnas biologisk mångfald och ekosystemtjänster.</p>
<p>Utförare och förankring Huvudansvarig: Medverkande: Ev. samordnande:</p>	<p>Huvudansvarig: Nyköpings kommun ansvarar i dialog med andra kommuner. Medverkande: Kommuner Kommunerna deltar genom att delta på olika aktiviteter som genomförs under åtgärdstiden, t ex workshops eller Plandagar. Länsstyrelsen bidrar med information och vägledning i arbetet. Dialog ska ske med LRF Södermanlands kommungrupper.</p>
<p>Finansiering</p>	<p>Arbetet finansieras inom respektive kommun och inom Länsstyrelsen. För kommunerna finns möjlighet att söka LONA-medel för att till exempel ta fram grön- eller blåstrukturplaner eller för att genomföra naturinventeringar.</p>
<p>Uppföljning och utvärdering</p>	<p>Åtgärden i stort, och även underliggande aktiviteter, följs upp av Nyköpings kommun varje år. Åtgärden är genomförd när åtgärds målen på kort sikt är genomförd.</p>
<p>Måluppfyllnad</p>	<p>Miljömål: God bebyggd miljö Levande skogar Ett rikt odlingslandskap Myllrande våtmarker Levande sjöar och vattendrag Hav i balans samt levande kust och skärgård Ett rikt växt- och djurliv</p> <p>Globala mål: 11, Hållbara städer och samhällen, 15, Ekosystem och biologisk mångfald</p>

Livskraftiga vatten

Övergödningen kan anses vara det enskilt största miljöproblemet inom vattenområdet i länet. För att förbättra livsmiljöerna i våra vattenområden behöver näringsläckaget minska. Mycket positivt åtgärdsarbete för att möta övergödningens problematik pågår redan men det är inte tillräckligt. Samverkan är viktig för att effektivisera insatser. Återskapande av våtmarker är en betydelsefull åtgärd som dessutom bidrar till kolinlagring, vattenbalans i landskapet och ökad biologisk mångfald. Vattenområden påverkas också negativt av vandringshinder som finns i våra vattendrag, vilka leder till fragmenterade livsmiljöer för arter som lever där. Ytterligare en vattenrelaterad utmaning är den ökande efterfrågan och påfrestningen på grundvattnet. De senaste årens torra somrar visar på att vi behöver hushålla mer med de vattenresurser som finns. Arbetsgruppen har tagit fram åtgärder som möter de utmaningar som omskrivs ovan.

Områdets koppling till miljömålen och de globala målen

Miljömål som i huvudsak inkluderas: Generationsmålet, Ingen övergödning, Levande sjöar och vattendrag, Grundvatten av god kvalitet, Myllrande våtmarker och Hav i balans samt levande kust och skärgård.

Miljömålen Giftfri miljö, Begränsad klimatpåverkan, God bebyggd miljö och ett Rikt växt och djurliv påverkas också av åtgärderna.

Globala mål som berörs²¹: 3 Hälsa och välbefinnande, 6 Rent vatten och sanitet för alla, 12 Hållbar konsumtion och produktion, 14 Hav och marina resurser, samt 15 Ekosystem och biologisk mångfald.

²¹ [Mapping av Sveriges miljömål mot de globala hållbarhetsmålen](#)

Tabell över åtgärder Livskraftiga vatten

Åtgärd.	Åtgärdsrubrik	Huvudansvarig	Medverkande	Miljömål
LV 1	Minimeringsmästarna Vatten	Länsstyrelsen	Kommuner och Region Sörmland	<ul style="list-style-type: none"> • Generationsmålet • Grundvatten av god kvalitet
LV 2	Reningsinsatser dagvatten för redan hårdgjorda ytor nära vatten	Strängnäs kommun	Gnesta kommun, Katrineholm kommun, Nyköping kommun, Trosaåns- och Räckstaåns vattenvårdsförbund, övriga kommuner	<ul style="list-style-type: none"> • Levande sjöar och vattendrag • Giftfri miljö • Ingen övergödning • God bebyggd miljö • Hav i balans samt levande kust och skärgård
LV 3	Återskapa landskapets vattenbalans	Länsstyrelsen	Kommuner och andra aktörer som förvaltar mark	<ul style="list-style-type: none"> • Begränsa klimatpåverkan • Levande sjöar och vattendrag • Myllrande våtmarker • Hav i balans samt levande kust och skärgård • Ett rikt växt- och djurliv
LV 4	Vattenkommunnätverk, för ökad samverkan kring vattenfrågor	Nyköpingsåarnas vattenvårdsförbund	Kommunerna i Nyköpingsåarnas vattenvårdsförbunds avrinningsområde samt övriga kommuner	<ul style="list-style-type: none"> • Beroende på insatser • Levande sjöar och vattendrag • Begränsad klimatpåverkan • Ingen övergödning • Grundvatten av god kvalitet • Myllrande våtmarker • God bebyggd miljö • Hav i balans samt levande kust och skärgård • Ett rikt växt- och djurliv
LV 5	”Vattenlistan” kartlägga åtgärdsbehov för insatser i vatten	Nyköpingsåarnas vattenvårdsförbund	Kommuner	<ul style="list-style-type: none"> • Ett rikt växt- och djurliv • Levande sjöar och vattendrag • Ingen övergödning • Myllrande våtmarker • Hav i balans samt levande kust och skärgård
LV 6	Återvätning med fokus på skogslandskapet	Nyköpingsåarnas vattenvårdsförbund	LRF, länsstyrelsen, Skogsstyrelsen. Kommuner	<ul style="list-style-type: none"> • Begränsad klimatpåverkan • Levande sjöar och vattendrag • Ingen övergödning • Myllrande våtmarker • Hav i balans samt levande kust och skärgård • Levande skogar • Ett rikt växt och djurliv
LV 7	Fria vandringsvägar, med fokus på mindre vandringshinder	Länsstyrelsen och Nyköpingsåarnas vattenvårdsförbund	Kommuner, vattenvårdsförbund.	<ul style="list-style-type: none"> • Levande sjöar och vattendrag • Ett rikt växt- och djurliv • Hav i balans samt levande kust och skärgård • God bebyggd miljö
LV 8	Underhåll av diken, studiecirkel för att minska näringsläckage	LRF	Kommuner, länsstyrelsen.	<ul style="list-style-type: none"> • Ingen övergödning • Levande sjöar och vattendrag • Hav i balans samt levande kust och skärgård • Ett rikt växt- och djurliv
LV 9	Klimatanpassning av städer, med fokus på vatten	Länsstyrelsen	Kommuner	<ul style="list-style-type: none"> • God bebyggd miljö • Levande sjöar och vattendrag • Hav i balans samt levande kust och skärgård. • Grundvatten av god kvalitet • Giftfri miljö

Åtgärder Livskraftiga vatten

Arbetsgrupp och fokusområde:	Livskraftiga Vatten
Rubrik/namn på åtgärden:	LV 1 Minimeringsmästarna Vatten
Bakgrund och syfte (åtgärdsformulering)	<p>Färskvattnet är en ändlig resurs och något vi behöver hushålla med. Flera år av svår torka i länet har belyst hushållningsbehovet. Syftet med åtgärden är att stärka invånarnas samt företagens medvetenhet och beteende för att hushålla mer med vårt dricksvatten.</p> <p>Målgrupp: invånare i länet och företag.</p>
Genomförande och metod	<p>Inom genomförandet ingår att starta upp ett forum med de medverkande aktörerna. I forumet tas informationsmaterial fram, vilket i mångt och mycket kan utgå från redan framtaget material.</p> <p>Förslag på metoder för att sprida kunskap/information:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Videos i sociala medier med tips riktat till invånare. Informationsutskick till skolor - Tips och tricks på kommuners informationskanaler, ex. reklamplakat - Utställning för invånare och skolor, t.ex. på Sörmlands museum eller Nynässlott - Riktad information mot företag/industrier - Detaljerat tillvägagångssätt tas fram i dialog i forumet och i samband med att projektet initieras (projektplan tas fram) <p>Start – så snart som möjligt inom åtgärdsperioden</p> <p>Slut – löpande inom åtgärdsperioden</p>
Åtgärds mål	<p>Kort sikt: Nå ut till så många som möjligt</p> <p>Medel: Ändrat beteende</p> <p>Lång sikt: Minskad vattenförbrukning, vilket kan bidra positivt till angränsade ekosystem vid vattentäkter och markstabilitet.</p> <p>Mer detaljerade mätetal tas fram i projektplan.</p>
Utförare och förankring Huvudansvarig: Medverkande: Ev. samordnande:	<p>Huvudansvarig/samordnare: Länsstyrelsen (förslag). Skapar forum/bokar in möten, bidra till att ordna informationsinsatser exempelvis utställning, ser över och söker finansiering tillsammans med medverkande.</p> <p>Medverkande: Nyköping, Katrineholm, Gnesta, Eskilstuna och Trosa kommun. Samt länets övriga kommuner och Region Sörmland. Söker redan framtaget material att låna, skapa nytt material, skapa utställning med mera.</p>

Finansiering	Främst i form av arbetstid hos deltagande aktörer, men finansiering för insatser kan också behövas. Finansieras antingen genom egenfinansiering eller om möjligt 3:e part, detta ses över under genomförandeperioden om vilka möjligheter som finns.
Uppföljning och utvärdering	Följa upp med hur information har nått ut till; skolor, följare i sociala medier, besökare på utställning. Mäta mängd vatten som säljs till fastighetsägare och jämföra med tidigare mängder. Fler mätmetoder tas fram i och med projektplan.
Måluppfyllnad	Miljömål: Generationsmålet Grundvatten av god kvalitet God bebyggd miljö Globala mål: 6, Rent vatten och sanitet 12, Hållbar konsumtion och produktion

Arbetsgrupp och fokusområde:	Livskraftiga vatten
Rubrik/namn på åtgärden:	LV 2 Reningsinsatser dagvatten för redan hårdgjorda ytor nära vatten
Bakgrund och syfte (åtgärdsformulering)	Det finns ett behov av att rena dagvatten innan det når vattendrag. Vinsterna är en minskad föroreningsbelastning av våra vattendrag. I samband med förtätning av städer riskerar grönytor och infiltrationsytor att byggas bort. Med ökad och mer intensiva nederbördsmonster i kombination med allt fler hårdgjorda ytor i stadsmiljö ökar föroreningsbelastningen på vattendrag. Översvämmade hårdgjorda ytor som orsakas av oförmåga att hantera dagvatten behöver minimeras. Nederbörd behöver tas omhand på plats och renas före det når recipienten. Målgruppen är huvudmän för ledningsnätet, stadsplanerare, (tillsynshandläggare), miljöstrateger, fastighetsägare och väghållare. Förslag på avgränsning är att begränsa till ytor som kommunen har rådighet över.
Genomförande och metod	Dagvatten ska renas genom åtgärder vid källan och en metod behöver tas fram där med hjälp av checklista/rutiner/kriterier så det kan göras ett urval vilka platser som ger störst miljövinst. Ett forum i länet skapas för att diskutera dessa frågor. Inom forumet bevakas hur andra kommuner löst kritiska områden som är drabbade av mycket översvämningsproblematik vid dagvattenhantering. Det kommer också ses över om de finns någon teknik/lösning som kan vara tillämpligt på dessa platser. Därefter kommer en kostnad vägas gentemot miljönyttan.

	<p>Åtgärden kommer genomföras i en eller flera bebyggda tätorter i Strängnäs. Åtgärden ska också vara tillämpbar för andra kommuner och deras kritiska områden.</p> <p>Start – så snart som möjligt inom åtgärdsperioden</p> <p>Slut – löpande inom åtgärdsperioden</p>
Åtgärds mål	<p>Kort sikt: Forum skapas med medverkande aktörer. Ta fram en metodbeskrivning som baseras på en inventering av parkeringsytor, i Strängnäs och eventuellt andra deltagande kommuner, om de är vattennära samt genom skyfallskartering upptäcka områden i stadsmiljön vilka riskerar att utsättas för översvämning.</p> <p>Medellång sikt: Att få kunskap hur man ska kunna göra ett urval när insats för dagvattenrening ska prioriteras.</p> <p>Långsikt: Den långsiktiga effekten på miljön blir att dagvatten renas på plats och att våra vattendrag inte tar emot lika stor föreningsmängd.</p>
Utförare och förankring Huvudansvarig: Medverkande: Ev. samordnande:	<p>Huvudansvarig: Strängnäs kommun. Utveckla projektplan, söka ev. bidrag, samordna åtgärden ex. sammankalla till möten, ta fram underlag.</p> <p>Medverkande: Gnesta kommun, Katrineholm kommun, Nyköping kommun, Trosaåns vattenvårdsförbund samt Råckstaåns vattenvårdsförbund. Medverkande deltar antingen genom vara med och ha egna piloter, delta och stötta med sin kunskap eller ta del av kunskap.</p>
Finansiering	<p>Kommunala medel och personella resurser, under genomförandet kan det ses över om möjligt bidrag finns att söka exempel via bidrag från Lokala vattenvårdsprojekt (LOVA).</p> <p>Ett lämpligt examensarbete, för att ta fram förstudie/kunskapsunderlag.</p>
Uppföljning och utvärdering	<p>Åtgärden är genomförd när forum har skapat samt när metod tagits fram.</p>
Måluppfyllnad	<p>Miljömål: Levande sjöar och vattendrag Giftfri miljö Ingen övergödning God bebyggd miljö Hav i balans samt levande kust och skärgård</p> <p>Globala mål: 6, Rent vatten och sanitet, 3 Hälsa och välbefinnande, 11, Hållbara städer och samhällen, 14 Hav och marina resurser, 15, Ekosystem och biologisk mångfald</p>

Arbetsgrupp och fokusområde:	Livskraftiga vatten
-------------------------------------	----------------------------

Rubrik/namn på åtgärden:	LV 3 Återskapa landskapets vattenbalans
Bakgrund och syfte (åtgärdsformulering)	<p>Åtgärden syftar till att skapa en regional samordning av genomförande av fysiska vattenåtgärder. Den regionala samordningen ska underlätta för markägare (offentliga och privata) att genomföra åtgärder för återvätning, återställa eller nyskapa våtmarker. Det övergripande målet är att återställa landskapets vattenbalans och naturliga funktioner. Ett delmål är att öka kolinlagring i utdikade våtmarker. Det ska ske genom konkreta fysiska åtgärder, på rätt plats. Syftet med återvätning av dikade marker är att återställa förlorade funktioner i landskapet, som orsakats av till exempel dikning och uträtning av vattendrag. Vinsten med åtgärderna ligger till exempel i nytta för biologisk mångfald, vattenhållande förmåga i landskapet, minskad näringsutförelse till vattendrag och sjöar.</p>
Genomförande och metod	<p>Åtgärderna ska genomföras dels så att de bidrar till att öka inlagringen av kol i marken, dels bidrar till förbättrad vattenbalans i landskapet. Syftet med åtgärderna ska också vara att minska påverkan av övergödning av vattendrag och sjöar.</p> <p>Projektet bör indelas i antal faser.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 analys av strategiska marker och lokaler för fysiska åtgärder. 2 samordning av ägare till marker där åtgärder bedöms göra störst nytta. 3 finansiering och projektering av åtgärder. 4 genomförande 5 uppföljning och utvärdering av resultatet. <p>Skillnaden mellan LV 03 och LV 06 är att, LV 06 har särskilt fokus på skogslandskapets torvmarker och använder sig av inventering som gjorts inom LONA-projektet Vattentätt. LV 03 inriktar sig mer mot landskapet i stort och i LV 03 behöver en analys tas fram i startskedet av projektet.</p>
Åtgärds mål	<p>Åtgärds mål på kort sikt:</p> <p>Ta fram en analys över lämpliga marker för återvätning, platser för våtmarker och dammar. Sprida information till markägare där åtgärder kan vara lämpliga. Analys ska leda till fysiska åtgärder</p> <p>Mer detaljerade mätetal kan utvecklas i och med framtagande av projektplan.</p> <p>Den förväntade effekten är dels att avrinningen bromsas och att marker som har historiskt ackumulerat organiskt material återfår sin kolinlagrande förmåga</p> <p>Återvätning och våtmarker kommer också bidra till att skapa vattenanknutna biotoper viktiga för biologisk mångfald.</p>
Utförare och förankring Huvudansvarig: Medverkande: Ev. samordnande:	<p>Huvudansvarig: Förslag Länsstyrelsen. Samordnar hela processen från analys av strategiska platser, projektering och utförande av konkreta fysiska åtgärder.</p> <p>Medverkande: Eskilstuna, Nyköpings och andra intresserade kommuner, Nyköpingsårnas vattenvårdsförbund. Bidrar till att sammanställa analys och arbetar för att genomföra fysiska åtgärder.</p>

	Förankras: LRF Södermanland. Förmedlar kontakt med markägare
Finansiering	Lämpliga medel avses ansökas om för fysiska åtgärder. Deltagande aktörer kan behöva medverka i delfinansiering av sökta statliga medel.
Uppföljning och utvärdering	Uppföljningsmetod och när åtgärden anses genomförd tas fram i och med projektplan.
Måluppfyllnad	Miljömål: Begränsa klimatpåverkan Levande sjöar och vattendrag Myllrande våtmarker Hav i balans samt levande kust och skärgård Ett rikt växt- och djurliv Globala mål: 13 Bekämpa klimatförändringarna, 14 Hav och marina resurser 15, Ekosystem och biologisk mångfald
Arbetsgrupp och fokusområde:	Livskraftiga Vatten, fokusområde vatten
Rubrik/namn på åtgärden:	LV 4 Vattenkommunnätverk för ökad samverkan kring vattenfrågor
Bakgrund och syfte (åtgärdsformulering)	Nyköpingsåarnas vattenvårdsförbund (NVVF) har sett ett ökat behov hos kommunerna kring samverkan och hjälp med vattenfrågor inte minst när det gäller framtagande av exempelvis vattenplaner. Åtgärden syftar därför till att skapa ett kommunalt nätverk för vattenfrågor vilket riktar sig till tjänstemän med vattenfrågor på sitt bord kopplat till översiktsplanering, tillsyn, VA eller markförvaltning samt kommunpolitiker med vattenintresse i NVVF:s avrinningsområde, samt övriga kommuner i Södermanlands län.
Genomförande och metod	Nätverket kommer att fokusera på samverkan, kunskapshöjande åtgärder, samt konkret stöttning i det strategiska vattenarbetet kopplat till vattendirektivet. Detta genom möten och workshops med tjänstemän två gånger per år, samt ett större möte där även politiker är inbjudna för att skapa mer kunskap och förankring av vattenåtgärder samt att visa på goda exempel som fört vattenfrågor vidare i andra kommuner. Projektet är tänkt att startas upp under 2022. Åtgärden förväntas löpa på så länge NVVF har resurser för att kunna sköta samverkan. NVVF kan komma att söka anslag för samverkan.
Åtgärds mål	Kort sikt: Skapa ett nätverk. Genomföra möten och workshop.

	<p>Medellång sikt: Öka den kommunala kunskapen om vattenfrågor samt att samverka kring vattenåtgärder och framtagande av vattenplaner hos kommunerna. Målet är att i samverkan sätta igång vattenåtgärder i de enskilda kommunerna men även mellankommunala projekt kring vattenåtgärder.</p>
<p>Utförare och förankring Huvudansvarig: Medverkande: Ev. samordnande:</p>	<p>Huvudansvarig: Nyköpingsåarnas vattenvårdsförbund (NVVF). Samordnar åtgärden. Söker medel vid behov.</p> <p>Medverkande: Katrineholm, Strängnäs, Trosa, Gnesta och övriga kommuner. Genom att vara med i projektet förväntas man ha en nominerad tjänsteman med bäring på vattenfrågor som förväntas medverka på möten och ha löpande kontakt med samordnare på NVVF, samt en utsedd politiker som medverkar under ett större möte per år.</p>
<p>Finansiering</p>	<p>NVVF söker anslag vid behov.</p> <p>Arbets tid från respektive kommun.</p>
<p>Uppföljning och utvärdering</p>	<p>Uppföljning görs genom antal möten och deltagare.</p> <p>Genomförd när kortsiktiga mål och medellångt åtgärds mål nåtts.</p>
<p>Måluppfyllnad</p>	<p>Beroende på fysiska insatser som åtgärden leder till</p> <p>Miljömål: Levande sjöar och vattendrag Grundvatten av god kvalitet Ingen övergödning Hav i balans samt levande kust och skärgård Myllrande våtmarker God bebyggd miljö Ett rikt växt- och djurliv</p> <p>Globala mål: 6 Rent vatten och sanitet, 11 Hållbara samhällen och städer, 14 Hav och marina resurser 15 Ekosystem och biologisk mångfald</p>

<p>Arbetsgrupp och fokusområde:</p>	<p>Livskraftiga vatten</p>
<p>Rubrik/namn på åtgärden:</p>	<p>LV 5 "Vattenlistan" kartlägga åtgärdsbehov för insatser i vatten</p>
<p>Bakgrund och syfte (åtgärdsformulering)</p>	<p>Det finns mycket möjligheter till att söka bidrag/medel för insatser kopplat till vatten, men det är svårt för till exempel mindre kommuner att hålla sig uppdaterade. Åtgärden syftar därför till att verka för att växla upp kommunala</p>

	medel för vattenåtgärder genom att förbereda kommunala projektportföljer – ”Vattenlistor”, för eventuella nationella och internationella utlysningar.
Genomförande och metod	<p>Nyköpingsåarnas vattenvårdsförbund (NVVF) håller i träffar för intresserade kommuner med projektidéer/åtgärdsbehov för att sedan hjälpa till i processen med att ta fram vattenlistor med prioriterade kommunala åtgärder. Kommunerna tar fram projektidéer som de kan kommunicera med varandra för att kunna samordna större projekt inom samma åtgärdsområde eller ge varandra tips om bra projekt. NVVF hjälper till med att upprätta projektlistor/portföljer</p> <p>NVVF kommer att verka för samverkan och tillsammans med länsstyrelsen gemensam skrivarstuga när lämplig utlysning dyker upp.</p>
Åtgärds mål	<p>Kort sikt:</p> <p>Skapa en mötesplats där skrivarstuga kan genomföras för att hjälpa kommuner att bereda vattenprojekt i den interna organisationen genom att förbereda projektportföljer samt hjälpa till med samverkan både internt och externt kring vattenprojekt från idé till ansökan.</p> <p>Vattenlistor har tagits fram för deltagande kommuner.</p> <p>Lång sikt.</p> <p>Vattenlistorna har lett till fysiska åtgärder som tex. kan förbättra livsmiljöer i vatten mm.</p>
Utförare och förankring Huvudansvarig: Medverkande: Ev. samordnande:	<p>Huvudansvarig: NVVF. Samordna åtgärden. Söker medel vid behov</p> <p>Medverkande: Kommuner</p> <p>De kommuner som är med utser lämplig tjänsteperson/er att medverka i projektet med tid och kunskap. Då projektets framgång är beroende av intern förankring i kommunerna behöver kommunerna säkra upp en kommunikationsled så att rätt information hamnar på rätt plats och involverar rätt kommunalorganisation.</p>
Finansiering	Kommuner via tid och NVVF med samverkansresurs. NVVF söker anslag vid behov.
Uppföljning och utvärdering	<p>Uppföljning utefter antal upprättade vattenlistor. Framtagna projektportföljer följs upp.</p> <p>Lång sikt; Uppföljning görs genom projektrapportering via ev. anslag och tillståndsprövningar.</p> <p>Genomförd när deltagande aktörer tagit fram vattenlistor.</p>
Måluppfyllnad	<p>Beroende på insatser</p> <p>Miljömål: Levande sjöar och vattendrag Ingen övergödning Hav i balans samt levande kust och skärgård</p>

	<p>Myllrande våtmarker Ett rikt växt- och djurliv</p> <p>Globala mål: 6 Rent vatten och sanitet, 11 Hållbara samhällen och städer, 14 Hav och marina resurser 15 Ekosystem och biologisk mångfald,</p>
--	--

Arbetsgrupp och fokusområde:	Livskraftiga vatten
Rubrik/namn på åtgärden:	LV 6 Återvätning med fokus på skogslandskapet
Bakgrund och syfte (åtgärdsformulering)	<p>Åtgärden ska verka för att öka återvätningstakten i skogslandskapet framför allt i näringsrika torvmarker. Återvätning bidrar till minskade koldioxidutsläpp och ökad biologisk mångfald.</p> <p>Många skogsägare däribland kommunerna har stora möjligheter att återvåta mer mark. Många har även drabbats av granbarkborre och har marker som i stället för att återbeskogas skulle kunna återvåtas. Detta för att minska CO2 utsläppen, samt öka den biologiska mångfalden, minska brunifieringen etcetera.</p> <p>Målgruppen är skogsägare och skogsbolag i Nyköpingsåarnas vattenvårdsförbunds avrinningsområde men även kommuner som har egna våtmarksprojekt.</p>
Genomförande och metod	<p>Använda inventering och förprospektering som sker i det lokala vattenvårdsprojektet (LONA) Vattentätt för att öka återvätningstakten i framför allt småvatten i skogslandskapet. Att gå från inventering och förprospektering till faktisk åtgärd, dvs anläggande av våtmark/återvätning av skog.</p> <p>Detta kan med fördel ske parallellt med projektet Vattentätt. Dvs en igångsättning 2022 med målet att starta ett gemensamt arbete med LRF Södermanland och Skogsstyrelsen.</p> <p>Skillnaden mellan LV 03 och LV 06 är att, LV 06 har särskilt fokus på skogslandskapets torvmarker och använder sig av inventering som gjorts inom LONA-projektet Vattentätt. LV 03 inriktar sig mer mot landskapet i stort och i LV 03 behöver en analys tas fram i startskedet av projektet.</p>
Åtgärds mål	<p>Kort sikt Skapa kontakter och sprida information till målgruppen.</p> <p>Lång sikt: Återvätning för att minska CO2 utsläppen, samt öka den biologiska mångfalden, minska brunifieringen etcetera.</p> <p>Målet är att få till så många våtmarker och återvätningensavtal som möjligt under 2022–2026.</p>

Utförare och förankring Huvudansvarig: Medverkande: Ev. samordnande:	Huvudansvarig: Nyköpingsåarnas vattenvårdsförbund (NVVF). Samordnar åtgärden, söker medel vid behov. Medverkande är LRF Södermanland, länsstyrelsen och Skogsstyrelsen. Medverkan innebär tid, kunskapsutbyte och engagemang från de olika parterna. Åtgärden bör förankras och göras känd i kommunerna som gärna får medverka aktivt genom egna våtmarksprojekt och nätverk.
Finansiering	Skogsstyrelsens återvätningsavtal och medfinansiering från markägare.
Uppföljning och utvärdering	Uppföljning görs genom projektrapportering via ev. anslag och tillståndsprövningar samt inrapporterade nya återvätningslokaler till Skogsstyrelsen och länsstyrelsen. Genomförd när åtgärdsprogramsperioden är slut.
Måluppfyllnad	Miljömål: Begränsad klimatpåverkan Levande sjöar och vattendrag Ingen övergödning Myllrande våtmarker Hav i balans samt levande kust och skärgård Levande skogar Ett rikt växt och djurliv Globala mål: 13 Begränsa klimatförändringarna, 14 Hav och marina resurser, 15 Ekosystem och biologisk mångfald,

Arbetsgrupp och fokusområde:	Livskraftiga vatten
Rubrik/namn på åtgärden:	LV 7 Fria vandringsvägar, med fokus på mindre vandringshinder
Bakgrund och syfte (åtgärdsformulering)	Fria vandringsvägar innebär att konnektiviteten hos vattenlevande organismer upprätthålls. Pågående arbete med Nationell plan för omprövning av vattenkraft (NAP) innebär att större vandringshinder kommer att åtgärdas. Effekten kommer dock att delvis utebli om inte övriga vandringshinder åtgärdas. Ex laxartade fiskar i Trosaån kommer att kunna vandra förbi de nedre åtgärdade dammarna men inte komma upp längre då ett antal mindre dammar som inte i nuläget omfattas av NAP finns kvar. Målgrupp; främst markägare och dammägare.
Genomförande och metod	Inventering av befintliga vandringshinder. Genomgång av dammregister, kartstudier och riktade inventeringar. Samverka med markägare, Sportfiskarna och Naturskyddsföreningen för att hitta lösningar för att ta bort vandringshinder i vattendragen.

	<p>Nyköpingsåarnas vattenvårdsförbund kommer att samverka med Naturskyddsföreningen för att i första hand hitta vandringshinder som genom ett enklare juridiskt förfarande kan tas bort eller anpassas.</p> <p>Kulturmiljö och påverkan på fornlämningar bör också beaktas vid genomförande av åtgärden.</p>
Åtgärds mål	<p>Kort sikt: Ta fram en inventering, genom att använda samma kontaktnät som för NAP-inventeringen, för återstående vattensträckor i ett lämpligt område.</p> <p>Medellång sikt: Inventeringarna ger underlag för kravställning i samband med anmälan om vattenverksamhet. Underlag i arbeten med vattenavledningsföretag.</p> <p>Effekt mål: bidrar till att öka biologisk mångfald i strömmande vatten.</p>
Utförare och förankring Huvudansvarig: Medverkande: Ev. samordnande	<p>Huvudansvarig: Länsstyrelsen (förslag) och NVVF är sammankallande för projektplaneringen.</p> <p>Medverkande: Kommuner, vattenvårdsförbund, Sportfiskarna. De stöttar i projektplaneringen och med resurser för att genomföra inventering.</p> <p>Förankring bör ske med vattenavledningsföretag och lokala dammägare, samt med Trafikverket som har en viktig roll vid utbyte av vägtrummor</p>
Finansiering	<p>Förslag är att en sommarjobbare inventera längs några vattendrag och gör en sammanställning med karta. Analysen av resultatet kan sedan göras av någon med mer kunskap inom området, en eller flera som medverkar i åtgärden.</p> <p>Andra förslag är: Länsprojekt inom lokala vattenvårdsprojekt (LOVA)</p> <p>Medfinansiering av Bra Miljöval, och ev. andra stödformer som LIFE med flera.</p>
Uppföljning och utvärdering	<p>Vatteninformationssystem Sverige (VISS) har kompletterats med betydligt fler dammar och vägtrummor som anger vandringshinder.</p> <p>Uppföljning av LOVA projekt.</p> <p>Åtgärden pågår under hela programperioden.</p>
Måluppfyllnad	<p>Miljömål: Levande sjöar och vattendrag Hav i balans samt levande kust och skärgård Ett rikt växt- och djurliv God bebyggd miljö</p> <p>Globala mål: 14 Ekosystem och biologisk mångfald</p>

Arbetsgrupp och fokusområde:	Livskraftiga vatten
Rubrik/namn på åtgärden:	LV 8 Underhåll av diken, studiecirkel för att minska näringsläckage

<p>Bakgrund och syfte (åtgärdsformulering)</p>	<p>Övergödning är ett stort problem i länet, näringsläckage från diken är en bidragande faktor. Åtgärden syftar till att minska och förebygga översvämning och minska näringsläckage genom underhåll av diken.</p> <p>Målgrupp: Markägare /Fastighetsägare / Arrendatorer</p>
<p>Genomförande och metod</p>	<p>Studiecirklar ska genomföras med start så snart som möjligt.</p> <p>Åtgärden ska genomföras i avrinningsområden /dikningsföretag.</p> <p>Varje studiecirkel består av 5st sammankomster på sal och en ute i fält/diken</p>
<p>Åtgärds mål</p>	<p>Mål på kort sikt:</p> <p>Genomföra så många cirklar som möjligt. Utbilda studieledare.</p> <p>Ge kunskap om förvaltning av dikesföretag/underhåll /skyldigheter /rättigheter.</p> <p>Mer detaljerade mätetal tas fram vid uppstart av åtgärden.</p> <p>Mål på lång sikt: Minska näringsläckage som i sin tur bidrar till minskad övergödning i våra vatten, vilket leder till förbättrade livsmiljöer och ökar den biologiska mångfalden.</p>
<p>Utförare och förankring Huvudansvarig: Medverkande: Ev. samordnande:</p>	<p>Huvudansvarig: LRF Sörmland, sammanhållande av utbildningen, söker medel, marknadsför etc.</p> <p>Medverkande: Länsstyrelsen, Strängnäs och Eskilstuna kommun, Nyköpingsåranas vattenvårdsförbund och övriga kommuner.</p> <p>Deltar i åtgärden för att höja sin kompetens. Hjälper till att anordna liknande cirklar/utbildning, som anpassas efter dem.</p> <p>Förankras med: Fastighetsägare och arrendatorer – kursdeltagare.</p>
<p>Finansiering</p>	<p>LRF Södermanlands medverkan bekostas internt, via egen tid.</p> <p>Möjlig finansiering: Statens jordbruksverk (SJV) skjuter till pengar i detta projekt, finns avsatta medel.</p>
<p>Uppföljning och utvärdering</p>	<p>Rapportering av genomförda cirklar</p> <p>Åtgärden är genomförd när studiecirklar genomförts, exakt antal som ska genomföras tas fram i och med projektplan.</p>
<p>Måluppfyllnad</p>	<p>Miljömål:</p> <p>Ingen övergödning Levande sjöar och vattendrag Hav i balans samt levande kust och skärgård Ett rikt växt- och djurliv</p> <p>Globala mål:</p> <p>6. Rent vatten och sanitet, 14. Hav och marina resurser, 15. Ekosystem och biologisk mångfald</p>

Arbetsgrupp och fokusområde:	Livskraftiga Vatten
Rubrik/namn på åtgärden:	LV 9 Klimatanpassning av städer, med fokus på vatten
Bakgrund och syfte (åtgärdsformulering)	<p>Det finns ett behov av att säkerställa att alla kommuner har samma kunskapsnivå gällande klimatet med koppling till städer och vad vi kan göra för att framtidssäkra våra städer, med fokus på vatten. Behovet med koppling till vattenfrågor har lyfts i arbetsgruppen, särskilt kopplat till översvänningsproblematik.</p> <p>Åtgärden syftar till att bidra till erfarenhetsutbyte för hur klimatanpassade åtgärder har fungerat i kommunerna och att lättare samarbeta där åtgärder behöver göras över kommungränser.</p> <p>Målgrupp: miljöstrateger, samhällsplanerare, politiker och andra berörda i offentliga organisationer.</p>
Genomförande och metod	<p>I åtgärden utförs en utbildning som erbjuds av SMHI. Utbildningen skräddarsys utefter vad deltagande aktörer efterfrågar. Efter utbildningen skapas ett forum (eller redan existerande forum används) för berörda handläggare i kommunerna för att samarbeta kring frågan.</p> <p>Utbildningen genomförs så snart som möjligt inom åtgärdsprogrammets genomförandeperiod, vid ett tillfälle då många kan delta. Forumet skapas därefter.</p> <p>Deltagande aktörer bestämmer hur många möten och under hur lång period som forumet ska finnas.</p>
Åtgärds mål	<p>Kort sikt: Genomföra utbildning. Skapa ett forum som bidrar till erfarenhetsutbyte, vilket skapar bättre arbetssätt i länet.</p> <p>Medellång sikt: Att höja kompetensen hos de som arbetar med att klimaanpassa våra städer, vilket leder till förändrat arbetssätt.</p> <p>På lång sikt kan det leda till nödvändiga åtgärder i länets kommuner, vilka beroende på åtgärd kan bidra till ökad biologisk mångfald, hållbar vattenförsörjning, minskade koldioxidutsläpp etc.</p>
Utförare och förankring Huvudansvarig: Medverkande: Ev. samordnande:	<p>Huvudansvarig: Länsstyrelsen. Boka utbildningstillfälle med SMHI, utefter vad deltagande aktörer efterfrågar. Sammankalla till utbildning och möten med forumet.</p> <p>Medverkande: länets kommuner. Medverka på utbildningen och forumet. Bidrar med kompetens.</p>
Finansiering	Arbetstid för utbildning och forum.

	Utbildning till självkostnadspris.
Uppföljning och utvärdering	<p>Länsstyrelsen kallar till ett möte med deltagarna för utvärdera och diskutera vad alla lärt sig och vilka åtgärder kommunerna kan börja jobba med samt vad som behöver göras på längre sikt.</p> <p>Åtgärden är sedan genomförd men arbete i klimatfrågan kommer fortsätta i kommunerna.</p>
Måluppfyllnad	<p>Beroende på insatser</p> <p>Miljömål: Giftfri miljö Grundvatten av god kvalitet Levande sjöar och vattendrag God bebyggd miljö Hav i Balans samt levande kust och skärgård</p> <p>Globala mål: 3, God hälsa, 6 Rent vatten och sanitet, 11. Hållbara städer och samhällen 14 Ekosystem och biologisk mångfald</p>

MALL FÖR SAMMANSTÄLLNING AV DELTAGANDE I ÅFM

Datum
2022-03-17

Bilaga 2**Organisation:**

Xx har tagit beslut om att delta i genomförandet av de listade åtgärder nedan.

Åtgärdsrubrik och nr (enligt ordning i rapporten)	Vilken form av ansvar (huvudansvarig, medverkande el. samverkande)	Ansvarig chef i organisationen inkl. titel	Kontaktperson inkl. titel	Mailkontakt

Bilaga 3.

Sändlista Åtgärdsprogram för Södermanlands miljö 2022–2026

Medlemmar i Södermanlands miljö- och klimatråd

BioDriv Öst
Energikontoret i Mälardalen
Flens kommun
Gnesta kommun
Katrineholms kommun
LRF Södermanland
Länsstyrelsen i Södermanlands län
Mälardalens universitet
Nyköpings kommun
Oxelösunds kommun
Region Sörmland
Skogsstyrelsen
Strängnäs kommun
Eskilstuna kommun
Trosa kommun
Agro Sörmland
Vingåkers kommun

Övriga organisationer som varit med i arbetet

Föreningen Sörmländska Jordägare (benämnt Jordägarförbundet i ÅFM)
Nyköpingsåarnas vattenvårdsförbund
Hjälmarens vattenvårdsförbund
Naturskyddsföreningen Sörmland
Södermanlands Fåravelsförening
Sörmland Vatten och Avfall AB
Öknaskolan
Häradskog
Mellanskog

Dialogparter: Holmen Skog, Sveaskog, Fastighetsverket

Organisationer vilka pekats ut som gynnsamma att ha med i åtgärdsarbetet

Trafikverket
Sörmlands turismutveckling AB (Stua)
Jordbruksverket
Svenska Jägareförbundet
Tovetorps forskningsstation
Räckstaåns vattenvårdsförbund
Svenska kraftnät
Vattenfall Eldistribution AB

KS § Revidering av delegationsordning för kommunstyrelsen

Diarienummer: KK22/586

Det har uppkommit behov av att revidera kommunstyrelsens delegationsordning. Föreslagen revidering rör främst områdena "4 Inköp och upphandling", "6 Räddning, säkerhet, civilt försvar" och "7 Fastighets- och exploateringsfrågor".

I avsnitt 6 föreslås att "säkerhetsskyddavtal" (SUA) läggs till och att undertecknande av dessa föreslås delegeras till säkerhetsskyddschef, biträdande säkerhetsskyddschef eller kommunjurist. Säkerhetsskyddavtal (SUA-avtal) kan i vissa fall vara aktuellt då Nyköpings kommun i vår säkerhetsskyddsbedömning identifierat säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter eller säkerhetskänslig verksamhet som en annan aktör kan få tillgång till, och som kräver säkerhetsskydd när de exempelvis utför tjänster vid ett skyddsobjekt hos kommunen. SUA-avtal innehåller särskilda krav om vilka säkerhetsskyddsåtgärder som behöver vidtas.

Föreslagna revideringar i avsnitt 7 handlar främst om att samtliga punkter kopplat till lantmäteriärenden föreslås ingå i en och samma punkt, se punkt 7.3.1 i bilaga till tjänsteskrivelse daterad 2022-05-23. 7.4 Lagfart föreslås läggas till, där samhällsbyggnadschef ges delegation på att ansöka och företräda kommunen vid lagfartärenden enligt FBL och JB till ett högsta belopp om 50 PBB/gång. Utöver det har tecknande av föravtal lagts till i punkt 7.6.3.

Ett föravtal ger utgångspunkter för kommande exploateringsavtal. Föravtalet behandlar principer för utbyggnad och finansiering av allmän platsmark, principer för marköverlåtelse samt övriga genomförandefrågor som kommunen ser är lämpliga att reglera. Med ökat antal exploatörer som utvecklar annan mark än kommunen finns det ett behov av att tidigare i processen gör förtydliga vilken fördelning som gäller av ansvar och ekonomi i samband med ett projekt. Därav föreslås att föravtal läggs till i kommunstyrelsens delegationsordning.

I punkt 6.3.1 gällande beslut om yttrande över antagande av hemvärnssoldater föreslås att delegationen flyttas från kommunjurist och kommunkonferens till verksamhetschef på IFO samt divisionschef Division Social Omsorg istället, för att underlätta hanteringen av dessa ärenden.

Kapitlet gällande inköp och upphandling har också setts över vilket resulterat i ett antal förslag på ändringar. Bland annat föreslås tillägg av beslut om att frånga interna krav på konkurrensutsättning vid

direktupphandling, samt beslut kring uppsägning, förtida upphörande och hävning av direktupphandlat avtal.

Kommunstyrelsen har tidigare fattat ett separat beslut (KS 2019-04-08) om att upphandlingsenheten ska kontaktas vid direktupphandlingar som överstiger 300 000kr för att rådgöra om hur upphandlingen bör genomföras. I och med föreslagen revidering av kommunstyrelsens delegationsordning är beslutet inte längre aktuellt och föreslås därmed formellt upphävas.

Samtliga föreslagna förändringar är gulmarkerade och överstrukna i förslaget till reviderad delegationsordning för kommunstyrelse som biläggs tjänsteskrivelse daterad 2022-05-23.

Prövning av barnets bästa

Berör eller påverkar ärendet barn direkt eller indirekt så att det i enlighet med barnkonventionen funnits skäl att genomföra en prövning av barnets bästa?

Nej

Har en prövning av barnets bästa genomförts?

Nej

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

- 1) att** anta reviderad delegationsordning för kommunstyrelsen, enligt bilaga till tjänsteskrivelse dateras 2022-05-23,
- 2) att** den reviderade delegationsordningen börjar gälla 2022-07-01, samt
- 3) att** den reviderade delegationsordningen börjar gälla 2022-07-01, samt

Beslutet skickas till:

Webbredaktör (extern webb)

Kommunledningskontoret

Samhällsbyggnad

Näringsliv, Kultur och fritid

Räddning och Säkerhet

Tekniska divisionen

Räddningstjänst

Kommunstyrelsen

Revidering av delegationsordning för kommunstyrelsen

Bakgrund

Det har uppkommit behov av att revidera kommunstyrelsens delegationsordning. Föreslagen revidering rör främst områdena "4 Inköp och upphandling", "6 Räddning, säkerhet, civilt försvar" och "7 Fastighets- och exploateringsfrågor".

I avsnitt 6 föreslås att "säkerhetsskyddavtal" (SUA) läggs till och att undertecknande av dessa föreslås delegeras till säkerhetsskyddschef, biträdande säkerhetsskyddschef eller kommunjurist. Säkerhetsskyddsavtal (SUA-avtal) kan i vissa fall vara aktuellt då Nyköpings kommun i vår säkerhetsskyddsbedömning identifierat säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter eller säkerhetskänslig verksamhet som en annan aktör kan få tillgång till, och som kräver säkerhetsskydd när de exempelvis utför tjänster vid ett skyddsobjekt hos kommunen. SUA-avtal innehåller särskilda krav om vilka säkerhetsskyddsåtgärder som behöver vidtas.

Föreslagna revideringar i avsnitt 7 handlar främst om att samtliga punkter kopplat till lantmäteriärenden föreslås ingå i en och samma punkt, se punkt 7.3.1 i bilaga till tjänsteskrivelse daterad 2022-05-23. 7.4 Lagfart föreslås läggas till, där samhällsbyggnadschef ges delegation på att ansöka och företräda kommunen vid lagfartärenden enligt FBL och JB till ett högsta belopp om 50 PBB/gång. Utöver det har tecknande av föravtal lagts till i punkt 7.6.3.

Ett föravtal ger utgångspunkter för kommande exploateringsavtal. Föravtalet behandlar principer för utbyggnad och finansiering av allmän platsmark, principer för marköverlåtelse samt övriga genomförandefrågor som kommunen ser är lämpliga att reglera. Med ökat antal exploatörer som utvecklar annan mark än kommunen finns det ett behov av att tidigare i processen gör förtydliga vilken fördelning som gäller av ansvar och ekonomi i

samband med ett projekt. Därav föreslås att föravtal läggs till i kommunstyrelsens delegationsordning.

I punkt 6.3.1 gällande beslut om yttrande över antagande av hemvärnssoldater föreslås att delegationen flyttas från kommunjurist och kommuneskreterare till verksamhetschef på IFO samt divisionschef Division Social Omsorg istället, för att underlätta hanteringen av dessa ärenden.

Kapitlet gällande inköp och upphandling har också setts över vilket resulterat i ett antal förslag på ändringar. Bland annat föreslås tillägg av beslut om att frångå interna krav på konkurrensutsättning vid direktupphandling, samt beslut kring uppsägning, förtida upphörande och hävning av direktupphandlat avtal.

Kommunstyrelsen har tidigare fattat ett separat beslut (KS 2019-04-08) om att upphandlingsenheten ska kontaktas vid direktupphandlingar som överstiger 300 000kr för att rådgöra om hur upphandlingen bör genomföras. I och med föreslagen revidering av kommunstyrelsens delegationsordning är beslutet inte längre aktuellt och föreslås därmed formellt upphävas.

Samtliga föreslagna förändringar är gulmarkerade och överstrukna i förslaget till reviderad delegationsordning för kommunstyrelse som biläggs tjänsteskrivelse daterad 2022-05-23.

Prövning av barnets bästa enligt barnkonventionen

Berör eller påverkar ärendet barn direkt eller indirekt så att det i enlighet med barnkonventionen funnits skäl att genomföra en prövning av barnets bästa?

Nej

Har en prövning av barnets bästa genomförts?

Nej

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

- 1) **att** anta reviderad delegationsordning för kommunstyrelsen, enligt bilaga till tjänsteskrivelse dateras 2022-05-23,
- 2) **att** den reviderade delegationsordningen börjar gälla 2022-07-01, samt
- 3) **att** upphäva kommunstyrelsens beslut 2019-05-08 § 88 "Intern beloppsgräns för samråd vid direktupphandling".

Mats Pettersson

Kommundirektör
Slutversion av Tjänsteskrivelsen godkändes
2022-06-02

Jenny Åtegård
Kanslichef
Slutversion av Tjänsteskrivelsen godkändes

Beslut till:

Webbredaktör (extern webb)

Kommunledningskontoret

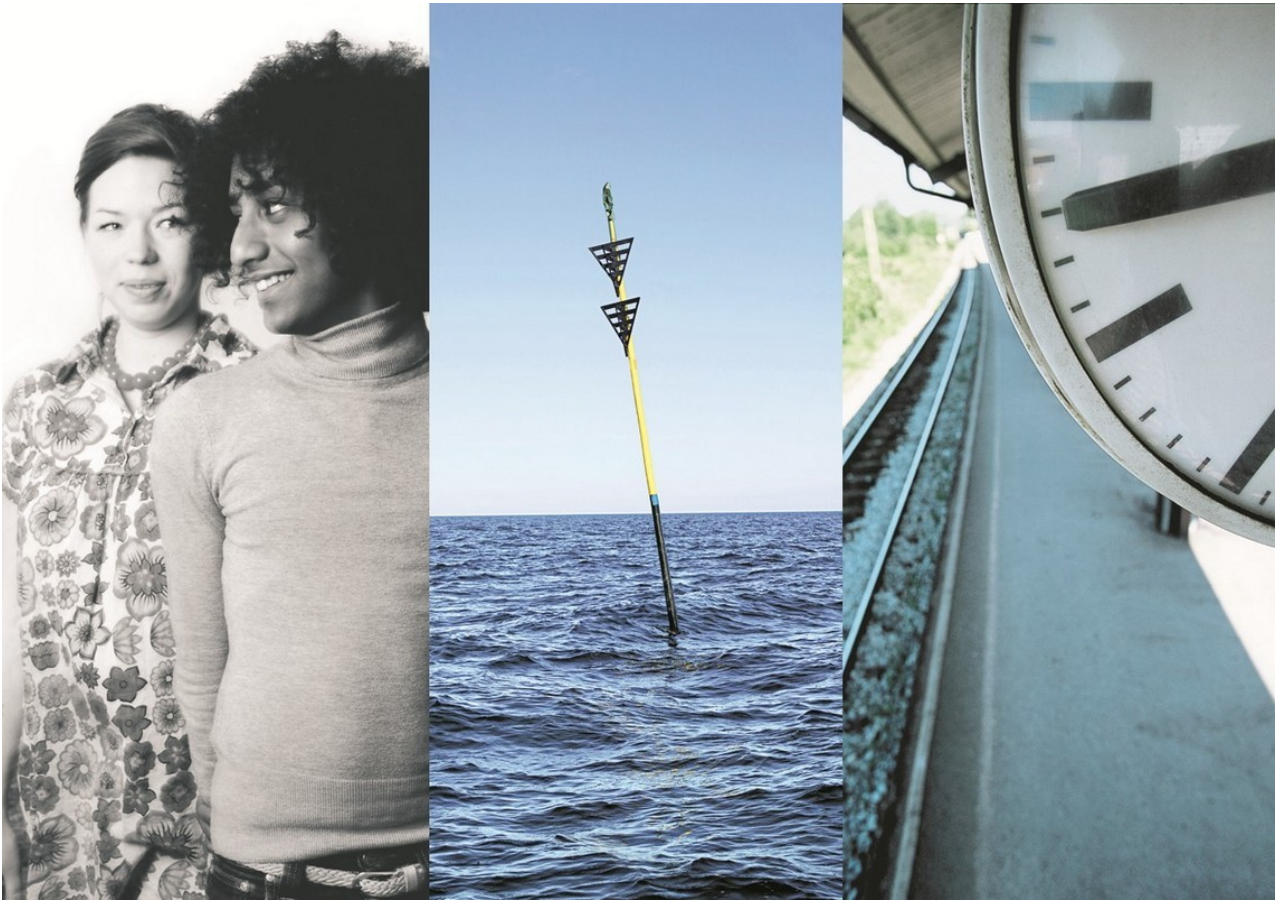
Samhällsbyggnad

Näringsliv, Kultur och fritid

Räddning och Säkerhet

Tekniska divisionen

Räddningstjänst

Delegationsordning för kommunstyrelsen

Antagen av kommunstyrelsen 2020-11-09

Reviderad av kommunstyrelsen 2022-xx-xx

KOMMENTARER/UPPLYSNINGAR

Använda förkortningar i delegationslistan

ArkivL	Arkivlagen (1990:782)
AL	Anläggningslagen (1973:1149)
AR	Allmänna råd
PBB	Årets prisbasbelopp
MSN	Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden
Chefstj.	Chefstjänsteman direkt underställd kommundirektören
Div.ch	Divisionschef
FBL	Fastighetsbildningslag (1970:988)
FO	Förordning
FärdtjL	Lagen om färdtjänst (1997:736)
FörvL	Förvaltningslagen (2017:900)
GDPR	Dataskyddsförordningen, EU2016/679
Hemv FO	Hemvärnsförordning (1997:146)
HR-chef	Chef Human Resources
JB	Jordabalk (1970:994)
KF	Kommunfullmäktige
KL	Kommunallag (2017:725)
KD	Kommundirektör
KS	Kommunstyrelsen
KUN	Kungörelse
LL	Ledningsrättslag (1973:1144)
LKM	Lag (2014:899) om riktlinjer för kommunala markanvisningar
LKSE	Lag (1991:1110) om kommunernas skyldighet att svara för vissa elevresor
LOU	Lag (2016:1145) om offentlig upphandling
LOV	Lag (2008:962) om valfrihetssystem
LUF	Lag (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna
LUK	Lag (2016:1147) om upphandling av koncessioner
LSO	Lag (2003:778) om skydd mot olyckor
PBL	Plan- och bygglag (2010:900)
Rch	Räddningschef
Rcb	Räddningschef i beredskap
RiksfärdstjL	Lag om riksfärdtjänst (1997:735)
Off-SekrL	Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)
SHB-chef	Samhällsbyggnadschef
SFS	Svensk Författningssamling
SL	Skollag (2010:800)
Säk.sam.	Säkerhetssamordnare på KLK
Säk.skyddschef	Säkerhetsskyddschef på Rtj
TF	Tryckfrihetsförordningen (1949:105)

Allmänt om delegering

Att delegera innebär att överflytta beslutanderätt. Delegering kan ske från styrelse till utskott, förtroendevalda, anställda och avtalad part. Den som får beslutanderätten kallas delegat.

När styrelsen delegerat sin beslutanderätt träder delegaten in i styrelsens ställe. Beslut som fattas enligt denna delegationsordning är juridiskt sett kommunstyrelsens beslut och kan överklagas på samma sätt som kommunstyrelsens beslut.

En delegat kan fatta beslut i de ärenden där beslutanderätten överförs från kommunstyrelsen enligt denna delegationsordning.

Rätt att besluta

Rätt att besluta på delegation innebär inte att delegaten är skyldig att besluta eller alltid bör besluta. Om ärendet anses vara svårbedömt eller det finns andra orsaker till att delegat inte vill/bör besluta, eller att ärendet är av större vikt och dylikt, kan ärendet alltid föras upp till kommunstyrelsen för beslut.

Rätt att besluta i en viss ärendegrupp innefattar även rätt att avge yttrande till högre instans med anledning av överklagande av delegeringsbeslut.

Om delegationsbeslut fattas efter samråd (se kolumnen "anmärkning") ska samrådet dokumenteras av delegaten.

Anmälan av delegationsbeslut

Den som i delegationslistan fått rätt att besluta i kommunstyrelsens ställe ska alltid dokumentera och skriftligt anmäla sina fattade beslut till kommunstyrelsen. Anmälan ska ske genom en inrapportering av de enskilda besluten eller en sammanställning över fattade beslut i form av s.k. delegationslistor.

Däri ska följande anges:

- ärendemening beskrivande ärendet samt fattat besluts innehåll
- namn på den som fattat beslutet
- beslutsdatum
- underskrift av den eller de som gjort sammanställningen (gäller för delegationslistor, för delegationsbeslut ska själva beslutet ha skrivits under,

Anmälan av beslut ska ske skriftligen till närmast följande sammanträde med kommunstyrelsen om inte annat meddelats.

Registrering i kommunstyrelsens protokoll

Anmälan av delegationsbeslut antecknas under särskild paragraf i protokollet. Av paragrafen ska det framgå vilka beslut som anmälts genom att det anges vilka diarienummer eller löpnummer besluten eller delegationslistorna har.

Vidaredelegering och anmälan

Förvaltningschef kan enligt kommunallagens 7 kap 6 § ges rätt att vidaredelegera beslut i vissa ärendegrupper. I Nyköpings kommun motsvaras detta av divisionschef respektive chefstjänsteman.

Som villkor för vidaredelegationen beslutar kommunstyrelsen att divisionschefen ska ange vem som fått beslutanderätten (befattning = delegat) samt att beslut som fattats på sådan vidaredelegation även ska anmälas till kommunstyrelsen.

Vidaredelegering avser samtliga underställda medarbetare, med undantag för de fall där särskild funktion står angiven i kolumnen "anmärkning".

Överklagande

Beslut fattade på delegation kan överklagas på samma sätt som beslut fattade av nämnden/styrelsen. Det kan till exempel ske genom laglighetsprövning vid Förvaltningsrätten i första instans. Överklagandetiden räknas från den dag, då protokoll från det sammanträde när delegationsbeslutet anmälades, tillkännagavs på kommunens officiella anslagstavla. Överklagandet ska ha inletts till Förvaltningsrätten inom 3 veckor från detta datum.

Vissa beslut överklagas dock med s.k. förvaltningsbesvär enligt respektive speciallagstiftning. Överklagandetiden är då i allmänhet 3 veckor från det att klaganden fick ta del av beslutet.

Rätt att underteckna

I de fall en delegat har rätt att fatta beslut enligt denna delegationsordning har delegat även rätt att underteckna handlingar som härrör till delegationsbeslutet i fråga.

Inom kommunen finns rätten att underteckna generellt på följande tre vis:

- I de fall beslutanderätt inte delegerats och beslut fattas av kommunstyrelsen har kommunstyrelsens ordförande rätt att underteckna handlingar som härrör till beslutet i enlighet med styrelsens reglemente.
- I de fall beslutanderätt har delegerats från kommunstyrelsen till delegat enligt denna delegationsordning har delegat rätt att underteckna handlingar som härrör till delegationsbeslutet.
- I andra situationer där undertecknande krävs hänvisas till kommunstyrelsens beslut om bemyndigande att underteckna handlingar (liknande firmatecknare, även om rollen som firmatecknare formellt inte finns inom kommuner såsom den gör inom t.ex. bolag).

Upplysningar

Med "divisionschef" avses i delegationslistan:

- Kommundirektören
- Divisionschef

Med chefstjänsteman avses i delegationslistan

- Chefstjänsteman direkt underställd kommundirektören exklusive divisionschef

Övriga upplysningar i frågor rörande delegation och dylikt kan erhållas från kommunjurist eller kanslichef.

I anmärkningskolumnen anges vilka ärendegrupper som får vidaredelegeras.

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
1	GENERELL DELEGATION			
1.1	Beslut i alla ärenden där tjänsteman beslutar inom denna delegationsordning		KD Kommunjurist	
2	ALLMÄNNA FRÅGOR			
2.1	Brådskande beslut	KL 6 kap § 39	KS ordf.	
2.2	Allmänna förvaltningsfrågor			
2.2.1	Avvisa för sent inkommet överklagande	FL § 45	Kommunjurist Kommunsekr. Kanslichef	Rättidsprövning verkställighet
2.2.2	Beslut om avslag på begäran om utlämnande av allmän handling eller uppställande av villkor för utlämnande av allmän handling	TF/ Off-SekrL	Kommunjurist Kommunsekr. Kanslichef Chef för enheten för Informations- förvaltning	
2.3	Personuppgifter			
2.3.1.	Beslut om att utse dataskyddsbud	GDPR Art. 37	KS ordf	
2.3.2	Tecknande av personuppgiftsbiträdesavtal enligt Nyköpings kommuns mall	GDPR Art. 28	KS ordf Div.ch Chefstj.	
2.3.3	Tecknande av personuppgiftsbiträdesavtal från leverantören	GDPR Art. 28	KS ordf Div.ch Chefstj.	Efter samråd med kommunjurist
2.3.4	Avslag på begäran om rättelse, radering, begränsning och överföring av personuppgifter	GDPR Art. 16, 17, 18 och 20	KS ordf Div.ch Chefstj	Efter samråd med kommunjurist
2.4	Beslut om representation över 0,5 BB per gång		KS ordf	Lägre belopp verkställighet

2.5	Kurser & dyl.			
2.5.1	Beslut om deltagande i kurser, konferenser o dyl. för underställd personal, kostnad över 0.5 BB per gång (oavsett antal personer)		Div.ch. Chefstj.	Lägre belopp verkställighet
2.5.2	Beslut om studieresa el dyl. utom Norden		Div.ch. Chefstj.	
2.5.3	Motsvarande för förtroendevalda		KS ordf.	
2.6	Arkivhandlingar	ArkivL		
2.6.1	Beslut om gallring av handlingar och fastställa planer för hantering av allmänna handlingar		KD Kanslichef Kommunjurist	Efter samråd med arkivarie
2.6.2	Beslut om mottagande av externt arkivmaterial och dylika handlingar		Chef för enheten för Informations- förvaltning	Efter samråd med Kanslichef
2.7	Beslut om hemsändningsbidrag		Handläggare hemsändnings - bidrag	
2.8	Beslut om tillstånd att använda kommunens heraldiska vapen		Kommunjurist	
2.9	Yttrande över ansökan om tillstånd att använda bevakningskamera		Kommunjurist	
2.10	Beslut om officiell flaggning (som inte sker på allmän flaggdag) i de fall det inte regleras i Nyköpings kommuns flaggrutin		KS ordf.	Avser kommunens officiella fasta flaggstänger belägna vid Stadshuset
2.11	Yttranden			
2.11.1	Beslut om att avge enklare yttranden som kan anses vara av beskaffenhet att kunna avgöras utan kommunstyrelsebeslut		Div.ch. Kommunjurist Chefstj.	Efter samråd KS ordf.
2.11.2	Beslut om att avge yttranden till Förvaltningsrätten/Förvaltningsdomstol avseende överprövning av upphandlingar		Upphandlings chef, Kommunjurist	

2.12	Avtal o dyl. som avser löpande förvaltningsfrågor och inte kan hänföras till annan punkt i delegationsordningen			
2.12.1	Beslut om ingående av enklare avtal rörande daglig verksamhet som kan anses avgöras utan KS beslut		Div.ch Chefstj.	Vidaredelegati on
2.12.2	Uppsägning av avtal som ingåtts av delegat (se ovan punkt)		Div.ch Chefstj.	
2.13	Bidrag särskilt stöd m.m.			
2.13.1	Bidrag el andra särskilda insatser till ideella organisationer o d avs. kommunal medverkan i projekt, glesbygdsåtgärder, som kan anses avgöras utan KS beslut.		KD Kommunjurist	
2.13.2	Beslut gällande bidrag eller särskilda insatser till ideella organisationer eller kommunal medverkan i projekt avseende reklam, marknadsföring eller sponsring som kan anses avgöras utan KS beslut		Komm. chef	
2.13.3	Beslut gällande föreningsbidrag till frivilliga/ideella föreningar som bedriver verksamhet som kan härröras till lagen om skydd mot olyckor. LSO och kan anses avgöras utan KS beslut.		Rch	
2.13.4	Bidrag för näringslivsåtgärder, som kan anses avgöras utan KS beslut.		Näringslivs- chef	
	<i>(kommentar: se kapitel 4 inköp och upphandling)</i>			
2.14	Beslut att utse ombud (inom kommunen) att företräda kommunen (byggherren) vid entreprenader och konsultuppdrag		Div.chef	
2.15	Beslut att utse kommunens ombud till Socialstyrelsens e-tjänst för ansökningar om statsbidrag		KSO	

2.16	Ansökningar o dyl.			
2.16.1	Initiering av projekt inom Lokala naturvårdssatsningen (LONA) som inte leder till efterföljande åtaganden eller ekonomiska konsekvenser utöver fastställd budget		SHB-chef	Vidaredelegering
2.17	Försäkrings- och kommunskyddsfrågor, skadereglering			Flyttad från 6.4
2.17.1	Beslut om skyddsåtgärder o dyl. inom budgetram		Säk.sam. KLK Kanslichef	
2.17.2	Beslut om skadereglering		Säk.sam. KLK Kommunjurist	
2.17.3	Beslut om att avvisa skadeståndsanspråk		Säk.sam. KLK Kommunjurist	
2.17.4	Beslut om att bevilja skadeståndsanspråk om högst 4 BB		Säk.sam. KLK Kommunjurist	
2.17.5	Beslut om tecknande av kompletterande försäkringsskydd under löpande avtalsperiod		Säk.sam. KLK Kommunjurist	

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
3	EKONOMIFRÅGOR			
3.1	Beslut om medgivande till Nyköpingshem AB:s kreditgivare att ianspråkta borgensutrymme högst inom fastställt generellt maxbelopp (År 2016: 900 mnkr)		Ekonomichef Kommunjurist	
3.2	Placering av donationsfondsmedel i enlighet med kommunens föreskrifter av donationsfondsmedel		Ekonomichef	
3.3	Finansiella placeringar			
3.3.1	Handel med finansiella instrument i enlighet med kommunens föreskrifter om medelsförvaltning	KL 11 kap 2-4 §§	Ekonomichef	
3.3.2	Avskrivning av fordringar om högst 10 BB per gång		Ekonomichef Kommunjurist	
3.3.3	Avskrivning av fordran vid konkurs högst 20 BB per gång		Ekonomichef Kommunjurist	
3.4	Lån/krediter			
3.4.1	Upptagande av lån/krediter med en längsta löptid om 10 år dock ej utlandslån		Ekonomichef	Efter samråd med KS ordf
3.4.2	Omsättning och lösen av lån		Ekonomichef	Efter samråd med KS ordf
3.5	Beslut om att infria borgensåtagande upp till 25 BB per gång		Ekonomichef Kommunjurist	
3.6	Beslut om infriande av kommunalt förlustansvar som ingåtts enl reglerna om statlig bostadsfinansiering		Ekonomichef Kommunjurist	
3.7	Inkasso m.m.			
3.7.1	Beslut om att hänskjuta inkassoärende/ betalningsföreläggande till rättegång		Div.ch Teknik Ekonomichef Kommunjurist	
3.7.2	Försäljning av lös egendom/inventarier till ett värde om högst 4 BB		Div.ch. Ekonomichef	

4.2	Upphandling (Gäller ej direktupphandling).			
4.2.1	Undertecknande av avtal ingående i upphandling		Upphl.chef Kommunjurist Ekonomichef	Inkl. tilldelningsbeslut
4.2.2	Beslut om att avbryta påbörjad upphandling		Upphl.chef Ekonomichef Kommunjurist	Efter samråd med uppdragsgivare I samråd med ansvarig chef
4.2.3	Undertecknande av optioner som inte innefattar förlängning enligt 4.2.5.		Div.chef Chefsj.m.	Vidaredelegering till underordnad chef Vidaredelegering till budgetansvarig möjlig
4.2.4	Undertecknande av förlängningar i de fall det redan finns ett avtal		Upphl. chef. Ekonomichef Kommunjurist	I samråd med ansvarig chef
4.2.5	Beslut om ÄTA arbeten över 100 000 kr.		Div.chef	Vidaredelegering till behörig inköpare- budgetansvarig möjlig
4.2.6	Beslut kring uppsägning-, förtida upphörande- och hävning av avtal.		Upphl.chef Kommunjurist	I samråd med ansvarig chef
4.2.7	Avrop enligt gällande ramavtal efter förnyad konkurrensutsättning där tydlig beställare saknas.		Upphl.chef Kommunjurist	
4.3	Inköpscentral			
4.3.1	Beslut om att teckna avtal med inköpscentral om att sköta upphandling för kommunens räkning		Upphl.chef Ekonomichef Kommunjurist	
4.3.2	Beslut kring uppsägning-, förtida upphörande- och hävning av avtal.		Upphl.chef Kommunjurist	
4.4	Leasingavtal			
	Beslut att ingå leasingavtal avseende			
4.4.1	- personbilar		Div chef Tekniska divisionen	Vidaredelegering till chef för ekonomienhet på Tekniska divisionen
4.4.2	- uttryckningsregistrerade fordon		Rch	

4.4.3	- övriga varor		Upphl.chef Ekonomichef Kommunjurist	
-------	----------------	--	---	--

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
5	PERSONALFRÅGOR			
5.1	Anställning/anställningsvillkor			
5.1.1	Anställning tillsvidare av underställd personal samt fastställande av lön och andra anställningsvillkor inom, av HR, givna anvisningar och ramar		Chef med personalansvar	Anmäls månatligen och avser de rekryteringar som skett under den perioden.
5.1.2	Anställning tillsvidare av chefer samt fastställande av lön och andra anställningsvillkor inom av HR, givna anvisningar och ramar		KD Div.ch Chefstj.	Efter samråd med HR-chef eller KD Anmäls månatligen och avser de rekryteringar som skett under den perioden.
5.1.3	Anställning tillsvidare av divisionschef eller chefstjänsteman samt fastställande av lön och andra anställningsvillkor inom, av HR, givna anvisningar och ramar		KD	
5.1.4	Anställande viss tid av underställd personal			Verkställighet utan särskilt beslut
5.1.5	Utse tillförordnad divisionschef,		KD Div.chef	
5.1.6	Utse tillförordnad chefstjänsteman		KD Chefstj	
5.1.7	Utse tillförordnad kommundirektör		KS ordf. KD	
5.1.8	Utse övriga tillförordnade chefer		Närmast överordnad chef	
5.2	Pension/avgångsvederlag			
5.2.1	Beviljande av pensionsförmån inom KS givna riktlinjer		HR-chef Förhandlingsansvarig	Inom avtal anses som verkställighet
5.2.2	Beviljande av avgångsvederlag inom KS givna riktlinjer		HR-chef Förhandlingsansvarig	
5.3	Förflyttning och omplacering			
5.3.1	Förflyttning och omplacering av medarbetare mellan Div.ch/ Chefstj. ansvarsområden enligt gällande arbetsrätt		HR-chef	Vidaredelegering till resurssamordnare

5.4	Arbetsrättsliga sanktioner			
5.4.1	Avskedande		HR-chef	Inom av KS givna anvisningar
5.4.2	Uppsägning		HR-chef	Inom av KS givna anvisningar. Vidaredelegering till resurssamordnare.
5.4.3	Erinran/varning		HR-chef Förhandlingsansvarig	Vidaredelegering till resurssamordnare.
5.4.4	Avstängning med eller utan lön		HR-chef	Vidaredelegering till resurssamordnare.
5.5	Kollektivavtal			
5.5.1	Tecknande av kollektivavtal avseende förhållanden mellan kommunen som arbetsgivare och facklig organisation		HR-chef Förhandlingsansvarig	
5.6	Enskilda ärenden			
5.6.1	Undertecknande av förhandlingsprotokoll		Förhandlingsansvarig HR-chef	Vidaredelegering till Resurssamordnare
5.6.2	Undertecknande av överläggning		Förhandlingsansvarig HR-chef	Vidaredelegering till Resurssamordnare och chef
5.7	Övrigt			
5.7.1	Beslut enligt 5.1.2, 5.2.1, 5.2.2 5.3.1 samt 5.4.1–5.4.4 gällande kommundirektör		KS ordf.	
5.7.2	Ingående av avtal och överenskommelser i samband med beslut enligt 5.6.1		KS ordf.	

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
6	RÄDDNING, SÄKERHET, CIVILT FÖRSVAR			
6.1	Räddningstjänst			
6.1.1	Meddela föreskrifter om förbud, helt el delvis, mot eldning utomhus samt om liknande förebyggande åtgärder mot brand	LSO	Rcb	
6.1.2	Medgivande till användning av varningsanordning	LSO	Rch, Rcb	
6.2	Totalförvarsfrågor			
6.2.1	Beslut enl. följande författningar; - fo. (1995:239) om förmåner till totalförvarspliktiga - fo. (1995:649) om ledighet och fritid för totalförvarspliktiga som fullgör civilplikt - lag (1994:1811) om disciplinansvar inom totalförsvaret m.m. - förordning om disciplinansvar (1995:241)		Rch	
6.2.2	Utse personal till civilförvarsorganisationen o andra frågor avs. civilförsvaret vilka anses kunna avgöras utan kommunstyrelsebeslut		Rch	
6.3	Hemvärnssoldat			
6.3.1	Beslut om yttrande över antagande av hemvärnssoldater	Hemvärn FO.	Kommunjurist Kommunsekr Verksamhetschef IFO DSO, Div.chef DSO	
6.4	Prioritering av elanvändare vid elbrist			
6.4.1	Beslut om prioritering av elanvändare vid elbrist (Styrel)		KD	Efter samråd med KS ordf.
6.5	Beslut om registerkontroll enligt säkerhetskyddslagen		Säk.skyddschef och bitr. säk.skyddschef	
6.6	Säkerhetsskyddsavtal			
6.6.1	Undertecknande av säkerhetsskyddsavtal		Säk.skyddschef, bitr. säk.skyddschef, kommunjurist	

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
7	FASTIGHETS- OCH EXPLOATERINGSFRÅGOR			
7.1	Överlåtelse och förvärv av exploateringsfastighet, tomträtt m.m			
7.1.1	Försäljning eller förvärv av fastighet/tomträtt, bostadsrätt m.m. till ett högsta belopp om 50 PBB/gång,	JB FBL	SHB-chef	Vidaredelegering. Efter samråd med KS ordf
7.2	Nyttjanderätt, arrende, servitut, tomträtt			
7.2.1	Upplåtelse av servitut och övrig nyttjanderätt.	JB	SHB-chef	Vidaredelegering. Avser allt i upplåtelsens förekommande juridiska adm. delar
7.2.2	Upplåtelse av arrenden under högst 5 år	JB	SHB-chef	Vidaredelegering. Avser allt i upplåtelsens förekommande juridiska adm. delar
7.2.3	Uppsägning av arrendeavtal enligt p 7.2.2	JB	SHB chef	
7.2.4	Upplåtelse av tomträtt samt avgäldsreglering	JB	SHB-chef	Vidaredelegering
7.3	Lantmäteriärenden			
7.3.1	Rätt att ansöka och företräda kommunen vid lantmäteriförrättningar	FBL	SHB-chef	Vidaredelegering
7.3.2	Rätt att ansöka om fastighetsbestämning	FBL	SHB-chef	Vidaredelegering
7.3.3	Godkänna förrättning, förrättningsbeslut eller gränsutmärkning i egenskap av sökande/sakägare	FBL	SHB-chef	Vidaredelegering
7.3.4	Rätt att ansöka om förrättning enligt AL och LL	AL, LL	SHB-chef	Vidaredelegering
7.3.5	Rätt att ansöka om förrättning enligt AL och LL	AL	Div-chef Tekn	Vidaredelegering
7.3.6	Godkänna beslut eller åtgärder enligt AL och LL i egenskap av sökande/sakägare	AL, LL	SHB-chef	Vidaredelegering
7.3.1	Rätt att ansöka och godkänna, samt företräda kommunen, vid förrättningar enligt FBL, AL, LL till ett högsta belopp om 50 PBB/gång,	FBL, AL, LL	SHB-chef, el Div.chef Tek	Vidaredelegering

7.4	Lagfart Rätt att ansöka och företräda kommunen, vid lagfartärenden enligt FBL och JB till ett högsta belopp om 50 PBB/gång.	FBL, JB	SHB-chef	Vidaredelegering
7.5 7.3.7 7.5.1	Hyresavtal Ingående av avtal gällande att kommunen hyr bostäder och lokaler under max 5 år		SHB- chef, el Div chef Tekn	Vidaredelegering
7.3.8 7.5.2	Uppsägning av hyresavtal enligt 7.3.7		SHB- chef, el Div chef Tekn	
7.3.9 7.5.3	Upplåtelse av hyra el. annan nyttjanderätt under högst 5 år		SHB- chef, el Div chef Tekn	Vidaredelegering
7.3.10 7.5.4	Uppsägning av hyresavtal enligt 7.3.9		SHB- chef, el Div chef Tekn	
7.6 7.4 7.4.1 7.6.1	Exploateringsärenden Tecknande av markanvisningsavtal för fastighet som beräknas säljas för under 50 PBB.	LKM	SHB-chef	Vidaredelegering
7.4.2 7.6.2	Tecknande av exploateringsavtal som beräknas innebära ett kommunalt åtagande om högst 25 PBB/avtal.	PBL 6 kap 39-42 §§	SHB-chef	Vidaredelegering
7.4.4 7.6.3	Tecknande av föravtal , genomförandeavtal eller liknande som beräknas innebära ett kommunalt åtagande om högst 25 PBB/avtal.		SHB-chef	Vidaredelegering
7.4.5 7.6.4	Medge partsbyte i markanvisning-, markupplåtelse, exploaterings-, och genomförandeavtal.		SHB-chef	Vidaredelegering

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
8	SKOLSKJUTS/Samhälls- etalda resor	Skollagen		
8.1	Beslut om skolskjuts till grundsärskola	SL 11: 31- 32, 39 §	SHB-chef	Vidaredelegering Enligt gällande skolskjutsriktlinjer
8.2	Beslut om skolskjuts till förskoleklass och grundskola i kommunal regi	SL 10: 32- 33 §	SHB-chef	Vidaredelegering Enligt gällande skolskjutsriktlinjer
8.3	Beslut om skolskjuts till förskoleklass och grundskola i fristående regi	SL 10 :40§,	SHB-chef	Vidaredelegering Enligt gällande skolskjutsriktlinjer
8.4	Beslut om skolskjuts till gymnasiesärskola	SL 18:30- 31, 35 §	SHB-chef	Vidaredelegering Enligt gällande skolskjutsriktlinjer
8.5	Beslut om resebidrag i form av tilldelning av kostnadsfria skolkort till gymnasieskola –	LKSE	SHB-chef	Vidaredelegering Enligt gällande skolskjutsriktlinjer
8.6	Beslut om kontant resebidrag	LKSE	SHB-chef	Vidaredelegering Enligt gällande skolskjutsriktlinjer
8.7	Beslut om inackorderingsbidrag -.	SL 15:32	SHB-chef	Vidaredelegering Enligt gällande skolskjutsriktlinjer
8.8	Beslut om färdtjänst och riksfärdtjänst –	FärdtjL § 3, 7-9, 12, RiksfärdtjL § 5-7, 9	SHB-chef	Vidaredelegering Enligt gällande riktlinjer för färdtjänst och riksfärdtjänst –

KS § 88

Dnr KK19/250

Intern beloppsgräns för samråd vid direktupphandling

Direktupphandlingsgränsen, det vill säga gränsen för när en upphandling måste annonseras i nationell upphandlingsdatabas enligt LOU (Lagen om offentlig upphandling 2016:1145) är en procentsats av det tröskelvärde som fastställs av Europeiska kommissionen. Nya värden fastställdes 2018, och gränsen för LOU-upphandlingar är 586 907 kr (28 % av tröskelvärdet).

Förslag

Mot bakgrund av det ekonomiska läget för Nyköpings kommun föreslås följande åtgärder:

Direktupphandlingsgränsen fastställs för Nyköpings kommun till 300 000 kr.

Upphandlingar över 300 000 kr ska bedömas av Inköps- och upphandlingsenheten (IoU-enheten) ifråga om den aktuella verksamheten kan genomföra det som en direktupphandling alternativt om upphandlingen ska annonseras av IoU-enheten.

Kommunens inköpsamordnare ska behovsamordna alla direktupphandlingar över 300 000 kr, samt att dessa, efter att finansiering säkerställts, lyfts till IoU-enheten för bedömning av vilket upphandlingsförfarande som ska användas.

IoU-enheten ska löpande sammanställa initierade upphandlingsärenden, samt att det av sammanställningen framgår dels vilken bedömning som gjorts av IoU-enheten, dels huruvida finansiering säkerställts.

Sammanställningen ska redovisas till kommunstyrelsen varje kvartal med start i juni 2019.

Kommunstyrelsen beslutar

att direktupphandlingsgränsen fastställs till 300 tkr,

att upphandlingar över 300 tkr ska bedömas av Inköps- och upphandlingsenheten ifråga om verksamheten kan genomföra det som en direktupphandling eller om upphandlingen ska annonseras,

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

KS § 88

Dnr KK19/250

att uppdra till inköpssamordnare i verksamheten att behovssamordna direktupphandlingar över 300 tkr samt att dessa, efter att finansiering säkerställts, lyfts till Inköps- och upphandlingsenheten för bedömning av upphandlingsförfarande,

att uppdra till Inköps- och upphandlingsenheten att löpande sammanställa initierade upphandlingsärenden med anledning av detta beslut samt att det av sammanställningen framgår vilken bedömning som gjorts av Inköps- och upphandlingsenheten samt att finansiering säkerställts samt,

att sammanställningen redovisas till kommunstyrelsen varje kvartal med start juni 2019.

Beslut till

Inköpssamordnare
Kommunledningskansliet
Division Barn Utbildning Kultur
Division Social omsorg
Räddning och Säkerhet
HR-avdelningen
IT-avdelningen
Kommunikationsavdelningen
Ekonomiavdelningen
Näringslivsenheten
Tekniska divisionen
Samhällsbyggnad
Måltidsservice
Beställarkontor

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Plats och tid Stadshuset, Sal B måndag 8 april 2019 kl. 13:30-15:20

Ledamöter och ersättare	Beslutande	Ersättare
	Urban Granström (S) ordf. Martina Hallström (C), 1:e vice ordf Anna af Sillén (M), 2:e vice ordf Sofia Amloh (S) Carina Wallin (S) Petter Söderblom (M) Tommy Jonsson (M) Marita Göransson (KD) Malin Karlsson (SD) §§84-86,88-96 Carl-Åke Andersson (S) tj.ers Marco Astudillo Venegas (MP) tj.ers Marjo Gustafsson (S) tj.ers Ahmad Eid (M) tj.ers Jan Bonnier (M) tj.ers§ 87	Nicklas Franzén (V) Maria Gilstig (M) Lars Lundqvist (KD) Patrik Ivarsson (L) Thom Zetterström (SD) (84-86, 88-96)

Övriga deltagare Anna-Karin Lindblad tf kommundirektör (§§84-96), Peter Knutsson biträdande tf kommundirektör (§§84-96), Kent Nyman chef Tekniska divisionen (§§84-96), Emelie Nylund tf ekonomichef (§§84-96), Fredrik Dahlin ekonomichef division Social omsorg (§§84-96), Annika Hedberg kommunikatör (§§84-96), Katarina Bergkvist enhetschef samhällsbyggnad (§§84-96), Anna Gustafsson strateg samhällsbyggnad (§§84-96) Malva Enoksson praktikant (§§84-96), Christian Udin strateg samhällsbyggnad (§§84-90), Olov Skeppstedt Mark- och exploateringschef (§§84-96) och Julia Zetterstrand administrativ chef Barn utbildning Kultur (§§84-96)

Underskrifter	Sekreterare	 Caroline Svensson	Paragrafer §§84-88, 90-96
	Ordförande	 Urban Granström	
	Justerande	 Anna af Sillén	

ANSLAG/BEVIS

Protokollet har justerats och justeringen har tillkännagivits genom anslag på kommunens anslagstavla

Organ	Kommunstyrelsen		
Sammanträdesdatum	2019-04-08	Sista dag för överklagande	2019-05-14
Anslag uppsatt den	2019-04-18	Datum för anslags nedtagande	2019-05-15
Protokollet förvaras hos	Kommunledningskontoret/kansli		
Underskrift	 Caroline Svensson		

KS § Bemyndigande att underteckna checkar och internetbetalningar för division Social Omsorg from 2022-06-13

Diarienummer: KK22/530

Division Social omsorg är i behov av att kunna göra utbetalningar till klienter samma dag, varför det finns ett bankkonto och ett ICA-konto för detta ändamål. Bankkontona i Sörmlands Sparbank och ICA-banken är fristående konton från kommunens övriga konton. Det går att jämställa med en handkassa. Division Social omsorg är också i behov av att kunna utföra internetbetalningar avseende habiliteringsersättningar. Detta görs genom en filöverföring från bankkonto.

För att underteckna checkar och internetbetalningar till konton behövs beslut om fullmakt. Fullmakten avser ovanstående konton från och med 2022-06-13 och till dess att nytt beslut fattats av kommunstyrelsen.

Förändringar jämfört med tidigare beslut i detta ärende är skrivna med kursiverad text i att-satserna nedan.

Prövning av barnets bästa

Berör eller påverkar ärendet barn direkt eller indirekt så att det i enlighet med barnkonventionen funnits skäl att genomföra en prövning av barnets bästa?

Nej

Har en prövning av barnets bästa genomförts?

Nej

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

- 1) att** från och med 2022-06-13 **bemyndiga envar** av divisionschef Jan Holmlund, verksamhetschef Glenn Andersson, ekonomichef Maria Egermalm, enhetschef Helena Persson, enhetschef Victor Gonzalez Eriksson, enhetschef Gabriel Billing, kommundirektör Mats Pettersson, ekonomichef Jukka Taipale, controllerchef Emma Ehrenkrona, redovisningschef Olga Hedman, controller Pontus Lindblom, controller Lena Rosén, IT-ekonom Henrik Karlsson, controller Sophie Ljungberg, controller Stefan Andersson, *controller Fredrik Zorondo Silverbern* **i förening med endera** Sara Eklund, Liz Walldén, Ludmila Matitsyna, Emira Bolic, Catharina Bengtsson, Ann-

Kristin Bruhn, Lena Landin, Helene Eklöf, Carina Granström och Daniela Klingström **underteckna checkar och utföra internetbetalning avseende ekonomiskt bistånd och redovisade handkassar inom divisionen,**

- 2) att** från och med 2022-06-13 **bemyndiga envar** av divisionschef Jan Holmlund, ekonomichef Maria Egermalm, kommundirektör Mats Pettersson, ekonomichef Jukka Taipale, controllerchef Emma Ehrenkrona, redovisningschef Olga Hedman, controller Pontus Lindblom, controller Lena Rosén, controller Sophie Ljungberg, controller Stefan Andersson, *controller Fredrik Zorondo Silverbern*, IT-ekonom Henrik Karlsson **i förening med** antingen Sara Eklund, Liz Walldén, *Ann-Britt Meyer*, Carina Granström **utföra internetbetalningar avseende habiliteringsersättning,** samt
- 3) att** underrätta kommunens bank om att endast ovannämnda personer äger rätt att fr o m 2022-06-13 för kommunens räkning underteckna checkar och göra uttag från ovanstående konton i bank.

Beslutet skickas till:

Division Social Omsorg

Ekonomienheten

Ovanstående namngivna personer

Kommunens bank

Kommunstyrelsen

Bemyndigande att underteckna checkar och internetbetalningar för division Social Omsorg from 2022-06-13

Bakgrund

Division Social omsorg är i behov av att kunna göra utbetalningar till klienter samma dag, varför det finns ett bankkonto och ett ICA-konto för detta ändamål. Bankkontona i Sörmlands Sparbank och ICA-banken är fristående konton från kommunens övriga konton. Det går att jämställa med en handkassa. Division Social omsorg är också i behov av att kunna utföra internetbetalningar avseende habiliteringsersättningar. Detta görs genom en filöverföring från bankkonto.

För att underteckna checkar och internetbetalningar till konton behövs beslut om fullmakt. Fullmakten avser ovanstående konton från och med 2022-06-13 och till dess att nytt beslut fattats av kommunstyrelsen.

Förändringar jämfört med tidigare beslut i detta ärende är skrivna med kursiverad text i att-satserna nedan.

Prövning av barnets bästa enligt barnkonventionen

Berör eller påverkar ärendet barn direkt eller indirekt så att det i enlighet med barnkonventionen funnits skäl att genomföra en prövning av barnets bästa?

Nej

Har en prövning av barnets bästa genomförts?

Nej

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

- 1) **att** från och med 2022-06-13 **bemyndiga envar** av divisionschef Jan Holmlund, verksamhetschef Glenn Andersson, ekonomichef Maria Egermalm, enhetschef Helena Persson, enhetschef Victor Gonzalez Eriksson, enhetschef Gabriel Billing, kommundirektör Mats Pettersson, ekonomichef Jukka Taipale, controllerchef Emma Ehrenkrona, redovisningschef Olga Hedman, controller Pontus Lindblom, controller Lena Rosén, IT-ekonom Henrik Karlsson, controller Sophie Ljungberg, controller Stefan Andersson, *controller Fredrik Zorondo Silverbern* **i förening med endera** Sara Eklund, Liz Walldén, Ludmila Matitsyna, Emira Bolic, Catharina Bengtsson, Ann-Kristin Bruhn, Lena Landin, Helene Eklöf, Carina Granström och *Daniela Klingström* **underteckna checkar och utföra internetbetalning avseende ekonomiskt bistånd och redovisade handkassar inom divisionen,**
- 2) **att** från och med 2022-06-13 **bemyndiga envar** av divisionschef Jan Holmlund, ekonomichef Maria Egermalm, kommundirektör Mats Pettersson, ekonomichef Jukka Taipale, controllerchef Emma Ehrenkrona, redovisningschef Olga Hedman, controller Pontus Lindblom, controller Lena Rosén, controller Sophie Ljungberg, controller Stefan Andersson, *controller Fredrik Zorondo Silverbern*, IT-ekonom Henrik Karlsson **i förening med** antingen Sara Eklund, Liz Walldén, *Ann-Britt Meyer*, Carina Granström **utföra internetbetalningar avseende habiliteringsersättning,** samt
- 3) **att** underrätta kommunens bank om att endast ovannämnda personer äger rätt att fr o m 2022-06-13 för kommunens räkning underteckna checkar och göra uttag från ovanstående konton i bank.

Mats Pettersson
Kommundirektör
Slutversion av Tjänsteskrivelsen godkändes
2022-06-02

Jukka Taipale
Ekonomichef
Slutversion av Tjänsteskrivelsen godkändes

Beslut till:

Division Social Omsorg

Ekonomienheten

Ovanstående namngivna personer

Kommunens bank

KS § Investering: Flytt av VA-ledningar i Ringvägen vid Brädgården 1

Diarienummer: KK22/587

Kommunstyrelsen beslutade 2019-05-13 § 147 om att teckna exploateringsavtal mellan Nyköpings kommun och exploatören Nyköpings Brädgården 1 AB innan detaljplanen antogs för fastigheten som ligger norr om Ringvägen intill polishuset. I exploateringsavtalet regleras ansvars- och kostnadsfördelning, tidpunkt för färdigställande av erforderliga åtgärder, avstående av mark och övriga förekommande exploateringsfrågor.

Tecknat exploateringsavtal anger att kommunen ska projektera, upphandla och genomföra utbyggnad av allmän platsmark och VA-anläggningar inom allmän plats i planområdet. Exploatören ska svara för samtliga faktiska kostnader som hänför sig till utbyggnad av allmänna gator.

Kommunstyrelsen beslutade 2021-11-08 § 259 att ge Tekniska divisionen i uppdrag att projektera och upphandla utbyggnad av gator och VA-ledningar i Brädgården 1 och att under våren 2022 återkomma till Kommunstyrelsen med en anbudsbaserad kalkyl som underlag för beslut om genomförande.

Projektering har genomförts och pris tagits in från kommunens ramavtalade entreprenör. Under projekteringstiden har en tidsplanering för genomförande av entreprenaden tagits fram i samråd med exploatören.

Enligt tidsplanen måste flytt av VA-ledningar vid planområdets södra gräns, i Ringvägen, göras under sommaren 2022 för att exploatören ska kunna fortsätta att bygga bostäder enligt sin produktionsplan. Byggnation av gator och VA-ledningar inom planområdet kan göras under kvartal 2 och 3 år 2023.

Utifrån tecknat exploateringsavtal föreslås Kommunstyrelsen besluta om att ge Tekniska divisionen i uppdrag att enligt projekterade handlingar genomföra flytt av VA-ledningar vid planområdets södra gräns, i Ringvägen. Den anbudsbaserade kalkylen är beräknad till 6 500 000 kr utifrån prisuppgift från kommunens ramavtalade entreprenör.

Prövning av barnets bästa

Berör eller påverkar ärendet barn direkt eller indirekt så att det i enlighet med barnkonventionen funnits skäl att genomföra en prövning av barnets bästa?

Nej

Har en prövning av barnets bästa genomförts?

Nej

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

- 1) att** ge Tekniska divisionen i uppdrag att genomföra flytt av VA-ledningar vid planområdets södra gräns, i Ringvägen,
- 2) att** anvisa 6 500 000 kr till Tekniska divisionen från Kommunstyrelsens ofördelade investeringsmedel för ändamålet,
- 3) att** finansiera åtgärderna via exploateringsbidrag enligt tidigare avtal med exploatören, samt
- 4) att** kapitaltjänstkostnader för flytt av VA-ledningar belastar Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens budget.

Beslutet skickas till:

Ekonomiavdelningen

Tekniska divisionen

Samhällsbyggnad

Kommunstyrelsen

Investering: Flytt av VA-ledningar i Ringvägen vid Brädgården 1

Bakgrund

Kommunstyrelsen beslutade 2019-05-13 § 147 om att teckna exploateringsavtal mellan Nyköpings kommun och exploatören Nyköpings Brädgården 1 AB innan detaljplanen antogs för fastigheten som ligger norr om Ringvägen intill polishuset. I exploateringsavtalet regleras ansvars- och kostnadsfördelning, tidpunkt för färdigställande av erforderliga åtgärder, avstående av mark och övriga förekommande exploateringsfrågor.

Tecknat exploateringsavtal anger att kommunen ska projektera, upphandla och genomföra utbyggnad av allmän platsmark och VA-anläggningar inom allmän plats i planområdet. Exploatören ska svara för samtliga faktiska kostnader som hänför sig till utbyggnad av allmänna gator.

Kommunstyrelsen beslutade 2021-11-08 § 259 att ge Tekniska divisionen i uppdrag att projektera och upphandla utbyggnad av gator och VA-ledningar i Brädgården 1 och att under våren 2022 återkomma till Kommunstyrelsen med en anbudsbaserad kalkyl som underlag för beslut om genomförande.

Projektering har genomförts och pris tagits in från kommunens ramavtalade entreprenör. Under projekteringstiden har en tidsplanering för genomförande av entreprenaden tagits fram i samråd med exploatören.

Enligt tidsplanen måste flytt av VA-ledningar vid planområdets södra gräns, i Ringvägen, göras under sommaren 2022 för att exploatören ska kunna fortsätta att bygga bostäder enligt sin produktionsplan. Byggnation av gator och VA-ledningar inom planområdet kan göras under kvartal 2 och 3 år 2023.

Utifrån tecknat exploateringsavtal föreslås Kommunstyrelsen besluta om att ge Tekniska divisionen i uppdrag att enligt projekterade handlingar genomföra flytt av VA-ledningar vid planområdets södra gräns, i Ringvägen. Den anbudsbaserade kalkylen är beräknad till 6 500 000 kr utifrån prisuppgift från kommunens ramavtalade entreprenör.

Prövning av barnets bästa enligt barnkonventionen

Berör eller påverkar ärendet barn direkt eller indirekt så att det i enlighet med barnkonventionen funnits skäl att genomföra en prövning av barnets bästa?

Nej

Har en prövning av barnets bästa genomförts?

Nej

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

- 1) **att** ge Tekniska divisionen i uppdrag att genomföra flytt av VA-ledningar vid planområdets södra gräns, i Ringvägen,
- 2) **att** anvisa 6 500 000 kr till Tekniska divisionen från Kommunstyrelsens ofördelade investeringsmedel för ändamålet,
- 3) **att** finansiera åtgärderna via exploateringsbidrag enligt tidigare avtal med exploatören, samt
- 4) **att** kapitaltjänstkostnader för flytt av VA-ledningar belastar Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens budget.

Mats Pettersson
Kommundirektör
Slutversion av Tjänsteskrivelsen godkändes
2022-06-02

Kent Nyman
Divisionschef Tekniska divisionen
Slutversion av Tjänsteskrivelsen godkändes

Beslut till:

Ekonomiavdelningen

Tekniska divisionen

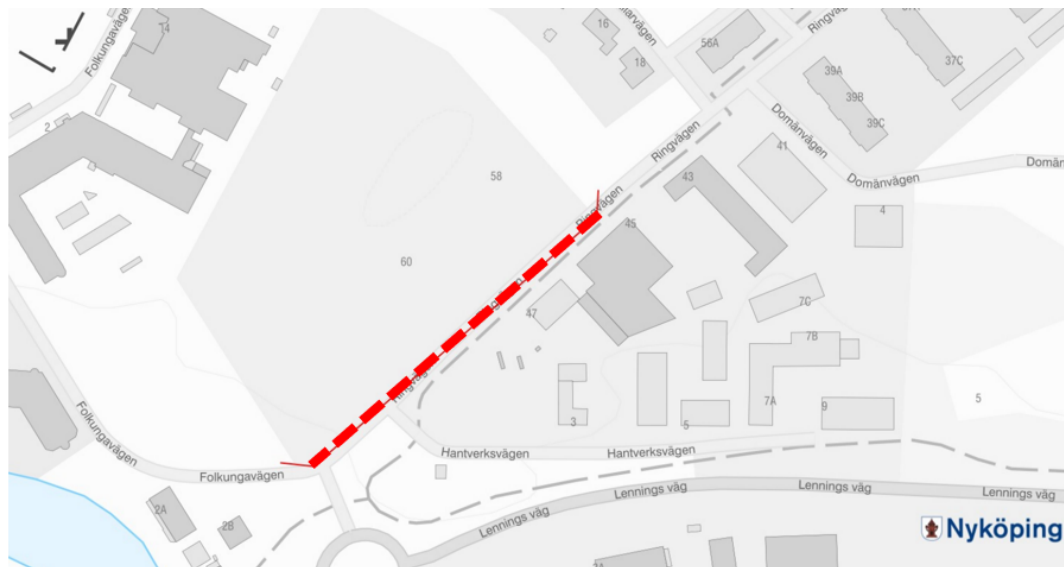
Samhällsbyggnad

Bilaga. VA-flytt i Ringvägen vid Brädgården 1

Karta. Brädgården 1.

Karta. Ledningsflytt Ringvägen.

KS § Investering: Fortsatt utbyggnad av Arnö östra verksamhetsområde

Diarienummer: KK22/588

Det är stor efterfrågan på mark för verksamheter i Nyköpings kommun. Näringslivsenheten tillsammans med Samhällsbyggnad fick därför i uppdrag av kommunstyrelsen att ta fram mer företagsmark (2021-03-29, KK21/200). Ett av områdena som också pekas ut i kommunens översiktsplan är Arnö östra där det finns en detaljplan framtagen. Syftet med detaljplanen är att skapa förutsättningar för utvidgning av det befintliga verksamhetsområdet med nya verksamhetstomter. Nyköpings kommun är ägare till all mark.

Samhällsbyggnad och Tekniska divisionens styrgrupp, tillsammans med Samhällsbyggnad och Näringslivsenhetens styrgrupp föreslår en fortsatt utbyggnad av Arnö östra i enlighet med befintlig detaljplan P92-15. Med anledning av detta sker denna framskrivning av medel för projektering av gata och VA inom aktuell detaljplan.

För att kunna fortsätta arbetet med att tillhandahålla mer företagsmark behöver området projekteras i detalj för att ta fram underlag för kommande upphandling samt planera området i detalj med vägar, VA samt med rekommenderade höjder inom området. För det fortsatta arbetet med att utföra vidare utredning, exploatering, markreglering och försäljning inom Arnö östra verksamhetsområde föreslås kommunstyrelsen anvisa 2 000 000 kr inom exploateringsbudgeten till Samhällsbyggnad, Mark och Exploateringsenheten.

Kostnaden för projekteringen är uppskattad till 10 miljoner kronor, varav VA står för 25%. Anledningarna till att kostnaden för projekteringen är uppskattad till 10 000 000 kr beror bland annat på att området är väldigt stort (nästan 42 hektar), att cirka 2 km nya vägar med VA behöver projekteras och att en omfattande geoteknisk undersökning för hela områden behöver genomföras. Säljbar kvartersmark efter genomförandet uppgår till ca 200 000 kvm. Dagens värdering av företagsmark på Arnö östra ligger på 500 kr/kvm.

Se bilaga till tjänsteskrivelse daterad 2022-05-24 som visar en karta över aktuellt område.

Prövning av barnets bästa

Berör eller påverkar ärendet barn direkt eller indirekt så att det i enlighet med barnkonventionen funnits skäl att genomföra en prövning av barnets bästa?

Nej

Har en prövning av barnets bästa genomförts?

Nej

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

- 1) att** ge Samhällsbyggnad, Mark och Exploatering i uppdrag som huvudprojekt att utföra vidare utredning, exploatering, markreglering och försäljning inom Arnö östra verksamhetsområde,
- 2) att** anvisa 2 000 000 kr inom exploateringsbudgeten till Samhällsbyggnad, Mark och Exploatering för det fortsatta arbetet att utföra vidare utredning, exploatering, markreglering och försäljning inom Arnö östra verksamhetsområde,
- 3) att** uppdra till Tekniska divisionen att projektera och upphandla byggnation av allmän plats inklusive VA-anläggningar inom Arnö östra verksamhetsområde,
- 4) att** anvisa 10 000 000 kr till Tekniska divisionen från kommunstyrelsens ofördelade investeringsmedel till projektering och upphandling av uppdraget,
- 5) att** investeringen finansieras inom exploateringen med medel från sålda exploateringsfastigheter,
- 6) att** inarbeta kapitaltjänstkostnader i Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens driftsbudget, samt
- 7) att** Tekniska divisionen efter genomförd upphandling återkommer till kommunstyrelsen för beslut om tilldelning av investeringsmedel.

Beslutet skickas till:

Ekonomiavdelningen

Samhällsbyggnad, mark- och exploateringsavdelningen

Tekniska divisionen

Kommunstyrelsen

Investering: Fortsatt utbyggnad av Arnö östra verksamhetsområde

Bakgrund

Det är stor efterfrågan på mark för verksamheter i Nyköpings kommun. Näringslivsenheten tillsammans med Samhällsbyggnad fick därför i uppdrag av kommunstyrelsen att ta fram mer företagsmark (2021-03-29, KK21/200). Ett av områdena som också pekats ut i kommunens översiktsplan är Arnö östra där det finns en detaljplan framtagen. Syftet med detaljplanen är att skapa förutsättningar för utvidgning av det befintliga verksamhetsområdet med nya verksamhetstomter. Nyköpings kommun är ägare till all mark.

Samhällsbyggnad och Tekniska divisionens styrgrupp, tillsammans med Samhällsbyggnad och Näringslivsenhetens styrgrupp föreslår en fortsatt utbyggnad av Arnö östra i enlighet med befintlig detaljplan P92-15. Med anledning av detta sker denna framskrivning av medel för projektering av gata och VA inom aktuell detaljplan.

För att kunna fortsätta arbetet med att tillhandahålla mer företagsmark behöver området projekteras i detalj för att ta fram underlag för kommande upphandling samt planera området i detalj med vägar, VA samt med rekommenderade höjder inom området. För det fortsatta arbetet med att utföra vidare utredning, exploatering, markreglering och försäljning inom Arnö östra verksamhetsområde föreslås kommunstyrelsen anvisa 2 000 000 kr inom exploateringsbudgeten till Samhällsbyggnad, Mark och Exploateringsenheten.

Kostnaden för projekteringen är uppskattad till 10 miljoner kronor, varav VA står för 25%. Anledningarna till att kostnaden för projekteringen är uppskattad till 10 000 000 kr beror bland annat på att området är väldigt stort (nästan 42 hektar), att cirka 2 km nya vägar med VA behöver projekteras och att en omfattande geoteknisk undersökning för hela områden behöver genomföras. Säljbar kvartersmark efter genomförandet uppgår till ca 200 000 kvm. Dagens värdering av företagsmark på Arnö östra ligger på 500 kr/kvm.

Se bifogad bilaga till tjänsteskrivelse daterad 2022-05-24 som visar en karta över aktuellt område.

Prövning av barnets bästa enligt barnkonventionen

Berör eller påverkar ärendet barn direkt eller indirekt så att det i enlighet med barnkonventionen funnits skäl att genomföra en prövning av barnets bästa?

Nej

Har en prövning av barnets bästa genomförts?

Nej

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

- 1) **att** ge Samhällsbyggnad, Mark och Exploatering i uppdrag som huvudprojekt att utföra vidare utredning, exploatering, markreglering och försäljning inom Arnö östra verksamhetsområde,
- 2) **att** anvisa 2 000 000 kr inom exploateringsbudgeten till Samhällsbyggnad, Mark och Exploatering för det fortsatta arbetet att utföra vidare utredning, exploatering, markreglering och försäljning inom Arnö östra verksamhetsområde
- 3) **att** uppdra till Tekniska divisionen att projektera och upphandla byggnation av allmän plats inklusive VA-anläggningar inom Arnö östra verksamhetsområde,
- 4) **att** anvisa 10 000 000 kr till Tekniska divisionen från kommunstyrelsens ofördelade investeringsmedel till projektering och upphandling av uppdraget,
- 5) **att** investeringen finansieras inom exploateringen med medel från sålda exploateringsfastigheter,
- 6) **att** inarbeta kapitaltjänstkostnader i Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens driftsbudget, samt
- 7) **att** Tekniska divisionen efter genomförd upphandling återkommer till kommunstyrelsen för beslut om tilldelning av investeringsmedel.

Mats Pettersson
Kommundirektör

Slutversion av Tjänsteskrivelsen godkändes
2022-06-02

Maria Ljungblom
Samhällsbyggnadschef
Slutversion av Tjänsteskrivelsen godkändes

Beslut till:

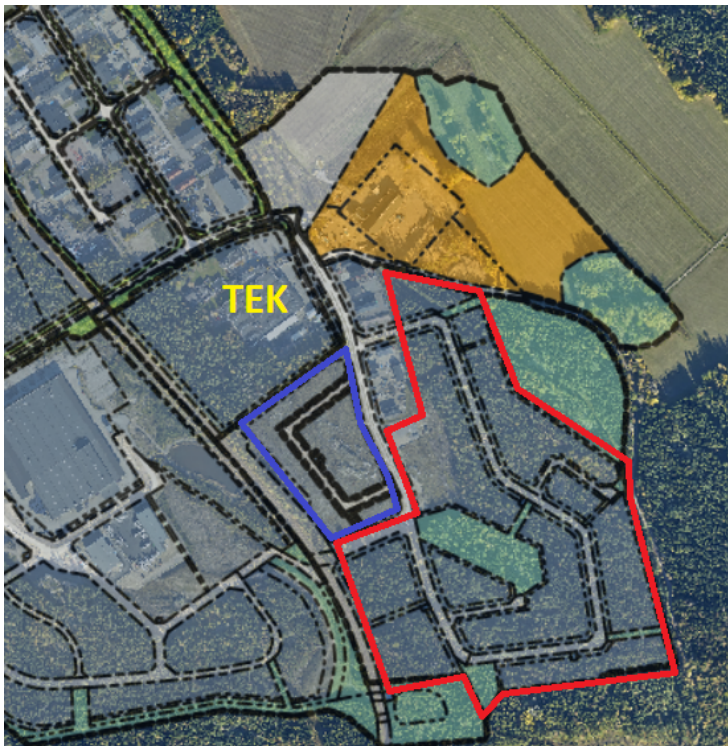
Ekonomiavdelningen

Samhällsbyggnad, mark- och exploateringsavdelningen

Tekniska divisionen

Samhällsbyggnad

Bilaga Karta till "Tjänsteskrivelse – Fortsatt utbyggnad av Arnö östra verksamhetsområde". Kartan visar placering av den fortsatta utbyggnaden, etapp 3, här markerat som rött område. Den pågående, etapp 2, är markerat med blått.

Området ligger bakom Tekniska divisionen på Arnö.

Postadress

Nyköpings kommun

Samhällsbyggnad, Mark och
Exploatering

611 83 NYKÖPING

Besöksadress

Tfn 0155-24 80 00

Fax 0155-24 83 30

Org nr 21 20 00-29 40

Bg 619-03 42

kommun@nykoping.se

www.nykoping.se

KS § Investering: Upphandling av solceller till Rosvallas tak

Diarienummer: KK22/589

År 2018 installerades en mer miljövänlig kylanläggning på Rosvalla som ersatte den fjärrkyla som tidigare köptes via Vattenfall. Den installationen gjordes för att få en billigare och mindre energikrävande kyla till isarna i ishallarna men även för att få möjlighet att använda restvärmen från kylanläggningen till varmvatten och uppvärmning av uteplaner på Rosvallaområdet som tidigare hade värmts upp med fjärrvärme.

I Nyköpings kommuns hållbarhetsprogram står det bland annat att "I syfte att minska belastning på elnäten ska Nyköpings kommun främja privat produktion av förnybar el samt utveckla den egna förbrukningen av egenproducerad el" vilket ligger i linje med detta förslag.

Förutsättningarna att tillverka egen el är en fråga som har adresserats de senaste åren och som intensifierats sedan elpriserna började stiga kraftigt. Rosvalla har mellan 2018-2021 haft en snittkostnad för elenergi på 5 500 000 kr per år. I och med att elanvändningen är hög, framför allt på sommarhalvåret, så är förutsättningarna för en solcellsanläggning mycket bra.

Takkonstruktionen på Rosvalla ger dock inte de bästa förutsättningarna för en solcellsanläggning eftersom den inte är dimensionerad för så hög vikt. Storleken på den solcellsanläggning som föreslås är därför knappt hälften så stor som takytan hade kunnat medge. Konstruktionsförbättringar av taket kommer att behöva utföras.

Den sammanlagda bedömningen är att den energi som köps in kan minskas från dagens 2 700 MWh till 1 995 MWh per år. Bedömningen har gjorts utifrån en ekonomisk kalkyl som genomförts med ett elpris som tidigare har varit normalt, 120 öre/kWh för köpt el (rörliga elkostnader) och 40 öre/kWh för såld el. Om elpriserna fortsätter att ligga på den höga nivå som den gör idag så kommer den minskade energikostnaden mot att köpa in el, samt intäkten för såld el, att bli ännu större än vad kalkylen visar. Andelen egenanvänd solceller beräknas bli mellan ca 88 % och 92 %, vilket ger väldigt bra förutsättningar när det gäller lönsamhet. Solcellsinstallationen kommer under sin tekniska livstid att försörja Rosvalla med el under motsvarande drygt 8 helår. Eftersom nästan all producerad el kommer att förbrukas inom den egna anläggningen så är det mer lönsamt att äga solcellsanläggningen själv än att upplåta ytan till annan aktör som investerar och drifvar anläggningen. Det är även möjligt att leasa solcellsanläggningen men det blir då förenat med en kostnad som minskar nyttokalkylen.

Den beräknade årliga minskningen av elkostnader beräknas bli 884 000 kr per år vilket innebär att avskrivningskostnaden inte belastar hyresgästen utan tvärtom kommer att generera en sänkning av lokalkostnaderna för Nyköpings Arenor. En rimlig uppskattning av elpriset framöver är 150-170 öre/kWh istället för 120 öre i kalkylen, vilket skulle ge en vinst på ytterligare 300 000 kr/år (beräknat på elpris 160 öre/kWh och 60 öre för såld el). Motsvarande anläggningar har visat sig ha en längre teknisk livslängd, runt 45 år, men vi väljer att använda garantitiden som avskrivningstid.

Internräntan på 1,75 % är inte medräknad i kalkylen men heller inte årliga kostnadsökningar på elförbrukning då dessa borde ta ut varandra. Dessutom minskar räntekostnaden i takt med att anläggningen skrivs ned.

Den beräknade ekonomiska nyttan av anläggningen, kostnadsbesparingen minus produktionskostnaden, beräknas bli 15 000 000 - 23 000 000 kr under anläggningens livslängd i dagens penningvärde förutsatt det relativt försiktiga antagandet kring elpriser.

Till det kommer miljövinster av att 705 MWh mindre elenergi köps in per år. Detta motsvarar 28 ton CO₂.

Sedan en tid tillbaka finns det en osäkerhet gällande ekonomiska kalkyler för bygg- och anläggningsprojekt med anledning av stigande priser på materiel och bränsle. Utifrån framtagna nyttokalkyler avseende ekonomi och miljö bedöms det ändå finnas god anledning för den föreslagna investeringen och Tekniska divisionen föreslås att få i uppdrag att upphandla installation av solceller på Rosvallas tak och återkomma till Kommunstyrelsen med en anbudsbaserad kalkyl för beslut om genomförande.

Prövning av barnets bästa

Berör eller påverkar ärendet barn direkt eller indirekt så att det i enlighet med barnkonventionen funnits skäl att genomföra en prövning av barnets bästa?

Nej

Har en prövning av barnets bästa genomförts?

Nej

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

- 1) **att** ge Tekniska divisionen i uppdrag att upphandla installation av solceller till Rosvallas tak,
- 2) **att** ge Tekniska divisionen i uppdrag att återkomma till Kommunstyrelsen med en anbudsbaserad kalkyl för beslut om genomförande.

Beslutet skickas till:

Ekonomiavdelningen

Division Näringsliv, Kultur och Fritid

Tekniska divisionen

Kommunstyrelsen

Investering: Upphandling av solceller till Rosvallas tak

Bakgrund

År 2018 installerades en mer miljövänlig kylanläggning på Rosvalla som ersatte den fjärrkyla som tidigare köptes via Vattenfall. Den installationen gjordes för att få en billigare och mindre energikrävande kyla till isarna i ishallarna men även för att få möjlighet att använda restvärmen från kylanläggningen till varmvatten och uppvärmning av uteplaner på Rosvallaområdet som tidigare hade värmts upp med fjärrvärme.

I Nyköpings kommuns hållbarhetsprogram står det bland annat att "I syfte att minska belastning på elnäten ska Nyköpings kommun främja privat produktion av förnybar el samt utveckla den egna förbrukningen av egenproducerad el" vilket ligger i linje med detta förslag.

Förutsättningarna att tillverka egen el är en fråga som har adresserats de senaste åren och som intensifierats sedan elpriserna började stiga kraftigt. Rosvalla har mellan 2018–2021 haft en snittkostnad för elenergi på 5 500 000 kr per år. I och med att elanvändningen är hög, framför allt på sommarhalvåret, så är förutsättningarna för en solcellsanläggning mycket bra.

Takkonstruktionen på Rosvalla ger dock inte de bästa förutsättningarna för en solcellsanläggning eftersom den inte är dimensionerad för så hög vikt. Storleken på den solcellsanläggning som föreslås är därför knappt hälften så stor som takytan hade kunnat medge. Konstruktionsförbättringar av taket kommer att behöva utföras.

Den sammanlagda bedömningen är att den energi som köps in kan minskas från dagens 2 700 MWh till 1 995 MWh per år. Bedömningen har gjorts utifrån en ekonomisk kalkyl som genomförts med ett elpris som tidigare har varit normalt, 120 öre/kWh för köpt el (rörliga elkostnader) och 40 öre/kWh för såld el. Om elpriserna fortsätter att ligga på den höga nivå som den gör idag så kommer den minskade energikostnaden mot att köpa in el, samt intäkten för

såld el, att bli ännu större än vad kalkylen visar. Andelen egenanvänd solel beräknas bli mellan ca 88 % och 92 %, vilket ger väldigt bra förutsättningar när det gäller lönsamhet. Solcellsinstallationen kommer under sin tekniska livstid att försörja Rosvalla med el under motsvarande drygt 8 helår. Eftersom nästan all producerad el kommer att förbrukas inom den egna anläggningen så är det mer lönsamt att äga solcellsanläggningen själv än att upplåta ytan till annan aktör som investerar och driftar anläggningen. Det är även möjligt att leasa solcellsanläggningen men det blir då förenat med en kostnad som minskar nyttokalkylen.

Den beräknade årliga minskningen av elkostnader beräknas bli 884 000 kr per år vilket innebär att avskrivningskostnaden inte belastar hyresgästen utan tvärtom kommer att generera en sänkning av lokalkostnaderna för Nyköpings Arenor. En rimlig uppskattning av elpriset framöver är 150-170 öre/kWh istället för 120 öre i kalkylen, vilket skulle ge en vinst på ytterligare 300 000 kr/år (beräknat på elpris 160 öre/kWh och 60 öre för såld el). Motsvarande anläggningar har visat sig ha en längre teknisk livslängd, runt 45 år, men vi väljer att använda garantitiden som avskrivningstid.

Internräntan på 1,75 % är inte medräknad i kalkylen men heller inte årliga kostnadsökningar på elförbrukning då dessa borde ta ut varandra. Dessutom minskar räntekostnaden i takt med att anläggningen skrivs ned.

Den beräknade ekonomiska nyttan av anläggningen, kostnadsbesparingen minus produktionskostnaden, beräknas bli 15 000 000 - 23 000 000 kr under anläggningens livslängd i dagens penningvärde förutsatt det relativt försiktiga antagandet kring elpriser.

Till det kommer miljövinster av att 705 MWh mindre elenergi köps in per år. Detta motsvarar 28 ton CO₂.

Sedan en tid tillbaka finns det en osäkerhet gällande ekonomiska kalkyler för bygg- och anläggningsprojekt med anledning av stigande priser på materiel och bränsle. Utifrån framtagna nyttokalkyler avseende ekonomi och miljö bedöms det ändå finnas god anledning för den föreslagna investeringen och Tekniska divisionen föreslås att få i uppdrag att upphandla installation av solceller på Rosvallas tak och återkomma till Kommunstyrelsen med en anbudsbaserad kalkyl för beslut om genomförande.

Prövning av barnets bästa enligt barnkonventionen

Berör eller påverkar ärendet barn direkt eller indirekt så att det i enlighet med barnkonventionen funnits skäl att genomföra en prövning av barnets bästa?

Nej

Har en prövning av barnets bästa genomförts?

Nej

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

- 1) **att** ge Tekniska divisionen i uppdrag att upphandla installation av solceller till Rosvallas tak,
- 2) **att** ge Tekniska divisionen i uppdrag att återkomma till Kommunstyrelsen med en anbudsbaserad kalkyl för beslut om genomförande.

Mats Pettersson
Kommundirektör
Slutversion av Tjänsteskrivelsen godkändes

Kent Nyman
Divisionschef Tekniska divisionen
Slutversion av Tjänsteskrivelsen godkändes

Beslut till:

Ekonomiavdelningen

Division Näringsliv, Kultur och Fritid

Tekniska divisionen

KS § Delegationsärenden**Diarienummer: KK22/5**

Förteckning över beslut fattade på delegation:

Nr	Från	Innehåll	Diarienummer
1	Kommunstyrelsens ordförande	Beslut om flaggning vid händelse av stor vikt, flaggning för Ukraina, tillsvidare	KK22/5:70
2	HR-chef	Beslut om arbetsrättsliga sanktioner - Uppsägning på grund av personliga skäl	KK22/574:1
3			
4			
5			
6			

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

- 1) att** lägga rubricerade delegationsärenden till handlingarna.

KS § Anmälningssärenden**Diarienummer: KK22/2**

N r	Från	Innehåll	Diarienumme r
1	Region Sörmland, Nämnden för samverkan kring socialtjänst och vård	Beslut från Nämnden för samverkan kring socialtjänst och vård 2022-04-29, § 9/22, Budgetunderlag 2023- 2025 för Nämnden för samverkan kring socialtjänst och vård	KK22/263:3.1
2	Region Sörmland, Nämnden för samverkan kring socialtjänst och vård	Beslut från Nämnden för samverkan kring socialtjänst och vård 2022-04-29, § 10/22, Kvartalsrapport januari - mars 2022 för Nämnden för samverkan kring socialtjänst och vård	KK22/263:4.1
3	Sveriges Kommuner och Regioner, SKR	Meddelande 8/2022 från SKR:s styrelse - Sammanträdesplan för Sveriges Kommuner och Regioner 2023	KK22/2:28.1
4	ONYX Näringslivsutveckling	Protokoll från årsstämma i ONYX Näringslivsutveckling 2022-04-26	KK22/262:2.1
5	Energikontoret i Mälardalen AB	Protokoll från styrelsemöte med Energikontoret i Mälardalen AB 2022-05- 11	KK22/257:5.1
6	Energikontoret i Mälardalen AB	Protokoll från årsstämma med Energikontoret i Mälardalen AB 2022-05- 11	KK22/257:6.1
7	Länsstyrelsen i Stockholm	Rapport från inspektion den 22 februari 2022 av Nyköpings och Oxelösunds överförmyndarnämnd	KK22/2:29.1

8	Kommunstyrelsens Personal och jämfällldhetsutskott	Protokoll från Kommunstyrelsens Personal- och jämfällldhetsutskott 2022-04-25	KK22/2:30
9	Kommunala Pensionärsrådet	Protokoll från Kommunala Pensionärsrådet 2022- 05-05	KK22/2:31
10	Kompetens- och arbetsmarknadsnämnde n	Beslut från Kompetens- och arbetsmarknadsnämnde n 2022-05-25, § 34, Rapport insatser 2021 för att motverka segregation	KK22/2:32.2

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

- 1) att** lägga rubricerade anmälningsärenden till handlingarna.